

**ПРОЕКТ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА
ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ**
(съгласно чл.19 а на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на
планове и програми и чл. 86, ал.3 на Закона за опазване на околната среда)

2018г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Информация за възложителя		
Списък на използваните съкращения		
1	Въведение	8
2	Цел и обхват на дейностите на общия устройствен план и връзка с други планове и програми	11
3.	Връзка на общия устройствен план с други съотносими планове и програми.	15
4.	Анотация на ОУП на Община Сунгурларе	28
5.	Текущо състояние на компонентите и факторите на околната среда, културно-историческото наследство и тяхното евентуално развитие без прилагане на плана	53
5.1.	Атмосферен въздух и климат	54
5.1.1	Климатична характеристика	54
5.1.2	Атмосферен въздух	58
5.2.	Повърхностни и подземни води	77
5.2.1	Повърхностни води	77
5.2.2.	Подземни води	87
5.2.3.	Зони за защита на водите	103
5.2.4.	Водоснабдяване на територията и съществуващ начин на третиране на отпадъчните води	106
5.2.5	Източници на замърсяване на водите	107
5.3.	Почви и земни недра	111
5.4.	Биологичното разнообразие и неговите елементи, елементи на националната екологична мрежа	114
5.4.1.	Биогеографска характеристика на района	114
5.4.2.	Растителен свят. Характеристика на състоянието	116
5.4.3.	Животински свят. Характеристика на състоянието	118
5.4.4.	Елементи на националната екологична мрежа	128
5.4.4.1.	Защитени природни територии	128
5.4.4.2.	Защитени зони	128
5.5.	Ландшафт	132
5.6.	Отпадъци	133
5.7.	Опасни вещества	148
5.8.	Характеристика на вредните физични фактори	148
5.9.	Културно историческо наследство	149
5.10.	Здравно състояние на населението на Община Сунгурларе	179
5.11.	Състояние на материалните активи	187
6.	Развитие на компонентите на околната среда и факторите, които я замърсяват без прилагане на плана	190
7.	Характеристики на околната среда на територии, които могат да бъдат значително засегнати. Съществуващи екологични проблеми	191
8.	Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ОУП, и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ОУП	194
9.	Оценка на въздействията	200
10.	Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на ОУП върху околната среда и човешкото здраве	206
11.	Мотиви за избор на разгледаните алтернативи, методи за извършване на оценката и трудности. Източници на информация	211
12.	Описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана	217
13.	Заклучение	218
14.	Справка за проведените консултации	219
Приложения		220

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

Възложител: Община Сунгурларе, със седалище и адрес на управление: 8470, гр. Сунгурларе, ул."Георги Димитров" №2, БУЛСТАТ 000057250, представлявана от инж. Васил Панделиев Панделиев, Кмет на Община Сунгурларе

Пълен пощенски адрес: 8470, гр. Сунгурларе, ул."Георги Димитров" №2

Телефон: 05571 5183; факс 05571 5585

E-mail: zamkmet_sungurlare@abv.bg;

Web: <http://www.godech.bg/>

Лице за контакти: Венко Данев; М. Ралчева, тел. 05571 5183; **e-mail:** kmetsungurlare@abv.bg

ИЗПЪЛНИТЕЛ:

„НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО“ ООД,
със седалище и адрес на управление: гр. София, 1407, ул. Теодосий Търновски № 7, № 54,
ап. 2, вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписвания с ЕИК 175321366,
представявано от Даниела Стефанова Запрянова - Управител

ИЗГОТВИЛИ:

Екип с ръководител Росица Зарева-Бончева

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АД	Акционерно дружество
АПИ	Агенция Пътна инфраструктура
БАН	Българска академия на науките
БВП	Брутен вътрешен продукт
БД	Басейнова дирекция
БДС	Български държавен стандарт
БДИБР	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“
БДЧР	Басейнова дирекция „Черноморски район“
БО	Битови отпадъци
БПК	Биохимична потребност от кислород
БФОВ	Битово-фекални отпадъчни води
ВВЛМ	Валидизиран линеен метод за изпитване навредните вещества
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ВИ	Възобновяеми източници
ВИК	Водоснабдяване и канализация
ВККЧЗС	Взаимоспогателна кредитна кооперация на частни земеделски стопани
ВН	Високо напрежение
ВПС	Висока природна стойност
ВТ	Водно тяло
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
гр.	Град
ДАЕУ	Държавна агенция „Електронно управление“
ДВ	Държавен вестник
ДГ	Детска градина
ДОСВ	Доклад за оценка на степента на въздействие
ДП	Държавно предприятие
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕВИ	Енергия от възобновяеми източници
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕТ	Едноличен търговец
ЕК	Европейската комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСГРАОН	Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитена зона
ЗМ	Земни маси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитена територия
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИБР	Източнобеломорски район
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИКЕ-ООН	Икономическа комисия за Европа на ООН

ИП	Индивидуална практика
ИСПА	Инструмент за структурни политики за присъединяване
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно-историческо наследство
КПП	Контролно пропускателен пункт
КР	Комплексно разрешително
ЛПСОВ	Локално пречиствателно съоръжение за отпадни води
МВЕЦ	Малка водно електрическа централа
МЕПДК	Максимално еднократна пределно допустима концентрация
МЗБ	Макрозообентос
МО	Министерство на отбраната
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МРО	Масово разпространени отпадъци
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НАИМ	Националният археологическият институт с музей
НДНТ	Най-добри налични техники /съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и Съвета относно емисиите от промишлеността/
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НКН	Недвижимо културно наследство
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКЦ	Недвижима културна ценност
НН	Ниско напрежение
НОЧЗ	Норми за опазване на човешкото здраве
НПРД	Национална приоритетна рамка за развитие
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НУ	Начално училище
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НХК	Нефтохимическият комбинат
ОБО	Опасни битови отпадъци
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда и водите
ОДЗ	Обединено детско заведение
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ООН	Организация на обединените нации
ОПОС	Оперативна програма Околна среда
ОПУ	Областно пътно управление
ОС	Околна среда
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план

ОУПО	Общ устройствен план на община
ПБВ	Питейно-битово водоснабдяване
ПВ	Приоритетни вещества
ПВТ	Повърхностно водно тяло
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПЗ	План за застрояване
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ППП	Планове, програми и проекти
ПО	Предотвратяване на отпадъците
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПС	Прагова стойност
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РДВ	Рамкова Директива за водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РИМ	Регионален исторически музей
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Регионална лаборатория
РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РПМ	Републиканска пътна мрежа
РСО	Регионално сдружение на общини
РСОО	Разделно събиране на отпадъци от опаковки
РМС	Решение на министерски съвет
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
РЦОО	Регионалният център за опасни отпадъци
СГ	Средногодишни
СД	Средноденонощни
СГД	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СДПДК	Средно денонощна пределно допустима концентрация
СЕО	Стратегическа екологична оценка
СО	Строителни отпадъци
СОЗ	Санитарно-охранителни зони
СУ	Средно училище
СПИ	Собствени периодични измервания
СЧН	Средночасова норма
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ТБО	Твърди битови отпадъци
УПИ	Урегулиран поземлен имот
ФАО	Организацията по прехрана и земеделие
ФПЧ	Фини прахови частици
ХМС	Хидрометеорологична служба/станция
ХПК	Химично потребление на кислород

ЦДГ	Целодневна детска градина
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
ЧРБУ	Черноморски район за басейново управление
ЮИР	Югоизточен район
dB	Decibel
NUTS	Обща класификация на териториалните единици за статистически цели
SWOT	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Възложител на плана и на екологичната част към него е Община Сунгурларе. Предварителният проект за Общ устройствен план на Община Сунгурларе е разработен от колектив на „НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО“ ООД, град София въз основа на спечелена обществена поръчка.

Общият устройствен план на Община Сунгурларе отчита редица правни норми от действащото законодателство и съответстващата му подзаконова уредба, имащи отношение към социално-икономическото развитие и териториалното планиране:

- законовите и подзаконовите норми в сферата на устройственото планиране, касаещи структурата, обема и организацията на проучвателните и проектантски дейности по изработване на ОУП.
- нормативни изисквания, съдържащи се в законната и подзаконова уредба по териториално устройство, уреждащи обществените отношения при развитието на отделните функционални системи – обект и на бъдещия ОУП - законната и подзаконова уредба в сферата на собствеността, опазване на околната среда, промените в предназначението на земеделските земи и др.

ОУП е основа за цялостното устройство на територията на общината и на отделните населени места в нея с техните землища и се създава за прогнозен период от 20 години, с което надхвърля предвижданията на средносрочните стратегически документи с хоризонт 2020 г.

Въз основа на представеното в Регионална инспекция по околна среда – Бургас планово задание за изработване на ОУП /в съответствие с изискванията на чл. 125, ал. 1 и 2 и чл.125 ал.6 от Закона за устройство на територията/, от директора на инспекцията са дадени указания с писмо с изх. №ПД-2341 (1)/ 21.11.2017 г., че ОУП подлежи на задължителна екологична оценка (ЕО), като ЕО се изработва като част от ОУП.

Съгласно чл. 19, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, през различните фази на подготовка на проекта на ОУП и неговата ЕО Възложителят на плана – Община Сунгурларе ще проведе консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана по схема, която е изготвена като отделен документ и се предоставя за консултации заедно със заданието за определяне на обхвата на ЕО.

Съгласно чл.19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, е изготвено задание за определяне на обхвата на ЕО.

Според изискванията на компетентния орган, Възложителят съвместно с Изпълнителя е разработил и реализирал схема за провеждане на консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица по реда на чл. 19, ал. 1-4 и с компетентните органи по чл. 4, както и със специализираните компетентни органи по чл. 13, ал. 1, съгласно изискванията на чл. 20 от Наредбата по ЕО, което е внесено в РИОСВ-Бургас с писмо с изх. № 32-00-160/26.10.2017 г.

Резултатите са представени в приложение на доклада. Обхватът и съдържанието на Доклада за екологичната оценка за ОУП на Община Сунгурларе е структуриран съобразно изискванията на чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда и е утвърден с Писмо изх. № ПД-2341 (1)/ 21.11.2017 г., на компетентния орган РИОСВ-Бургас.

Получените в резултат на консултациите по Заданието за определяне на обхвата на ЕО становища са съобразени при изготвяне на ЕО на ОУП на Община Сунгурларе.

По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, преценката на компетентният орган е, че ОУП на Община Сунгурларе е предмет на задължителна екологична оценка по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда. Предвид разпоредбите на чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие и чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на

планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, обн., ДВ, бр. 73/2007 г., изм. Доп. Бр. 94/2012 г.), планът подлежи и на оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000, по реда на глава трета от същата Наредба.

При извършване на проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от Наредбата за ОС компетентният орган е извършил проверка за допустимостта на предвижданията в ОУП с режима на защита на защитена зона BG0002029 „Котленска планина“ за опазване на дивите птици и защитените територии, които попадат на територията на общината, която показва, че същият е допустим за осъществяване при съобразяване на произтичащите от него ППП и ИП с режимите на ЗТ, определени със Закона за защитените територии и заповедите за обявяването им и режима на ЗЗ BG0002029 „Котленска планина, определена със заповедно чл.12, ал.6 от ЗБР.

На основание чл. 36, ал. 5 от Наредбата за ОС компетентният орган е установил, че ОУП на Община Сунгурларе, респ. предвижданията му има вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, както и върху дивите птици и техните местообитания, предмет на опазване в описаните защитени зони, поради следни мотиви:

1. Предвижданията пряко засягат части от защитени зони за опазване на дивите птици и за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. При това, от осъществяването на проекта за Общ устройствен план на землищата на населените места в Община Сунгурларе, са вероятни следните въздействия:
 - унищожаване и/или увреждане на природни местообитания и местообитания /гнездови, ханителни, места за почивка/ на видове животни, вкл. птици, предмет на опазване в зоните, в резултат на усвояване на нови територии при създаване на нови урбанизирани територии;
 - фрагментиране природните местообитания и местообитания на видовете, предмет на опазване в ЗЗ от изграждането и експлоатацията на евентуалната нова инфраструктура;
 - трансформация на природни местообитания и местообитания на видове, в т.ч. птици, поради навлизане на чужди, рудерални/ синатропни видове;
 - различно по продължителност и интензитет безпокойство на животните, включително и прогонване от местообитанията им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване;
 - промени във видовия състав, числеността и структурата на популациите на опазваните видове, както поради пряко унищожаване на екземпляри, така и косвено, поради изменение в характеристиките на местообитанията им;
 - трайна промяна на ландшафта и на ключови елементи на защитените зони и възпрепятстване достъпа на видовете до ключови хабитати;
 - изразен бариерен ефект при различните типове миграционни придвижвания (хранителни, размножителни, сезонни, вертикални и хоризонтални) и прекъсване на биокоридори.
 - Очаква се кумулиране на отрицателни въздействия върху защитените зони и предмета на опазване в тях в резултат на сумарното въздействие на различни планове, програми, проекти или инвестиционни предложения.

В тази връзка е изготвена оценка за степента на въздействие на ОУП на Община Сунгурларе върху предмета и целите на опазване на защитени зони по директивата за местообитанията: BG0000393 – „Екокоридор Камчия – Емине“, BG0002029 – „Котленска планина“, BG0000139 „Луда Камчия“, BG0000136 „Река Горна Луда Камчия“, BG0000137

„Река Долна Луда Камчия“, BG0000196 „Река Мочурица“, BG0000149 „Ришки Проход“, както и защитена зона по директивата за птиците BG0000117 „Котленска планина“ под формата на доклад (ДОСВ), отделно приложение към Доклада за екологична оценка, съгласно чл.34, ал.1 от Наредбата за ОС.

Екологична оценка е разработена от колектив независими експерти, които отговарят на изискванията, поставени с чл.83 от ЗООС.

При разработването ѝ е използван подход, при който се изясняват екологичните дадености и проблеми на най-ранния етап на вземане на решение с изявен стремеж този процес да е напълно прозрачен посредством консултации и участие на обществеността. С екологичната оценка се цели интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие.

Разработената екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана и използваните методи за оценка.

Разработената екологична оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана и използваните методи за оценка.

В настоящата екологична оценка, колективът експерти се е стремил да:

- анализира възможните значителни въздействия върху компонентите (атмосферен въздух, води, почви, земни недра, ландшафт, природни обекти, минерално разнообразие, биологично разнообразие) и факторите (естествени и антропогенни вещества, различни видове отпадъци, рискови енергийни източници, генетично модифицирани организми, шум, вибрации и вредни лъчения) на околната среда в обхвата на действие и влияние на плана;
- проучи и посочи алтернативите на плана;
- идентифицира начините за подобряване на подбора на плана, планирането, проектирането и изпълнението чрез предотвратяване, минимизиране, смекчаване или компенсиране на неблагоприятните въздействия върху околната среда и увеличаване на положителните въздействия;
- предложи мерки за включване на процеса на смекчаване и управление на неблагоприятните въздействия върху околната среда по време на изпълнението на плана.

Докладът за екологична оценка е изцяло съобразен с изискванията на Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ. бр.91 от 25 септември 2002 г., посл. изм. ДВ. бр.101 от 22 декември 2015 г.) и Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн., ДВ, бр. 57 от 2.07.2004 г., посл. изм. бр.12 от 12 Февруари 2016 г.). Въздействията върху компонентите на околната среда и начините за извършването на оценката са определени от „Ръководство за ЕО на планове и програми в България“, София, 2000 и „Указанията и методиките на ЕК за стратегическа екологична оценка“.

Разработката е изцяло съобразена с направените констатации и поставени изисквания от РИОСВ Бургас.

Предварителното проучване по компоненти на околната среда, служи като подготовка за подробно комплексно екологично изследване на района, обект на ОУПО, като при теренните работи, е проучена и описана конкретната обстановка.

При изготвяне на настоящия доклад на екипа по разработване на ЕО са представени:

- Планово задание за Общ устройствен план на Община Сунгурларе
- Предварителен проект за Общ устройствен план на Община Сунгурларе
- Писмо с изх. №ПД-2341 (1)/ 21.11.2017 г. на РИОСВ Бургас
- Писмо с изх. № ПУ-02-10/ 26.01.2018 г. на Министерство на околната среда и водите, Басейнова дирекция „Източно-беломорски район“

- Писмо с изх. № 08-00-19/2/ 02.02.2018 г. на Министерство на околната среда и водите, Басейнова дирекция "Черноморски район"
- Писмо с изх. №200/ 31.01.2018 г. на ОД „Земеделие“ Бургас
- Писмо с изх. № 39-00-14/06.02.2018 г. на Министерство на здравеопазването, РЗИ – област Бургас
- Писмо с изх. № 793 р. 386, екз. 2/ 30.01.2018 на МВР- РДПБЗН – Бургас
- Писмо с изх. № 78/13.02.2018 г. на Напоителни ситеми ЕАД- клон Бургас
- Писмо с изх. № Т-08-00-51/ 07.02.2018 г. на Министерство на туризма
- Писмо с изх. № 07-06-3/01.02.2018 г. на НСИ
- Писмо с изх. № РД-20-197/ 30.01.2018 г. на Регионално управление на образованието – Бургас
- Писмо с рег. индекс ИАГ-3617/ 16.02.2018 г. на Изпълнителна агенция по горите
- Писмо с изх. № 0800-2380/ 19.02.2018 г. на Министерство на културата, НИКН
- Писмо с изх. № 08-00-67/ 22.02.2018 г. на Агенция „Пътна инфраструктура“, Областно пътно управление Бургас
- Писмо с изх. № К-614-1/ 26.02.2018 г. на Водоснабдяване и канализация ЕАД, гр. Бургас
- Писмо с изх. № 2133/22.02.2018 г. на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД
- Писмо с изх. № АСД– 01- 38/3 на Министерство на земеделието, храните и горите – Югоизточно държавно предприятие – Сливен; ТП „Държавно горско стопанство Карнобат“
- Писмо с изх. № 04-05-109/ 09.02.2018 г. на Регионална дирекция по горите - Бургас

2. ЦЕЛ И ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН И ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

ОУП се изработва в съответствие с изискванията на Закона за устройство на територията и подзаконовата нормативна уредба към него.

Изработването на плана е основано на задание за изработване на ОУП, което е утвърдено от кмета на Община Сунгурларе въз основа на него е възложено изработването на плана.

Проектът за Общ устройствен план е изработен на основата на утвърдено планово задание, което по същество е методическа и информационна основа със следното съдържание:

Първата част е „Анализ на съществуващото положение, като са включени следните раздели:

- Представена е регионална характеристика на общината и регионални проблеми, в т.ч. пространствени, икономически, социални, културни, екологични и комуникационни проблеми
- Представена е характеристика на социално-икономическите условия и проблеми в общината, т.ч. демографско развитие /брой и еволюция на развитие; структура на населението – пола, възрастова, социална; тенденции на развитие/, структура на заетостта /отрасли, сектори на дейност, социална и професионална категоризация и тенденции в развитието/
- Представена е характеристика на икономическата база в общината в т.ч. отрасли, структура на собствеността, ефективност, регионални характеристики, райони със специфични проблеми
- Представени са териториални проучвания на територията по отношение на различните компоненти на околната среда /релеф, климат, геология и хидрология, флора и фауна/ поземлен ресурс по територии, вкл. защитени територии и зони, структура на собствеността

- Представена е характеристика на обитаването, в т.ч. количествено и качествено състояние на жилищния фонд, структура на собствеността, видове пространствени структури на обитаване, технико-икономически на различните видове обитаване и процесите на градска динамика
- Представена е характеристика на комплексното обществено обслужване – в сферите здравеопазване, образование и култура по отношение на териториалното разположение на мрежата от обекти, видове обекти и значимост, собственост, проблеми
- Представена е характеристика на техническата инфраструктура, вкл. трасета и съоръжения, технически параметри на електроснабдителна, водоснабдителна, канализационна, газопроводна, далекосъобщителна, пътна и железопътна мрежа, пречистване на отпадъчните води, сметосъбиране и третиране на отпадъците, депа за отпадъци
- Изведени са факторите, които стимулират и факторите, които задържат развитието на общината
- Представена е прогноза за социално-икономическото развитие на общината, в т.ч. за демографско и икономическо развитие, прогноза за развитие на социалната база и приоритети за реализация
- Представена е прогноза за пространственото развитие на общината, вкл. основно предназначение на териториите, режими на устройство и параметри на натоварване, за отделните видове територии /урбанизирани, земеделски, горски, защитени, нарушени територии за възстановяване и рекултивация, територии на транспорта/
- Представена е прогноза за развитие на техническата инфраструктура
- Представени са правила и нормативи за прилагане на ОУПО, вкл. условия, при които може да се изменя планът и задължителни изисквания към подробните устройствени планове

Целите и задачите на ОУП на Община Сунгурларе произтичат от предназначението на устройствените планове за формиране на хармонична жизнена среда в населените места и техните землища при отчитане на спецификата на общината и изискванията, предявени с Плановото задание.

Цели на Проекта за ОУП са:

- да създаде оптимална пространствена и функционална планова основа за дългосрочно, устойчиво устройствено развитие на урбанизираните територии и на териториите извън тях, при щадящо използване на природните ресурси и опазване уникалността на териториите, обвързано с Националната стратегия за регионално развитие, Националната концепция за пространствено развитие и с Областната стратегия за развитие на област Бургас и Общинския план за развитие на Община Сунгурларе, в съответствие със специфичните за Община Сунгурларе природни, културно-исторически, туристически и други ресурси;
- да създаде условия за живот и реализация на дейности за приоритетно социално-икономическо развитие;
- да осигури равнопоставеност на физическите и юридическите лица при реализиране на инвестиционни инициативи, засягащи тяхната поземлена собственост, при гарантиране на правата им;
- да определи границите на териториите, в зависимост от основното или конкретното им предназначение, както и допустимите и забранените дейности в тях и изискванията при използването, опазването и застрояването им;

- да определи насоките за териториалното развитие на урбанизираните територии и екологичното им съвместяване със земеделските, горските и защитените територии с оглед постигане на оптимална териториална структура;
- да създаде възможност за възстановяване на нарушените територии и определяне на последващото им предназначение;
- да предвиди подходящо развитие на техническата инфраструктура и обвързването на националните инфраструктурни коридори с европейските;
- да определи устройството на поземлените имоти съобразно конкретното им предназначение и да осигури опазване на културно-историческото наследство;
- да определи правила и нормативи за прилагане на устройствените планове съобразно местните и регионални характеристики на териториите - предмет на устройственото планиране, както и специфични правила и нормативи към тях.

Целите на ОУП са определени с чл.3 от Наредба 8.

Целта на ОУП на Община Сунгурларе е да се създадат условия за устойчиво използване на природните дадености в икономически и социален аспект, което предполага изпълнението на устройствени задачи в следните направления:

- регламентиране на процесите на по-нататъшната урбанизация на територията, с оглед поддържане на екологичното равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятните антропогенни въздействия
- Прилагане на съвременни критерии и подходи при валоризацията на елементите на природното наследство като фактор за развитието на общината
- Осигуряване на баланс между опазването на природното наследство на територията на общината и реализацията на ресурсовия му потенциал
- Регламентиране на допустимото натоварване на естествените рекреационни ресурси;

Информационното осигуряване на проекта за ОУП на Община Сунгурларе обезпечава следните направления:

- агрегирана информация за Община Сунгурларе по данни на Националния статистически институт по отношение на населението, икономическото развитие, територии по фондове:
- допълнителна статистическа информация от НСИ по отношение на:
 - данни за броя и структурата на населението (полова, възрастова и социална) по населени места в общината от 2002 г. до сега по години
 - данни за естественото и механично движение на населението по населени места и по години от 2002 до 2016
 - икономически оператори по отрасли (промишленост, селско и горско стопанство, туризъм, строителство, транспорт, енергетика и др.);
 - собственост на икономическите обекти (държавна, общинска и частна)
 - местоположение на икономическите обекти в Община Сунгурларе
 - брой жилища по населени места;
 - качествено състояние на жилищния фонд;
 - структура на собствеността (държавна, общинска и частна собственост);
 - видове (типове) пространствени структури на обитаване
- брой заети и безработни по населени места и години от 2002 до 2016; структура на заетостта по отрасли, сектори на дейност, социална и професионална категоризация по населени места за периода 2001 – 2016 – от НСИ
- данни за регистрацията и броя на населението по населени места в Община Сунгурларе по пол и възраст за периода 2002 до 2016 - от ЕСГРАОН

- карти на възстановената собственост за всички земища, които нямат кадастрални карти в ZEM формат; Извадка от регистъра на земеделските производители по земища с посочване на идентификатора на недвижимия имот и начина на трайно ползване – от Областна дирекция Земеделие – област Бургас
- териториално разположение на мрежата от обекти на здравеопазването, видове лечебни заведения по нива на обслужване (доболнична и болнична помощ, центрове за спешна медицинска помощ, диспансери, рехабилитационни центрове и др.); собственост на обектите - Регионална здравна инспекция област Бургас
- обекти на образованието в Община Сунгурларе; териториално разположение на обектите, образователни равнища, собственост; брой учащи в образователните обекти - Регионален инспекторат по образованието – Бургас
- обекти на недвижимото културно наследство в Община Сунгурларе: териториално разположение, собственост, режими на опазване; Музеи, читалища и библиотеки - териториално разположение и собственост - Министерство на културата
- информация за геоложки строеж, носимоспособност на почвите, сеизмичност, водни течения, подпочвени води, заблатявания, свлачища, срутища, ерозия и абразия - РИОСВ-Бургас
- кадастрални карти и регистри за населените места и техните земища трасета и съоръжения, технически параметри на електронните съобщителни мрежи на територията на общината - от Агенцията по геодезия, картография и кадастър
- републиканска и общинска пътна мрежа – класификация и състояние и предвидени за реализация проекти - от Агенция „Пътна инфраструктура“
- подземни водоизточници на територията на Община Сунгурларе – местоположение и санитарно-охранителни зони - от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ и Басейнова дирекция „Черноморски район“
- трасета и съоръжения, технически параметри на водоснабдителната и канализационната мрежа в урбанизираната и извънурбанизираната територия на общината; Подавани водни количества към населените места; интегрирани водни проекти и ПСОВ – местоположение и капацитет – от “В и К - Бургас” ЕООД
- трасета и съоръжения, технически параметри на електроснабдителната мрежа ВН и СрН в Община Сунгурларе; трасета и съоръжения, технически параметри на електроснабдителната мрежа НН в Община Сунгурларе – от EVN България
- железопътна мрежа на територията на Община Сунгурларе - класификация, състояние и бъдещи проекти - ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“
- трасета и съоръжения, технически параметри на електронните съобщителни мрежи на територията на общината; покритие с комуникационни системи от Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“
- информация за нарушени територии – местоположение и рекултивация; Територии с минали бедствия и аварии, планове за защита при бедствия, експертизи; Територии с предвидими бедствия и аварии – от Министерство на околната среда и водите
- обекти за отдих и туризъм на територията на Община Сунгурларе – видове (средства за подслон, вилни зони и селища, места за провеждане на традиционни събирания, събори и др.; местоположение и собственост на обектите – от Министерство на туризма
- топографски карти в М1:25000 - всички картни листове, обхващащи територията на общината – от Военно-географска служба при МО
- радио- и телевизионно покритие на територията на общината - от Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“

3. ВРЪЗКА НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

При разработването на Общия устройствен план на Община Сунгурларе са взети предвид и съществува връзка с други планове, програми и проекти, определящи развитието на Европейския съюз, страната, района за планиране (Югоизточен район за планиране), обособен с основна цел статистическо отчитане на териториалните единици, съгласно изискванията на Евростат (ниво 2), областта (ниво 3 – област Бургас) и общината. Цели се прилагането на интегриран подход на планиране, което ще позволи да се обвържат прилаганите от държавата мерки с целите и приоритетите на териториалните общности.

ОУП се изготвя в съответствие със следните стратегически и планови документи:

❖ **Европейски и трансгранични стратегически документи:**

- Стратегия „Европа 2020“;
- Териториален дневен ред на ЕС 2020;
- Лайпцигска харта за устойчиви градове;

❖ **Национални стратегически документи:**

- **Национална програма за развитие „България 2020“**

Визията и целите на Националната програма за развитието на страната, респ. свързаните с тях приоритети са с общо целенасочващо значение за ОУПО. От осемте ѝ приоритета, за устройственото планиране на община Сунгурларе от съществено значение са следните:

Приоритет 3: Постигане на устойчиво регионално развитие и използване на местния потенциал със следните подприоритети:

3.3. „Подкрепа за развитието на изоставашите и подобряване на качеството на живот в селските региони“, който предвижда:

- укрепване и разширяване функциите на малките градове в селските райони и подобряване на градската среда;
- укрепване и развитие на традиционни икономически дейности в регионите;
- подобряване качеството на живот в селските райони;
- насърчаване изграждането на местната инфраструктура;
- подобряване на мрежата от общински пътища в селските райони за осигуряване на достъп до туристически, исторически обекти, както и достъп до образователни, здравни и социални услуги в населените места;
- насърчаване публично-частното партньорство за реализация на стратегии за местно развитие.

3.4. „Подкрепата за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите, който предвижда:

- развитие на инфраструктурата за специализирани форми на туризъм;
- маркетинг на туристическите региони и формиране на регионални туристически продукти;
- създаване на условия за развитие на културни и творчески индустрии в регионите.

3.5. „Създаването на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси“, включващ:

- подобряване качеството и ефективността на водоснабдителните услуги за бизнеса и населението в регионите;
- устойчиво управление на водните ресурси в регионите чрез изграждане и модернизиране на канализационни системи и пречистване на отпадъчни води;
- превенция на риска от наводнения, бедствия и аварии на територията на регионите;
- опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие на регионите;

- повишаване качеството на атмосферния въздух на територията на страната.

Приоритет 4: Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси със следните подприоритети:

4.1. Балансирано секторно и структурно развитие на аграрния отрасъл, респ. мерките:

- Насърчаване процеса на консолидиране на земеделските земи (комасация) по собственост;
- Възстановяване и модернизиране на хидромелиоративната инфраструктура;

4.2. Модернизиране и технологично обновяване на стопанствата и инфраструктурата в отрасъла, респ. мярката:

- Насърчаване на инвестиции в материални и нематериални активи;

4.4. Превръщане на земеделското производство в привлекателен бизнес, осигуряващ стабилни и справедливи доходи на заетите в него, респ. мярката:

- Насърчаване развитието на биологичното земеделие;

Приоритет 5 „Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката“ и в частност неговия 5-ти подприоритет „Подкрепа на сектор Туризъм“, респективно мерките:

- Подобряване на качеството на туристическите услуги;
- Национален туристически маркетинг;

Приоритет 7 „Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост“, респ. следните негови подприоритети:

7.2. „Повишаване на енергийната ефективност“, респективно мерките:

- повишаване на ефективността на потреблението на енергия в обществения сектор;
- повишаване на енергийната ефективност на сградите;

7.3. „Достигане на 16% на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия до 2020 г.“, респективно мерките:

- стимулиране на децентрализирано производство на енергия за отопление и охлаждане от ВИ;
- стимулиране на инвестициите в производството и потреблението на енергия от ВИ в домакинствата;

Приоритет 8: „Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари“ и по-специално неговия подприоритет 8.6. Подобряване свързаността и интеграцията на българските региони в национален и международен план и свързаността с големите градски центрове в съседните страни, респ. мярката:

- Подобряване на пътната инфраструктура;
- Подобряване на мрежата от републикански и общински пътища.

• Националната програма за реформи на Р България в изпълнение на стратегията „Европа 2020“ /Актуализация 2016 г./

Националната програма за реформи е основен стратегически документ на национално ниво. Целите на програмата обхващат областите на различни секторни политики и са разработвани в изпълнение на Лисабонската стратегия (за периода до 2010 г.) и Стратегия "Европа 2020":

- Национална цел 1: „Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г. до 2020 г.
- Национална цел 2: „Инвестиции в НИРД в размер на 1,5% от БВП

- Национална цел 3: по Пакет „Климат-енергетика – „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.
- Национална цел 4: „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и дял на 30-34 годишните със завършено висше образование - 36% до 2020г.
- Национална цел 5: „Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хил. души

- **Националната концепция за пространствено развитие /2013-2025 г./**

Връзките на ОУПО с Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) са по линията на заложените в нея цели, приоритети и стратегия за развитие на националното пространство, с които той задължително се съобразява.

Цели и приоритети:

Към Стратегическа цел 3 – Пространствена свързаност и достъп до услуги – това е приоритет 3.2. „Развитие на електронната съобщителна инфраструктура и осигуряване на условия за широколентов достъп до Интернет на домакинствата и предприятията, като една от най-важните предпоставки за развитие и широкото използване на електронни услуги от администрацията, бизнеса и гражданите”.

Към Стратегическа цел 4 – Съхранено природно и културно наследство – това е приоритет 4.1. „Опазване на идентичността на природното и културно наследство чрез ефективна защита и интелигентно използване на икономическия потенциал на защитените природни и културни ценности”.

Към Стратегическа цел 5 – Стимулирано развитие на специфични територии – приоритет: 5.6. „Възстановяване на нарушените територии, екологичното равновесие и биологичното разнообразие, адаптиране към измененията на климата и намаляване на риска от природни бедствия.”

От стратегията за пространствените измерения на икономическото развитие съществени за ОУПО са насоките за:

– подпомагане на развитието на селското стопанство чрез изграждане/възстановяване на хидромелиорациите и на инфраструктурата за предпазване на земеделските земи от вредното въздействие на водите;

– стопанските функции на горите със средообразуващата им роля, значението им на биологично и ландшафтно богатство, рекреационния им потенциал, добива на негорски продукти и ловно-стопанската дейност;

– в областта на туризма противодействие срещу наложилите се сезонност и еднообразие на туристическия продукт, качеството на средата и трансформацията на рекреационните ландшафти в силно урбанизирани като за целта към плановете за развитие на туризма на локално равнище се прилагат изисквания за диверсифициране на туристическото предлагане с нови „алтернативни” форми според ресурсите в районите и общините.

Стратегията на НКПР по отношение на природните и културни ценности за постигане на екологичните ѝ цели е насочена към опазване на идентичността на природното наследство и изключителното биологично разнообразие.

- **Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.;**

Връзките на ОУПО с НСРР са по линията на съдържащите се в нея:

- концепция за териториално-урбанистично развитие на българските райони;
- визия, стратегия, цели и приоритети за регионално развитие.

Главната стратегическа цел на НСРР е: „Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект”.

Към четирите стратегически цели, които произтичат от главната цел са определени приоритети и специфични цели, част от които имат целеполагащо и инструментално значение за ОУПО, въпреки че са адресирани на ниво райони за планиране.

Към първата стратегическа цел, която визира икономическото сближаване, чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда такива приоритети са:

- Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културни и творчески индустрии;
- Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда.

Към втората стратегическа цел, посветена на социалното сближаване, от значение са приоритетите, отнасящи се до:

- Подобряване достъпа до образователни, здравни и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура;
- Подкрепа на трудовата географска мобилност в районите, в т.ч. стимулиране мобилността на работната сила за ограничаване миграционните процеси в тях;

Към четвъртата стратегическа цел, третираща балансирано териториално развитие, от важно значение са специфичните цели, ориентирани към:

- Развитие на връзките град – район и подобряване достъпа до културно-исторически обекти, логистични центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в района;
- Насърчаване изграждането на местната инфраструктура, обновяване на селата, предлагането на местни основни услуги и опазването на културното и природно наследство като важен фактор за подобряване качеството на живот в селските райони.

• Трети национален план за действие по изменение на климата 2013 - 2020

г.;

Трети национален план за действие по изменение на климата, с който ОУП на Община Сунгурларе е съобразен, предвижда мерки за намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори, съобразени с политиката на страната в областта на изменението на климата и съответно с потенциала на националната икономика за редукция на емисиите. Общият ефект от предвидените мерки ще гарантира изпълнение на поетите ангажменти и постигане на правно обвързващите за страната ни европейски цели.

• План за управление на речните басейни /ПУРБ/ 2006-2021 г. в Източнобеломорски район

Планът за управление на речните басейни /ПУРБ/ в Източнобеломорски район е утвърден със заповед на министъра на околната среда и водите.

Основните цели на ПУРБ са екологичните цели, определени в чл. 4 на ДИРЕКТИВА 2000/60/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 октомври 2000 година, установяваща рамката за действията на Общността в областта на политиката за водите и целите за опазване на околната среда по чл.156 а от Закона за водите.

Целите за повърхностните води са:

- Предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела
- Опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите
- Опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води

В ПУРБ е залегнал принципа за опазване на повърхностните и подземните води от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети.

Програмата от мерки е основен инструмент за устойчиво управление на водите чрез интегриране на тяхното опазване и ползване в различни области - енергетика, промишленост, селско стопанство, туризъм, транспорт, както и в областта на регионалната политика. Постигането на добро качество на водите осигурява и необходимия стратегически ресурс за питейно водоснабдяване на населението.

Аспектите, които се имат в предвид при изготвяне на ОУП са следните:

- насърчаване устойчивото използване на водите, основаващо се на дългосрочна защита на водните ресурси;
 - обединяване управлението на повърхностните и подземните води;
 - насърчаване защитата и подобряването на водната среда чрез специални мерки за продължително намаляване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни вещества, както и спирането или постепенното прекратяване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни опасни вещества;
 - гарантиране продължително намаляване на замърсяването на подземните води и предотвратява тяхното по-нататъшно замърсяване;
- преодоляване ефектите от наводнения и засушавания.

• План за управление на речните басейни /ПУРБ/ 2010-2015 г. в Черноморски район, и последващата актуализация 2016-2021 г.

Планът за управление на речните басейни /ПУРБ/ в Черноморски район е утвърден със заповед на министъра на околната среда и водите.

Основна цел на ПУРБ е оптимизиране управлението на водите чрез интегриран подход на басейново ниво, устойчиво ползване на водните ресурси и постигане добро състояние на всички води .

В ПУРБ е залегнал принципа за опазване на повърхностните и подземните води от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети.

Аспектите, които се имат в предвид при изготвяне на ОУП са следните:

- насърчаване устойчивото използване на водите, основаващо се на дългосрочна защита на водните ресурси;
- обединяване управлението на повърхностните и подземните води;
- насърчаване защитата и подобряването на водната среда чрез специални мерки за продължително намаляване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни вещества, както и спирането или постепенното прекратяване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни опасни вещества;
- гарантиране продължително намаляване на замърсяването на подземните води и предотвратява тяхното по-нататъшно замърсяване;
- преодоляване ефектите от наводнения и засушавания.

• План за управление на риска от наводнения /ПУРН/

Планът се изготвя от БД, съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС и Закона за водите – Глава девета „Защита от вредното въздействие на водите“. И представя предварителна оценка на риска от наводнения /ПОРН/ и определя райони със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/. Освен това включва и програма от мерки за

управление на риска от наводнения. Със заповед на министъра на МОСВ са утвърдени РЗПРН. Задачата, която е взета под внимание при изготвянето на ОУП на Община Сунгурларе, е на база на ПОРН на база наличните наводнения да се извърши оценка на потенциалния бъдещ риск от наводнения по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културно-историческото наследство.

Община Сунгурларе не попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения. За територията са приложими общите мерки на ниво район за басейново управление.

• Стратегия за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията на Република България, приета от Министерски съвет през месец април 2014 г.

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години.

Формулираната Визия залага постигане на финансово, технически и екологично устойчив отрасъл, който предоставя ВИК услуги с високо качество на социално поносими на потребителите цени. Националните стратегически цели в отрасъл ВИК са насочени към съответствие с националните и европейските изисквания, устойчивост, социална поносимост и качество на услугите в съответствие с добрите европейски практики.

Стратегията включва конкретни цели, свързани с изпълнение на изискванията към ВиК отрасъла по отношение на:

- Съответствие с Директива 98/83ЕО за качеството на водата предназначена за консумация от човек
- Съответствие с Директива 91/271/ЕО за пречистване на градски отпадъчни води, както е изменена;
- Съответствие с Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите;
- Осигуряване на финансиране за разширяване на ВиК системата съгласно изискванията за съответствие;
- Избягване на забавяния в изпълнението на проекти

• Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България /ДВ, бр. 96/2012 г./

Стратегията залага следните стратегически цели:

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване

Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс

Цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения

Разработен е краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план за действие по изпълнението на стратегическите цели.

• Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Оперативните цели на Националния план са както следва:

- Намаляване количеството отпадъци;
- Намаляване вредното въздействие на отпадъците;
- Намаляване съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Мерките, които Националният план предвижда за предотвратяване образуването на отпадъците са общо 16, като в пряка или косвена връзка с ОУПО са следните:

Мярка 4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

Същност на мярката – съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- разработване на планове и програми за управление на отпадъците от държавни и общински органи и
- прилагане на икономически мерки, също с две подгрупи:
 - въвеждане на допълнителни плащания за ползване на ресурси;
 - условия за предоставяне на субсидии.

Предвижданията на плана трябва да включват в себе си и заложените мерки и цели на общинската програма за управление на дейностите по отпадъците.

Мярка 4.8. Използване на разяснителни кампании или оказване на подкрепа на бизнеса - финансова, за вземане на решение или друг вид подкрепа.

Същност на мярката – поради това, че не всички предприятия имат потенциал да идентифицират адекватни мерки за ПО се предвижда за тях да се предвидят разяснителни кампании относно ползите от прилагане на мерки по ПО или внедряването на НДНТ.

Подходящи изпълнители на тези обучения могат да бъдат от една страна регионалните органи, отговарящи за управление на отпадъците и/или организации на бизнеса като браншови камери, търговско-промишлени палати и др.

В по-голямата си част мерките, съдържащи се в този национален план имат отношение към т.н. секторни програми, в разглеждания случай към Програмите за управление на отпадъците на общините и последващи действия от техните предвиждания.

- **Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г.**

Основната цел на плана е да се допринесе за устойчивото развитие на Р България чрез интегрирана рамка за управление на строителните отпадъци, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните им, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Стратегическият план е разработен в съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и Тематичната стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Формулираните цели и приоритети за всички сфери следва да осигурят прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива.

- **Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г. и Национален план за действие**

Основен документ на национално ниво, с който е съобразен ОУП на Община Сунгурларе е Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. и планът за действие към нея, разработени в отговор на съвременните предизвикателства пред света: устойчиво развитие по начин, който „задоволява нуждите на сегашното поколение, без да прави компромис с възможностите на бъдещите поколения да посрещнат своите нужди“. В противен случай са твърде възможни не само екологични последици, но и икономически, социални, здравни и демографски. В този дух е насочен и фокусът на двата нови законодателни пакета – „Климат-енергетика“ и „Устойчиво потребление и производство“ на Европейската

комисия, насочени към развитие на нови производствени системи и модели и възстановяване и опазване на ресурсите.

Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. отчита, че процесите и предизвикателствата, свързани с околната среда рефлектират във всички сектори на икономиката и сфери на живота и обратно, и това изисква нови по-интегрирани и комплексни подходи за тяхното решаване.

Стратегията очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие. Акцентът се поставя върху развитието на нови производствени и потребителски системи и модели и въвеждането на добри практики.

Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. е съобразена с основните стратегически документи на Европейския съюз и ООН, имащи отношение към устойчивата околна среда - Лисабонската стратегия за развитие на Европейския съюз, Стратегията за устойчиво развитие на Европейския съюз, Стратегията за околна среда и тематичните стратегии към нея на Европейския съюз”, Целите на хилядолетието за развитие и др.

Стратегията се основава на следните основни принципи: устойчиво развитие, опазване на природните ресурси, принцип на превенцията и предпазливостта, интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики, субсидираност на политиките, замърсителят плаща за причинените вреди, прилагане на чисти технологии, използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда, потребителят плаща, споделена отговорност, достъп до информация за околната среда, участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Стратегията очертава основните предизвикателства за постигането на устойчива околна среда в страната – намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата, както и адаптирането на страната към тях, достатъчно по количество и по-добро качество на водите, ограничаване на загубата на биоразнообразие, осигуряване на по-здравословна околна среда, по-устойчиво производство и потребление, промяна на нагласите, отношението и поведението на обществото към околната среда и устойчивото развитие, по-качествен мониторинг и информация за околната среда.

За посрещането на тези предизвикателства са формулирани 6 национални цели.

- Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия
- Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода
- По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот
- Насърчаване на устойчивото потребление и производство
- Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие
- Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда

• **Национална приоритетна рамка за развитие /НПРД/ за Натура 2000;**

Националната приоритетна рамка за развитие /НПРД/ за Натура 2000 е инструмент за планиране, насочен към засилване на хоризонталната интеграция на НАТУРА 2000 в останалите секторни политики, чрез: признаване на неделимите връзки; стратегически фокус върху най-важните приоритети; интегриран преглед на начина на изпълнение на дейностите в рамките на специфичните финансиращи инструменти.

- **Стратегически план за биологично разнообразие 2011-2020 г.**

Стратегическият план включва постигането на 20 водещи цели до 2015 или 2020 г. („Целите от Аичи за биоразнообразието“), групирани в пет стратегически цели. Целите и задачите предвиждат както стремеж за постигане в глобален мащаб, така и гъвкава рамка за определяне на национални или регионални цели.

Планът залага реализацията на 5 стратегически цели:

- Стратегическа цел А – Справяне с основните причини за намаляване на биоразнообразието, чрез интегриране на биоразнообразието в работата на правителството и обществото.
- Стратегическа цел В – Да се намали прекият натиск върху биоразнообразието и да се насърчава устойчивото ползване.
- Стратегическа цел С – Да се подобри състоянието на биоразнообразието, чрез опазване на екосистемите, видовете и генетичното разнообразие.
- Стратегическа цел D – Да се увеличат ползите от биоразнообразието и екосистемните услуги за всички.
- Стратегическа цел E – Подобряване на прилагането чрез обществено планиране, управление на знанията и укрепване на капацитета.

- **Стратегия на европейския съюз за биологичното разнообразие до 2020 г. и Глобална стратегия за опазване на растенията 2020 г.**

Стратегията се основава на шест взаимно свързани цели за въздействие върху основните причини на загуба на биоразнообразие и насочени към намаляване на ключовите видове отрицателни дейности върху природата и екосистемните ползи. За всяка от целите е формулиран и набор от насрочени във времето дейности, както и други съпътстващи мерки. В стратегията са формулирани следните цели, с които ОУПО се съобразява:

Цел 1: Цялостно прилагане на директивата за птиците и директивата за местообитанията

Цел 2: Запазване и възстановяване на екосистемите и на услугите и ползите, които предоставят

Цел 3: Повишаване на приноса на селското и горското стопанство за съхраняване и подобряване на биоразнообразието

Цел 4: Осигуряване на устойчиво използване на рибните ресурси

Цел 5: Борба с инвазивните чужди биологични видове

Цел 6: Съдействие за предотвратяване на загубата на биоразнообразие в световен мащаб

- **Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.**

Съгласно Енергийната стратегия на Република България до 2020 г., възобновяемите източници на енергия като важни местни неизчерпаеми ресурси ще бъдат приоритет на националната енергийна политика. За постигане на повече от 16%-ов дял на ЕВИ в брутното крайно потребление на енергия в страната след 2020 г. ще бъдат използвани максимално както водният потенциал, така и другите източници на чиста енергия (вятър, слънце, геотермални води, биомаса). Развитието на сектора на възобновяемата енергия придобива все по-важна роля за достигане политическите цели на ЕС. Използването на ЕВИ се разглежда като един от основните фактори за преминаване към нисковъглеродни икономики, за развитие на нови високотехнологични производства и осигуряване на т. нар. „зелен“ растеж и „зелени“ работни места.

- **Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г.**

Връзката на ОУПО с Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., наричан по-нататък за краткост НПДЕВИ, е по линията на

ограниченията за използване на местните възобновяеми източници за производство на електроенергия.

Тези ограничения се съдържат в Становището № 1-2/2012 г. на МОСВ по Екологична оценка на НПДЕВИ, обхващат целия период на действието му и се отнасят до използването на потенциалите на водните течения, слънчевата и вятърната енергии.

Същността на ограниченията е следната:

- по отношение на водноелектрическите централи се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за руслови и деривационни ВЕЦ и МВЕЦ в границите на защитените зони, опазващи водо-зависимите видове и местообитания: 3260, 6420, 6430, 91ЕО, 91ФО, 92АО, 92СО, 92ДО, видра, распер, черна мряна, маришка мряна, белопера кротушка, балкански кротушки, сабица, щипок, виюн, балкански щипок, високотел бибан, ивичест бибан, малка и голяма вретенарка, главоч, ручеен рак и бисерна мида;
- по отношение на фотоволтаиците се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им в земеделския и горския фонд, в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;
- по отношение на вятърните генератори се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им на територията на земеделския и горския фонд в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени.

- **„Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България“ 2014-2020**

Една от основните цели на „Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България“ 2014-2020 е „Въвеждане на иновативни методи и идеи, базирани на възобновяемите, а не на изчерпаеми природни ресурси, така че всеки регион да извлече полза от своя природен капитал.“

- **Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България /НСРГСРБ/ за периода 2013 - 2020 г.**

Стратегията определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на дългосрочно и устойчиво управление на жизнени и продуктивни многофункционални гори и нарастваща конкурентоспособност на горския сектор като основа за по-добър жизнен стандарт, особено в планинските и селските райони. Предпоставка за устойчиво развитие на горските територии са регламентирани със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Национална стратегия за развитие на горския сектор, Стратегически план за развитие на горския сектор, областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

Обектът на НСРГСРБ 2013 - 2020 г. е горският сектор, който обхваща горските ресурси и производството, търговията и потреблението на горски продукти и услуги.

В стратегията са формулирани четири приоритета за развитие на горския сектор до 2020 г.:

- Поддържане на жизнени, продуктивни и многофункционални горски екосистеми, способстващи за смекчаване на последиците от измененията в климата;
- Опазване, възстановяване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии;
- Повишаване на жизнеността и конкурентоспособността на горския сектор;
- Използване на потенциала на горския сектор за развитие на зелената икономика

- **Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.**

Няколко от мерките към съответните приоритети на ПРСР са в състояние да подкрепят финансово предвиждания на ОУПО, респ. да инспирират устройствени решения.

Към Приоритет 2 – Повишаване на жизнеспособността на стопанствата и конкурентоспособността на всички видове селскостопанска дейност, както и насърчаване на новаторските технологии в селското стопанство – респ. приоритетна област 2Б: Улесняване на навлизането на квалифицирани земеделски стопани в селскостопанския сектор, и по-специално приемствеността между поколенията в селскостопанския сектор, това е:

- мярката по член 20, код 6.4 „Помощ за инвестиции в неселскостопански дейности в селските райони“.

Към Приоритет 3 - Насърчаване на организацията на хранителната верига, хуманното отношение към животните и управлението на риска в селското стопанство – респ. приоритетна област 3А: Подобряване на конкурентоспособността на първичните производители чрез по-доброто им интегриране в селскостопанската и хранителната верига посредством схеми за качество, които да добавят стойност към селскостопанските продукти, популяризиране на местните пазари и къси вериги на доставки, групи на производителите и междубраншови организации, такива са мерките по:

- член 20, код 6.4 „Помощ за инвестиции в неселскостопански дейности в селските райони“;

- член 21, код 7.2 „Помощ за инвестиции в дребна инфраструктура, включително инфраструктура за енергия от възобновяеми източници“ (инфраструктура за пазари за продажба на първична земеделска продукция).

Към Приоритет 4 - Възстановяване, опазване и укрепване на екосистемите, свързани със селското и горското стопанство – респ. приоритетна област 4Б: Подобряване управлението на водите, включително управлението на торовете и пестицидите и приоритетна област 4В: Предотвратяване на ерозията на почвите и подобряване на управлението им, мерки със значение за ОУПО са тези по:

- член 18, код 4.3. „Помощ за инвестиции в земеделска (разбирай хидромелиорации) и горска инфраструктура“;

- член 21, код 7.2 „Помощ за инвестиции в дребна инфраструктура, вкл. инфраструктура за енергия от възобновяеми източници“.

Към Приоритет 5 - Насърчаване на ефективността на използване на ресурсите и подкрепа на прехода към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика в секторите земеделие, храни и гори – съответно към приоритетна област 5А: Увеличаване на ефективността на потреблението на водата в земеделието и приоритетна област 5Б:

Увеличаване на ефективността на потреблението на енергията в земеделието и обработката на храни, мерки, които ОУПО би следвало да отчита са тези по:

- член 18, код 4.3 „Помощ за инвестиции в земеделска и горска инфраструктура“;

- член 18, код 4.2 „Помощ за инвестиции в преработка/търговия на селскостопански продукти“.

Към Приоритет 6 - Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони – респ. приоритетна област 6Б: Стимулиране на местното развитие в селските райони, мерките от значение за ОУПО са тези по:

- член 21, код 7.4 „Помощи за инвестиции за местни основни услуги за селското население“;

- член 21, код 7.5 „Помощ за инвестиции за инфраструктура за отдих/туризъм“;

- член 21, код 7.6 „Помощ за изследвания/инвестиции в културното и природното наследство в селските райони, вкл. райони с ВПС (земи с висока природна стойност)

- **Оперативни програми, съфинансирани от фондовете на ЕС**
 - Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.
 - Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.”

❖ **Регионални стратегически документи:**

- **Регионалният план за развитие на Югоизточен район за планиране от ниво 2 /NUTS 2/**

Регионалният план за развитие на Югоизточен район за планиране е съобразен, от една страна, с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012- 2022 г. От друга страна е потърсена взаимна допълняемост между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие в ЮИР и целите и приоритетите на секторните стратегии и политики, които спомагат за балансираното развитие на района.

За ОУПО целеполагащи са следните приоритети, специфични цели и част от свързаните с тях подприоритети и мерки към отделните стратегически цели:

- **Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване на ЮИР на междурегионално (с другите райони от ниво 2 в страната) и вътрешнорегионално (между областите в рамките Югоизточен район – привлекателно място за живот и бизнес, със съхранено природно и културно наследство, ефективно използващ своя потенциал за постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие със затвърждаване на традициите си в туризма и посредством използване на собствения потенциал на района в условията на щадящо околната среда развитие**
 - Приоритет 1. Повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика и подкрепа за малкия и средния бизнес в Югоизточен район.
 - Приоритет 2. Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творческите индустрии в Югоизточен район.
 - Приоритет 3. Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда в Югоизточен район
- **Стратегическа цел 3: Развитие и подобряване на териториалното сближаване на ЮИР чрез използване на различните форми на териториалното сътрудничество – трансгранично, транснационално и междурегионално;**
 Стратегическата цел се изпълнява посредством следните приоритети:
 - Приоритет 1. Развитие на трансграничното сътрудничество и мобилизиране потенциала на периферните гранични територии в Югоизточен район.
- **Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие на ЮИР чрез укрепване на градовете-центрове, подобряване свързаността в района и качеството на средата в населените места.**
 Стратегическата цел се изпълнява посредством следните приоритети:
 - Приоритет 1. Интегрирано развитие на градовете в Югоизточен район и подобряване качеството на градската среда.
 - Приоритет 2. Подобряване свързаността на Югоизточен район в национален и международен план.
 - Приоритет 3. Подобряване качеството на живот в селските райони.
- **Областна стратегия за развитие на област Бургас /NUTS 3/ за периода 2014-2020 г.**

Главната цел на Областната стратегия за развитие на област Бургас 2014-2020 е формиране на устойчиво социално-икономическо развитие на област Бургас интегриращо хора, техносфера и природа в перспектива териториално пространство. За ОУПО целеполагащи са следните стратегически цели:

- Стратегическа цел 1: Формиране на устойчива икономическа динамика на база иновационна платформа на развитие, създаваща високо равнище на трудова заетост, характеризиращо се с добри качествени показатели, създаване на усъвършенствана инфраструктура и провеждане на политики на запазване на околната среда;
 - Приоритет 1. Създаване на устойчив икономически растеж
 - Специфична цел 1: Изграждане на финансова мрежа за формиране на инвестиционни потоци в ключови направления по изграждане на устойчива икономика на база иновационна платформа на развитие.
 - Специфична цел 3: Изграждане на мрежа от предприятия – производители на продукти и услуги със значителен иновационен компонент и висока добавена стойност, така че да се осигурява конкурентни продукти и услуги
 - Специфична цел 4. Развитие на земеделието за осигуряване на продоволствена сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност с оглед повишаване благосъстоянието на производители и преработватели при устойчиво управление на природните ресурси, както и мобилизиране на потенциала на селските райони за постигане на балансирано социално и териториално развитие.
 - Приоритет 3. Постигане на демографски растеж – положителен естествен прираст в областта, рязко съкращаване на емиграцията – външна и вътрешна, понижаване на равнището на ранна смъртност
- Стратегическа цел 2: Постигане на успешна социална динамика, базирана на развито здравеопазване и мрежа от социални услуги, модерно и достъпно образование, хуманистична култура, активна демографска политика и растеж – положителен естествен прираст в областта, рязко съкращаване на емиграцията – външна и вътрешна, понижаване на равнището на ранна смъртност;
 - Приоритет 4. Качествено здравеопазване и развита мрежа от социални услуги
 - Приоритет 6. Усъвършенствана инфраструктура – сред водещите в страната
 - Приоритет 7. Околна среда – сред най-запазената в България

❖ **Общински стратегически документи:**

- **Общински план за развитие на Община Сунгурларе 2014-2020 г.**

Общинският план за развитие е основният инструмент за управление на община Сунгурларе през следващите седем години. Той конкретизира местната специфика и предлага решения за социалните, икономическите, екологичните, културните и управленските предизвикателства по пътя към устойчивото интегрирано и пространствено развитие на общината. Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие с отчитане на специфичните характеристики и потенциала на общината. Документът се фокусира върху създаване на по-добра инфраструктура - по-добра свързаност, устойчиви и конкурентоспособни региони, запазване и утвърждаване на културно- историческото наследство и природно богатство, по-висока заетост, повече инвестиции и иновации.

За ОУПО целеполагащи е следния приоритет на плана:

- Приоритет 1: Конкурентно и устойчиво развитие на селско и горско стопанство, и туризъм.
- Приоритет 2: Развитие на местната икономика и повишаване на жизнения стандарт на населението.
- Приоритет 3:Повишаване на заетостта в града и селата и развитие на човешкия потенциал.

Приоритет 4: Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда
ОУП се изработва в съответствие и подчиненост на посочените стратегии, планове и програми.

4. АНОТАЦИЯ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

Предварителният проект за ОУПО определя планово-пространствената структура на общината и насоките за пространственото и развитие.

Предварителният проект за ОУПО е представен на картен материал както следва:

- Опорен план в мащаб - 1:25 000, изработен върху топографска карта с отразени кадастрални и други данни, в които се отразяват всички приети до момента частични разработки, действащата регулация и разработки в процедура.
- Общ устройствен план на общината в мащаб 1:25 000, в който са отразени бъдещото развитие и устройството на територията (съгласно изискванията на Закона за устройство на територията, Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове);
- Схема: Недвижимо културно наследство
- Схема: Транспортна мрежа
- Схема: Зелена система
- Схема: Електрификация
- Схема: Водоснабдяване

Според основното им предназначение, определено с общия устройствен план, териториите в общината са: урбанизирани територии (населени места и селищни образувания), земеделски територии, горски територии, защитени територии, нарушени територии за възстановяване, територии, заети от води и водни обекти и територии на транспорта.

Урбанизираните територии са структурирани като населени места, най-голямото от които е град Сунгурларе с площ от 262,63 ха. Град Сунгурларе е единствен град и административен център на община Сунгурларе. Локализиран е в южната част на общината. През него преминават Републикански пътища III-7306 и III-705.

Останалите населени места в общината са:

- с. Бероново – площ от 48,38 ха, разположено на северозапад от общинския център. През селото преминават републикански пътища I-7 и III-705.
- с. Босилково - площ от 12,17 ха, разположено в източната част на общината на североизток от гр. Сунгурларе и на юг от републикански път III-7305. През селото преминава общински път BGS2262.
- с. Ведрово - площ от 39,04 ха, разположено в източната част на общината на североизток от гр. Сунгурларе и на юг от републикански път III-7305. През селото преминава общински път BGS2262 и жп. линия Карнобат – Варна.
- с. Везенково – площ от 73,28 ха, разположено на северозапад от общинския център. През селото преминава общински път BGS1260
- с. Вълчин - площ от 48,35 ха, разположено на югозапад от общинския център. През селото преминава републикански път II-73.
- с. Горово - площ от 25,47 ха, разположено на югозапад от общинския център. През селото преминава републикански път III-705.
- с. Грозден- площ от 62,10 ха, разположено на югоизток от общинския център. През селото преминава общински път BGS1265.
- с. Есен - площ от 58,4 ха, разположено на север от общинския център. През селото преминава общински път BGS2266.

- с. Завет - площ от 45,15 ха, разположено в източната част на общината на североизток от гр. Сунгурларе и на юг от републикански път III-7305. През селото преминава общински път BGS2267 и жп. линия Карнобат – Варна.
- с. Камчия - площ от 36,34 ха, разположено в североизточната част на общината на североизток от гр. Сунгурларе. През селото преминава републикански път III-7305.
- с. Климаш - площ от 42,09 ха, разположено на изток от общинския център. През селото преминава общински пътища BGS2269 и BGS2268 и жп. линия Карнобат – Варна.
- с. Костен - площ от 33,54 ха, разположено на изток от общинския център. През селото преминава общински път BGS2269.
- с. Лозарево - площ от 102,98 ха, разположено на изток от общинския център. През селото преминава републикански път II-73, републикански път III-7305 и общински пътища BGS2269 и BGS2268, както и жп. линия Карнобат – Варна.
- с. Лозица - площ от 15,05 ха, разположено на юг от общинския център. През селото преминава общински път BGS1265/ BGS2261.
- с. Манолич - площ от 55,82 ха, разположено на север от общинския център. През селото преминава общински път BGS3270/ BGS1260.
- с. Подвис - площ от 97,81 ха, разположено на североизток от гр. Сунгурларе. През селото преминава общински път BGS2268.
- с. Прилеп - площ от 68,06 ха, разположено на североизток от гр. Сунгурларе. През селото преминава републикански път II-73 и общински път BGS2262/ BGS2267.
- с. Пчелин - площ от 15,18 ха, разположено на север от общинския център. През селото преминава общински път BGS3270.
- с. Садово - площ от 38,21 ха, разположено на северозапад от общинския център. През селото преминава републикански път III-7006.
- с. Скала - площ от 36,09 ха, разположено на запад от общинския център. През селото преминава общински път BGS3264.
- с. Славянци - площ от 78,15 ха, разположено на запад от общинския център. През селото преминава републикански път III-7306 и общински път BGS3264.
- с. Съединение - площ от 104,51 ха, разположено в източната част на общината на североизток от гр. Сунгурларе. През селото преминава републикански път III-7305.
- с. Терзийско - площ от 49,40 ха, разположено на юг от общинския център. През селото преминава общински път BGS2261.
- с. Велислав - площ от 32,81 ха, разположено на север от общинския център. През селото преминава общински път BGS1260.
- с. Черница - площ от 67,74 ха, разположено на изток от общинския център. През селото преминава републикански път III-7306 и общински път BGS2266.
- с. Чубра - площ от 47,81 ха, разположено на запад от общинския център. През селото преминава републикански път III-7306.
- с. Дъбовица - площ от 33,53 ха, разположено на северозапад от общинския център. През селото преминава BGS3263.

➤ **Защитени зони и територии**

Защитени територии в границите на община Сунгурларе са: **Природна забележителност „КОРИЯТА“ - ВЕКОВНА ДЪБОВА ГОРА; Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА УРУМОВО ЛАЛЕ“ - МЕСТНОСТ Лалкото;** Защитена местност **„ОРЛИЦИТЕ“;** **Природна забележителност „ПРОБИТИЯ КАМЪК“;** **Природна забележителност „ЧИФЛИКОВА НИВА“**

В териториалния обхват на Община Сунгурларе попадат следните защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, по смисъла на ЗБР:

- **BG0000393 „Екокоридор Камчия-Емине“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0002029 „Котленска планина“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0000139 „Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0000136 „Река Горна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0000137 „Река Долна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0000196 „Река Мочурица“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0000149 „Ришки Проход“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **BG0000117 „Котленска планина“** за опазване на дивите птици.

➤ **Земеделски територии**

Земеделските територии заемат площ от 34 946,9 ха или около 43,19% от територията на община Сунгурларе и се намират преимуществено в южната част на общината. Най-голям е дялът на земеделските територии в землищата на село Подвис (3911,7 ха или около 11,8% от всички земеделски територии на общината), град Сунгурларе (3487,4 ха или около 10,5% от всички земеделски територии на общината), село Терзийско (1840 ха или около 5,6% от всички земеделски територии на общината) и село Лозарево (1674,9 ха или около 5,1% от всички земеделски територии на общината).

➤ **Горски територии**

Площта на горските територии е общо 40832 ха. Залесената площ е 22167,7 ха, което е 94,3 % от площта на горските територии общинска собственост.

Незалесената дървопроизводителна площ е 210.6 ха, или 0,9 % от площта на горските територии общинска собственост.

Недървопроизводителната площ е 1107,5 ха, или 4,8 % от площта на горските територии общинска собственост. Част от нея са поляни, обработваеми площи и други, които могат да се използват за различни странични дейности, друга се явява технологично необходима за стопанисването на горите - пътища, просеки, временни складове, а една част е неизползваема за горскостопанска дейност - нелесопригодни площи и голини, скали, сипеи и други.

Горските територии биват:

- Територии със стопански функции – 11 945 ха
- Територии със защитни функции – 13712 ха, в т.ч. вододайни зони – 13345 ха
- Територии със специални функции – 15175 ха

Съгласно чл.5, ал. 2 от Закона за горите, вододайните зони са включени в категорията защитни горски територии.

Горите със специално предназначение имат обща площ 3304,5 ха, от които:

- Защитени зони по Natura 2000 – 3101,0 ха
- Семепроизводствени насаждения – с обща площ 195,3 ха
- Природни забележителности – с обща площ 8,2 ха

За водоайна зона са определени всички гори и земи от горския фонд, попадащи във водосборния басейн на р. Луда Камчия, съответно на язовир Камчия – отдели и подотдели: 1001-1172 цели; 1181-1265 цели; 1268 а, б, в; 1296-1300 цели; 1309 цял; 1310 цял; 38-39 цели; 164 ж, з, и, к, 5, 6; 165 л, м, н, о, р, т, у, 4, 6, 9; 174 м, н, 6; 216 е, ж, з, и, к, л, м; 219 цял; 220 цял; 221 а1, б1, в1, г1, е1, ж1, з, и, у, ф, х, ц, ш, щ, ю, я, 5, 6, 78, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24; 226 д, е, ж, з, и, к, л, м; 227 а, б, в, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 3; 228 а, б, г, д, е, ж, 1, 2; 229 5; 230 цял; 249 а; 252 а, б; 258 д, е, 5, 6.

Водоайната зона се намира в землищата на селата: Садово, Везенково, Велислав, Пчелин, Манолич, Есен, Берово, Дъбовица, Скала, гр. Сунгурларе /вкл. присъединеното с. Балабанчево/, Подвис и Прилеп.

Според ловностопанското деление на страната, територията на ДГС “Карнобат” попада в две области - Старопланинска и Тракийска низина и в две общини - Сунгурларе и Карнобат.

Ловностопанските райони в района на дейност на ДГС “Карнобат” на територията на община Сунгурларе се ръководят от четири сдружения:

ЛС “Сокол 2” – Карнобат с ПЛР “Невестино”, “Сигмен”, “Искра”, “Мъдрино”, “Глумче”, “Соколово”, “Хаджиите”, “Карнобат 108”, “Карнобат 109”, “Карнобат 111”, “Карнобат 112”, “Венец”, “Деветинци”, “Крумово градище”, “Деветак”, “Екзарх Антимово”, “Драганци”, “Крушево”, “Аспарухово”, “Смолник”, “Сан Стефано”, “Житосвят”, “Черково”, “Сърнево” (“Невестино”, “Венец” и “Сигмен” се намират на територията на община Сунгурларе).

- ЛС “Хан Крум” - Сунгурларе с ПЛР “Подвис”, “Прилеп”, “Рупча”, “Ведрово”, “Съединение”, “Климаш”, “Вълчин” (всички се намират на територията на община Сунгурларе).

- ЛС “Сокол 2001” - Лозарево с ПЛР “Черница”, “Лозарево” (всички се намират на територията на община Сунгурларе).

- ЛС “Български ловец” с ПЛР “Огнен”.

ЛС „Хан Крум“ е с обща площ 22926,2 ха, от които 13,008 обхващат горските територии, а 9918,1 обхваща земеделски територии

ЛС „Български ловец“ е с обща площ 8103,0 ха, от тях 1987,7 ха обхващат горските територии, а 6115,3 ха обхващат земеделски територии.

ЛС "Сокол 2001" е с обща площ 5036,2 ха, от тях 942 ха обхващат горските територии, а 4094,2 ха земеделски територии.

ЛС "Сокол 2" е с обща площ 77886 ха, от тях 10005,9 ха обхващат горските територии, а 67880,1 ха земеделски територии.

За горските територии има задействан горскостопански план от 2014 г. като основната му задача е въз основа на установеното състояние на насажденията и горските култури и тяхното функционално предназначение, да се даде правилна насока на организация на дейността на горското стопанство по управление, стопанисване и опазване на горите и земите – държавни горски територии и да се планират ефективни горскостопански мероприятия, които да осигурят максимален ефект за развитието на горските ресурси и устойчиво стопанисване на земите.

В специални горски територии по смисъла на чл.5, ал.3 от Закона за горите попадат защитени територии и природни обекти, вкл.:защитени природни обекти по смисъла на ЗЗТ и защитени зони по смисъла на ЗБР – Натура 2000.

Горите и земите – горски територии, на Държавно горско стопанство „Карнобат“ са разположени на част от територията на община Сунгурларе, в землищата на следните населени места: гр. Сунгурларе, с. Берово, с. Везенково, с. Велислав, с. Грозден, с. Дъбовица, с. Есен, с. Лозица, с. Манолич, с. Пчелин, с. Садово, с. Скала, с. Славянци, с. Терзийско, с. Чубра. ТП ДГС „Карнобат“ е поделение на югоизточно държавно предприятие – ДП Сливен.

Обособени са два горскостопански участъка – „Садово“ и „Манолич“, разположени изцяло върху територията на част от община Сунгурларе.

При определяне на техните граници са взети под внимание териториалното разположение на горските масиви и отделни комплекси, наличната шосейна и горска пътна мрежа, землищните граници на населените места и др.

Първи горскостопански участък „Садово“ обхваща западната част на стопанството и включва в себе си 183 отдела, а именно отдели: № 1÷67; 181÷254; 263÷295; 301÷308; 310 с обща площ 12750.8 ха.

Втори горскостопански участък „Манолич“ заема източната част на стопанството и включва в себе си 127 отдела, а именно отдели: № 68÷180; 255÷262; 296÷300; 309 с обща площ 8803.2 ха.

От дървопроизводителната площ 21.0% попада в Средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела - 700-1200 м н.в. - Т-II-1), а останалата част - 79.0% в Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (Подпояс на равнинно- хълмистите дъбови гори и Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори). Залесените горски територии заемат 20262.9 ха, а лесистостта е 48.0%.

Организацията по управлението на горските територии се осъществява от Кмета на община Сунгурларе („Наредба за управление на горските територии на Община Сунгурларе” от 20.04.2011г.)

Както е записано и в Горскостопанския план 2014г., най-важната дейност на стопанисващите органи е охраната и контрола върху извършваните дейности в горите и горските площи. Охраната обхваща опазването на горите от пожари, незаконна сеч, незаконна паша, незаконно строителство и други дейности, като включва всички съобразени със закона действия на горските служители за предотвратяване на нарушенията, свързани с възпроизводството, ползването и опазването на горите.

Необходимо е през пожароопасния период да се назначат пожаронаблюдатели.

➤ **Нарушените територии**

Нарушените територии за възстановяване в обхвата на община Сунгурларе са локализирани в землището на град Сунгурларе и са с площ от 2,5 ха.

➤ **Територии, заети от води и водни обекти**

Териториите, заети от води и водни обекти в рамките на община Сунгурларе са с площ от 1672 ха. В територията на общината попадат следните по-големи водни тела:

- Река „Луда Камчия“ – преминава през землищата на село Дъбовица, село Берово, село Везенково, село Камчия и село Завет;
- Река „Мочурица“ – преминава през землището на село Чубра;
- „Медвенска“ река – презминава през землището на село Дъбовица;
- „Скаленско“ езеро – находящо се в землището на село Скала;
- Язовир „Камчия“ – находящ се в землището на село Манолич, село Подвис и село Прилеп;

➤ **Територии на транспорта**

Териториите на транспорта включват Републикански и Общински пътища.

Републиканските пътища на територията на общината са с обща дължина от 121,907 км и са следните:

- Републикански път I-7 с дължина 28.3 км и преминава през землището на с. Берово
- Републикански път II-73 с дължина 36,00 км и преминава през землището на с.Лозарево, с. Вълчин, с. Прилеп
- Републикански път III-705 с дължина 22,746 км и преминава през землището на с.Берово, гр.Сунгурларе, с. Горово
- Републикански път III-7006 с дължина 7.60 км и преминава през землището на с.Садово
- Републикански път III-7305 с дължина 9.314 км и преминава през землището на с. Камчия и с. Съединение
- Републикански път III-7306 с дължина 17,947 км и преминава през землището на с. Лозарево, с.Черница, гр.Сунгурларе, с.Славянци, с.Чубра

Общинските пътища, преминаващи през територията на община Сунгурларе са с обща дължина от 93,11 км и са следните:

- Общински път BGS1260 с дължина 11,300 км - преминава през землищата на село Везенково, село Велислав и село Манолитч
- Общински път BGS2261 с дължина 1,300 км - преминава през землището на село Терзийско
- Общински път BGS2262 с дължина 3,700 км - преминава през землищата на село Ведрово и село Босилково.
- Общински път BGS3263 с дължина 3,100 км преминава през землищата на село Дъбовица
- Общински път BGS3264 с дължина 6,920 км преминава през землищата на село Скала и село Славянци
- Общински път BGS1265 с дължина 14,250 км преминава през землищата на гр.Сунгурларе, село Грозден и село Лозица.
- Общински път BGS2266 с дължина 17,100 км преминава през землищата на село Черница и село Есен.
- Общински път BGS2267 с дължина 16,200 км преминава през землищата на село Прилеп, жп гара Завет, село Завет и село Съединение.
- Общински път BGS2268 с дължина 9,730 км преминава през землищата на село Подвис и село Есен.
- Общински път BGS2269 с дължина 6,640 км преминава през землищата на село Лозарево, село Климаш и село Костен.
- Общински път BGS3270 с дължина 2,870 км преминава през землищата на село Везенково, село Манолитч, село Велислав и село Пчелин.

➤ **УРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ**

С ОУПО се определят границите на урбанизираните територии съгласно Наредба 8 за обема и съдържанието на устройствените планове.

➤ **град Сунгурларе:**

Жилищните територии на града са 262,63 ха, като 254,18 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 8,5 ха и е както следва:

- На югозапад териториите се разширяват с 0,8 ха;
- На запад териториите се разширяват с 1,4 ха;
- На север териториите се разширяват с 2,5 ха
- На юг териториите се разширяват с 2,1 ха;
- На югоизток териториите се разширяват с 1,7 ха;

Предвижда се обособяване на територия за обществено обслужване с площ от 0,03 ха западно от града.

➤ **с. Берово:**

Жилищните територии на селото са 48,38 ха, като 47,78 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 0,6 ха и е както следва:

- На север териториите се разширяват с 0,6 ха

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 0,3 ха западно от селото, местност „Къмпинга“.

➤ **с. Босилково**

Жилищните територии на селото са 12,17 ха, като 11,07 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 1,1 ха и е както следва:

- На югоизток териториите се разширяват с 0,16 ха;
- На запад териториите се разширяват с 0,9 ха;

➤ **с. Ведрово**

Жилищните територии на селото са 39,04 ха, като 35,34 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 3,7 ха и е както следва:

- На запад териториите се разширяват с 0,7 ха;
- На северозапад териториите се разширяват с 1,4 ха;
- На североизток териториите се разширяват с 1,6 ха;

➤ **с. Везенково**

Жилищните територии на селото са 73,28 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Вълчин:**

Жилищните територии на селото са 48,35 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Горово:**

Жилищните територии на селото са 25,47 ха, като 23,87 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е на север с 1,6 ха.

Предвиденото разширение на производствените територии е на север с 2,9 ха.

➤ **с. Грозден:**

Жилищните територии на селото са 62,10 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Есен:**

Жилищните територии на селото са 58,4 ха, като 57,50 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии на запад с 0,9 ха.

➤ **с. Завет:**

Жилищните територии на селото са 45,15 ха, като 37,25 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 7,9 ха и е както следва:

- На северозапад териториите се разширяват с 6,1 ха;
- На север териториите се разширяват с 1,8 ха;

➤ **с. Камчия:**

Жилищните територии на селото са 36,34 ха, като не се предвижда увеличение.

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 1 ха югозападно от селото, местност „Коджа Булюк“.

➤ **с. Климаш:**

Жилищните територии на селото са 42,09 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Костен:**

Жилищните територии на селото са 33,54 ха, като не се предвижда увеличение.

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 0,3 ха южно от селото, местност „Петкова чешма“.

Предвижда се обособяване на територия за обществено обслужване с площ от 0,05 ха южно от селото.

➤ **с. Лозарево:**

Жилищните територии на селото са 102,98 ха, като 101,48 ха от тях са съществуващи. Предвиденото разширение на жилищните територии на югозапад с 1,5 ха.

➤ **с. Лозица:**

Жилищните територии на селото са 15,05 ха, като 13,95 ха от тях са съществуващи. Предвиденото разширение на жилищните територии на запад с 1,1 ха.

➤ **с. Манолич:**

Жилищните територии на селото са 55,82 ха, като 52,02 ха от тях са съществуващи. Предвиденото разширение на жилищните територии е с 3,8 ха и е както следва:

- На запад териториите се разширяват с 2,9 ха;
- На юг териториите се разширяват с 0,9 ха;

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 0,3 ха югозападно от селото.

➤ **с. Подвис:**

Жилищните територии на селото са 97,81 ха, като 95,31 ха от тях са съществуващи. Предвиденото разширение на жилищните територии е на юг с 2,5 ха.

Предвиденото разширение на производствените територии е на юг с 2,3 ха.

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 0,04 ха северно от селото.

➤ **с. Прилеп:**

Жилищните територии на селото са 68,06 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Пчелин:**

Жилищните територии на селото са 15,18 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Садово:**

Жилищните територии на селото са 38,21 ха, като не се предвижда увеличение.

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 0,3 ха северозападно от селото, местност „Среден дол“.

➤ **с. Скала:**

Жилищните територии на селото са 36,09 ха, като 33,39 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 2,7 ха и е както следва:

- На изток териториите се разширяват с 2,1 ха;
- На юг и запад териториите се разширяват с 0,6 ха;

➤ **с. Славянци:**

Жилищните територии на селото са 78,15 ха, като не се предвижда увеличение.

Предвижда се обособяване на вилна зона с площ от 0,5 ха западно от селото, местност „Орешака“.

➤ **с. Каменско:**

Жилищните територии на селото са 15,06 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Съединение**

Жилищните територии на селото са 104,51 ха, като 80,41 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии е с 24,1 ха и е както следва:

- На запад териториите се разширяват с 7,6 ха;
- На изток териториите се разширяват с 7,8 ха;
- На североизток териториите се разширяват с 8,7 ха;

Предвиденото разширение на производствените територии е на запад с 0,9 ха.

Предвиденото разширение на териториите за спорт е на запад с 0,7 ха.

➤ **с. Терзийско:**

Жилищните територии на селото са 49,40 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **с. Велислав:**

Жилищните територии на селото са 32,81 ха, като не се предвижда увеличение.

Предвиденото разширение на производствените територии е на североизток с 10,4 ха.

➤ **с. Черница:**

Жилищните територии на селото са 67,74 ха, като 65,74 ха от тях са съществуващи. Предвиденото разширение на жилищните територии на изток с 2 ха.

➤ **с. Чубра:**

Жилищните територии на селото са 47,81 ха, като 46,61 ха от тях са съществуващи.

Предвиденото разширение на жилищните територии на север с 1,2 ха.

Предвиденото разширение на производствените територии е на север с 3,9 ха.

➤ **с. Дъбовица:**

Жилищните територии на селото са 33,53 ха, като не се предвижда увеличение.

➤ **Територии с жилищни функции**

Населените места в Община Сунгурларе попадат в няколко категории според броя на населението: много малък град до 10 000 жители (гр. Сунгурларе - 2998 души); малки села от 200 до 1000 души (Везенково - 374 души; Вълчин - 398 души; Грозден - 747 души; Климаш - 315 души; Костен - 346 души; Лозарево - 808 души; Манолич - 1085 души, Подвис - 463 души, Прилеп - 571 души, Славянци - 724 души, Съединение - 963 души, Черница - 337 души и Чубра - 574 души) и много малки села до 200 души (Бероново - 95 души; Босилково - 62 души; Ведрово - 93 души; Велислав - 150 души; Горово - 30 души; Дъбовица - 46 души, Есен - 66 души, Завет - 110 души, Камчия - 69 души, Лозица - 10 души, Пчелин - 54 души, Садово - 181 души, Скала - 16 души и Терзийско - 74 души).

Съгласно прогнозното демографско развитие на общината към 2035 г, в реалистичния вариант, град Сунгурларе запазва своята категория на много малък град, а село Манолич преминава от средно в малко село. Според предвижданията на ОУПО във всички населени места в общината е спазен нормативът за бруто жилищни територии. Във всички населени места, в които има възможност, са предвидени минимум 5% резервни територии.

В прогнозно положение, в категория много малък град, бруто жилищни територии в кв.м/жител е 930 кв.м/жител, което надхвърля норматива за средни градове - 100-200 кв.м/жител.

Спазен нормативът за бруто жилищни територии по отношение на различните категории села,

В категорията малки села бруто жилищни територии в категория малки села бруто жилищни територии са 1478 кв.м/ жител, което надхвърля многократно определения норматив за малки села 300-370 кв.м/ жител.

В категория много малки села бруто жилищни територии са 8607 кв.м/жител, което надхвърля многократно норматива над 350 кв. м/жител.

С проекта на ОУП прогнозното развитие на териториите за жилищни функции предвижда пространствено развитие съобразено с прогнозния вариант на населението към 2035 г, в реалистичния вариант:

Таблица 1. Показатели за площи на жилищните територии в населените места в Община Сунгурларе /кв.м./

Населени места	Прогнозно население –(2035) – реалистичен вариант	Категория на населените места	Необходима площ бруто жилищни територии	Площ на бруто жилищни територии - /кв.м./	Норматив за Бруто жилищни територии в кв.м/ жител
гр.Сунгурларе	2824	много малък град	564800	930	200
с.Бероново	93	много малко село	32550	5207	350
с.Босилково	47	много малко село	16450	2587	350
с.Ведрово	81	много малко село	28350	4894	350
с.Везенково	332	малко село	122840	2207	370
с.Велислав	154	много малко село	53900	2131	350

с.Вълчин	418	малко село	154660	1157	370
с.Горово	29	много малко село	10150	9826	350
с.Грозден	762	малко село	281940	815	370
с.Дъбовица	34	много малко село	11900	9859	350
с.Есен	56	много малко село	19600	10424	350
с.Завет	90	много малко село	31500	4411	350
с.Камчия	57	много малко село	19950	6349	350
с.Климаш	260	малко село	96200	1619	370
с.Костен	335	малко село	123950	1004	370
с.Лозарево	753	малко село	278610	1368	370
с.Лозица	9	много малко село	3150	16821	350
с.Манолит	988	малко село	365560	716	370
с.Подвис	451	малко село	166870	2223	370
с.Прилеп	527	малко село	194990	1291	370
с.Пчелин	47	много малко село	16450	3231	350
с.Садово	173	много малко село	60550	2219	350
с.Скала	12	много малко село	4200	30179	350
с.Славянци	713	малко село	263810	1096	370
с.Съединение	919	малко село	340030	1171	370
с.Терзийско	40	много малко село	14000	12361	350
с.Черница	323	малко село	119510	2102	370
с.Чубра	530	малко село	196100	971	370

➤ **Територии за озеленяване**

Към териториите за озеленяване спадат паркове, градини, улично озеленяване и гробищни паркове. По голямата част от тези територии са в границите на урбанизираните територии с изключение на някои гробищни паркове.

Нормативите за необходима площ на територии за озеленяване и гробища са:

- Норматив за площ на територии за озеленяване в много малки градове - 8 кв,м./жител
- Норматив за площ на територии за озеленяване във всички села - 4 кв,м./жител
- Норматив за площ на територии за гробища - много малки градове - 1,30 кв,м./жител
- Норматив за площ на територии за гробища - големи села - 1,40 кв,м./жител
- Норматив за площ на територии за гробища - средни села - 2,90 кв,м./жител
- Норматив за площ на територии за гробища - малки и много малки села - 4,00 кв,м./жител

Таблица 2. Показатели за площ на територии за озеленяване и в населените места в Община Сунгурларе /кв,м./

Населени места	Прогнозно население –(2035) – реалистичен вариант	Площ на територии за озеленяване /проектна/	Необходима площ на територии за озеленяване по норматив към 2035 г,	Норматив
гр.Сунгурларе	2824	126656	22592	8
с.Бероново	93	4894	372	4
с.Босилково	47	7982	188	4
с.Ведрово	81	3741	324	4

с.Везенково	332	9907	1328	4
с.Велислав	154	5599	616	4
с.Вълчин	418	9253	1672	4
с.Горово	29	2861	116	4
с.Грозден	762	4020	3048	4
с.Дъбовица	34	-	136	4
с.Есен	56	6365	224	4
с.Завет	90	4184	360	4
с.Камчия	57	10217	228	4
с.Климаш	260	4328	1040	4
с.Костен	335	6616	1340	4
с.Лозарево	753	10016	3012	4
с.Лозица	9	778	36	4
с.Манолитч	988	4505	3952	4
с.Подвис	451	6645	1804	4
с.Прилеп	527	8398	2108	4
с.Пчелин	47	16123	188	4
с.Садово	173	6326	692	4
с.Скала	12	2334	48	4
с.Славянци	713	9982	2852	4
с.Съединение	919	19094	3676	4
с.Терзийско	40	4523	160	4
с.Черница	323	5714	1292	4
с.Чубра	530	-	2120	4

В таблицата е представена площта на териториите за гробища по проект, като е направена съпоставка с необходимите територии за покриване на нормативите в отделните населени места на база на демографската прогноза към края на прогнозния период – 2035 г.

Таблица 3. Показатели за площ на територии за озеленяване и площ на територии за гробища в населените места в Община Сунгурларе /кв,м,/

Населени места	Прогнозно население –(2035) – реалистичен вариант	Площ на територии за гробища /проектна/	Необходима площ на територии за гробища по норматив към 2035 г,	Норматив
гр.Сунгурларе	2824	24295	3671	1,30
с.Бероново	93	4894	372	4
с.Босилково	47	7982	188	4
с.Ведрово	81	3741	324	4
с.Везенково	332	9907	1328	4
с.Велислав	154	5599	616	4
с.Вълчин	418	9253	1672	4
с.Горово	29	2861	116	4
с.Грозден	762	4020	3048	4
с.Дъбовица	34	-	136	4
с.Есен	56	6365	224	4
с.Завет	90	4184	360	4
с.Камчия	57	10217	228	4
с.Климаш	260	4328	1040	4
с.Костен	335	6616	1340	4
с.Лозарево	753	10016	3012	4

с.Лозица	9	778	36	4
с.Манолитч	988	4505	3952	4
с.Подвис	451	6645	1804	4
с.Прилеп	527	7848	2108	4
с.Пчелин	47	16123	188	4
с.Садово	173	6326	692	4
с.Скала	12	2334	48	4
с.Славянци	713	9982	2852	4
с.Съединение	919	19094	3676	4
с.Терзийско	40	4523	160	4
с.Черница	323	5714	1292	4
с.Чубра	530	-	2120	4

ОУПО предвижда териториите за озеленяване да увеличат своята площ от 23,3 ха на 25,8 ха, като всички населени места покриват необходимия норматив за озеленяване и гробищна площ на жител с изключение на селата Дъбовица и Чубра, за които площта на териториите за озеленяване попада в строителните граници на населените места и съответно няма как да бъде изчислена.

Гробищни паркове, които са извън строителните граници на населените места са:

- Северно от град Сунгурларе - 0,68 ха
- Южно от село Берово - 0,49 ха
- Източно от село Босилково - 0,79 ха
- Западно от село Ведрово, в местност “Изията” - 0,37 ха
- Западно от село Везенково, в местност “До село” - 0,98 ха
- Югоизточно от село Велислав - 0,59 ха
- Източно от село Вълчин - 0,54 ха
- Югозападно от село Вълчин - 0,37 ха
- Южно от село Горово - 0,28 ха
- Южно от село Грозден - 0,13 ха
- Североизточно от село Грозден - 0,26 ха
- Източно от село Завет - 0,23 ха
- Южно от село Завет - 0,23 ха
- Западно от село Камчия - 0,52 ха
- Южно от село Камчия - 0,50 ха
- Североизточно от село Климаш - 0,43 ха
- Северозападно от село Костен – 0,40 ха
- Южно от село Костен, в местност „Под село“ – 0,26 ха
- Западно от село Лозарево, в местност „Черковището“ - 1 ха
- Североизточно от село Лозица - 0,07 ха
- Северно от село Манолитч - 0,45 ха
- Североизточно от село Подвис, в местност „Мердевенлията“ - 0,66 ха
- Северозападно от село Прилеп - 0,19 ха
- Северно от село Прилеп - 0,58 ха
- Югозападно от село Пчелин - 1,61 ха
- Югоизточно от село Садово - 0,61 ха
- Южно от село Скала - 0,23 ха

- Западно от село Славянци - 0,99 ха
- Източно от село Съединение - 1,59 ха
- Южно от село Съединение - 0,30 ха
- Южно от село Терзийско - 0,45 ха
- Западно от село Черница - 0,57 ха

➤ Резервни територии

ОУПО предвижда резервни територии за далекоперспективно развитие, Във всички населени места, в които има възможност, са предвидени минимум 5% резервни територии, За резервни територии се използват Земеделски земи с допустима промяна на предназначението, които са в близост до строителните граници на населените места.

РЕЖИМИ НА УСТРОЙСТВО И ПАРАМЕТРИ ЗА НАТОВАРВАНЕ

- Режима на устройство на урбанизираните територии се определя от устройствените показатели, както следва:
 - за жилищните територии се прилага режим на устройство с преобладаващо застрояване с малка височина (до 10м);
 - в отделни структурни части - промишлени зони и бивши селскостопански дворове се прилага режим на устройство предвиден за производствени територии.
- Допустимо натоварване се определя от интензивността на застрояването и допустимите дейности, в зависимост от вида на обекта и неговото предназначение:
 - В жилищните територии се допускат следните нежилищни обслужващи обекти:
 - 1.сгради за социални, учебни, просветни, културни, спортни, здравни и религиозни дейности;
 - 2.магазини и заведения за хранене;
 - 3.сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура;
 - 4.обществени озеленени площи;
 - 5.надземни и подземни гаражи и паркинги за леки автомобили;
 - 6.административни и делови сгради;
 - 7.хотелски сгради;
 - 8.Занаятчийски работилници;
 - 9.сгради за безвредни производствени дейности;
 - 10.бензиностанции, газостанции и автосервизи.
 - В производствените територии се застрояват предимно с производствени, складови, административни, търговски и обслужващи сгради и съоръжения;
 - В териториите за рекреационни дейности и вилни зони, освен вилни сгради може да се разполагат и:
 - 1.магазини и заведения за хранене;
 - 2.сгради за социални, здравни, културни, спортни и други обслужващи дейности;
 - 3.малки хотели с до 40 легла;
 - 4.сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура;
 - 5.бензиностанции и газостанции.
- Интензитета на застрояване се определя от съответния коефициент на интензивност, в зависимост от вида на обекта и неговото предназначение:
 - За жилищните територии - максимален коефициент на интензивност - 1,2
 - За производствените територии - максимален коефициент на интензивност - 2,5
 - За териториите за рекреационни дейности и вилни зони - максимален коефициент на интензивност - 0,8

➤ ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ

Земеделските територии заемат площ от 34 946,9 ха или около 43,19% от територията на община Сунгурларе, като около 40% от тях са плодородни земи с висока бонитетна категория - от I до IV, Поради това и с оглед на запазване на условията за развитие на селскостопанските дейности като един от фундаментите на общинската икономика, проекта за ОУПО предвижда 31514,6 или 95,6% от земеделските територии да бъдат с режим със забрана промяна на предназначението. Земеделските територии с режим за допустима промяна на предназначението са 1461,7 ха или 4,4% от общата земеделска площ. Също така в ОУПО се предвижда намаляване на земеделските територии с 19,6 ха, които променят своето предназначение за жилищни функции.

ОУПО предвижда намаляване площта на обработваемите земи – ниви от 21994,1 ха на 21980 ха на обработваните земи – трайни насаждения от 3766,5 на 3750,6 ха и на необработваемите земи – от 9229,2 ха на 9216,3 ха.

По отношение на земеделските земи ОУПО предвижда:

- опазване на земеделски земи I - IV категория
- въвеждане режим без право на промяна на предназначението за някои обработвани и необработвани земи и ценни ландшафти
- режим на устройство без право на промяна на предназначението за най-плодородните земеделски земи с най-висок бонитетен бал

РЕЖИМИ НА УСТРОЙСТВО И ПАРАМЕТРИ НА НАТОВАРВАНЕ

Предвидените режими на устройство на земеделските територии са:

- Земеделски територии със забрана за промяна на предназначението

В тези територии Без промяна на предназначението на земеделските земи в тях се разрешава застрояване с обекти, свързано с ползването им, чиито функции са съвместими с предназначението на земята, както следва:

1. при имоти с площ до 10 дка - на едноетажни селскостопански постройки за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в това число и помещение за обитаване в тях;

2. при имоти с площ над 10 дка - на селскостопански сгради, постройки и съоръжения за съхранение на растителна и животинска продукция и отглеждане на животни съгласно приложението, включително инженерни мрежи и съоръжения за благоустрояване на имотите и на помещения за обитаване от домакинствата на собствениците на земята и/или на лицата, които произвеждат селскостопанска продукция от съответните земеделски земи.

Интензивността на застрояването в земеделските територии със забрана за промяна на предназначението се определя от коефициент на интензивност на застрояването не по-голям от 0,4.

2. Земеделски територии с допустима промяна на предназначението

В землищата извън границите на населените места е възможно да се изградят:

1. селскостопански обекти;
2. горскостопански обекти;
3. промишлени и складови обекти;
4. транспортни обекти и съоръжения;
5. обекти и съоръжения на техническата инфраструктура;
6. рекреационни и туристически обекти;
7. спортни обекти и съоръжения;
8. търговски и обслужващи обекти;
9. здравни обекти;
10. обекти със специално предназначение;

11. историко-мемориални обекти.

- В земеделски територии с допустима промяна на предназначението за изграждането на обектите е необходима промяна на предназначението на земеделската земя за неземеделски нужди по реда на Закона за опазване на земеделските земи.

Интензивността на застрояването се определя със съответния коефициент на интензивност, съответстващ на предназначението на обектите.

➤ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Горските територии заемат площ от 40 832 ха или около 50,5% от територията на общината.

Площта на горите в землищата на община Сунгурларе е разпределена по следния начин:

- Землището на град Сунгурларе – 905,5 ха (2,21% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Берово - 1758,8 ха (4,30% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Босилково – 682,6 ха (1,67% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Ведрово - 697,8 ха (1,70% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Везенково – 2662,6 ха (6,52% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Вълчин – 224,4 ха (0,54% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Горово - 81,2 ха (0,19% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Грозден – 336,1 ха (0,82% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Есен – 1409 ха (3,45% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Завет - 842,2 ха (2,06% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Каменско – 2967 ха (7,26% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Камчия – 4582,3 ха (11,22% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Климаш - 734 ха (1,73% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Костен – 1222,7 ха (1,52% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Лозарево - 440,4 ха (1,07% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Лозица – 114,7 ха (0,28% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Манолич – 1321,4 ха (3,23% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Подвис - 5639,5 ха (13,81% от горските територии в община Сунгурларе)

- Землището на село Прилеп – 1446,4 ха (3,54% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Пчелин – 426,1 ха (1,04% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Садово - 4615,2 ха (11,30% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Скала – 1699,4 ха (4,16% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Славянци - 554,4 ха (1,35% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Съединение – 1417,1 ха (3,47% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Терзийско - 912,6 ха (2,23% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Велислав – 606,6 ха (1,48% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Черница – 345,5 ха (0,84% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Чубра - 450 ха (1,10% от горските територии в община Сунгурларе)
- Землището на село Дъбовица – 1736,5 ха (4,25% от горските територии в община Сунгурларе)

По отношение на горските територии ОУПО предвижда:

- опазване и многофункционално стопанисване и ползване на ресурси от общинските горски територии

РЕЖИМИ НА УСТРОЙСТВО И ПАРАМЕТРИ НА НАТОВАРВАНЕ

За всички горски територии е предвиден устройствен режим за забрана на промяна на предназначението.

Без промяна на предназначението на горските територии са допустимо изграждане на:

1. стълбове за въздушни електропроводи;
2. стълбове за телекомуникационно оборудване, радио- и телевизионно разпространение, съобщителни линии, безжичен интернет и други съоръжения на техническата инфраструктура;
3. сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, независимо от тяхната собственост:
 - а) автомобилни горски пътища;
 - б) заслони за обществено ползване;
 - в) ферми за отглеждане на дивеч, риболюпилни и рибарници;
 - г) посетителски и информационни центрове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
 - д) горски и ловни кантони, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
 - е) контролни горски пунктове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване, както и съоръжения за опазване на горите от пожари;
 - ж) зооветеринарни и биотехнически съоръжения;

4. нефтопроводи, топлопроводи, газопроводи, нефтопродуктопроводи, надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия;
5. надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения, водопроводи и канализации с диаметър над 1500 мм;
6. станции и стълбове на съществуващи лифтове и влекове, които са търпими строежи по Закона за устройство на територията, включително за нуждите на основен ремонт, реконструкция, подмяна и/или модернизация - за срок до 20 години;
7. съоръжения и обекти за реставрация и адаптация на недвижими археологически културни ценности.

➤ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ

На територията на община Сунгурларе са разположени следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии:

❖ Природна забележителност „КОРИЯТА“ - ВЕКОВНА ДЪБОВА ГОРА

Местоположение: в землището на с. Везенково, Община Сунгурларе, обявена със Заповед №.542 от 23.05.1984 г., на Комитета за опазване на природната среда, бр. 48/1984 на Държавен вестник

Площ: 39.0 хектара

Цели на обявяване:

Опазване на останки от вековна дъбова гора

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви действия, като нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клоните и други, които биха довели до повреждане на дърветата
2. Забранява се късането или изкореняването на растенията
3. Забранява се паша на домашни животни
4. Забранява се влизането, преминаването и паркирането на моторни превозни средства
5. Забранява се безпокоенето на диви животни и вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата
6. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим
7. Забранява се извеждането на сечи, освен отгледни и санитарни
8. Забранява се всякакво строителство

❖ Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА УРУМОВО ЛАЛЕ“ - МЕСТНОСТ Лалкото

Местоположение: в землището на с. Терзийско, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 521 от 20.05.1985 г., на Комитета за опазване на природната среда, бр. 45/1985 на Държавен вестник

Площ: 37.9 хектара

Цели на обявяване:

1. Запазване находищата на Урумово лале

2. Опазване на находище на урумово лале

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата
2. Забранява се късането или изкореняването на растенията
3. Забранява се влизането, лагеруването, преминаването и паркирането на моторни превозни средства
4. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим
5. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни
6. Забранява се паша на домашни животни и коситба
7. Забранява се всякакво строителство

❖ **Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА ЧЕРНИ БОРОВИНКИ“**

Местоположение: в землището на с. Садово, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник

Площ: 1.8 хектара

Цели на обявяване:

1. Запазване находището от черни боровинки

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им
4. Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета

❖ **Защитена местност „ОРЛИЦИТЕ“**

Местоположение: в землището на с. Камчия, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № РД1214 от 10.12.2002 г., на Министерство околната среда и водите, бр. 7/2003 на Държавен вестник

Площ: 315.6 хектара

Цели на обявяване:

1. Опазване на естествените местообитания на защитени и редки растителни и животински видове и техните съобщества.
2. Опазване на характерен ландшафт и скални образувания

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждане на сечи, освен санитарни и отгледни
2. Забранява се бране на диви цветя, събиране на билки и увреждане на вековни дървета
3. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове
4. Забранява се улавяне и безпокоене на птиците, разрушаване на гнездата им, събиране на техните яйца и малки
5. Забранява се паша на домашни животни

6. Забранява се изграждане на биотехнически съоръжения, разработване на дивечови ниви и просеки
7. Забранява се нарушаване на целостта на скалните образувания
8. Забранява се строителство, разкриване на кариери и всякакви други дейности, които водят до промяна и унищожаване на ландшафта

❖ **Природна забележителност „ПРОБИТИЯ КАМЪК“**

Местоположение: в землището на с. Берово, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник

Площ: 0.5 хектара

Цели на обявяване:

1. Гъбообразни скални образувания от варовик

Режим на дейности:

1. Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време
3. Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

❖ **Природна забележителност „ЧИФЛИКОВА НИВА“**

Местоположение: в землището на с. Пчелин, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник

Площ: 8.0 хектара

Цели на обявяване:

1. Забележителни геоложки обекти

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им
4. Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета

➤ **Защитени зони**

В териториалния обхват на Община Сунгурларе попадат следните защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, по смисъла на ЗБР:

- **BG0000393 „Екокоридор Камчия-Емине“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна,

Зоната е обявена с Решение № 611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-393-611-2007; Площ: 28054.79 хектара - с. Завет, с. Съединение.

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- **BG0002029 „Котленска планина“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Зоната е обявена с Решение № 611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-117-611-2007; Площ: 69058.92 хектара - с. Дъбовица, с. Садово.

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- **BG0000139 „Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Зоната е обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-139-122-2007; Площ: 6106.2 хектара - с. Дъбовица, с. Скала, с. Чубра

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- **BG0000136 „Река Горна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Зоната е обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-136-122-2007; Площ: 2275.1 хектара - с. Берово, с. Везенково, с. Велислав, с. Дъбовица, с. Манолитч

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- **BG0000137 „Река Долна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Зоната е обявена с Решение № 802 от 04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник 2-2-137-802-2007; Площ: 2460.7 хектара - с. Ведрово, с. Завет, с. Камчия, с. Подвис, с. Съединение

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- **BG0000196 „Река Мочурица“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Зоната е обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-196-122-2007; Площ: 8702.83 хектара - гр. Сунгурларе, с. Вълчин, с. Горово, с. Славянци, с. Чубра.

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- **BG0000149 „Ришки Проход“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Зоната е обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-149-122-2007; Площ: 11851.3 хектара - с. Камчия, с. Подвис, с. Съединение

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- **BG0000117 „Котленска планина“** за опазване на дивите птици

Зоната е обявена със Заповед № РД-910 от 11.12.2008 г., бр. 15/2009 на Държавен вестник 2-1-2029-910-2008; Площ: 99299.77 хектара - с. Бероново, с. Везенково, с. Дъбовица, с. Садово.

Зоната е предложена с оглед постигане на следните цели:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

- 1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Черен лешояд (*Aegypius monachus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Сив жерав (*Grus grus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Carpimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);
- 2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Няма лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Фиш (*Anas penelope*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Клопач (*Anas clypeata*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*),

Звънарка (*Bucephala clangula*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Горски бекас (*Scolopax rusticola*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
2. Забранява се залесяването на ливади, пасища, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
4. Забранява се намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове.
5. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство;
6. Забранява се косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли.

➤ НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕКУЛТИВАЦИЯ

В нарушени територии се предвиждат мероприятия за ландшафтно възстановяване и рекултивация на средата въз основа на подробни ландшафтноустройствени планове и технико-устройствени проекти.

След приключване на предвидените мероприятия и промяна на предназначението на земята е възможно изграждане на обекти както следва:

- селскостопански обекти;
- горскостопански обекти;
- промишлени и складови обекти;
- транспортни обекти и съоръжения;
- обекти и съоръжения на техническата инфраструктура;
- рекреационни и туристически обекти;
- спортни обекти и съоръжения;
- търговски и обслужващи обекти;
- здравни обекти;
- обекти със специално предназначение;
- историко-мемориални обекти.
- обекти за постоянно обитаване и обекти за рекреационни дейности

ОУПО предвижда рекултивация на общинско депо за ТБО в с. Балабанчево и последващо озеленяване.

➤ ТЕРИТОРИИ НА ТРАНСПОРТА

Тези територии са заети от пътища на републиканската пътна мрежа, общински, полски и горски пътища.

Общата площ на териториите за транспорт е 1593,3 ха.

➤ ТЕРИТОРИИ, ЗАЕТИ ОТ ВОДИ И ВОДНИ ОБЕКТИ

В изпълнение на разпоредбите на чл.30, ал.2 и ал.3, т.1,2 и 6 от Закона за биологичното разнообразие, планът осигурява устройствени условия за опазване на водните течения, в т.ч. суходолията, водните площи и за съхраняване на средовите характеристики на непосредствените им крайбрежия като:

- запазване на посочените обекти като елемент на физическата структура на общинската територия
- отразяване защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа Натура 2000, като не предвижда строителна намеса в прилежащата им територия.

ОУПО предвижда запазване площта на водните площи – 1672 ха.

➤ РАЗВИТИЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Прогнозното развитие на техническата инфраструктура включва:

➤ Развитие на водоснабдителната и канализационната система

Всички населени места в общината се нуждаят от реконструкция на водопроводната мрежа.

Прогнозното развитие на водоснабдителната и канализационната система предвижда:

- изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе
- изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци
- доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолч и Грозден

В следствие намаляването на броя на населението в общината се очаква намаляване на подаваните водни количества към отделните населени места.

Таблица 4. Прогноза за подаваните водни количества за населените места в Община Сунгурларе за периода 2020-2035 г. /л /ден/

Населени места	2020	2025	2030	2035
Община Сунгурларе	1145913	1129866	1107204	1080543
с. Берово	26700	26700	26419	26138
с. Босилково	17700	16558	15131	13418
с. Ведрово	19800	19161	18310	17245
с. Везенково	29400	28535	27435	26098
с. Вълчин	38900	39389	40073	40855
с. Горово	0	0	0	0
с. Грозден	56900	57205	57586	58043
с. Есен	6100	5823	5545	5176
с. Завет	7200	6873	6415	5891
с. Камчия	5200	4974	4672	4296
с. Климаш	12859	12327	11549	10648
с. Костен	11000	10905	10777	10650
с. Лозарево	127842	125782	122772	119287
с. Лозица	690	690	621	621
с. Манолч	59445	58129	56319	54181
с. Подвис	107000	106307	105382	104227
с. Прилеп	67631	66445	64665	62529
с. Пчелин	1850	1781	1713	1610
с. Садово	23200	22944	22559	22175
с. Скала	0	0	0	0
с. Славянци	60000	59751	59420	59088
гр. Сунгурларе	257828	254213	249050	243026
с. Съединение	120715	119460	117577	115319
с. Терзийско	6400	5622	4584	3459
с. Велислав	14800	14899	14997	15195
с. Черница	32100	31719	31338	30766
с. Чубра	26853	26384	25682	24838
с. Дъбовица	7800	7291	6613	5765

➤ Развитие на електроснабдителната система

Степента на изграденост на електрическата мрежа напълно покрива текущото обезпечаване на консуматорите с електрическа енергия. Всички населени места в общината са електрифицирани. В случай на нов инвеститорски интерес в общината ще е нужно да се предвиди разширяване на електропреносната мрежа.

Прогнозата за развитие на електроснабдителната система предвижда повишаване на качеството на електрозахранване и намаляване на технологичните загуби, съгласно средносрочните планове за развитие на мрежата, подмяна на кабелни линии с изчерпан капацитет, изграждане и модернизирани на възлови станции с телеуправление и телемеханика на средно напрежение.

Таблица 5. Прогноза за развитие на електроснабдителната система в Община Сунгурларе

Перспективи за развитие на електроенергийната инфраструктура в община	бр.	км
Изграждане на нови кабелни линии и подмяна на кабелни линии ниско напрежение с изтичащ срок на експлоатация	5	4
Изграждане на нови кабелни линии и подмяна на кабелни линии средно напрежение с изтичащ срок на експлоатация	45	18,4
Изграждане на нови трансформаторни постове и/или възлови станции, подмяна на съществуващи с изтичащ срок на експлоатация	34	
Подмяна на въздушни електропроводи НН чрез кабелни	2	1
Подмяна на въздушни електропроводи СрН чрез кабелни	5	2,4
Изграждане и развитие на електроразпределителната мрежа във вилните зони	-	-
Изграждане на нова подстанция 110/20kV	-	-

Прогнозното развитие на електроснабдителната система предвижда и изграждане на алтернативни енергийни източници за производство на електроенергия.

➤ Развитие на системата за пречистване на отпадъчните води

Прогнозното развитие на системата за пречистване на отпадъчните води предвижда:

- изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе в подземлен имот №059001 и подземлен имот №059002 местност „Яраджата“
- изграждане на ПСОВ в с. Съединение - подземлен имот № 000637 местност „Гробища“ в землището на с. Съединение
- изграждане на ПСОВ в с. Грозден - подземлен имот №000193 местност „Вълчова бахча“
- изграждане на ПСОВ в с. Велислав - подземлен имот № 000353 землище Велислав

➤ Развитие на системата за сметосъбиране и управление на отпадъците

Планът се съобразява и създава устройствени условия за прилагане на Програма за управление на отпадъците на територията на община Сунгурларе.

Прогнозното развитие на системата за сметосъбиране и управление на отпадъците предвижда:

- изграждане на съоръжения за компостиране на растителни и животински отпадъци премахване на нерегламентирани сметища на територията на Община Сунгурларе

5. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Община Сунгурларе се намира в югоизточната част на България и е включена в административно - териториалните на Бургаска област. Разположена е в северозападната част на Бургаска област. На север граничи с Шуменска област общините Върбица и

Смядово, на изток - с Община Руен и Община Карнобат, на юг - с Община Стралджа и Община Карнобат, и на запад - с Община Котел.

Върху територията на общината са разположени землищата на един град - Сунгурларе и двадесет и осем села - с.Балабанчево, с.Бероново, с.Босилково, с.Ведрово, с.Везенково, с.Велислав, с.Вълчим, с.Горово, с.Грозден, с.Дъбовица, с.Есен, с.Завет, с.Камчия, с.Климаш, с.Костен, с.Лозарево, с.Лозица, с.Манолитч, с.Подвис, с.Прилеп, с.Пчелин, с.Садово, с.Скала, с.Славянци, с.Съединение, с.Терзийско, с.Черница, с.Чубра.

Релефът на Община Сунгурларе е разнообразен - от планински и полупланински до равнинен. Средната надморска височина е 352.7 м. Територията на Общината заема част от Източна Стара планина с долината на река Луда Камчия и северната част на Карнобатско поле по горното течение на река Мочурица. На север се включват склонове на Котленско - Върбишкия дял на Стара планина (800 м). Характерни за този дял са редица разклонения от главното било, които постепенно се понижават към долината на Луда Камчия.

Южно от долината на река Луда Камчия се простира Стидовска планина, с полегати северни и стръмни южни склонове.

Югоизточната част от територията на Общината е заета от Карнобатското поле.

Община Сунгурларе се свързва с Южна и Северна България, посредством Върбишкия и Ришкия проход.

Територията ѝ възлиза на 795.5 кв. км, което представлява 10.6% от площта на област Бургас. Тя е втора по големина в областта.

5.1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ И КЛИМАТ

5.1.1. КЛИМАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Общината попада в преходно - континенталната климатична област. Районът се характеризира с твърде мек климат. Това най-добре е изразено през зимата, когато януарската температура е положителна за ниските места 0° и за високите от 0° до 1°С. Средната минимална температура е -3° - -4°С. а в по-високите части -5°С. Абсолютните минимални температури не са много ниски -25°С.

Лятото е топло, но без твърде големи горещини. В Карнобатското поле юлската температура е 23°С, а в долината на р. Луда Камчия 21-22°С. Есента е сравнително топла, особено по долината на р.Мочурица, където температурата е над 13°С.

В долината на р.Мочурица средната дата на последния мраз е около 15 април, а за долината на р. Луда Камчия 17-18 април. Средната дата на първия мраз в долината на р. Луда Камчия и високите места е около 15 октомври, а около Сунгурларе - към 30 октомври.

Периодът на дните с устойчиви температури над 10°С настъпва около 13 април за долината на р. Мочурница и 5 дни по-късно за долината на р.Луда Камчия. Краят на периода настъпва в края на октомври. Температурната сума за периода с температури над 10°С варира между 3 400 и 3 500.

Климатичните ресурси на Община Сунгурларе в своята богата и разнообразна гама предлагат широки възможности за стопанско използване и биоклиматичен комфорт.

Таблица 6. Средна месечна и годишна температура на въздуха, отчетена в община Сунгурларе

Средна денонощна температура													
Средна месечна и годишна температура на въздуха													
станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	годишна
Айтос	1	2,6	5,8	11,1	16,2	20,3	23	22,7	18,7	13,5	8,5	3,4	12,2
Люляково	0,6	2	4,6	10,3	15,4	19,1	21,6	21,5	17,2	12,4	7,5	3,7	11,3

Карнобат	0,1	1,9	5	10,5	15,5	19,4	22,1	21,8	17,7	12,6	7,6	2,7	11,4
----------	-----	-----	---	------	------	------	------	------	------	------	-----	-----	------

Източник: „Климатичен справочник за България – Том III. Температура на въздуха, температура на почвата, слана“, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1983 г.

Таблица 7. Екстремни температури, отчетени от станции

Екстремни температури														
Средна месечна максимална температура на въздуха														
станция	месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	годишна
Айтос	t°	4,9	7,3	11,4	17,7	22,8	26,6	29,6	29,7	25,7	19,8	13,2	7,5	18
Люляково		4,3	6,2	9	15,8	21	25	27,8	28,2	24,1	18,3	12,3	7,2	16,6
Карнобат		3,7	6	10,3	16,8	21,8	25,7	28,9	28,9	24,8	18,7	11,8	6,2	17
Средна месечна минимална температура на въздуха														
станция	месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	годишна
Айтос	t°	-2,8	-1,8	0,5	4,9	9,8	13,5	15,7	15,6	12	7,7	4,2	-0,3	6,6
Люляково		-2,5	-1,4	0,7	5,5	10,3	13,7	15,4	15,4	11,9	7,8	4,7	0,5	6,8
Карнобат		-3,5	-2,2	0,2	4,8	9,6	13,2	15,5	15,1	11,6	7,3	3,6	-0,9	5,9

Източник: „Климатичен справочник за България – Том III. Температура на въздуха, температура на почвата, слана“, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1983 г.

Скоростта на вятъра в течение на годината значително се мени. През зимата и пролетта тя е по-голяма - 5 м/сек и понякога надвишава 20м/сек., а през лятото около 2 м/сек.

Таблица 8. Ветрови режим

Честота на силите на ветрове по посока								
станция	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Айтос	30,5	17,4	2,3	2,5	3,0	4,3	5,7	34,3
Люляково								
Карнобат	25,4	19,2	3,6	3,0	9,3	14,1	6,6	18,9

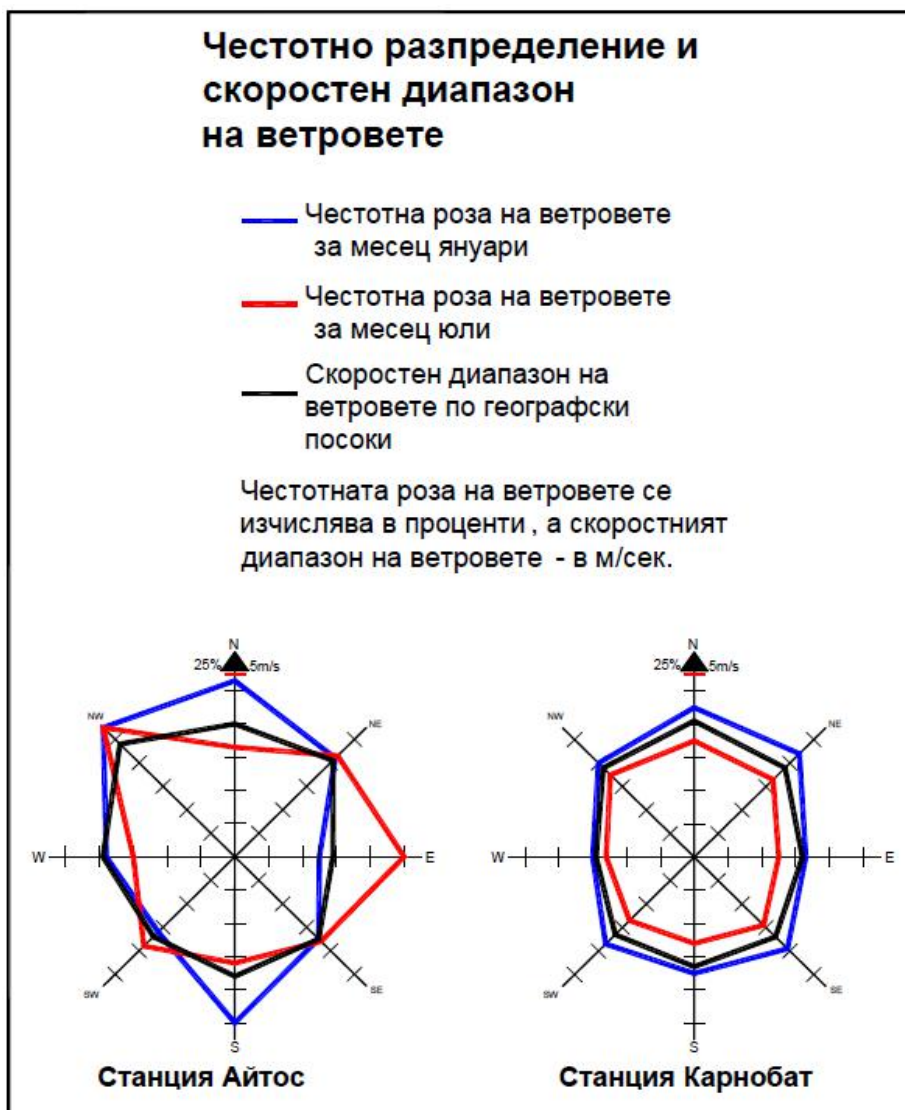
Източник: „Климатичен справочник за България – Том IV. „Вятър““, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1982 г.

Таблица 9. Средна месечна и годишна скорост на вятъра м/сек

Средна месечна и годишна скорост на вятъра м/сек													
станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	годишна
Айтос	2,7	2,5	2,4	1,8	1,8	1,7	1,9	1,8	1,6	1,7	1,9	2,3	2,1
Люляково	2,7	2,9	2,6	2,3	1,9	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	2,1	2,6	2,2
Карнобат	2,9	3,0	3,3	2,8	2,5	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,5	2,6	2,6

Източник: „Климатичен справочник за България – Том IV. „Вятър““, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1982 г.

Фиг. 1: Роза на ветровете

Преобладаващите ветрове в района на община Сунгурларе през есента и зимата са предимно северозападните, а през пролетта и лятото са североизточните. Северозападните ветрове са предимно слаби със скорост 1-5м/сек. Силни ветрове духат през зимата.

Таблица 10. Средна скорост на вятъра по посока м/сек, измерена от станция Айтос

Средна скорост на вятъра по посока м/сек												
Станция Айтос												
посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
N	5,3	4,5	3,9	3,2	3,4	3,6	3,3	3,6	3,3	3,9	4,5	5,8
NE	4,2	4,4	4,6	3,5	3,3	3,7	4,3	3,6	3,4	4,1	5,1	4,7
E	2,5	2,1	3,0	3,0	3,0	2,9	5,0	2,9	2,7	2,8	2,5	2,7
SE	3,6	3,1	4,0	3,7	4,0	3,5	3,6	3,8	3,5	3,4	2,9	3,5
S	5,0	4,2	4,2	3,5	3,4	3,2	3,2	3,4	2,9	3,2	3,3	3,4
SW	3,2	4,3	4,2	3,6	3,0	2,6	3,8	3,2	2,9	3,9	3,4	2,9
W	3,8	3,5	3,6	3,2	2,5	2,6	3,0	2,9	2,9	2,7	2,0	2,6
NW	5,5	5,4	4,8	4,0	3,8	4,0	5,5	4,7	4,2	4,3	5,7	5,3

Източник: „Климатичен справочник за България – Том IV. „Вятър““, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1982 г.

Таблица 11. Средна скорост на вятъра по посока м/сек, измерена от станция Карнобат

Средна скорост на вятъра по посока м/сек												
Станция Карнобат												
посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
N	4,5	4,9	4,9	4,3	3,6	3,4	3,5	3,6	4,0	3,9	4,1	4,3
NE	4,4	4,2	4,6	3,7	3,5	3,4	3,3	3,4	3,8	3,7	4,1	4,0
E	3,3	3,3	3,6	3,3	3,1	2,7	2,5	2,6	2,6	4,3	3,4	3,3
SE	3,9	3,7	3,4	3,8	3,4	3,3	2,9	3,1	2,7	3,0	3,6	3,7
S	3,5	3,8	4,0	3,3	2,9	2,7	2,6	2,5	2,5	3,3	4,5	4,4
SW	3,7	4,1	4,1	3,8	3,3	2,8	2,7	2,5	2,5	3,2	3,6	3,6
W	3,0	3,3	3,6	3,3	2,8	2,6	2,6	2,7	2,9	2,6	2,7	2,9
NW	4,0	4,3	4,4	4,0	3,3	3,3	3,5	3,6	3,6	4,1	3,8	3,8

Източник: „Климатичен справочник за България – Том IV. „Вятър““, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1982 г.

Валежите са твърде неравномерно разпределени. Годишната сума по долината на р. Мочурнца се увеличава от изток на запад от 550 мм до 560 мм. Валежното количество по долината на р.Луда Камчия се колебае между 650 мм и 750 мм.

За годишното разпределение на валежите е характерно по-голямата сума на валежите във високите части и долината на р.Луда Камчия, отколкото в долината на р.Мочурица. Част от валежите през студеното полугодие падат във вид на сняг. Снежната покривка е сравнително неустойчива. Макар сравнително добре обезпечен по отношение на влагата районът през пролетта и лятото в отделни дни бива подложен на продължителни и интензивни засушавания. През лятото ласушаванията достигат до 30 и повече дни.

Характерна за зимния период е сравнително неустойчивата снежната покривка. Средният брой на дните със снежна покривка е 20 дни, а средната и дебелина е 10см.

Таблица 12. Месечна височина на снежната покривка /см/

Месец	Стойност- височина /см/	Станция Айтос
X	Средна	
	max	
	min	
XI	средна	
	max	10
	min	
XII	средна	6
	max	63
	min	
I	средна	7
	max	45
	min	
II	средна	6
	max	20
	min	
III	средна	3
	max	17
	min	
IV	средна	
	max	
	min	
V	средна	
	max	
	min	

Източник: „Климатичен справочник за България – Том II. Влажност на въздуха, мъгла, хоризонтална видимост, облачност, снежна покривка“, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1979 г.

Таблица 13. Отчетени дни със снежна покривка

Станция Карнобат												
Месец	XII			I			II			III		
Брой дни със снежна покривка	1	1	2	3	3	2						
Станция												
Месец	XII			I			II			III		
Брой дни със снежна покривка												
Станция												
Месец	XII			I			II			III		
Брой дни със снежна покривка												

Източник: „Климатичен справочник за България – Том II. Влажност на въздуха, мъгла, хоризонтална видимост, облачност, снежна покривка“, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1979 г.

Таблица 14. Отчетени дни мъгла

Брой на дни с мъгла по месеци, полугодия и годишно															
Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	IV-IX	X-III	годишно
Станция Карнобат	7,0	6,4	4,0	2,7	3,2	1,6	0,6	0,5	1,3	3,6	6,8	8,1	10,0	35,9	45,9
Станция Айтос	1,9	2,0	1,2	0,9	0,7	0,2	0,0	0,0	0,2	0,9	2,0	2,0	2,0	9,9	12,0
Станция Люляково	3,8	3,4	3,5	3,3	4,0	3,2	1,4	1,4	2,3	5,1	5,7	5,4	15,6	27,0	42,6

Източник: „Климатичен справочник за България – Том II. Влажност на въздуха, мъгла, хоризонтална видимост, облачност, снежна покривка“, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1979 г.

По данни от най-близките ХМС:

- за станция Люляково, средната абсолютна влажност на въздуха е: януари-5,4мб, април-8,9мб, юли-16,4мб, октомври-10,8мб и средно годишно-104,0мб.

- за станция Карнобат, средната абсолютна влажност на въздуха е: януари-5,6мб, април-9,1мб, юли-16,9 мб, октомври-11,1мб и средно годишно-10,9мб.

Средната относителна влажност на въздуха е:

- за станция Люляково, средната абсолютна влажност на въздуха е: януари-77%, април-66%, юли-64%, октомври-73% и средно годишно-40%.

- за станция Карнобат, средната абсолютна влажност на въздуха е: януари-84%, април-73%, юли-64%, октомври-75 и средно годишно-75%.

Таблица 15. Средномесечна и годишна относителна влажност, %

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Станция Айтос	79	77	72	69	69	67	61	61	67	73	78	80	71
Станция Люляково	77	76	70	66	68	67	64	63	68	73	78	78	70
Станция Карнобат	84	80	76	73	73	70	64	63	69	75	83	85	75

Източник: „Климатичен справочник за България – Том II. Влажност на въздуха, мъгла, хоризонтална видимост, облачност, снежна покривка“, Институт по метеорология и хидрология към БАН, София, 1979 г.

5.1.2. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, съгласно чл. 4 (1) от Закона за чистотата на атмосферния въздух, са концентрациите на: суспендирани частици, азотен диоксид и/или азотни оксиди, олово (аерозол),

полициклични ароматни въглеводороди, фини прахови частици, въглероден оксид, серен диоксид, бензен, тежки метали - кадмий, никел и живак, озон, арсен.

Нормираните пределно-допустими концентрации (ПДК) на основните замърсяващи вещества са съответно установените средногодишни, средноденонощни и максимално еднократни.

Съгласно класификацията по чл.30, ал.1 от Наредба № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.) Община Сунгурларе не е включена като район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух. Съгласно районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (чл.30, ал.1 от Наредба №7 на МОСВ) община Сунгурларе попада в “райони, в които нивата на един или няколко замърсителя са между съответните горни и долни оценъчни прагове.”

Дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със Заповед на Министъра на околната среда и водите №694/09.10.2008 год., в т.ч. брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване. Ежегодно МОСВ, ИАОС и РИОСВ определят предприятията – големи неподвижни обекти, източници на вредни вещества в атмосферния въздух, подлежащи на контрол чрез попълване на регистрационни карти. В изпълнение на изискванията на Наредба №6/99 год. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, ИАОС, съгласувано с Регионалните лаборатории, РИОСВ и МОСВ ежегодно изготвят график на предприятията с източници, подлежащи на контролни измервания от РИОСВ. Графикът се утвърждава от Министъра на ОСВ и се изпраща в РЛ и РИОСВ за изпълнение. Всички 16 лаборатории на ИАОС разполагат с автоматични газови анализатори и пробовземна апаратура за контрол на емисиите на вредни вещества във въздуха, монтирани на моторни превозни средства. С апаратурата могат да се контролират емисиите на следните атмосферни замърсители: общ прах, съдържание на тежки метали, SO₂, NO₂/NO, CO, CO₂, общи въглеводороди, летливи органични съединения, амоняк и кислород.

На територията на Община Сунгурларе няма постоянно действащи пунктове за контрол на атмосферния въздух.

Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ). Районът, попада в Югоизточен РОУКАВ, включващ Общините Бургас, Камено, Несебър, Средец, Карнобат и Айтос - определени като райони, в които нивата на замърсителите – ФПЧ10 превишават установените норми. В община Сунгурларе няма пунктове за постоянен мониторинг на атмосферните замърсители.

През 2014г. по заявка на РИОСВ-Бургас е извършено наблюдение чрез изпитване на атмосферен въздух от Мобилна автоматична станция – КАВ в пункт Автогара – гр. Сунгурларе.

➤ **Фини прахови частици /ФПЧ10/**

Фините прахови частици са фракция на общия суспендиран прах. Вредният здравен ефект се определя от възможността за задържане на повърхността им на физични, химични и биологични фактори, които могат да предизвикат генетични изменения в засегнатите клетки на организма. Повечето от тези фактори /мутагени/ предизвикват злокачествени образувания. Основни източници на прах са промишлеността, транспортът, енергетиката и битовото отопление. Прахът постъпва в организма предимно чрез дихателната система, при което по-едрите частици се задържат в горните дихателни пътища, а по-фините частици (под 10 µm – ФПЧ10) достигат до по-ниските отдели на дихателната система, като водят до увреждане на тъканите в белия дроб. Деца, възрастни и хора с хронични

белодробни заболявания, грип или астма са особено чувствителни към високи стойности на ФПЧ10. Вредният ефект на замърсяването с прах е по-силно изразен при едновременно присъствие на серен диоксид в атмосферния въздух. Установено е тяхното синергично действие по отношение на дихателните органи и откритите лигавици. То се проявява с дразнещо действие и зависи от продължителността на експозицията. Високите нива на концентрация на двата показателя могат да доведат до увеличаване броя на неспецифичните белодробни заболявания, предимно респираторни инфекции на горните дихателни пътища и бронхити - при значително по-ниски концентрации от (30 до 150 мкг/куб.м.), което е особено силно проявено при деца. Най-уязвими на комбинираното въздействие на праха и серния диоксид са хронично болните от бронхиална астма и от сърдечно-съдови заболявания.

Норми:

- средноденоношната норма /СДН/ за опазване на човешкото здраве - 50 µg/m³ и не трябва да бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година;
- допустимо отклонение - 50% от СДН;
- средногодишна норма /СГН/ за опазване на човешкото здраве - 40 µg/m³ - допустимо отклонение – 20% от СГН.

Таблица 16. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
ФПЧ ₁₀	µg/m ³	БДС EN 14907:2006	2852	U= 14,7 %	СДПДК – 50 #

Легенда: СДПДК – Средно деноношна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

➤ Серен диоксид /SO₂/

Серният диоксид спада към групата на серните оксиди, които се формират при изгаряне на горива с високо сярно съдържание. Източници, свързани с неговото образуване са: топлоелектрическите централи, които използват сяросъдържащи горива - въглища, нефт, природен газ; черна и цветна металургия; химическа промишленост; добиване и дестилация на нефта; производство на сярна киселина и минерални торове и др.

Серният диоксид постъпва в организма чрез респираторната система. При високи концентрации абсорбцията му достига до 90% в горните дихателни пътища и по- малко в по-ниските отдели на дихателната система.

При кратковременна експозиция на серен диоксид се засяга преди всичко дихателната система. Чувствителни групи от населението към експозиция на серен диоксид са децата, възрастните, хората с астма, със сърдечно-съдови заболявания или хронични белодробни заболявания. Здравните ефекти на серния диоксид се проявяват с нарушение на дишането, белодробни заболявания, нарушение на имунната защита на белия дроб, агравация на съществуващи белодробни и сърдечно-съдови заболявания.

Норми:

- средночасова норма /СЧН/ за опазване на човешкото здраве – 350 µg/m³ ;
- допустимо отклонение – 43 % от СЧН;
- средноденоношната норма за опазване на човешкото здраве – 125 µg/m³ ;

- алармен праг – 500 µg/m³

Таблица 17. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
Серен диоксид	µg/mi	БДС EN 14212:2012	2852	U= 3,70 %	СДПДК – 125# МЕПДК – 350 #

Легенда: СДПДК – Средно денонощна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

➤ Азотен диоксид /NO₂/

Азотният диоксид се образува при горивни процеси. Основни източници са моторните превозни средства (МПС), топлоелектрическите централи (ТЕЦ), някои промишлени предприятия, тютюнопушенето.

Азотният диоксид навлиза в човешкия организъм чрез дишането. По-голяма част от азотния диоксид се абсорбира в организма, а значителна част от него може да се задържи дълго време в белия дроб. Продължително въздействие на концентрации над ПДК може да причини структурни промени в белия дроб. Вредното въздействие на този замърсител се отразява предимно върху дихателните функции. Неблагоприятно се повлияват хронично болните с респираторни инфекции, а особено чувствителни към повишаване нивото на азотния диоксид са болните от белодробна астма.

Основен източник на азотен диоксид е транспортът.

Норми:

- средночасова норма /СЧН/ за опазване на човешкото здраве – 200 µg/m³ и да не бъде превишавана повече от 18 пъти за една календарна година;
- средногодишна норма за опазване на човешкото здраве – 40 µg/m³;
- алармен праг – 400 µg/m³

Таблица 18. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
Азотен диоксид	µg/mi	БДС EN 14211:2012	2852	U= 3,74 %	Мах.средно часова стойност 200#

Легенда: СДПДК – Средно денонощна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

➤ Въглероден оксид /CO/

Въглеродният оксид е газ без цвят, без мирис, малко по-лек от въздуха, горящ газ и е силно токсичен. Образува се при изгарянето на различни видове горива при недостиг на кислород. Представлява един от най-широко разпространените атмосферни замърсители. Най-голям източник на CO е автомобилния транспорт – над 65 % от общото емитирано количество за страната.

Въглеродният оксид прониква в организма при вдишване. В кръвта се свързва с хемоглобина и образува карбоксихемоглобин, в резултат на което намалява работоспособността на човека, а може да причини и задушаване.

Вредното му въздействие произтича от нарушаване преноса на кислород до тъканите. Образуваният карбоксихемоглобин води до хипоксия в тъканите и смущения в чувствителните на кислородния дефицит органи: сърце, мозък, кръвоносни съдове и форми елементи. Рискът за здравето се оценява на базата на образувания карбоксихемоглобин в организма, което зависи от концентрацията му във въздуха и продължителността на експозицията. Болни от сърдечно-съдови заболявания са чувствителни към високи концентрации на въглероден оксид и е необходимо да се избягва продължителен престой при високи концентрации.

Основен източник на въглероден оксид е транспортът.

Норми:

- максимална осемчасова средна стойност в рамките на денонощието - 10 mg/m³;
- допустимо отклонение – 60% от нормата

Таблица 19. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
Въглероден оксид	mg/mi	БДС EN 14626:2012	2852	U= 3,75 %	Мах.8-часова средна стойност 10#

Легенда: СДПДК – Средно денонощна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

➤ Озон

Озонът е силно реактивен безцветен газ, който има три атома кислород в молекулата си. Получава се при трансформации между някои органични съединения и азотните окиси от атмосферния въздух в присъствието на слънчева светлина.

Основните източници на такива окиси са отпадните газове от транспорта (въздушен, железопътен, автомобилен) и от индустрията – предимно предприятия от енергийния отрасъл, рафинериите, вкл. бензиностанциите.

Известно е, че озонът е жизненоважен за човека и наличието му в горния атмосферен слой ни предпазва от вредното въздействие на слънчевите UV лъчи.

Установено е, че озонът е мощен оксидант, който след инхалиране провокира редица здравни оплаквания, като дразнене на гърлото, дискомфорт в гръдния кош, кашлица.

Повишените му концентрации водят до по-тежко протичане на хроничните дихателни заболявания.

Норма:

- Средночасова норма за праг за информиране на населението - 180 µg/m³

Таблица 20. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
Озон	µg/mi	БДС EN 14625:2012	2852	U= 3,60 %	Мах.средно часова стойност 180#

Легенда: СДПДК – Средно денонощна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

Таблица 21. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
Сероводород	mg/mi	ВВЛМ 2301/2011	2852	U= 6 %	СДПДК – 0,003 ## МЕПДК – 0,005 ##

Легенда: СДПДК – Средно денонощна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

Таблица 22. Резултати от извършено наблюдение чрез изпитване чрез Мобилна автоматична станция -КАВ, 2014 г.

Вид на изпитване/ характеристика	Единица на величината	Стандарти/ валидирани методи	Код (№) на извадката по вх.-изх. дневник	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Стойност и допускане
Амоняк	mg/mi	ВВЛМ 2302/2011	2852	U= 7,6 %	СДПДК – 0,100 ## МЕПДК – 0,250 ##

Легенда: СДПДК – Средно денонощна пределно допустима концентрация

МЕПДК – Максимално еднократна пределно допустима концентрация

– Наредба №12/15.07.2010г. - за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

– Наредба № 14/23.09.1997г. – за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

Общината не се наблюдава превишаване на нормите по КАВ.

Таблица 23. Химически замърсявания на околната среда в община Сунгурларе за периода 2007-2010г.

година	серни оксиди	азотни оксиди	неметанови летливи органични съединения	метан	въглероден оксид	въглероден диоксид	двуазотен оксид	амоняк
2007	4,1	2,3	10,0	2,4	0,1	1 392,4	0,0	0,0

2008	0,9	1,9	13,0	1,9	0,0	1 952,0	0,1	0,0
2009	0,8	1,4	13,2	1,5	0,0	1 447,9	0,0	0,0
2010	0,9	1,5	14,6	1,2	0,1	1 625,0	0,1	0,0

Източник: Общински план за развитие на община Сунгурларе 2014-2020г.

Поради липса на достатъчно и актуални данни, алтернативен метод за оценка на КАВ е използване на методите на математическото моделиране с прилагане на дисперсионен модел за комплексна оценка на разсейването от всички основни източници на емисии.

➤ Оценка на КАВ на Община Сунгурларе чрез моделиране

Както в повечето общини, основните източници на вредни емисии са битовото отопление с твърди горива, автотранспорта и местната промишленост.

• Битово отопление

Община Сунгурларе включва един град - Сунгурларе и двадесет и седем села - с. Берово, с. Босилково, с. Ведрово, с. Везенково, с. Велислав, с. Вълчин, с. Горово, с. Грозден, с. Дъбовица, с. Есен, с. Завет, с. Камчия, с. Климаш, с. Костен, с. Лозарево, с. Лозица, с. Манолич, с. Подвис, с. Прилеп, с. Пчелин, с. Садово, с. Скала, с. Славянци, с. Съединение, с. Терзийско, с. Черница и с. Чубра. Очакваният годишен разход на дърва за отопление (за целия отоплителен сезон) в съответствие с данните на Националния статистически институт (НСИ) за разход на горива и енергия от населението за 2016 г., е представен в таблица 24.

Емисионният фактор за ФПЧ-10 при условията на изгаряне на дърва в домашни печки е заимстван от US EPA (*U.S. EPA. Compilation of Air Pollutant Emission Factors, 5th ed. (AP-42), Vol I: Stationary Point and Area Sources. 1.10 Residential Wood Stoves. Research Triangle Park, North Carolina: U.S. Environmental Protection Agency, Office of Air Quality Planning and Standards, October 1998.*). Той е разработен специално за тази цел (изгаряне на дърва в въглища) и му е присвоен висок рейтинг (EMISSION FACTOR RATING B), поради което е предпочетен пред подобни емисионни фактори от други източници. В конкретния случай емисионният фактор за дърва е 15.3 кг/тон.

Таблица 24. Средностатистически разход на дърва за отопление на населените места в Община Сунгурларе

Населени места	Разстояние км	Надморска височина /м/	Жители брой	Домакинства брой	Дърва т/год	Въглища т/год
с.Берово	13.19	317 м	95	59,4	80,5	14,1
с.Босилково	29.66	1139 м	62	34,4	46,7	8,2
с.Ведрово	25.69	247 м	93	58,1	78,8	13,8
с.Везенково	18.40	540 м	374	138,5	187,8	32,9
с.Вълчин	14.35	172 м	398	165,8	224,8	39,4
с.Горово	5.69	188 м	30	13,6	18,5	3,2
с.Грозден	5.35	272 м	747	249,0	337,5	59,2
с.Есен	12.75	369 м	66	47,1	63,9	11,2
с.Завет	33.59	153 м	110	61,1	82,8	14,5
с.Камчия	32.33	173 м	69	32,9	44,5	7,8
с.Климаш	11.62	250 м	315	27,6	37,4	6,6
с.Костен	16.03	273 м	346	98,4	133,4	23,4
с.Лозарево	9.09	240 м	808	150,4	203,9	35,7
с.Лозица	7.91	177 м	10	351,3	476,2	83,5
с.Манолич	22.53	276 м	1085	3,3	4,5	0,8
с.Подвис	18.24	450 м	463	638,2	865,2	151,6
с.Прилеп	20.92	332 м	571	201,3	272,9	47,8

с.Пчелин	22.05	573 м	54	248,3	336,5	59,0
с.Садово	19.75	618 м	181	23,5	31,8	5,6
с.Скала	23.37	580 м	16	90,5	122,7	21,5
с.Славянци	3.51	220 м	724	6,2	8,3	1,5
гр.Сунгурларе	0	189 м	2998	258,6	350,5	61,4
с.Съединение	37.53	245 м	963	1153,1	1563,1	274,0
с.Терзийско	13.80	600м	74	642,0	870,3	152,5
с.Велислав	19.13	276 м	150	38,9	52,8	9,3
с.Черница	5.05	173 м	337	75,0	101,7	17,8
с.Чубра	5.81	220 м	574	116,2	157,5	27,6
с.Дъбовица	27.01	322 м	46	358,8	486,3	85,2

Емисионният фактор за ФПЧ-10 при условията на изгаряне на въглища в домашни печки е заимстван от ЕАОС (*European Environmental Agency. The third edition of the EMEP/CORINAIR Atmospheric Emission Inventory Guidebook. SOURCE ACTIVITY TITLE: SMALL COMBUSTION INSTALLATIONS; RESIDENTIAL SNAP CODE: 020202; 020205. Update December 2007.*). Неговата неопределеност е свързана с факта, че отразява средните емисии за въглища с различни качества и различна топлотворна способност. Но от друга страна, той отразява процеса на горене в домашни печки (US EPA не предлага подобен емисионен фактор).

Очакваните годишни и моментни емисии на вредни вещества от битовото отопление по населени места са представени в таблица 25.

Моментните емисии в г/сек са изчислени на базата на шестмесечен отоплителен сезон с интензивност 12 часа в денонощието.

Таблица 25. Очаквани годишни и моментни нива на емисиите от битовото отопление по населени места

Емисии	с.Бероново		с.Босилково		с.Ведрово		с.Везенково	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,025	0,002	0,017	0,001	0,02	0,002	0,10	0,01
Азотни оксиди (NO _x)	0,061	0,004	0,040	0,003	0,06	0,004	0,24	0,02
Въгл. оксид (CO)	4,962	0,319	3,238	0,208	4,86	0,312	19,53	1,26
ФПЧ-10(PM-10)	0,673	0,043	0,440	0,028	0,66	0,042	2,65	0,17
ЛОС (VOC)	1,139	0,073	0,743	0,048	1,12	0,072	4,48	0,29
Бензен	0,042	0,003	0,027	0,002	0,04	0,003	0,16	0,01

Емисии	с.Вълчин		с.Горово		с.Грозден		с.Есен	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,106	0,007	0,008	0,001	0,20	0,01	0,018	0,001
Азотни оксиди (NO _x)	0,255	0,016	0,019	0,001	0,48	0,03	0,042	0,003
Въгл. оксид (CO)	20,787	1,336	1,567	0,101	39,02	2,51	3,447	0,222
ФПЧ-10(PM-10)	2,822	0,182	0,213	0,014	5,30	0,34	0,468	0,030
ЛОС (VOC)	4,772	0,307	0,360	0,023	8,96	0,58	0,791	0,051
Бензен	0,174	0,011	0,013	0,001	0,33	0,02	0,029	0,002

Емисии	с.Пчелин		с.Терзийско		с.Прилеп		с.Съединение	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,014	0,001	0,020	0,001	0,15	0,01	0,26	0,02
Азотни оксиди (NO _x)	0,035	0,002	0,047	0,003	0,37	0,02	0,62	0,04
Въгл. оксид (CO)	2,820	0,181	3,865	0,248	29,82	1,92	50,30	3,23
ФПЧ-10(PM-10)	0,383	0,025	0,525	0,034	4,05	0,26	6,83	0,44
ЛОС (VOC)	0,647	0,042	0,887	0,057	6,85	0,44	11,55	0,74
Бензен	0,024	0,002	0,032	0,002	0,25	0,02	0,42	0,03

Емисии	с.Завет		с.Камчия		с.Климаш		с.Костен	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,029	0,002	0,018	0,001	0,08	0,01	0,092	0,006
Азотни оксиди (NO _x)	0,070	0,005	0,044	0,003	0,20	0,01	0,222	0,014
Въгл. оксид (CO)	5,745	0,369	3,604	0,232	16,45	1,06	18,071	1,162
ФПЧ-10(PM-10)	0,780	0,050	0,489	0,032	2,23	0,14	2,453	0,158
ЛОС (VOC)	1,319	0,085	0,827	0,053	3,78	0,24	4,148	0,267
Бензен	0,048	0,003	0,030	0,002	0,14	0,01	0,152	0,010

Емисии	с.Садово		гр.Сунгурларе		с.Чубра		с.Дъбовица	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,80	0,05	0,15	0,01	0,012	0,001	0,80	0,05
Азотни оксиди	1,92	0,12	0,37	0,02	0,029	0,002	1,92	0,12
Въгл. оксид (CO)	156,58	10,07	29,98	1,93	2,403	0,154	156,58	10,07
ФПЧ-10(PM-10)	21,25	1,37	4,07	0,26	0,326	0,021	21,25	1,37
ЛОС (VOC)	35,94	2,31	6,88	0,44	0,552	0,035	35,94	2,31
Бензен	1,31	0,08	0,25	0,02	0,020	0,001	1,31	0,08

Емисии	с.Лозарево		с.Лозица		с.Манолитч		с.Подвис	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,22	0,01	0,003	0,0002	0,29	0,02	0,12	0,01
Азотни оксиди (NO _x)	0,52	0,03	0,006	0,0004	0,70	0,04	0,30	0,02
Въгл. оксид (CO)	42,20	2,71	0,522	0,034	56,67	3,64	24,18	1,55
ФПЧ-10 (PM-10)	5,73	0,37	0,071	0,005	7,69	0,50	3,28	0,21
ЛОС (VOC)	9,69	0,62	0,120	0,008	13,01	0,84	5,55	0,36
Бензен	0,35	0,02	0,004	0,000	0,48	0,03	0,20	0,01

Емисии	с.Скала		с.Славянци		с.Велислав		с.Черница	
	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек	тон/год	г/сек
Серни оксиди (SO _x)	0,004	0,0003	0,19	0,01	0,04	0,003	0,090	0,006
Азотни оксиди (NO _x)	0,01	0,0007	0,46	0,03	0,10	0,006	0,216	0,014
Въгл. оксид (CO)	0,84	0,05	37,81	2,43	7,83	0,504	17,601	1,132
ФПЧ-10(PM-10)	0,11	0,01	5,13	0,33	1,06	0,068	2,389	0,154
ЛОС (VOC)	0,19	0,01	8,68	0,56	1,80	0,116	4,040	0,260
Бензен	0,01	0,0004	0,32	0,02	0,07	0,004	0,148	0,009

От таблица 25 се вижда, годишните нива на емисии от битовото отопление са пропорционални на броя на жителите по населени места като най-големият източник на емисии от битовото отопление е град Сунгурларе, който формира 25,5% от всички емисии. В случая от най-голямо значение са емисиите от ФПЧ-10, чието ниво достига около 21,3 т/год.

Очевидно е, че емисиите на останалите вредни вещества са на нива, които не могат да доведат до превишаване на нормите за опазване на човешкото здраве.

• Промисленост

За Община Сунгурларе основни източници на емисии са: “Винекс Славянци” АД с.Славянци – производство и съхранение на високо и ниско алкохолни напитки с цехове в гр.Сунгурларе, с.Лозарево, с.Славянци; В горивните инсталации на дружеството използваното течено гориво е заменено с природен газ; “Птицекланница Чубра” – разфасовка и производство на продукти от птиче месо; „Леястом” ЕООД, гр.

Сунгурларе; ”Анимал Кеър” ООД, гр. Сунгурларе-фуражен цех; ”Булкарбон” ЕООД, с.Бероново-производство на дървени въглища.

Локализацията на производствените обекти в общината формира една добре обособена производствена зона - производствена зона в град Сунгурларе – разположена в югоизточната част на град, включваща територията на „Винекс Славянци“ АД, Фуражен завод и други по-малки предприятия.

В няколко други населени места са обособени производствени бази:

- с. Черница – производствена база на „Винекс Славянци“ АД
- с. Лозарево - производствена база на Винпром Лозарево
- с. Славянци - производствена база на „Винекс Славянци“ АД и база „Шато“, на изток от селото
- с. Бероново - производствена база на БУЛКАРБОН ЕООД в м. Гьол дере

Селското стопанство е развито най-силно в землищата на селата, разположени по поречието на р. Луда Камчия.

Основните фирми в производствената сфера са представени в таблица 26. Тяхната дейност не е свързана с генериране значими вредни емисии в атмосферния въздух, поради което не подлежат както на непрекъснат, така и на периодичен контрол.

Таблица 26. Основни производствени фирми на територията на Община Сунгурларе

Предприятие	Сектор	Дейност	Местоположение
ВЙНС 78 ЕООД	Селско, горско и рибно стопанство	дърводобив, транспорт, внос и износ на дърводелски материали	с. Пчелин
ЕТ ЕЛКА ТЕОДОСИЕВА	Селско, горско и рибно стопанство	производството на метли от естествени материали	гр. Сунгурларе
МЕССУ ЕООД	Селско, горско и рибно стопанство	зърнопроизводство и механизирани услуги	гр. Сунгурларе
БУЛКАРБОН ЕООД	Преработваща промишленост	производство на дървени въглища	с. Бероново
БОЗОВИ 2009 ЕООД	Преработваща промишленост	дърводобив и дървопреработка	с. Лозарево
АНИМАЛ КЕЪР ООД	Преработваща промишленост	производство на фуражи	гр. Сунгурларе
АГРОВИН ООД	Преработваща промишленост	производство на вина и спиртни напитки	гр. Сунгурларе, местност Кайрак дере
ВИНЕКС СЛАВЯНЦИ АД	Преработваща промишленост	производство и съхранение на високо и ниско алкохолни напитки	гр. Сунгурларе, с.Лозарево, с.Славянци
ЛЕЯСТОМ ЕООД	Преработваща промишленост	производство на отливки от чугун и въглородна стомана	гр. Сунгурларе
ЕТ ТОДОР БАЙНАШЕВ	Преработваща промишленост	производство на метли от естествени материали	гр. Сунгурларе
ВИАТЕКС 66 ЕООД	Преработваща промишленост	производство на месо и местни продукти	гр. Сунгурларе
ТПК ПОБЕДА	Преработваща промишленост	производство на метални изделия, конструкции, детски стоки и играчки	с. Лозарево
САЛКЪМ ООД	Преработваща промишленост	производство на траверси за ж.п. линии и елементи	с. Манолич
СТИДОВ-99 ООД	Строителство	производство на строителни материали	гр. Сунгурларе
ЕВРОЛАНД 77 ЕООД	Строителство	строителни услуги, внос, износ и съхранение на земеделска продукция	с. Костен

Като цяло общината се характеризира със сравнително добро екологично състояние. Няма големи населени места и големи промишлени обекти, които са източници на замърсяване на въздуха.

Представените по-горе данни за производствената дейност водят до заключението, че генерираните от промишлеността на Община Сунгурларе вредни емисии не могат да доведат самостоятелно до превишаване на установените с Наредба № 12/2010 г. норми за опазване на човешкото здраве (НОЧЗ) и следователно КАВ.

• Транспорт

През територията и преминават пътища от републиканската пътна мрежа, които осигуряват връзка на Северна и Североизточна България и с южните части на Източна България (вкл. ж.п връзка), а на запад се осъществява връзката на общината с другите части на България. На територията на общината, съществува добре изградена пътна мрежа с пътища I, II и III клас от РПМ.

Таблица 27. Републиканска пътна мрежа на територията на Община Сунгурларе

N	Клас, N и наименование на пътя	Километрично		Дължина /км/
		от/км/	до/км/	
1	I-7 гр.ОПУ Шумен - Берово - гр.ОПУ Сливен	189.3	217.6	28.3
2	II-73 гр.ОПУ Шумен-Лозарево-(Карнобат-Бургас)	43.5	79.5	36,00
3	III-705 Берово-Сунгурларе-Мъдрино-(Лозарево- Карнобат)	0.0	21.9	21.9
		23,7	24.546	0.846
4	III-7006 (Върбица - Берово)-Садово - гр.ОПУ Сливен	0.0	7.60	7.60
5	III-7305 (Веселиново-Лозарево)-Камчия- Съединение – Люляково – Череша – Вресово – (Дъскотна - Айтос)	0.0	9.314	9.314
6	III-7306 Лозарево -Черница - Сунгурларе - Славянци- Чубра- гр. ОПУ Сливен дублиран с III-705 2,224 км	0.0	7,525	7,525
		7,525	8,678	
		8,678	19.1	10,422

Източник: МРРБ, Агенция „Пътна инфраструктура“, 2017 г.

Лошо е състоянието на: 18.8 км от път I-7 в участъците от км 189.3 до км 202.2 и от км 205.8 до км 211.7

- 7.3 км от път III-7305 в участък от км 0.0 до км 7.3;
- 4.1 км от път III-7306 в участък от км 15.0 до км 19.1;

На останалите участъци от републиканската пътна мрежа, състоянието е от добро до средно.

Таблица 28. Списък на републиканските пътища на територията на Община Сунгурларе с отразен габарит

Път №	Наименование на пътя	от /км/	до /км/	Дължина /км/	Габарит
I-7	гр.ОПУ Шумен - Берово -гр.ОПУ Сливен	189.300	202.233	12.933	4\6
		202.233	202.400	0.167	7.5\12
		202.400	205.031	2.631	4\6
		205.031	205.787	0.756	8.1\10
		205.787	217.600	11.813	4\6
II-73	гр.ОПУ Шумен-Лозарево-(Карнобат-Бургас)	43.500	60.262	16.762	7\9
		60.262	61.081	0.819	8\16

		61.081	71.686	10.605	7\9
		71.686	72.787	1.101	8\14
		72.787	79.500	6.713	7\9
III-705	Бероново-Сунгурларе-Мъдрино-(Лозарево-Карнобат)	0.000	0.910	0.910	8\10
		0.910	7.800	6.890	7.3\10
		7.800	10.800	3.000	4\6
		10.800	16.385	5.585	6\8
		16.385	16.890	0.505	8\12
		16.890	21.900	5.010	7.5\10.5
		23.700	24.546	0.846	7.5\10.6
III-7006	(Върбица - Бероново)-Садово -гр.ОПУ Сливен	0.000	4.000	4.000	6.6\10
		4.000	7.600	3.600	4\6
III-7305	(Веселиново-Лозарево) - Камчия-Съединение -Люляково- Черсша-Вресово-(Дъскотна - Айтос)	0.000	9.314	9.314	6\8
III-7306	Лозарево -Черница- Сунгурларе- Славянци- Чубра- гр.ОПУ Сливен дублиран с III-705 2.224 км	0.000	7.525	7.525	6\8
		7.525	8.678		6\8
		8.678	19.100	10.422	6\8

Таблица 29. Републикански пътища, минаващи през урбанизираната територия на населените места на територията на Община Сунгурларе

Път №	Наименование на пътя	Километрично положение		Дължина /км/	Населено място
		от /км/	до /км/		
I-7	гр.ОПУ Шумен - Бероново -гр.ОПУ Сливен	204.961	205.787	0.826	с. Бероново
II-73	гр.ОПУ Шумен-Лозарево-(Карнобат-Бургас)	60.262	61.081	0.819	с.Прилеп
		71.686	72.787	1.101	с.Лозарево
		77.222	77.834	0.612	с.Вълчин
III-705	Бероново- Сунгурларе- Мъдрино- (Лозарево- Карнобат)	0.000	0.909	0.909	с.Бероново
		8.555	9.202	0.647	с.Балабанчево
		10.644	12.694	2.050	гр.Сунгурларе
		16.218	16.989	0.771	с.Горово
III-7006	(Върбица - Бероново)-Садово -гр.ОПУ Сливен	3.579	4.062	0.483	с.Садово
III-7305	(Веселиново-Лозарево) - Камчия-Съединение - Люляково- Черсша-Вресово-(Дъскотна - Айтос)	1.836	2.407	0.571	с.Камчия
		7.275	7.846	0.571	с.Съединение
III-7306	Лозарево -Черница -Сунгурларе -Славянци-Чубра- гр.ОПУ Сливен	0.000	0.287	0.287	с.Лозарево
		3.566	4.847	1.281	с.Черница
		8.678	10.336	1.658	гр.Сунгурларе
		10.336	11.205	0.869	гр.Сунгурларе
		13.208	15.048	1.840	с.Славянци
		15.792	16.781	0.989	с.Чубра
Общо				16.284	

Справка от АПИ за средноденонощната годишна интензивност е представена в таблица 30. За останалите пътища липсват данни от преброятелни пунктове.

Таблица 30. Средноденоношна годишна интензивност на автомобилното движение

Година	Номер на пътя	Начало на преброителния участък /от км/	Край на преброителния участък /от км/	Леки автомобили	Общ брой товарни автомобили	Общ брой превозни средства	Единици и леки автомобили	Оразмерителни автомобили на денонощие
2015	I-7	173.705	202.300	12	14	26	51	12
2015	I-7	202.300	205.400	265	65	331	407	17
2015	I-7	205.400	211.700	35	34	69	114	19
2015	I-7	211.700	217.960	54	22	76	107	14
2015	II-73	60.500	72.400	1 550	1098	2667	4673	1081
2015	II-73	72.400	78.100	1635	1086	2754	4821	1116
2015	III-705	0.000	11.300	251	74	329	424	24
2015	III-705	11.300	24.500	902	173	1088	131.1	53
2015	III-730 6	0.000	7.500	1305	384	1724	2219	109
2015	III-730 6	7.500	19.100	1456	458	1950	2500	115

По пътищата от общинската пътна мрежа няма преброителни пунктове и няма данни за реалния трафик.

Трафикът се причислява към категория „Слаб“ (за „силен“ трафик се приема средноденоношна интензивност над 5000 МПС/24 часа). Средната натовареност на третокласните пътища у нас е около 2200 МПС/24 часа. Тези данни за трафика дават основание да се очаква, че емисиите от азотни оксиди, генерирани от автомобилните двигатели, не могат да създадат опасни приземни концентрации. Това не се отнася обаче за емисиите от прах и ФПЧ10, суспендирани от пътните платна, като резултат от движението на автомобилите. Тези емисии зависят основно от интензивността на трафика и количеството пътен нанос върху пътните платна. Доколкото състоянието на пътната мрежа в Община Сунгурларе е добро, вероятността от емитиране на значителни количества ФПЧ10 не е голяма.

• Заключение

Направеният анализ на основните източници на емисии в атмосферния въздух на територията на Община Сунгурларе, в това число битово отопление, транспорт и промишленост показва, че вероятността от наднормено замърсяване със серни оксиди, азотни оксиди, въглероден оксид и други газообразни замърсители е незначителна. Единственият замърсител, който би могъл да предизвика временно влошаване на КАВ са ФПЧ10. Причина за това допускане е, че при определени метеорологични условия битовото отопление (през отоплителния сезон) и транспорта (през цялата година) биха могли да доведат до превишаване на 24-часовата НОЧЗ. По тази причина проверка за КАВ чрез моделиране ще бъде направена само за замърсителя ФПЧ10.

- **Използван модел за оценка на КАВ**

За комплексна оценка на разсейването на емисиите от различни типове източници на територията на Община Сунгурларе е използван модела на Американската агенция за опазване на околната среда (EPA) ISC-AERMOD (Industrial Source Complex) с интерфейс на канадската софтуерна фирма Lakes Environmental за работа в операционна система Windows. Това е Гаусов модел за оценка на разсейването от комплексни източници за краткосрочни и дългосрочни периоди, включително многогодишни периоди. Крайните резултати се представят във вид на концентрации на замърсителя в мрежа от предварително избрани рецептори или чрез изчисляване на отлаганията (сухи, мокри или общо сухи и мокри). За изчислителните процедури са използвани множество модификации на гаусовото уравнение, включително с отчитане на релефа на терена (равнинен и пресечен) и обтичането на прилежащите към източника сгради. Осредняването на резултатите (концентрациите) може да се осъществява за различни периоди от време, в това число за 1, 2, 3, 6, 8, 12 и 24 часа. Дълговременните осреднявания могат да се изчисляват месечно, годишно и за целия изследван период (включително няколко години). Всеки източник може да се дефинира като точков, открита площ с неправилен периметър, площ с форма на кръг, площ с форма на квадрат, правоъгълник или многоъгълник, обемен, открит пламък, факел, линеен източник. Броят на едновременно изследваните източници от всички типове е практически неограничен и зависи от възможностите на използваната компютърна система. Те могат да се групират по определени признаци и по този начин да се проследява влиянието на отделни групи източници. За всеки източник е необходимо да се въведе надморска височина, височина на източника над земята, масова емисия на замърсителя, температура на газа на изход от източника и други, в зависимост от типа на източника (в зависимост от типа на източника част от входните данни се модифицират). Към основните данни се включва стойността на масовата емисия, отразяваща максималното натоварване на източника по време на изследвания период. Отчитането на неравномерността на емисията става чрез въвеждане на система от коефициенти, характеризиращи почасовото (по часове в денонощието), седмичното (по дни от седмицата), месечното (за всеки месец от годината) сезонното (пролет, лято, есен, зима) и годишното натоварване на източника (ако изследвания период е по-дълъг от една година). За целта е необходимо да се разполага с детайлна информация за интензивността на работа на източниците (при линейни източници - интензивността на движението на МПС за всеки източник). За да се отчете влиянието на прилежащите сгради върху разсейването е необходимо да се знаят техните габаритни размери (ширина, дължина и височина) и ориентацията им спрямо използваната система координати. Ако се изследва разсейването и утаяването на частици към основните данни трябва да се добави средния диаметър за всяка фракция, относителния ѝ дял в масови части и плътността. За оценка на разсейването на ФПЧ-10 има разработени отделни процедури.

Първата стъпка при подготовката на системата за работа е да се въведе електронна карта на изследваната територия в определен мащаб. За целта се използва картографската система на програмния комплекс, позволяваща въвеждането на картов материал в подходящ мащаб в неограничен брой слоеве. В конкретния случай като базова карта е използвана сателитна снимка на района на град Сунгурларе във формат .png. Тя обхваща територия с размер 6000 метра в направление X (запад-изток) и 5000 метра в направление Y (юг-север). Илюстрация на базовата карта с нанесена топография е показана на фигура 2.

Фиг 2. Сателитна топографска карта на района на гр. Сунгурларе

Следващата стъпка при подготовката на програмната система за работа е въвеждането на мрежа от рецептори (въображаеми точки, за които се изчисляват концентрациите). В случая е използвана правоъгълна координатна система с ориентация изток (ос X), север (ос Y), запад (ос -X) и юг (ос -Y). Броят на рецепторите е практически неограничен и се избира от потребителя. Рецепторите се разполагат в различни рецепторни координатни системи, в това число равномерни и неравномерни картезиански координати, равномерни и неравномерни полярни координати, дискретни картезиански и полярни координати, координати с неравномерни граници и т.н. Възможно е да се разполагат няколко мрежи от рецептори, всяка в отделен вид координати. В конкретния случай е използвана декартова координатна система със 72 рецептора, разположени на разстояние 500 метра един от друг.

В основата на изчисленията на разсейването стои метеорологичният файл. Той е с честота на данните един час и обхваща пълна календарна година. Той съдържа данни за годината, месеца, деня и часа, направлението и силата на вятъра, температура на въздуха, височина на слоя на смесване (за извънградски и градски район), категория на устойчивост на атмосферата и др. Той е разработен чрез сервисните програми на модела на базата на първични данни от метеорологичната станция Карнобат.

Изменението на интензивността на всеки източник в рамките на годината се определя от коефициентите на часово, дневно и сезонно натоварване. Стойностите на тези коефициенти за всички източници се въвеждат в отделен файл. Те служат за коригиране на максималната интензивност на източниците за период от една година.

Видът и обемът на крайните резултати може да се задава със специални опции. За всеки от зададените периоди на осредняване (1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 24 часа, месец, година, зададен период) могат да се съставят таблици (файлове) с първи, втори, трети, четвърти, пети и

шести по стойност концентрации за всеки рецептор. Мах-файловете съдържат всички концентрации, чиято стойност превишава зададена граница с информация за координатите на рецептора, час, дата, месец и година. При изследване на разсейването на токсични вещества се създават т.н. ТОХ-файлове, съдържащи информация за точките, в които се надвишава токсикологичната граница. TresHold-файловете съдържат информация за превишаване на друга предварително зададена концентрационна граница (определя броя на превишаванията на дадена норма в продължение на една година). Дневните файлове съдържат информация за разпределението на концентрациите поотделно за всички дни от изследвания период.

Контурните графики представляват серия от неправилни линии, свързващи рецептори с еднаква концентрация и нанесени с различни цветове върху информационната карта на изследвания район. Доколкото в случай се изследва разсейването на ФПЧ-10, от многото възможности, които предоставя симулиращата система бяха подбрани:

- Първи и шести по стойност 24 часови осреднения - представляват контурни карти на най-високите средноденонощни концентрации за всички рецептори;
- средни концентрации за изследвания период.

Горните контурни карти се получават както за едновременната работа на всички източници, така и за всяка дефинирана отделно група източници. За настоящата оценка са използвани две групи източници:

- Група 1 - „Битово отопление” - включва всички източници на емисии от домашни печки на територията на град Сунгурларе в рамките на отоплителния сезон;
- Група 2 - “Транспорт”, включваща всички източници на емисии от транспорта по републикански пътища III-705 и III-7306 в границите на изследваната територия за период от една година;

Официални изследвания на точността на модела при подобни условия показват (*Coupling of the Weather Research and Forecasting Model with AERMOD for pollutant dispersion modeling. A case study for PM10 dispersion over Pune, India. Amit P. Kesarkara, Mohit Dal via, Akshara Kaginalkara and Ajay Ojhab, Atmospheric Environment, Volume 41, Issue 9, March 2007, Pages 1976-1988*), че оценката на 24-часовите концентрации е със средна грешка 19.7%, а на средногодишните 2.9%.

Въведените в модела изходни данни за източниците са както следва:

• Площни източници на емисии от ФПЧ-10

В модела е въведен един площен източник. Той включва цялата територия на град Сунгурларе, който се отоплява основно чрез изгаряне на твърдо гориво. Емисиите са на базата на данните за разхода на горива от населението. Допълнително са преизчислени в г/м²сек. За целите на моделирането е прието, че битовото отопление работи средно 12 часа в денонощието през отоплителния сезон. Както и в предходния случай, за тези 12 часа коефициента на интензивност на емисиите е приет за единица. За останалите часове от денонощието е приет коефициент нула (източника не излъчва емисии).

Параметрите на площния източник са представени в таблица 31.

Таблица 31. Моделни данни за битовото отопление на град Сунгурларе

Код	Източник на емисии	Емисия г/сек	Дължина км	Широчина км	Площ м ²	Емисия г/м ² , сек
AREA1	Сунгурларе	1,37	1,600	1,400	2240000	6,11122E-07

- **Линейни източници на емисии от ФПЧ-10**

За линейни източници са въведени републикански пътища III-705 и III-7306, които преминават през територията на град Сунгурларе.

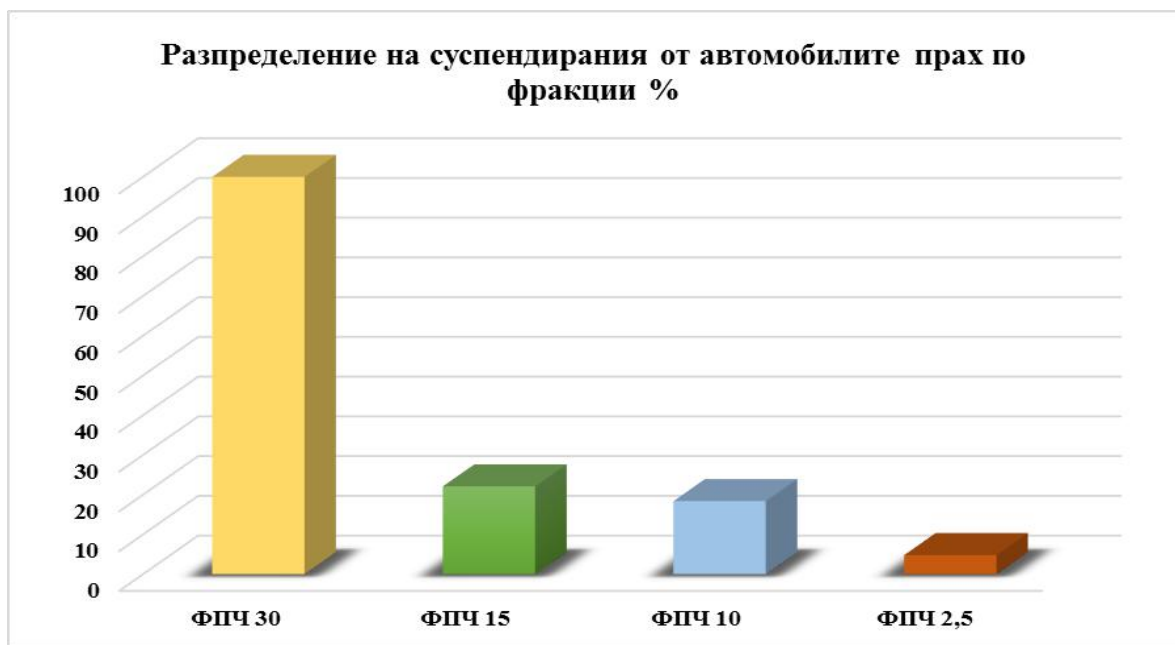
Таблица 32. Моделни данни за линейни източници на емисии от ФПЧ-10

Код	Източник	Дължина	Трафик	ЕФ база	ЕФ изч
SLINE1	III-705	2,05	110,0101	1,164	0,087
SLINE2	III-7306	2,53	371,4863	1,164	0,091

Оценката на емисиите на общ суспендиран прах и ФПЧ-10 в резултата на движението на транспортните средства по пътните настилки е значително по-сложно и зависи основно от вида и качеството на пътните настилки. Към момента МОСВ не предоставя методика за изчисляване на суспендирания от автомобилите прах. По тази причина, за оценка на емисиите на общ суспендиран прах (в това число и ФПЧ) от автотрафика е използвана методика на US EPA (*Compilation of Air Pollutant Emission Factors, 5th ed, (AP-42), Vol I: Stationary Point and Area Sources. 13,2.1 Paved Roads. Research Triangle Park, North Carolina: U.S. Environmental Protection Agency, Office of Air Quality Planning and Standards, October 1998, Update 2006*), основаващ се на математическото моделиране.

Ако се приеме, че частиците, които се задържат по-дълго време в атмосферата, са с размер до 30 микрона и тяхното количество се оцени на 100%, то фракциите с по-малки размери ще бъдат значително по-малко. По данни на US EPA, относителният дял на ФПЧ-10 се очаква да бъде около 20% от общото количество прах. Най-малък е относителният дял на ФПЧ-2,5, чийто относителен дял е под 5% (фиг. 3).

Фиг.3. Разпределение на суспендирания от автомобилите прах по фракции %

Доколкото условията по пътищата не могат да бъдат еднозначно определени, Американската агенция по опазване на околната среда (EPA) е стигнала до извода, че моделите за оценка на емисиите от прах следва да се правят при т.н. равновесни условия. Това са условия, при които количеството на постъпващите върху пътната настилка отлагания са равни на суспендираните в атмосферния въздух. Това автоматически означава че се елиминират условията, при които процесът на отлагане е нарушен: лед, сняг, дъжд, ветрова ерозия и др. Равновесната стойност на отлаганията върху пътното

платно се нарича „пътен нанос” и зависи от много фактори. Най-важните от тях са средна скорост на движение на МПС, средно дневен трафик, брой пътни платна, средно дневен трафик на платно, дял на тежкотоварните превозни средства, наличие или отсъствие на бордюри, канавки и платна за паркиране.

Повърхностният нанос по пътната настилка (sL) се определя опитно чрез измерване съотношението на разпръснатия прах, който преминава през 200 - мрежов филтър. По време на експеримента всички МПС следва да са в движение с постоянна скорост. Такива измервания в България за сега не са правени.

Когато специфичните стойности на sL не могат да бъдат определени експериментално, US EPA предлага критерии за избор на таблични стойности. За целта улиците (пътищата) се разделят на две групи: силен трафик (над 5000 МПС на 24 часа) и слаб трафик (под 5000 МПС на 24 часа,) За първият случай се предлагат стойности на sL в границите от 0.4 до 3 $г/м^2$, а за втория случай от 0.1 до 0.5 $г/м^2$. Ниските стойности предполагат отлично състояние на асфалтовото покритие, докато високите стойности отговарят на лошо състояние. При неасфалтирани пътища пътният нанос може да има много по-високи стойности и се подбира от помощни таблици. За изчисляване на конкретните емисионни фактори на включените в модела линейни източници са използвани следните данни:

- SLINE1 - третокласен път III-705 с обща дължина (в границите на моделната карта) 4,377 км. Пътен нанос - 2 $г/м^2$; средно тегло на автомобилите 1.5 тона; средна скорост 50 км/час; По данни на АПИ средният трафик по този път е 110 МПС/час, което отговаря на средноденонощен трафик 1088 МПС за денонощие. Изменението на интензивността на движение по часове в денонощието е на базата на осреднени измервания на извънградски трафик.
- SLINE2 - третокласен път III-7306 с обща дължина (в границите на моделната карта) 6,924 км. Пътен нанос - 2 $г/м^2$; средно тегло на автомобилите 1.5 тона; средна скорост 50 км/час; По данни на АПИ средният трафик по този път е 371 МПС/час, което отговаря на средноденонощен трафик 3674 МПС за денонощие. Изменението на интензивността на движение по часове в денонощието е на базата на осреднени измервания на извънградски трафик.

Фиг. 4 Относителни коефициенти на часово натоварване на типичен извънградски трафик по основната републиканска пътна мрежа

- **Очаквани максимални 24-часови концентрации на ФПЧ-10**

Представените по-долу концентрационни карти отразяват влиянието на битовото отопление и транспорта за пълна календарна година (2015 г.) с отчитане на сезонността на отоплението и променливия трафик по пътната мрежа, в това число с отчитане на дневната интензивност и сезонната изменчивост чрез следните коефициенти: Зима - 0,695; Пролет - 0,808; Лято - 1,00; Есен - 0,820. В транспортните източници не е включен градския трафик по вътрешните улици на Сунгурларе поради липса на конкретни данни. Разпределението на максималните средноденонощни концентрации на ФПЧ-10 е показано на фиг. 5. На нея със син цвят са нанесени линиите с постоянни концентрации (изоконцентрационните линии) на ФПЧ-10 в $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Моделът позволява, зоните в които концентрацията на ФПЧ-10 превишава СД НОЧЗ по Наредба № 12/2010 г. от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ да се маркират в червена щриховка (в случая такива няма). Графиката е генерирана чрез “филтруване” на масива от средноденонощни концентрации за всеки рецептор за всеки час от календарния период и извеждане на максималните стойности. Следователно, тя не отразява замърсяването на атмосферата в конкретен момент от време, а обединява най-неблагоприятните за разсейване условия за всички рецептори, които най-често не съвпадат по време.

Фиг.5. Максимални средноденонощни /24-часови концентрации/ на ФПЧ-10 с отитане на битовото отопление и транспорта

Графиката позволява да се направят следните изводи:

- Липсата на щрихована в червено зона показва, че даже при особено неблагоприятни условия през отоплителния сезон, СД НОЧЗ по Наредба № 12/2010 г. от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ не се очаква да бъде превишена. Абсолютният максимум е в централната част на града и достига $36 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

- Специфичен фактор за изследваната територия е липсата на денивилация на терена – градът е разположен в равнинна част, което не позволява натрупване към по-високи части;
- Върху цялата територия на град Сунгурларе максималните 24-часови концентрации не се очаква да превишават СД НОЧЗ от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, те са в границите до 36 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Шестите по стойност максимални 24-часови концентрации на ФПЧ-10 показват, че превишаване на СД НОЧЗ от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ не се очаква. В този случай абсолютният максимум се понижава до 18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

В района на град Сунгурларе средногодишните концентрации на ФПЧ-10 се очаква да бъдат в границите от 4 до 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Извън населеното място СГ концентрации спадат до около 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Основната причина за ниските стойности на очакваните СГ концентрации е сезонността на битовото отопление и ниския трафик през тъмната част на деня.

В конкретния случай не са отчетени някои специфични селскотопански работи, които могат да бъдат източник на емисии от прах и ФПЧ-10.

Резултатите от математическото моделиране по отношение на ФПЧ10 позволяват да се направи извода, че КАВ в град Сунгурларе и Община Сунгурларе е добро. Превишаване на СД НОЧЗ от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ не се очаква.

В реални условия приземните концентрации на ФПЧ10 могат да бъдат и по-високи, тъй като моделирането не включва абсолютно всички източници на емисии. Въпреки това, няма основание да се очакват значителни разлики.

ОУПО не предвижда нови производствени зони, а единствено разширяване на съществуващите с обслужващо производствени територии и няма да окажат въздействие върху качеството на атмосферния въздух, тъй като в тях не се допускат производства с вредни отделения.

Мерки предвидени в ОУПО, които ще окажат положително въздействие върху опазване чистотата на атмосферния въздух, са:

- ландшафтно възстановяване и рекултивация на средата въз основа на подробни ландшафтноустройствени планове и технико-устройствени проекти
- реконструкция и модернизация на съществуващата пътна инфраструктура

Всички тези мерки благоприятстват предвижданията на ОУПО да спомогнат за подобряване на състоянието на качеството на атмосферния въздух и за намаляване на вредното въздействие върху населението и компонентите на околната среда.

5.2. ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ

5.2.1. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Текущото състояние и характеристиките на повърхностните и подземните води е извършено съгласно ПУРБ 2016-2021 г. в Черноморски район и Източнореломорски район. Територията на Община Сунгурларе попада в границите на следните водни тела:

➤ Повърхностни водни тела на територията на Черноморски район:

- Повърхностно водно тяло, категория езеро, с име яз."Скала 1, поречие Камчия, и код **BG2KA400L044**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в много лошо състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са предотвратяване влошаването на екологичния потенциал; опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерен екологичен потенциал; постигане на възможно най- добър екологичен потенциал по биологични елементи - МЗБ и ФП; запазване на добро състояние по физикохимични елементи; Постигане и запазване на добро химично състояние.

- Повърхностно водно тяло, категория езеро, с име “Скаленско” езеро и код **BG3TU600L024**. Екологичното състояние на водното тяло е оценено като лошо, а химичното като добро. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са: Подобряване на физикохимичното състояние; Намаляване на биогенния натиск и процесите на цъвтеж на водата; Постигане на добро екологично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Садовска от с. Садово до вливане в р. Луда Камчия, поречие Камчия, и код **BG2KA400R1140**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Садовска до с. Садово , поречие Камчия, и код **BG2KA400R1040**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия/ р. Луда Камчия - от преди с. Дъбовица до язовир Камчия/, поречие Камчия, и код **BG2KA400R1243**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия/ от преди с Дъбовица до язовир Камчия/, поречие Камчия, и код **BG2KA400R1243**. Водното тяло е оценено в добро екологично състояние, а за химичното му състояние няма данни. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Папаздере до вливане в яз. Камчия, поречие Камчия, и код **BG2KA400R023**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия - от яз. Камчия до с. Люляково, поречие Камчия, и код **BG2KA400R1011**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р.Потамишка (Ведровска) до вливане в р.Луда Камчия, поречие Камчия, и код **BG2KA400R015**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в умерено състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са предотвратяване влошаването на екологичното състояние;Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние; запазване на доброто екологично състояние по биологични елементи; постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи -Електропроводимост, N-total, P-total; Запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име яз. "Камчия", поречие Камчия, и код **BG2KA400L024**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.

- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Медвенска до с. Медвен до вливане в р. Луда Камчия, поречие Камчия, и код **BG2KA400R1141**. Водното тяло е оценено в добро екологично състояние, а за химичното му състояние няма данни. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия/ от след с. Ичера до преди с. Дъбовица/, поречие Камчия, и код **BG2KA400R1143**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в добро състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Бяла река до вливане в р. Луда Камчия, поречие Камчия, и код **BG2KA400R014**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са оценени в умерено състояние. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са предотвратяване влошаването на екологичното състояние; Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние; постигане и запазване на добро екологично състояние по биологични елементи - МЗБ; постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи -N-NO₂, N-total, P-PO₄, P-total; Запазване на добро химично състояние.

➤ **Повърхностни водни тела на територията на Източнобеломорски район:**

- Повърхностно водно тяло, категория езеро, с име Язовир Цанко Церковски, поречие Тунджа, и код **BG3TU600L023**. Екологичното и химичното състояние на водното тяло са неизвестни. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са постигане на добро екологично състояние и опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име Река Мочурица от с. Мокрен до р.Сигмен, поречие Тунджа, и код **BG3TU600R068**. Екологичното състояние на водното тяло е умерено, а химичното му състояние е неизвестно. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са постигане на добро състояние по Макрозообентос, Фитобентос, БПК, NO₃, NO₂, NH₄, Нобщ, PO₄, Робщ; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването.
- Повърхностно водно тяло, категория река, с име Река Мараш, поречие Тунджа, и код **BG3TU800R065**. Екологичното състояние на водното тяло е умерено, а химичното му състояние е неизвестно. Екологичните цели за повърхностното водно тяло са постигане на добро състояние по Макрозообентос, O₂, БПК, NH₄, PO₄; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването

Таблица 33. Мониторингови пунктове /БД Черноморски район/

код на пункта	име на пункта	речен басейн	име на река/еzero/ язовир	код на ВТ	ФИЗИКОХИМИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ									Хидромо рфологи чни елементи	
					Основни физиохимич ни показатели			Приоритетни вещества		Специфични замърсители					
					I група	II група	честота	вещество	честота	I група	II група	III група	честота	елемент	честота
BG2K A4479 7MS4 48	р. Л. Камчия - след с. Градец, след р. Котелска	река Камчия	р. Л. Камчия	BG2K A400 R1143	1-3 ,6- 19	1-4,6 ,8	4	1,2,5,6,8,9 ,12,13,15, 20,22,23,2 4,25,28	12	-	20,2 1	-	-	3	1
BG2K A400 R1143 RP09	р. Л. Камчия, преди с. Дъбовица	река Камчия	р. Л. Камчия	BG2K A400 R1243	1,6 ,7, 11- 14	1,2	4	-	-	-	-	-	-	3	1
BG2K A0474 1MS0 21	р. Л. Камчия – с. Бероново	река Камчия	р. Луда Камчия	BG2K A400 R1243	1-3 ,6- 19	1-4,6 ,8	4	1-33	12	-	1,2, 20,2 1	-	4	2	12
BG2K A4737 9MS4 88	яз. Скала 1	река Камчия	р. Камчия	BG2K A400L 044	1-4 ,6- 19	1-4,6 ,9	4	3,8,13,14, 20,21	12	-	-	2	4	3	1
BG2K A4737 9MS4 88	яз. Скала 1	река Камчия	р. Камчия	BG2K A400L 044	1-4 ,6- 19	1-4,6 ,9	4	-	-	-	-	2	4	-	-
BG2K A4743 1MS4 91	р. Садовска - преди с. Садово	река Камчия	р. Садовска до с. Садово	BG2K A400 R1040	1-3 ,6- 19	1-4,6 ,8	4	3,6,8,9,13, 14,20	12	-	20,2 1	-	4	3	1
BG2K A4474 1MS4 67	р. Садовска - с. Бероново, устие	река Камчия	р. Садовска	BG2K A400 R1140	1,6 ,7, 11- 14	1,2	4	-	-	-	-	-	-	3	1
BG2K A4739 9MS0 20	яз. Камчия ¹	река Камчия	яз. Камчия	BG2K A400L 024	1-4 ,6- 21	1,2,3 ,6,8, 9,11	4	1-33	12	6-1 0	1-4, 20,2 1	-	4	3	1
BG2K A4715 9MS0 12	р. Л. Камчия след яз. "Камчия"	река Камчия	р. Луда Камчия	BG2K A400 R1011	1-3 ,6- 19	1-4,6 ,8	4	1-33,45	12	-	1,2, 20,2 1	-	4	3	1

BG2K A0046 1MS2 18	р. Потамишка (Ведровска) - преди вливане в р. Луда Камчия	река Камчия	р. Потамишка (Ведровска) до вливане в р. Луда Камчия	BG2K A400 R015	1-3 ,6- 19	1-4,6 ,8	4	1-33	12	32, 35, 37	20,2 1	-	4	3	1
BG2K A4521 1MS2 19	р. Бяла река - преди вливане в р. Луда Камчия ¹	река Камчия	река до вливане в р. Луда Камчия	BG2K A400 R014	1-3 ,6- 19	1-4,6 ,8	4	1-33	12	32, 35, 37	20,2 1	-	4	3	1

Основни физико-химични показатели:

I група – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК5, ХПК, азот амониев, азот нитритен, фосфати, хлориди, сулфати.

II група – азот общ, фосфор общ, калций, магнезий, обща твърдост, желязо общо, манган

Специфични вещества: вещества, включени в Приложение 7 на Наредба Н-4, като индустриални замърсители, пестициди, разтворители, метали и металоиди, свободни цианиди и др.

Приоритетни вещества /ПВ/ - група вещества, включени в Приложение 1 на Директива 2008/105/ на ЕК, включени в програмата за контролен или оперативен мониторинг

Таблица 34. Мониторингови пунктове /БД Източноевропейски район/

код на пункта	име на пункта	речен басейн	име на река/езеро/язовир	код на ВТ	ФИЗИКОХИМИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ								Хидромо рфологи чни елементи			
					Основни физикохимич ни показатели			Приоритетни вещества		Специфични замърсители						
					I група	II група	честога	вещество	честога	I група	II група	III група	честога	елемент	честога	
BG3TU006 56MSy110	яз. Цанко Церковски			BG3T U600L 023	12	12									3	1

Основни физико-химични показатели:

I група – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК5, ХПК, азот амониев, азот нитритен, фосфати, хлориди, сулфати.

II група – азот общ, фосфор общ, калций, магнезий, обща твърдост, желязо общо, манган

Специфични вещества: вещества, включени в Приложение 7 на Наредба Н-4, като индустриални замърсители, пестициди, разтворители, метали и металоиди, свободни цианиди и др.

Приоритетни вещества /ПВ/ - група вещества, включени в Приложение 1 на Директива 2008/105/ на ЕК, включени в програмата за контролен или оперативен мониторинг

В план за управление на речните басейни в **Черноморски район** 2016-2021 г. са предвидени следните групи от основни мерки за запазване и подобряване състоянието на повърхностните води:

❖ **Мерки, насочени към урбанизираните територии**

- Изграждане или модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води

- Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства
- Мерки за опазване на питейната вода
- Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.
- Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура
- ❖ **Мерки насочени към намаляване на замърсяването от индустриални източници**
 - Мерки за поетапно прекратяване на емисиите, заустванията изагубите от приоритетни опасни вещества или за намаляване на емисиите, заустванията изагубите от приоритетни вещества
 - Модернизиране или подобрения на пречиствателни станции за промишлени отпадъчни води
 - Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура
- ❖ **Мерки насочени към намаляване на замърсяването от селското стопанство**
 - Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието
 - Намаляване на замърсяването с пестициди от земеделието
 - Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността
 - Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността
- ❖ **Мерки насочени към намаляване на хидроморфологичния натиск**
 - Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток
 - Подобряване на надлъжната непрекъснатост
 - Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток.
 - Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела
- ❖ **Мерки насочени към опазване на зоните за защита**
 - Мерки за опазване на питейната вода
 - Мерки за недопускане или контрол на неблагоприятните въздействия от почивни дейности, включително любителски риболов
 - Мерки за недопускане или контрол на неблагоприятните въздействия от риболова и други видове експлоатация/отстраняване на животни и растения
 - Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.)
 - Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток
 - Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността
 - Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието
 - Намаляване на замърсяването с пестициди от земеделието

В план за управление на речните басейни в Черноморски район 2016-2021 г. са предвидени следните конкретни мерки по отношение на повърхностните водни тела:

- За **Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия /от след с. Ичера до преди с Дъбовица/с код BG2KA400R1143 - Мярка:** Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на

- мярката: Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове
- **Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия /р. Луда Камчия - от преди с. Дъбовица до язовир Камчия/ и код BG2KA400R1243 -** Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове.
 - **За Повърхностно водно тяло, категория езеро, с име яз."Скала 1, поречие Камчия, и код BG2KA400L044:**
 - Мярка: Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури; Действия за изпълнение на мярката: Поставяне на условие в издадените разрешителни за ползване на воден обект и/или за водоземане с цел отглеждане на аквакултури за провеждане на собствен мониторинг във връзка с оценка на натиска от различните форми на сладководно рибовъдство.
 - Мярка: Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията; Действия за изпълнение на мярката: Зарибяване с бял амур и бял толстолоб (веднъж на три години);
 - Мярка: Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водоземане от повърхностни води; Действия за изпълнение на мярката: Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водоземане от повърхностни води;
 - Мярка: Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води; Действия за изпълнение на мярката: Провеждане на проучвателен мониторинг за установяване източниците на натиск при установено влошаване на състоянието на водното тяло и неустановен източник на този натиск
 - **За Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Садовска до с. Садово , поречие Камчия, и код BG2KA400R1040 -** Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове
 - **За Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Садовска от с. Садово до вливане в р. Луда Камчия, поречие Камчия, и код BG2KA400R1140 -** Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове

- За **Повърхностно водно тяло, категория река, с име яз. "Камчия", поречие Камчия, и код BG2KA400L024:**
 - Мярка: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи; Действия за изпълнение на мярката: Определяне на СОЗ около съоръженията за ПБВ съгласно действащото законодателство
 - Мярка: Намалване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Намалване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове
- За **Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия - от яз. Камчия до с. Люляково, поречие Камчия, и код BG2KA400R1011:**
 - Мярка: Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места; Действия за изпълнение на мярката: Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; ПСОВ, включване към по-голяма ПСОВ); Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води от агломерации с по-малко от 2 000 е.ж.
 - Мярка: Намалване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове
- За **Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Потамишка (Ведровска) до вливане в р. Луда Камчия, поречие Камчия, и код BG2KA400R015 -** Мярка: Намалване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове; Провеждане на проучвателен мониторинг за установяване източниците на натиск при установено влошаване на състоянието на водното тяло и неустановен източник на този натиск;
- За **Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Бяла река до вливане в р. Луда Камчия, поречие Камчия, и код BG2KA400R014 -** Мярка: Намалване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън

- нитратно уязвими зони; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове; Провеждане на проучвателен мониторинг за установяване източниците на натиск при установено влошаване на състоянието на водното тяло и неустановен източник на този натиск.
- За **Повърхностно водно тяло, категория река, с име р. Луда Камчия/ от преди с Дъбовица до язовир Камчия/, поречие Камчия, и код BG2KA400R1243** - Мярка: Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове

В план за управление на речните басейни в **Източно-беломорски район** 2016-2021 г. са предвидени следните групи от основни мерки за запазване и подобряване състоянието на повърхностните води:

- Мерки за защита качеството на питейната вода и намаляване на необходимото ниво на пречистване - учредяване и изграждане на СОЗ и контрол на спазване изискванията, забраните и ограниченията в Заповедта за СОЗ
- Мерките за контрол на водовземането от повърхностни и подземни води - регулиране на водовземането чрез разрешителен режим, водене на регистри, ограничителен режим за водовземане от водохващане на НС извън поливния сезон, ефективен контрол на водоползването, контрол по прехвърлянето на води, контрол на изпусканите води след язовири
- Мерките за контрол върху точковите зауствания - превенция и контрол на интегрираното замърсяване от не-IPPC – индустрия или битово-фекални води
- Мерките за предотвратяване или контрол внасянето на дифузни замърсители във водите включват спазване на условията за добро земеделско и екологично състояние
- Мерките за справяне с други значими въздействия върху състоянието, по-специално на хидроморфологичните условия - регулиране на хидроморфологичните изменения и регулирането на оттока чрез разрешителен режим по Закона за водите и задължение за изграждане на съоръжения за преминаване на рибите

В план за управление на речните басейни в **Източно-беломорски район** 2016-2021 г. са предвидени следните конкретни мерки по отношение на повърхностните водни тела.

- За **повърхностно водно тяло, категория езеро, с име Язовир Цанко Церковски, поречие Тунджа, и код BG3TU600L023**:
 - Мярка: Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на технологични схеми за полуинтензивно рибовъдство с отглеждане на поликултура от шаран и растителноядни видове, ограничаващи процесите на еутрофикация в зависимост от качеството на водите във водното тяло/водоема.
 - Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони

- **За повърхностно водно тяло, категория река, с име Река Мочурица от с. Мокрен до р.Сигмен, поречие Тунджа, и код BG3TU600R068**
 - Мярка: Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места; Действия за изпълнение на мярката: Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.; Изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за агломерации с над 2 000 е.ж.
 - Мярка: Осигуряване на подходящо пречистване на производствени отпадъчни води; Действия за изпълнение на мярката: Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция, модернизация на ПСОВ
 - Мярка: Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките; Действия за изпълнение на мярката: Забрана за нови инвестиционни намерения, свързани с изграждането на хидротехнически съоръжения и изземане на наносни отложения с изключение на съоръженията за защита на населението от наводнения
 - Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони
 - Мярка: Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им; Действия за изпълнение на мярката: Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на производствени отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им.
- **За повърхностно водно тяло, категория река, с име Река Мараш, поречие Тунджа, и код BG3TU800R065**
 - Мярка: Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места; Действия за изпълнение на мярката: Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2000 е.ж.; Изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за агломерации с над 2 000 е.ж.
 - Мярка: Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките; Действия за изпълнение на мярката: Забрана за нови инвестиционни намерения, свързани с изграждането на хидротехнически съоръжения и изземане на наносни отложения с изключение на съоръженията за защита на населението от наводнения.
 - Мярка: Подобряване на естественото задържане на водата; Действия за изпълнение на мярката: Оводняване на влажни зони
 - Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони
 - Мярка: Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им; Действия за изпълнение на мярката: Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на производствени отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им.

5.2.2. Подземни води

Подземни водни тела в Черноморски район:

- “Подземно водно тяло с име „Порови води в кватернер на р.Луда Камчия“ с код BG2G000000Q007. Количественото и химично състояние на тялото са добри. Екологичната цел за това тяло е: „Запазване на доброто състояние на подземните води“
- “Подземно водно тяло с име „Порови води в палеоген, палеоцан, еоцен Руен-Бяла“ с код BG2G000000PG028. Количественото и химично състояние на тялото са

добри. Екологичната цел за това тяло е: „Запазване на доброто състояние на подземните води“

- **“Подземно водно тяло с име „Карстови води в K2t-st-cr.m+JT Котелски карстов басейн“ с код BG2G00000K2033.** Количественото и химично състояние на тялото са добри. Екологичната цел за това тяло е: „Запазване на доброто състояние на подземните води“
- **“Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води в Предбалкан-Валанж-Хотрив-Риш“ с код BG2G000K1NB039.** Количественото и химично състояние на тялото са добри. Екологичната цел за това тяло е: „Запазване на доброто състояние на подземните води“

Подземни водни тела Източнобеломорски и район:

- **“Подземно водно тяло с име „Порови води в Неоген - Кватернер - Сунгурларско - Карнобатска котловина“ с код BG3G00000NQ005.** Количественото състояние на тялото е добро, а химично му състояние е лошо. Екологичната цел за това тяло е: „Постигане на добро състояние по показател фосфати, магнезий; запазване на доброто количествено състояние
- **“Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води - Шипка - Сливен“ с код BG3G0PzK2Pg027.** Количественото състояние на тялото е добро, а химично му състояние е лошо. Екологичната цел за това тяло е: „Постигане на добро състояние на подземните води.
- **Подземно водно тяло “Пукнатинни води - Сливенско-Сунгурларска зона” с код BG3G00000K2031** - Количественото състояние на тялото е добро, също както и химичното му състояние. Екологичната цел за това тяло е: „Опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването”.

Подземно водно тяло с име „Порови води в Неоген - Кватернер - Сунгурларско - Карнобатска котловина“ с код BG3G00000NQ005 е представено с един мониторингов пункт:

- **Кладенец Лепков с код BG3G000000QMP014, гр. Карнобат, Област Бургас –** качествата на водата в пункта отговарят на лошо химично състояние по стандартите за качество

“Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води - Шипка - Сливен“ с код BG3G0PzK2Pg027 е представено с един мониторингов пункт:

- **Извор /чешма/ „Чянкова колиба“ с код BG3G000000MP091, местност Катуна, с. Конаре, Община Гурково, Област Стара Загора -** качествата на водата в пункта отговарят на добро химично състояние по стандартите за качество
- **Подземно водно тяло “Пукнатинни води - Сливенско-Сунгурларска зона” с код BG3G00000K203** е представено с един мониторингов пункт:

Извор “Седларево” с код BG3G00000K2MP072, гр. Котел, област Бургас - качествата на водата в пункта отговарят на добро химично състояние по стандартите за качество

В ПУРБ 2016-2021 Черноморски район са предвидени следните групи от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води, валидни за всички подземни водни тела:

С цел опазване и подобряване на химичното състояние на подземните води са планирани следните мерки насочени към движещите сили, причиняващи натиск върху ПВТ:

- **Мерки, насочени към урбанизираните територии**
 - Мерки за опазване на питейната вода

- Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура
- Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността

➤ **Мерки, насочени към индустрията**

- Мерки от ценовата политика за прилагане на възстановяването на разходите за водни услуги от промишлеността
- Модернизиране или подобрения на пречиствателни станции за промишлени отпадъчни води

➤ **Мерки, насочени към селското стопанство**

- Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието
- Намаляване на замърсяването с пестициди от земеделието
- Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността

➤ **Други**

- Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността

С цел опазване и подобряване на количественото състояние на подземните води са планирани следните мерки:

➤ **Мерки, насочени към урбанизираните територии**

- Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства
- Мерки за опазване на питейната вода

➤ **Мерки, насочени към индустрията**

- Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства

➤ **Други**

- Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността

С цел подобряване на управлението допълнително са планирани следните мерки:

- Извършване на ежегоден контрол на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество над 150 000 куб. м год
- Извършване на контрол един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 куб.м.год.
- Извършване на контрол един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 куб.м.год
- Ежегодно определяне на разполагаемите ресурси на подземните водни тела
- Ежемесечно съставяне на баланс "разполагаеми ресурси- разрешено черпене"
- Завършване и публикуване на регистрите на кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите
- Съставяне и публикуване на регистри на разрешителните за водовземане по подземни водни тела
- Отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води в случаите на неупражняване на права, предоставени с разрешителното, в определения в него срок.
- Отнемане на част от разрешеното водовземане по разрешителни за водовземане от подземни води в случаите на неупражняване на права в определените в разрешителното параметри на използването.
- Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато понижението на водното ниво и временното или постоянно изменение на посоката на потока в

подземното водно тяло създават опасност от привличане на солени или замърсени води

- Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, ако водоземните съоръжения са изградени без изискването се разрешително или не са включени в регистъра на съоръженията за водовземане
- Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, когато е налице риск от понижаване на водното ниво в пунктове от мрежата за мониторинг на количественото състояние на подземните водни тела
- Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато общото водовземане надвишава разполагаемите ресурси на подземните водни тела и/или максимално допустимото експлоатационно понижение на водното ниво надвишава определеното за водното тяло допустимо понижение на водното ниво
- Контрол за спазване на изискванията за измерване на водното ниво и черпените количества подземни води
- Ограничаване на водоземането в района на интрузии на морски води
- Преразглеждане на издадените разрешителни с цел постигане на целите за водното тяло

Мерки за водна ефективност и въвеждане на принципа за възстановяване на разходите за водни услуги

- **Мерки, насочени към урбанизираните територии**
 - Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства
 - Мерки от ценовата политика за прилагане на възстановяването на разходите за водни услуги от домакинствата
- **Мерки, насочени към индустрия**
 - Мерки от ценовата политика за прилагане на възстановяването на разходите за водни услуги от промишлеността
 - Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства

Мерки в плана за управление на речните басейни, имащи значение за постигане и на целите в плана за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление на водите

- **Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия**
 - Биологично укрепване
- **Смекчаване на натиска от климатичните промени**
 - Забрана за сечи на естествена крайбрежна растителност във водосбора на притоци, вливащи се в райони със значителен потенциален риск от наводнение (РЗПРН), с изключение на случаи, когато е доказана необходимост за осигуряване на проводимост на реките
 - Изпълнение на проекти свързани с увеличаване лесистостта и възстановяване на горския потенциал; Увеличаване на горските територии; Възстановяване, опазване и укрепване на екосистемите, свързани със селското и горското стопанство
- **Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките**
 - Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, новиводовземания и др.) във водните тела определени като или попадащи в зони за защитана водите
 - Забрана за нови корекции на участъци от реките, попадащи в границите на защитени територии и защитени зони от НЕМ Натура 2000
- **Подобряване на естественото задържане на водата**

- Повишаване на водното ниво с цел разширяване на съществуващи или възстановени влажни зони (блата, езера и др.)
- Възстановяване на меандри и ръкави
- **Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите**
- Разработване на програма и премахване на нефункциониращите миграционни бариери
- Въвеждане на условие в разрешителните за водоземане и/или ползване на ВТ на задължителен мониторинг от титуляра на разрешителните, за оценка осигуряването на непрекъснатост на реката и общо хидроморфологично въздействие
- Забрана за изграждане на прагове, баражи, водоземания и др. съоръжения преръчващи изцяло речното корито
- Реконструкция на изградени рибни проходи в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването и ръководството на ФАО
- Разрушаване на бентове и прагове за осигуряване миграцията на рибите
- **Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници**
- Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР
- Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони
- Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони
- **Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности**
- Закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци
- **Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита**
- Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици
- Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в принадлежащите земи на водохранилищата
- **Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места**
- Поддържане на съществуващите канализационни мрежи в добро състояние
- Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж, вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация
- Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж

В ПУРБ 2016-2021 в **Черноморски район** са предвидени следните конкретни мерки за опазване на подземни водни тела:

- **За Подземно водно тяло с име „Порови води в кватернер на р. Луда Камчия“ с код BG2G000000Q007** – Мярка: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи; Действия за изпълнение на мярката: Определяне на СОЗ около съоръженията за ПБВ

- съгласно действащото законодателство; Контрол на ограниченията и забраните в границите на СОЗ и зоните за защита на питейни води.
- **За Подземно водно тяло с име „Порови води в палеоген, палеоцан, еоцен Руен-Бяла“ с код BG2G00000PG028**
 - Мярка: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи“; Действия за изпълнение на мярката: Определяне на СОЗ около съоръженията за ПБВ съгласно действащото законодателство.
 - Мярка:Подобряване на контрола на разрешителните за водоземане от подземни води; Действия за изпълнение на мярката: един път на 3 години на разрешителните за водоземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 куб.м.год.
 - **За “Подземно водно тяло с име „Карстови води в K2t-st-cr.m+JT Котелски карстов басейн“ с код BG2G00000K2033.**
 - Мярка: Мерки за опазване на питейната вода (напр. определяне на охранителни зони, буферни зони и т.н.); Действия за изпълнение на мярката: Определяне на СОЗ около съоръженията за ПБВ съгласно действащото законодателство
 - Мярка: Подобряване на управлението; Действия за изпълнение на мярката: един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водоземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 куб.м.год.
 - **За “Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води в Предбалкан-Валанж-Хотрив-Риш“ с код BG2G000K1НВ039**
 - Мярка: Подобряване на управлението; Действия за изпълнение на мярката: Определяне на СОЗ около съоръженията за ПБВ съгласно действащото законодателство
 - Мярка: Мерки за опазване на питейната вода (напр. определяне на охранителни зони, буферни зони и т.н.); Действия за изпълнение на мярката: Определяне на СОЗ около съоръженията за ПБВ съгласно действащото законодателство

В ПУРБ 2016-2021 в **Източно-беломорски район** са предвидени следните общи мерки за опазване на подземни водни тела:

❖ **Мерки, насочени към урбанизираните територии**

• **Основни мерки:**

- Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места
- Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи;
- Изменение или отнемане на разрешителни за водоземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им.
- Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места
- Осигуряване на адекватен принос на водоползвателите към разходите за водни услуги;

• **Допълващи мерки:**

- Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията;
- Изменение или отнемане на разрешителни за водоземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им;

- Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване;
- Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места;
- Ограничаване на водовземането за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземането за питейно битово водоснабдяване на населението;
- Осигуряване на екологичния отток;
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;
- Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места;
- Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от населени места;
- Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води;
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води;
- Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване.

❖ **Мерки, насочени към индустриални източници на замърсяване**

● **Основни мерки:**

- Изграждане на съоръжения препятстващи разпространението на замърсители във водите;
- Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им;
- Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци;
- Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности;
- Намаляване на замърсяването от минни дейности;
- Осигуряване на адекватен принос на водоползвателите към разходите за водни услуги;
- Осигуряване на подходящо пречистване на производствени отпадъчни води;
- Осигуряване на подходящо пречистване на производствени отпадъчни води;
- Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване;
- Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води.

● **Допълващи мерки:**

- Изграждане на съоръжения препятстващи разпространението на замърсители във водите;
- Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци;
- Наблюдение на резултати от локалната мониторингова мрежа на хвостохранилищата;
- Намаляване на замърсяването от минни дейности;
- Опазване на количественото състояние на подземните води;
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;
- Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите;
- Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води;

- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води;
- Събиране и картиране на информация за изтичане на руднични води.

❖ **Мерки, насочени към селското стопанство:**

● **Основни мерки:**

- Изменение или прекратяване на разрешителни за водовземане от повърхностни води, в резултат от преразглеждането им;
- Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници;
- Осигуряване на адекватен принос на водоползвателите към разходите за водни услуги.

● **Допълващи мерки:**

- Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията
- Запазване и подобряване на състоянието на зоните за защита на водите
- Намаляване на водовземането чрез въвеждане на водоспестяващи технологии
- Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване
- Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита
- Осигуряване на екологичния отток
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите
- Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство
- Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите
- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води
- Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването в чувствителните зони.

❖ **Мерки, насочени към енергетиката:**

● **Основни мерки:**

- Осигуряване на екологичния отток.

● **Допълващи мерки:**

- Запазване и подобряване на състоянието на зоните за защита на водите;
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;
- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките.

❖ **Мерки насочени към ръбовъдството и отглеждането на аквакултури**

● **Основни мерки:**

- Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията;
- Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури.

● **Допълващи мерки:**

- Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията
- Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури
- Опазване и подобряване на състоянието на зони за защита
- Определяне на зони за възпроизводство на рибната фауна;
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;

- Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите;
- Подобряване на оценката на хидроморфологичните елементи за качество и хидроморфологичното състояние;
- Приемане/актуализиране на нормативни актове в областта на опазване, използване и управление на водите;
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води.

❖ **Мерки, насочени към защита от наводнения:**

• **Основни мерки:**

- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките.

• **Допълващи мерки:**

- Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия;
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;
- Подобряване на естественото задържане на водата;
- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките;
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води.

❖ **Мерки, насочени към изменението на климата**

• **Допълващи мерки:**

- Осигуряване на екологичния отток;
- Смякчаване на натиска от климатичните промени.

❖ **Мерки, насочени към горското стопанство**

• **Допълващи мерки:**

- Опазване на повърхностните води предназначени за питейно-битово водоснабдяване

❖ **Мерки, насочени към туризъм и рекреационни дейности**

• **Основни мерки:**

- Опазване на водите за къпане.

• **Допълващи мерки:**

- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;
- Запазване и подобряване на състоянието на зоните за защита на водите

❖ **Мерки, насочени към транспорт**

• **Допълващи мерки:**

- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите.

❖ **Мерки, насочени към повече от една движеща сила**

• **Основни мерки:**

- Изменение или прекратяване на разрешителни за водовземане от повърхностни води, в резултат от преразглеждането им;
- Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци;
- Осигуряване на адекватен принос на водоползвателите към разходите за водни услуги;

- Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места;
- Подобряване на контрола на разрешителните за водоземане от подземни води;
- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките;
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води

- **Допълващи мерки:**

- Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията;
- Запазване и подобряване на състоянието на зоните за защита на водите;
- Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им;
- Опазване на повърхностните води предназначени за питейно-битово водоснабдяване
- Осигуряване на екологичния отток;
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите;
- Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места;
- Подобряване на мониторинга на количеството на повърхностните води;
- Подобряване на мониторинга на химичното състояние на подземните води;
- Подобряване на оценката на хидроморфологичните елементи за качество и хидроморфологичното състояние;
- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките;
- Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения;
- Приемане/актуализиране на нормативни актове в областта на опазване, използване и управление на водите;
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води

- ❖ **Мерки, насочени към повече от една движеща сила**

- **Основни мерки:**

- Осигуряване на измерване на количеството повърхностните води;
- Изменение или отнемане на разрешителни за водоземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им.

- **Допълващи мерки:**

- Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия;
- Опазване и подобряване на състоянието на зони за защита;
- Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води;
- Подобряване на мониторинга на повърхностните води;
- Прилагане на ОВОС за инвестиционни предложения/проекти, свързани с ново изменение на физичните характеристики на повърхностни водни тела;
- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води.

- ❖ **Мерки, касаещи зони за защита на водите от екологичната мрежа „Натура 2000”**

- Мерки, свързани със залесяване и регламентиране на сечи във водосбора
- мерки за залесяване на речните брегове и възстановяване на местообитания и видове

В ПУРБ 2016-2021 в **Източно-беломорски район** са предвидени следните конкретни мерки за опазване на подземни водни тела:

- За “Подземно водно тяло с име „Порови води в Неоген - Кватернер - Сунгурларско - Карнобатска котловина“ с код BG3G00000NQ005:

- Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони; Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР

- Мярка: Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите; Действия за изпълнение на мярката: Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики

- Мярка: Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване; Действия за изпълнение на мярката: Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване

- Мярка: Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води; Действия за изпълнение на мярката: един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 куб.м.год.

- За “Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води - Шипка - Сливен“ с код BG3G0PzK2Pg027:

- Мярка: Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони; Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР

- Мярка: Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите; Действия за изпълнение на мярката: Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики

- Мярка: Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води; Действия за изпълнение на мярката:Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 куб.м.год; един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 куб.м.год; един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 куб.м.год.

Приложими мерки от Плана за управление на риска от наводнения за Черноморски район - мерки на ниво район за басейново управление:

- Изготвяне на указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия, включително при наводнения
- Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях
- Инициативи за разработване на наредби за определяне на превантивните нормативи, строително – техническите норми за устройственото планиране на територията, проектирането, изпълнението и поддържането на строежите
- Провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията
- Създаване на капацитет на компетентните органи (РИОСВ или БД)
- Реконструкция и ремонт на язовири
- Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони
- Сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави
- Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета
- Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения
- Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна
- Информирание и осигуряване на широк достъп до информация на населението чрез използването на съвременни методи и технологии
- Създаване на механизъм за координация на действията при възникване на риск от наводнения, вкл в трансграничен район
- Повишаване готовността на населението за реагиране при наводнения
- Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система
- Популяризиране използването на застрахователни имуществени продукти в застрашените от наводнения райони
- Организация и информирание на заинтересованите страни надолу по речното течение
- Актуализиране на наредбите за поддържане и експлоатация на малките язовири с цел безопасно провеждане на високите вълни породени от поройни наводнения.
- Разработване и актуализиране на плановете за защита при бедствия (част наводнения)
- Документиране на събитията и оценка на щетите от наводненията
- Изготвяне на ежедневен хидрометеорологичен бюлетин. Издаване на предупреждения при опасност от наводнения към МОСВ и ПБЗН -МВР.
- Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области
- Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия
- Поддържане и подобряване състоянието на съществуващи язовири

Мерки за изпълнение при прилагане на ПУРН в Черноморски район, съгласно Становище по екологична оценка № 2-1/2016 г. на МОСВ I.

- **Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици:**

– Планирането и осъществяването на всички дейности в рамките на ПУРН да не противоречат на режимите, в т.ч. на защитените зони, постановени със заповедите за обявяването и плановете за управлението им, както и на режимите на защитените територии, въведени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването и плановете за управлението им, Закона за горите и подзаконовите нормативни актове по прилагането.

– Всички инвестиционни предложения, планове и програми, произтичащи от предвижданията на ПУРН, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС), както и инвестиционни предложения, планове, програми, и проекти в обхвата на чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с положителен диспозитив на компетентния орган по околна среда и при съобразяване с условията и мерките в съответния административен акт.

– Предвижданията на Общите устройствени планове на общините да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарий на вероятност на 20-годишната вълна.

– Мерките с висок приоритет, свързани с осигуряване на по-висока проводимост, да се осъществяват еднократно в периода на действие на ПУРН (т.е. веднъж на 6 години), или при необходимост.

– Строителните работи и дейностите по отстранявания на затлачвания на речното корито и почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна да се извършват за кратък период извън размножителният сезон на животинските видове по Приложения № 1 и № 2 на Закона за биологичното разнообразие, от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване.

➤ **Мерки за изпълнение при прилагането на ПУРН:**

– Прекратяване на водовземане или налагане на забрана за ползване за питейно-битови цели от водовземни съоръжения за подземни или повърхностни води при констатирано замърсяване на добиваната вода вследствие на наводнения.

– При условие, че предвидените в плана мерки за защита от наводнения ще се прилагат в санитарно-охранителните зони на водоизточници за питейно-битови цели или минерални води, същите следва да се съобразяват с режимите на ограниченията и забраните в тези зони.

– Мерки, които могат да доведат до влошаване на качеството на водите за къпане в зоните за къпане (изграждане на инженерни съоръжения и др.) да се изпълняват извън сезона за къпане (освен ако не са свързани с конкретно възникнали бедствени ситуации).

– Общи смекчаващи мерки, които да се прилагат в защитените зони за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятни въздействия от заложените в ПУРН структурни/строителни мерки:

– Всички структурни мерки от Програмата от мерки на ПУРН, свързани с изграждане на нови диги и корекции, освен при доказана необходимост и липса на алтернативни решения, да се реализират извън границите на защитените зони и след оценка съгласно мярка I.A.2 от Становището по ЕО. Мярката не се отнася за тези структурни мерки, предвидени в населени места и селищни образувания, попадащи в границите на зоните.

– На етап идеен проект да се консултира с БДЧР възможността за заместване на инженерно-технически структурни мерки, за които в ДОСВ е идентифициран потенциал за значително засягане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, със следните

по-щадящи мерки: Възстановяване на връзките с воден басейн или на естественото състояние на речното корито, на стари меандри, на наводняеми и утаителни зони в заливаемите крайречни ивици за повишаване на водозадържането; Демонтаж на диги и други съоръжения за защита на земеделски и горски площи; Други мерки, съгласно Националния каталог.

- С цел недопускане на значително кумулативно отрицателно въздействие всички планове, проекти, програми и инвестиционни предложения, които могат да окажат хидроморфологичен натиск върху повърхностните водни тела в обхвата на ЧРБУ и не са свързани с изпълнение на мерки от ПУРН и ПУРБ, да бъдат консултирани с БДЧР и съобразени с териториалния обхват и период на изпълнение на предвидените в ПУРН мерки, които следва да се считат за приоритетни.

- При прилагане на мерките, свързани със строителство, да не се допуска замърсяване на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника.

- При прилагане на структурните мерки в защитени зони всички съпътстващи дейности (напр. обслужващи строителството пътища) да бъдат ситуирани при възможност извън природни местообитания или местообитания на видовете, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони.

- При възстановяване и преустройство на стари диги да се обсъди и оцени като алтернатива тяхното изместване с цел възстановяване на естествените тераси на реките и възстановяване на естествения речен режим.

- Изпълнението на мерки, свързани с отстранявания на затлачвания на речното корито и почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна да се осъществява само в коритата на реките, без да се засягат крайречната и островната растителност.

- Дейности, свързани с експлоатация на регулиращи съоръжения за изпускане на води зад дигите да се изпълняват: о чрез регулирано източване с по-малък дебит и по-голяма продължителност с цел намаляване на върха на високите води; о извън размножителния период на консервационно значимите водозависими и крайречни животински видове.

- Преди започването на дейностите по проектите за почистване на бреговете на реките, свързани със строително-монтажни работи или отнемане на земен пласт, залесяване на гола площ във вододайни зони, изграждане на защитен горски пояс, залесяване на бреговете и надзаливаемите тераси с дървесни видове, изграждане на земно-насипни диги или комбинация на диги и залесяване, изграждане на нови канализационни мрежи и нови корекции на речните корита да се уведомяват съответните музеи, които могат да предоставят необходимата информация за археологическите обекти на културно-историческото наследство.

- Ако при реализацията на дейности, свързани с нарушаване целостта на земния пласт се открият и неизвестни недвижими структури и движими находки, които имат признаци на културни ценности, дейността временно се спира, съгласно чл. 160 от Закона за културното наследство и се прилага разпоредбата на чл. 72 от същия Закон.

- За предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал (ПСНRP) и предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал (ПСВРП), които попадат в РЗПРН - при актуализирането на докладите им за политиката за предотвратяване на големи аварии и докладите за безопасност - при необходимост да се изисква и становище от Басейновата дирекция.

- В Аварийните планове на ПСВРП, които попадат в РЗПРН, да се взема предвид наличието на условия на уязвимост от наводнения, свързано с вероятност от възникване на голяма авария и да се предвидят конкретни мерки за намаляване на евентуалните последици за околната среда и живота и здравето на хората при възникване на авария в резултат от наводнения, като в тези случаи да се изисква и становище от Басейновата дирекция.

- Да се осигури допълнителна информация кои естествени извори и водоземни съоръжения на минерални води попадат в границите на заливане при различните сценарии на наводнения в РЗПРН съгласно съответните карти.

Приложими мерки от Плана за управление на риска от наводнения за Източноевропейски район - мерки на ниво район за басейново управление:

- Провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията

- Издаване на забрана/ограничение за строителството в зони с риск от наводнения

- Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони

- Провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията

- Актуализиране на наредбите за поддръжане и експлоатация на малките язовири с цел безопасно провеждане на високите вълни породени от поройни наводнения.

- Изграждане на системи за ранно предупреждение, специално адресирани към поройни наводнения, дължащи се на интензивни валежи с малък пространствен и времеви обхват

- Законодателни инициативи за недопускане на строителство в заливаемите зони

- Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области.

Мерки за изпълнение при прилагане на ПУРН в Източноевропейски район, съгласно Становище по екологична оценка:

- Планирането и осъществяването на всички дейности в рамките на ПУРН да не противоречат на режимите, в т.ч. на защитените зони, постановени със заповедите за обявяването и плановете за управлението им, както и на режимите на защитените територии, въведени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването и плановете за управлението им, Закона за горите и подзаконовите нормативни актове по прилагането.

- Всички инвестиционни предложения, планове и програми, произтичащи от предвижданията на ПУРН, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС), както и инвестиционни предложения, планове, програми, и проекти в обхвата на чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с положителен диспозитив на компетентния орган по околна среда и при съобразяване с условията и мерките в съответния административен акт.

- Предвижданията на Общите устройствени планове на общините да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарий на вероятност на 20-годишната вълна.

- ВиК операторите да уведомяват БДИБР и съответните РЗИ в случай на наводнени водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, както и за предприети от тях коригиращи действия за осигуряване съответствие на водите с показатели по Наредба № 9/16.03.2001 г за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

- Реализацията на предложените мерки следва да се съобразява със забраните и ограниченията в санитарно-охранителните зони, посочени в Наредба № 3/16.10.2000 год. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточници и съоръжения за питейно - битово водоснабдяване и около водоизточници на минерални води.

- Изграждане при необходимост на съоръжения за физическа защита и предпазване от компрометиране на водовземните съоръжения (тръбни и шахтови кладенци), попадащи в прогнозираните РЗПРН.

- Разработване и прилагане на програма на мониторинг на качеството на водата от засегнати след наводнения водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване.

- Налагане на забрана върху ползването на водите за питейно-битови цели при констатирано замърсяване на добиваната вода вследствие на наводнение.

- Осигуряване на допълнителна информация по отношение естествените извори и водовземните съоръжения от минерални води, попадащи в зоните на заливане при различните видове сценарии на наводнения в РЗПРН.

- За предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал (ПСНRP) и предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал (ПСВRP), които попадат в РЗПРН - при актуализирането на докладите им за политиката за предотвратяване на големи аварии и докладите за безопасност - при необходимост да се изисква и становище от Басейновата дирекция.

- В Аварийните планове на ПСВRP, които попадат в РЗПРН, да се взема предвид наличието на условия на уязвимост от наводнения, свързано с вероятност от възникване на голяма авария и да се предвидят конкретни мерки за намаляване на евентуалните последици за околната среда и живота и здравето на хората при възникване на авария в резултат от наводнения, като в тези случаи да се изисква и становище от Басейновата дирекция.

- Строителните работи и дейностите по отстранявания на затлачвания на речното корито и почистване на речни участъци и дерета да се извършват за кратък период извън размножителният сезон на животинските видове от приложения 2 и 3 на ЗБР от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване.

- При прилагане на мерките, свързани със залесяване в защитени зони, да се предвиждат залесителните дейности само с местни видове, вкл. такива, формиращи крайречни местообитания.

- Всички структурни мерки от ПоМ на ПУРН, свързани с изграждане на нови диги и корекции, освен при доказана необходимост и липса на алтернативно решение, да се реализират извън границите на защитените зони и след оценка по т. I.A.2. Мярката не се отнася за тези структурни мерки, предвиждани в населени места и селищни образувания, попадащи в границите на зоните.

- При прилагане на мерките, свързани със строителство, да не се допуска замърсяването на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника.

- При прилагане на структурните мерки в защитени зони всички съпътстващи дейности (напр. обслужващи строителството пътища) да бъдат ситуирани при

възможност извън природни местообитания или местообитания на видовете, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони и строителните работи да се осъществяват в максимално ограничена полоса.

- С цел недопускане на значително кумулативно отрицателно въздействие всички ППП/ИП, които могат да окажат хидроморфологичен натиск върху повърхностните водни тела в обхвата на РБУ и не са свързани с изпълнение на мерки от ПУРН и ПУРБ, да бъдат консултирани с БД и съобразени с териториалния обхват и период на изпълнение на предвидените в ПУРН мерки, които следва да се считат за приоритетни.

- Изпълнението на мерки за отстраняване на затлачвания на речното корито, почистване на запълнени с наноси басейни и почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна:

- да се осъществява само в коритата на реките, без да се засягат крайречната растителност;
- да се прилагат извън размножителния период на водозависимите видове;
- да се извършва при доказана необходимост по надлежния ред.

- На етап идеен проект възложителите да консултират с БД възможността за заместване на инженерно-технически структурни мерки, за които в ДОСВ е идентифициран потенциал за значително засягане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, с по-щадящи мерки от националния каталог от мерки

- На етап проектиране при реализация на структурните мерки от ПоМ в защитени зони да се съобразява разпространението на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в защитените зони, с цел да не се допуска увреждането им.

- Мерките за създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките и контролирано временно наводняване на селскостопански площи да не се прилага в участъци, в които има сухоземни природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони. При планирането на конкретните площи за изпълнение на тези мерки да се избягва засягането на терени, покрити с ниска тревиста растителност (целини, пасища и ливади), а буферните басейни да се създават предимно в заблатени крайречни райони, където допълнителното им заливане не променя съществено хидрофизичните условия на терена и опресняването на застоялите води би имало положителен ефект за биотата.

- Разработване на пилотен проект за управление на поне два водосбора с цел намаляване на риска от наводнения. Резултатите да се използват за изготвяне на методика за управление на водосборите.

- Изготвяне на методика за управление на крайречната горска растителност във връзка с осигуряване на проводимостта на реките, подобряване на свързаността и запазване на крайречните горски местообитания, подобряване на състоянието им и опазване на биологичното разнообразие.

5.2.3. ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ СЪГЛАСНО ЧЛ.119 А, АЛ.1, Т.1 ОТ ЗВ

➤ **Зона за защита на питейните води, съгласно чл. 119а, ал.1 от Закона за водите**
Подземните водни тела, определени като зони за защита на питейните води съгласно ПУРБ на Черноморски район съгласно чл. 119 а, ал.1, т.1 от ЗВ, са зони с кодове: BG2DGW000000Q007, BG2DGW00000PG028, BG2DGW00000K2033 и BG2DGW000K1NB039.

В Регистъра на повърхностните води на територията на Община Сунгурларе не попадат водни тела, определени като зони за защита на питейните води, съгласно ПУРБ в Източнореломорски район.

Подземни водни тела, използвани за питейни нужди в басейна на Тунджа съгласно ПУРБ в Източнореломорски район:

- “Подземно водно тяло с име „Порови води в Неоген - Кватернер - Сунгурларско - Карнобатска котловина“ с код BG3G00000NQ005 – защитена зона за опазване на водите BG3DGW00000NQ005;
- “Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води - Шипка - Сливен“ с код BG3G0PzK2Pg027 - защитена зона за опазване на водите BG3DGW0PzK2Pg027;

Таблица 35. Пунктове за мониторинг на питейни водоизточници от подземни води в басейна на р. Тунджа

Име на пункт	Нас.място	Община	Код на пункта (ИАОС)	Нов код на пункта	Код на ПВТ
Извор	Седларево	Сунгурларе	8196	BG3G00000K2MP072	BG3G00000K2031

- **Зона, в която водите са чувствителни към биогенни елементи, съгласно чл. 119а, ал. 1, т.3 от ЗВ**

➤ **Черноморски басейн:**

Територията на плана попада в чувствителна зона и уязвима зона, съгласно чл. 119а, ал. 1, т.3 от ЗВ, зона за опазване на стопански ценни видове съгласно чл. 119а, т.4 от ЗВ с код **BG2FSWKA400L024**

➤ **Източно-беломорски басейн:**

В басейна на р. Тунджа на територията на общината попада следната чувствителна зона за защита на водите:

Таблица 36. Чувствителна зона за защита на водите в басейна на р. Тунджа на територията на община Сунгурларе

Начало на чувствителната зона	Край на чувствителната зона	Име на ЗЗВ	Код на ЗЗВ
р. Мочурица, от изворитие	р.Мочурица, до вливането ѝ в р. Тунджа	Водосбор на река Тунджа	BGCSARI12

Подземните водни тела, които са изцяло или частично в басейна на р. Тунджа и които попадат в уязвима зона са:

- “Подземно водно тяло с име „Порови води в Неоген - Кватернер - Сунгурларско - Карнобатска котловина“ с код BG3G00000NQ005 – попада в южна зона с код BG3VZ01
- “Подземно водно тяло с име „Пукнатинни води - Шипка - Сливен“ с код BG3G0PzK2Pg027 - попада в южна зона с код BG3VZ01

- **Зони за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т.5 от ЗВ – защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането и подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване /защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000/:**

Съгласно ПУРБ в Черноморски район, територията на плана попада в зона за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на

състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, съгласно чл. 119а, ал.1, т.5 от ЗВ с кодове BG0000136, BG0000137, BG0000149, BG0000117 и BG0000393.

Съгласно ПУРБ в Източнореломорски район, територията на плана попада в зона за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, съгласно чл. 119а, ал.1, т.5 от ЗВ с кодове BG0000139 - 33 "Луда Камчия" и BG0000196 - 33 "Река Мочурица".

Таблица 37. Зони за защита на водите в басейна на р. Тунджа, обявени по Натура 2000 във връзка с Директивата за местообитанията /Източнореломорски район/:

Код	Защитена зона	Код на водното тяло	Площ / ха
BG0000196	Река Мочурица	BG3TU600L023	6292.11
BG0000139	Луда Камчия	BG3TU600R068	2276.93

➤ **Зони по „Натура 2000”, обявени съгласно Директива 79/409/ЕИО за съхранението на дивите птици**

Таблица 38. Зони за защита на водите в басейна на р. Тунджа, обявени по Натура 2000 във връзка с Директивата за птиците и съответните водни тела в тези зони

Код	Защитена зона	Код на водното тяло	Площ / ха
BG0000205	Стралджа	BG3TU600L023	2872.98

При реализацията на ОУП е необходимо спазване на мерките, заложиени в ПУРБ в следните програми:

7.1.2. Мерки, които осигуряват прилагане на принципа за по-пълно възстановяване на разходите за водни услуги, включително и за ресурса и опазване на околната среда

7.1.3. Мерки за опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване, включително мерките за опазване на качеството им, с оглед намаляване на степента на пречистване за получаване на води с питейни качества

7.1.4. Мерки за регулиране на водоземанията на пресни повърхностни води и на подземни води. Регулиране на изкуственото подхранване на подземните води

7.1.5. Мерки за регулиране на емисиите чрез определяне на забрани за въвеждане на замърсители от точкови източници на замърсяване

7.1.6. Мерки за определяне на забрани за въвеждане на замърсители от дифузни източници на замърсяване и мерки за предотвратяване или регулиране на замърсяването

7.1.7. Мерки за предотвратяване замърсяването на водите с приоритетни вещества

7.1.8. Мерките за предотвратяване или намаляване въздействието на аварийни замърсявания

7.1.9. Мерки за защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

7.1.14. Мерки, свързани с преодоляването на климатичните промени

➤ **Зони за защита на водите, които са защитени територии, определени по Закона за защитените територии:**

Таблица 39. Зони за защита на водите, които са защитени територии, определени по Закона за защитените територии, ПУРБ в Черноморски район:

Категория	Код	Име	Категория	Цел на	Площ	Община	Населено
-----------	-----	-----	-----------	--------	------	--------	----------

	на ЗТ - № в ДР			обявяване	(ха)		място
Защитена местност	186	ОРЛИЦИТЕ	6	Опазване на естествените местообитания на защитени и редки растителни и животински видове и техните съобщества. Опазване на характерен ландшафт и скални образувания.	315,6	Сунгурларе	с. Камчия
Природна забележителност	458	КОРИЯТА - ВЕКОВНА ДЪБОВА ГОРА	3	Останки от вековна дъбова гора	39	Сунгурларе	с. Везенково

Таблица 40. Зони за защита на водите, които са защитени територии, определени по Закона за защитените територии, ПУРБ в Източнореломорски район:

№	Категория	Код на ЗТ\ЗЗ	Име на ЗТ\ЗЗ	Описание	Повърхностно ВТ (код)
46	Защитена местност	11	БЛАТОТО	Опазване на естествено находище на блатно кокиче.	BG3TU600R062

В Общият устройствен план на Община Сунгурларе коректно са представени териториите на санитарно-охранителните зони /СОЗ/ около водоизточниците и е съобразен предвиждания устройствен статут на териториите, попадащи в тези зони с режима, забраните и ограниченията, които следва да се спазват в СОЗ съгласно нормативните изисквания.

5.2.4. ВОДОСНАБДЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА И СЪЩЕСТВУВАЩ НАЧИН НА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ

Снабдяването на населените места с питейна вода се осъществява от местни водоизточници каптажи, дренажи, тръбни и шахтови кладенци и от водоснабдителна система "Камчия" по направлението Айтос - НХК - гр. Бургас.

От деривация "Камчия" се подава питейна вода за гр. Сунгурларе и селата Славянци, Чубра, Лозарево, Черница, Подвие и Прилеп.

Значителна част от остарялата водопреносна мрежа се нуждае от реконструкция. Изградените водопроводи са главно от етернитови, стоманени и поцинковани тръби.

Проблем по отношение на водоснабдяването е остарялата водопроводна мрежа за питейна вода, която често аварира. Едни от най-належащите проблеми е включването на нови водоеми към водоснабдителната мрежа.

Проблем при водоснабдяването е отдавна е изтеклият експлоатационен период на

водопроводите. Експлоатационната възраст обуславя:

- големи загуби; намалена проводимост: чести аварии;
- влошено качество на питейните води;

Текущ е проект „Интегриран проект за устойчиво развитие на Община Сунгурларе” по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г., в който е предвидена реконструкция на 2.621 км водопроводна мрежа в с. Подвие.

В Община Сунгурларе започнаха строителните дейности по проект на Министерството на регионалното развитие и благоустройството - Довеждат водопровод за водоснабдяване на с. Черница, гр. Сунгурларе, с. Славянин, с. Чубра, с. Мокрен, с. Пъдарево и Полеви полигон “Ново село”.

Водоснабдяването на голяма част от населените места в (Хинина Сунгурларе е осигурено от водоснабдителна система "Камчия". Пречиствателната станция та питейни води се намира в близост до с.Камчия.

Съществуващата водопроводна мрежа в населените места е вморнттирана. В отделни участъци е и «вършена подмяна с полиетиленови тръби.

Довеждащите външни водопроводи преминават през обособени частни имоти.

Понастоящем изградени и въведени в експлоатация са реконструкции на водопроводните мрежи на с. Подвие - I етап и с. Съединение.

Извършена е реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на с. Манолич с изграждане на канализационна мрежа.

През 2016 г. са съгласувани технически проекти за частична реконструкция на вътрешните водопроводни мрежи за селата Лозарево, Чубра и пълна реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа за село Грозден. Към момента същите не са реализирани.

Канализационни мрежи има само в няколко населени места и то частично изградени, включително в общинския център. Изграждането на канализация ще спомогне за постигане на целите заложи в Рамковата директива по водите ,ПУРБ на ИБР и Директива 91/271/ЕЕС

На територията на Община Сунгурларе съществува хидромелиоративна система за поливни цели, предназначена за поливните площи, разположени около селищата Сунгурларе, Славянци и Чубра. В много от населените места за напояване се използва питейна вода.

Извършени са прединвестиционни проучвания за обект: “Частично изграждане на канализационна мрежа и реконструкция на съществуваща водопроводна мрежа на гр.Сунгурларе”.

Към настоящия етап няма предадена канализация в населените места на Общината за експлоатация и поддържане.

5.2.5. ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВОДИТЕ

Съгласно Доклад за състоянието на околната среда на територията контролирана от РИОСВ-Бургас за 2015г., състоянието на водните обекти в пунктовете за мониторинг е:

Мрежата за мониторинг на повърхностни води във водосбора на р. Мочурица на територията на РИОСВ-Бургас включва 2 пункта за мониторинг, в които се провежда мониторинг по биологични елементи за качество:

Таблица 41. Пунктове за мониторинг на повърхностни води

Код на мониторингов пункт	Код на водно тяло	Пункт
BG3TU00697MS2109	BG3TU600R068	Река Мочурица с.Чубра
BG3TU00697MS1109	BG3TU600R068	Река Мочурица гр.Сунгурларе, мост за с. Грозден

Като основни индустриални емитери на р. Мочурица се сочат следните обекти:

- „СИС Индустрийс” ООД – Промислен комплекс в с. Венец-предприятие за бутилиране на спиртни напитки и вино. Пречистените отпадъчни води след ЛПСОВ се заустват в открит канал, вливащ се в р. Мочурица.

- „ВИН.С. Индустрийс” ООД с. Церковски - на площадката работят спиртоварна фабрика, винзавод и мелничен комплекс. Отпадъчните води след ЛПСОВ се заустват в дренажен канал на яз. Церковски, заустващ в р. Мочурица.

- „Винекс Славянци” АД - цех Сунгурларе в гр. Сунгурларе- зауства производствени отпадъчни води след утаечна система в безименно дере, вливащо се в р. Мочурица

- „Винекс Славянци” АД – цех Лозарево в с. Лозарево- зауства пречистени в ЛПСОВ смесен поток битово-фекални и производствени отпадъчни води в канавка, вливаща се в яз. Петковец.

- „Винекс Славянци” АД – цех Славянци в с. Славянци- зауства битово-фекални и производствени отпадъчни води след утаечна система в канавка в р. Мочурица.

- „Птицекланица Чубра” с. Чубра- месопреработвателно предприятие за бяло птиче месо. Отпаднащите води след ЛПСОВ се заустват в дере, вливаща се в р. Мочурица.

Пунктове на територията на РИОСВ-Бургас, в които и проведен допълнителен мониторинг:

Река Мочурица с.Чубра- пункта е след заустването на смесен поток отпадъчни води (БФОВ и производствени) на „Птицекланица Чубра”. Резултатите от двете пробонабирания през месеците юли и октомври са аналогични. Констатира се умерено състояние по макрозообентос (дънни макробезгръбначни). Анализът на физико-химичните елементи показва отклонение от нормите за добро състояние по следните показатели: разтворен кислород, БПК, общ азот и общ фосфор при първото пробовземане. При второто пробонабиране е констатирано умерено състояние по електропроводимост, азот нитратен и общ азот. РИОСВ-Бургас отчита, че няма подобрение на състоянието през 2015г. в сравнение с 2014г.

Точкови източници на замърсяване на повърхностните води, по поречия:

-Речен басейн река Камчия: Поречие Река Камчия

Канализационна система на с. Манолч, общ. Сунгурларе, обл. Бургас – отпадъчните води от канализационната система, след ПСОВ с изградени съоръжения за механично и биологично пречистване, се заустват в сухо дере, вливащо се в опашката на яз. Камчия. При първата проверка от страна на РИОСВ-Бургас през 2015 г. са констатирани превишения по показател: азот нитратен; при втората проверка - превишения по показатели: активна реакция рН, ХПК, азот нитратен и общ фосфор.

-Речен басейн на река Тунджа: Поречие река Тунджа

“Винекс Славянци” АД с. Славянци – предприятие за производство на различни видове алкохол и алкохолни напитки – работят 3 цеха: в град Сунгурларе, в с. Славянци и в с. Лозарево.

И за трите цеха има издадени разрешителни за заустване. За цеха в Лозарево има изградена ЛПСОВ за механична и физикохимична обработка, след която отпадъчните води се вливат в яз. Петковец. През 2009 г. е подобрен режима на работа на ЛПСОВ с въвеждането на аерационна система в басейна при очистката. При първата проверка през 2015 г. няма превишение на ИЕО, при втората проверка се констатира незначителни превишения по показател: неразтворени вещества.

Отпадъчните води от цеха в Сунгурларе по тръбопровод след утаечна система се отвеждат до мястото на заустване – безименно дере в южната част на гр. Сунгурларе, вливащо се в р. Мочурица. През 2015 г. са извършени четири проверки на обекта. При първата проверка е констатирано превишение на ИЕО по показатели: БПК5 и ХПК, при

втората и четвъртата проверка - няма превишения, при третата – превишение по показател: азот нитритен.

Отпадъчните води от цеха в с. Славянци по тръбопровод, след утаечна система, се отвеждат до мястото на заустване - канавка, вливаща се в р. Мочурица. През 2015 г. са извършени четири проверки на обекта. При първата, третата и четвъртата проверка се констатира превишения на ИЕО по показател: азот нитритен, при втората проверка – по показател: БПК5 и амониев азот.

“Птицекланица Чубра“ с. Чубра на „Ависпал“ ЕООД – месопреработвателно предприятие за бели меса и предприятие за производство на преработен животински протеин. Отпадъчните води от обекта, след ЛПСОВ, се заустват в дере, вливащо се в р. Мочурица. Обектът работи епизодично, при наличие на заявки. И при четирите проверки няма изтичане и заустване на отпадъчни води на изход от ЛПСОВ. И при четирите извършени проверки през 2015 г. няма изтичане и заустване на отпадъчни води на изход от ЛПСОВ.

Канализационна система на гр. Сунгурларе - брой на реалните жители около 4200, тип на канализационната мрежа - смесена, степен на изграденост около 20 %. Отпадъчните води към настоящият момент се заустват без пречистване в р. Мочурица.

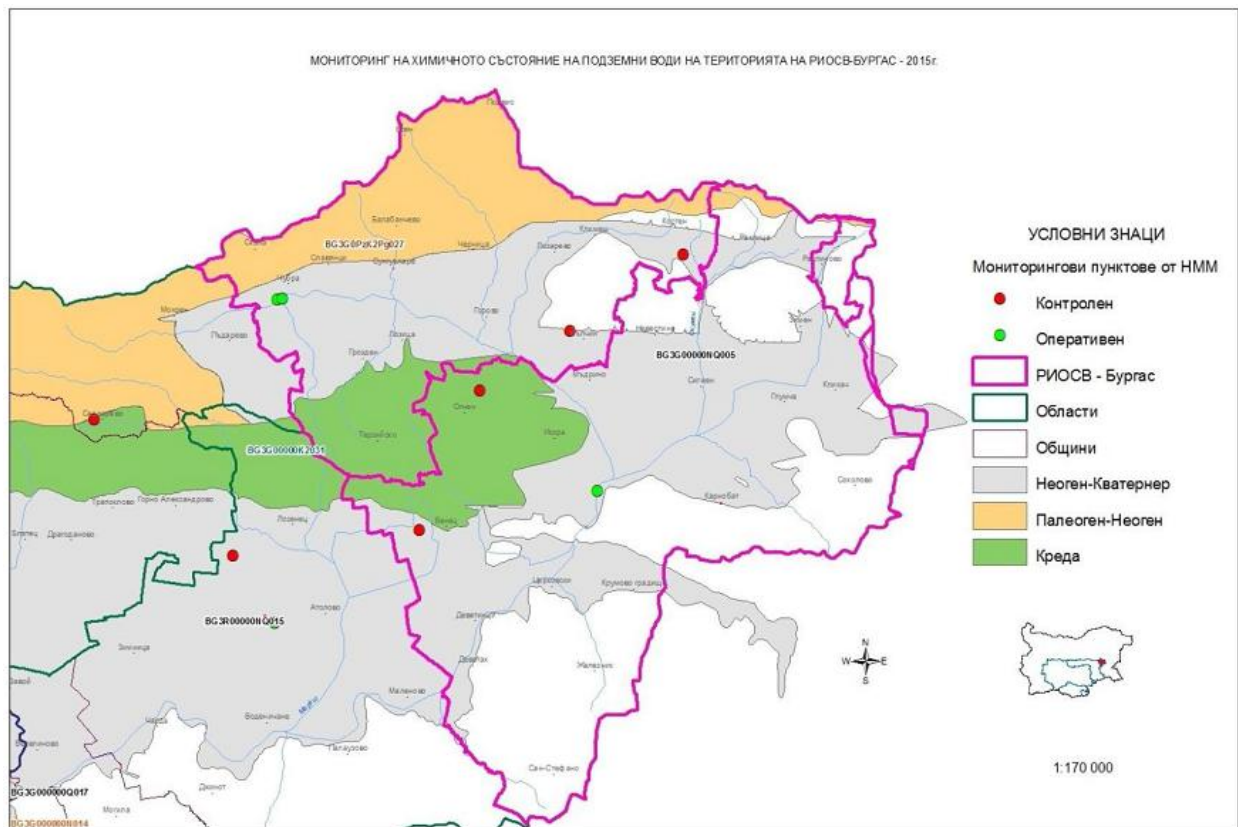
„Агровин“ ООД – Винарна Шато Сунгурларе, гр. Сунгурларе - смесения поток производствени и битово – фекални отпадъчни води, след ЛПСОВ на Винарна „Шато Сунгурларе“, гр. Сунгурларе, общ. Сунгурларе, се заустват във воден обект: „Кайка дере“. И при четирите проверки, извършени през 2015 г. няма изтичане и заустване на отпадъчни води на изход от ЛПСОВ.

- Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води:

Националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Бургас през 2015 година обхваща 4 хидрогеоложки пункта на територията на община Сунгурларе:

- **BG3G000000NMP015** - Сондаж - 3, с.Чубра, общ. Сунгурларе (Оперативен мониторинг)
- **BG3G000000QMP016** - Сондаж, с. Сунгурларе, общ. Сунгурларе (Оперативен мониторинг)
- **BG3G000prQhMP127** - Извор "Синора", с. Вълчин, общ. Сунгурларе (Контролен мониторинг)
- **BG3G00000N2MP138** - Извор "Софрониева чешма", с. Костен, общ. Сунгурларе (Контролен мониторинг)

Фиг. 6. Мониторинг на химичното състояние на подземни води на територията на РИОСВ-Бургас – 2015 г.

Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Четири мониторингови пункта на територията на РИОСВ-Бургас следят химичното състояние на подземните води в подземно водно тяло BG3G00000N005 на територията на общината: BG3G00000NMP015, BG3G00000QMP016, BG3G000prQhMP127 и BG3G00000N2MP138.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция за управление на водите. Пробите са анализирани в ИАОС - Регионална лаборатория – Бургас. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

- **I група – основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитратни йони, амониеви йони, температура, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий, калий, сулфати, хидрокарбонати, карбонати, сух остатък – анализират се всички тези показатели във всички пунктовете за подземни води четири пъти в годината.

- **II група – допълнителни физико-химични показатели** – нитритни йони, фосфати, желязо (общо), манган – анализират се всички или отделни показатели в мониторинговите пунктове четири пъти в годината.

- **III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром – тривалентен, хром - шествалентен – анализират се всички или отделни показатели в мониторинговите пунктове веднъж годишно през трето тримесечие.

- **IV група – органични вещества** – манкоцеб, циперметрин, хлорпирифос-етил, дифеноконазол, тиаметоксам, прокиназит, метсулфурон, имазамокс, трибенурон –предвидено е еднократно през годината да се извършват анализи на всички тези показатели в мониторингов пункт при гр. Карнобат.

Резултатите се сравняват с прагови стойности (ПС) (определени по реда на чл. 118б от Закона за водите) на отделните показатели, а също и със стандарт съгласно Приложение №

1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г..) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена, като са използвани данни от изпълнения в периода 2010-2014 г. мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела. Оценката на химичното състояние на ПВТ е дадена в две категории:

– добро и лошо. Подходът за оценка на химичното състояние на подземните водни тела е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС (РДВ), Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство № 18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство № 17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Характеристика на подземните водните тела.

В североизточния край на Източнореломорски район се разполага една съвсем малка част от територията на РИОСВ-Бургас.

- Подземно водно тяло BG3G00000NQ005 /Порови води в Неоген - Кватернер - Сунгурларско - Карнобатска котловина/

ПВТ заема Сунгурларското и Карнобатското полета. Под кватернерните алувиални отложения (на р. Мочурица) и пролувиални отложения (образувани от множество дерета) заляга плиоцен, представен от глини, пясъци и по-малко чакъл. Покриващите ПВТ пластовете в зоната на подхранване са пясъкливи глини. ПВТ има площ – 290 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт – 99 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 17 м/ден. Подхранването в кватернерния водоносен хоризонт в Сунгурларската част става от реките, валежите и частично от пукнатинните води на подложката (където кватернера лежи върху нея), а в Карнобатската част – от валежи и частично от пукнатинните води на подложката, сезонно подхранване има и от инфилтрираните поливни води. Среден модул на подзем. отток – 2л/сек/кв.км.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. се констатира:

Мониторингов пункт BG3G000000NMP015 - Сондаж - 3, с.Чубра, общ. Сунгурларе:

а) Манган - средноаритметична стойност (медиана) – 0,0575 mg/l е над стандарт (0,05 mg/l)

Мониторингов пункт BG3G000000QMP016 - Сондаж, с. Сунгурларе, общ. Сунгурларе:

а) Калций – средноаритметична стойност (медиана) – 153,455 mg/l е над стандарт (150 mg/l)

б) Твърдост (обща) – средноаритметична стойност (медиана) – 10,675 mgeqv/l е над ПС (10,25 mgeqv/l)

Мониторингов пункт BG3G0000prQhMP127 - Извор "Синора", с. Вълчин, общ. Сунгурларе – няма средноаритметични стойности над ПС при наблюдаваните показатели.

Мониторингов пункт BG3G00000N2MP138 - Извор "Софрониева чешма", с.Костен, общ. Сунгурларе - няма средноаритметични стойности над ПС при наблюдаваните показатели.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000NQ005 е лошо – показатели на замърсяване са фосфати и магнезий.

Конкретните цели и приоритети и мерки на ОУП за опазване на водите са конкретизирани както следва:

- изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе
- изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци
- централно водоснабдяване на с. Горово и с. Скала
- доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолитч и Грозден

- изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе в подземен имот №059001 и подземен имот №059002 местност „Яраджата“
- изграждане на ПСОВ в с. Съединение - подземен имот № 000637 местност „Гробища“ в землището на с. Съединение
- изграждане на ПСОВ в с. Грозден - подземен имот №000193 местност „Вълчова бахча“
- изграждане на ПСОВ в с. Велислав - подземен имот № 000353 землище Велислав

5.3. ПОЧВИ И ЗЕМНИ НЕДРА

В община Сунгурларе се срещат следните инженерногеоложки типове скали:

- Скални

В община Сунгурларе се срещат следните комплекси от различни инженерногеоложки типове скали:

- Глинести и рохкави
- Скални и полускални

В община Сунгурларе се срещат следните генетични и литоложки типове скали:

- Метаморфни ненашистени - мрамори
- Морски метаморфни типове – глини, мергели
- Континентални седиментни типове – льосовидна глина, алувиални и делувиални глини, пясъчници, конгломерати
- Магмени ефузивни типове – вулкански туфи

Мощността на континенталните, кватернерните и плиоценски отложения са следните:

- Мощност на делувиалните отложения - 4-5 м.
- Мощност на алувиалните отложения - >25 м.

Характерни физико-механични показатели на скалите и хидрогеоложки елементи:

- Съпротивление на натиск в сухо състояние на пясъчници– 1300 кг/см²
- Съпротивление на натиск във водонапито състояние на пясъчници– 1100 кг/см²

За общината съществува риск от разрушителни геоложки процеси и явления в земната среда – естествени и техногенни. Съществува геоложки риск от проявление на:

- **процеси с внезапно действие или с периодично активизиране, както следва:**
 - Земетресения

Характерна е сеизмичност от VIII и VII степен. Възможни са земетресения с регионално въздействие и ниска степен на предсказуемост. В близост до общината са разположени три епицентъра на земетресения с магнитуд 6-7. Епицентровете им се намират на северозапад, югоизток и на юг от общината. При евентуална изява на сеизмичността такива земетресения могат да предизвикат по-сериозни въздействия, свързани с повреди и разрушения върху сгради и съоръжения.

Силните земетресения биха могли да причинят и вторични явления и деформации в земната среда – свлачища, срутища, пропадане, втечняване, водонаситени седименти, предизвикващи допълнителни разрушения.

- Свлачища

На североизток от общината има плитко свлачище. Този вид свлачища са най-опасните. Те да големи, сложно устроени свлачища с дълбочина на основната хлъзгателна повърхнина до 50-60м и с площ няколко десетки декара. Склоновете, където те са проявени се намират в състояние близко до граничното равновесие. При това за активизиране на свлачищния процес са достатъчни малки по размер допълнителни дестабилизиращи фактори-абразия, ерозия, интензивни валежи или снеготопене, сеизмично и техногенно въздействие. Рядко се достига до съвременно активизиране, достигащо до основната свлачищна повърхнина

или зона. Като правило последствията от свлачищата от третата група са най-тежки и противодействието – най-трудно, скъпо и не всякога с гарантиран успех.

Свлачище има на път II – 73 “Прилеп – Карнобат” от км 76+000 до км 76+104 ляво и дясно. Година на възникване – 1992. През 1992 г. и 1996 г. на свлачището са изпълнени укрепителни мероприятия с габиони. Към момента габионите са преобърнати и има нужда от проучване, проектиране и реализиране на проекта.

- Срутище

Намира се на североизток от общината и е с обем <500 куб.м. Размерите на срутищата се обуславят от наклона и височината на склоновете и напукаността на масивите. Този вид свлачища се активизират обикновено при дъждовни периоди. В редица случаи инверсия геоложки строеж, състоящ се от горен крехък пласт с дебелина 30-40 м, залягащ върху по-деформируема подложка от глини или мергели, обуславя проявата на срутищни процеси в горната част на склона и свлачищни – в долната. Обрушеният материал се омесва със свлачищния делапсий, увеличава активните сили в склона и след време активизира свлачищния процес. Опасността от срутищата се изразява главно в две направления – като пряка заплаха за изградени сгради, пътища и др. съоръжения и като възможност от преграждане на речни долини и образуване на езера, които при порив могат да залееят долината. За предпазване на сеществуващи съоръжения се практикува изграждането на улавящи подпорни стени, мрежи и др.

- Наводнения

Риск от наводнения е съчетанието от вероятността за наводнение и възможните неблагоприятни последици за човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност, свързани с наводненията.

За територията отношение има състоянието на Река Камчия, която е най-голямата на Балканския полуостров и която се влива в Черно море. Реката и нейните притоци заемат района между разклоненията на Източна Стара планина.

За Река Камчия в периода от 1914 г. - 2010 г. са известни общо 241 бр. наводнения, а типовете наводнения за реката и притоците ѝ са както следва: Речни наводнения – 157 бр. – 65,15% и Скатови наводнения – 84 бр. – 34,85%

➤ **процеси и явления с непрекъснато действие**

- Активен разлом

На територията на общината има два активни разлома, разположени в източната и югоизточната част на територията. Единият от тях е от I ред – това са надлъжни разломи, които разграничават отделните морфоструктурни зони, или подзони с дължина от 200 до 400 км. Другият е от II ред – надлъжен разлом в рамките на една морфоструктурна зона с дължина от 50 до 200 км. Само малка част от тези видове разломи имат почти еднаква активност по цялата си дължина, като се наблюдават само известни вариации в амплитудата на движенията по тях, а частично и смяна на знака им. От значение при определяне на геоложкия риск са дълбочината на проникване на различните разломи и ширината на съпътстващите ги разломни зони.

Източно от общината има проломен участък с повишена опасност от склонови процеси.

- Ерозия

По-голямата части от територията на община Сунгурларе е обект на средна ерозия. Този вид ерозия се проявява главно при реки с постоянен воден отток.

Ветровата почвена ерозия се изразява в отнасяне на почвените частици от силни въздушни течения. Това е така наречената ежедневна ветрова ерозия, която в засушливите райони се наблюдава постоянно. Прашните бури, които са най-страшното и опасно проявление на ветровата ерозия нанасят огромна вреда на земеделските земи.

Водната почвена ерозия възниква под влияние на течащите по земната повърхност води. Водата като ерозионен фактор се изразява главно в отделяне и транспортиране на почвените частици, с което тя подпомага силата на тежестта при денудацията.

Факторите, които контролират проявяването и интензитета на водната ерозия на почвата, са дъждовете, почвите, топографските особености на терена, видът на растителността и начинът на стопанско ползване на земята – климат, релеф, растителност.

Геоложкият риск е свързан с последващи ендеогенни естествени процеси: първични ефекти и вторични ефекти – свлачища, срутища, пропадане, втечняване и водни прориви.

Свлачищата имат ниска степен на предсказуемост. Могат да предизвикат катастрофа с дълготрайно локално въздействие с бърза скорост в линеен план. Срутищата могат да предизвикат авария с краткотрайно локално въздействие с внезапна скорост в точков план и имат ниска степен на предсказуемост. Пропаданията могат също да предизвикат авария с краткотрайно локално въздействие с бърза скорост в точков план и средна степен на предсказуемост. Водните прориви в подземни изработки могат да предизвикат авария с краткотрайно локално въздействие с внезапна скорост в точков план и имат ниска степен на предсказуемост.

- **Агресивност на водата**

Северно от територията на общината има подземни води, които се характеризират със сулфатна агресивност спрямо бетона и желязото. Сулфатната агресивност е присъща за водите, формирали своя състав при взаимодействие с богати на сулфиди и сулфати скали, с пиритиносни въглища, сулфатно засолени почви и др. При строителството в терени с агресивни подземни води и при тяхната експлоатация е необходимо да се използват карбонатно-и/или сулфатноустойчиви цименти, силикатни добавки, различни антикорозионни покрития, устойчиви хромникелови стомани, бронзови и пластмасови материали.

- **процеси с непрекъснато действие, водещи до внезапно рисково явление**

- **Окарстяване**

Северната част от територията на общината попада в карстов район, като са налице открити окарстени варовици.

Геоложката опасност от това явление е свързана с високата водопроницаемост и водообилност на окарстените скали, както и с понижената им устойчивост. Скалният масив, в който е развит карст, придобива нови инженерногеоложки и хидрогеоложки условия в сравнение с масив от същите скали, незасегнати от разтварящото действие на подземните води. Създава се възможност за развитие и активизиране на различни явления и деформации, като пропадане, слягане, обрушване и др., в резултат на гравитационни, хидростатични и хидродинамични сили, възникващи в следствие наличието на карстови форми.

Карстът и карстовите подземни води от една страна са извънредно важен водоизточник, а от друга страна представляват значителна пречка при строителството.

- **Преработка на бреговете на изкуствен водоем**

Наблюдава се на територията на язовир Камчия, където локални срутвания или свлачища са предизвикани от абразионните процеси по бреговете на язовира. Разрушаването на бреговете на водохранилищата е свързано предимно с появата на различни по форма и големина ниши, тераси, отстъпи, клифове, свлачища и срутища. При всички язовири абразионните процеси водят до чувствително разширяване на техните площи. Фактори, влияещи върху образуването на абразионните форми са: експлоатационният режим на язовирите (промяна на водните нива); зонално-климатични (ветрове) и регионално-геоложките (различна размиваемост на скалите).

5.4. БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ И НЕГОВИТЕ ЕЛЕМЕНТИ. ЕЛЕМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА.

5.4.1. БИОГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА

Според биогеографското райониране на България, територията на Община Сунгурларе попада основно в Източностаропланински подрайон към Среднобългарски район. Най-южните части попадат в подрайон на Тунджанската хълниста низина към Среднобългарски район, най северозападния край – в Старопланински подрайон от Планински биографски район.

Среднобългарски район. Обхваща Горнотракийската низина с Подбалканските котловини и ниските и средни части на Сърнена Средна гора, Тунджанската низина, Източна Стара планина и Благоевградската, Кюстендилската и Дупнишката котловина. Най-общо климатът може да се определи като преходноконтинентален, но с елементи на умереноконтинентален в ниските части на Източна Стара планина и преходносредиземноморски климат, проявен в котловинните полета в района и Тунджанската низина. Среднобългарският район се разделя на 4 подрайона, като територията на община Сунгурларе попада в дв от тях:

- **Източностаропланинският подрайон** обхваща ниските части на източна Стара планина до 700 m надморска височина. Най-характерната особеност на фауната на този подрайон е смесването на северни и южни форми и присъствието на видове от почти всички фаунистични комплекси и елементи, представени в България.
- **Подрайон на Тунджанската хълниста низина.** Фауната му се характеризира с голямо разнообразие на водолюбиви птици, които намират много добри условия за съществуване по поречието на Тунджа с нейните острови и лонгозни гори. Тук са единствените естествени местообитания на колхидски фазан (*Phasianus colchicus*) в страната. В този подрайон гнездят червената чапла (*Ardea purpurea*), сивата чапла (*Ardea cinerea*), нощната чапла (*Nycticorax nycticorax*), черният щъркел (*Ciconia nigra*), прелитат и спират розовият пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), бялата лопатарка (*Platalea leucorodia*) и дори някои крайморски птици като сребрият чайка (*Larus argentatus*), черногушият гмуркач (*Gavia arctica*) и др. Групата на бозайниците е представена от белката (*Martes foina*), златката (*Martes martes*), язовецът (*Meles meles*), дивата котка (*Felis silvestris*), чакалът (*Canis aureus*) и др.

Планинският район обхваща всички български планини с височина над 1000 m. Въз основа на климата, надморската височина и връзката със съседните територии той се разделя на 6 подрайона, като част от Община Сунгурларе попада в един от тях.

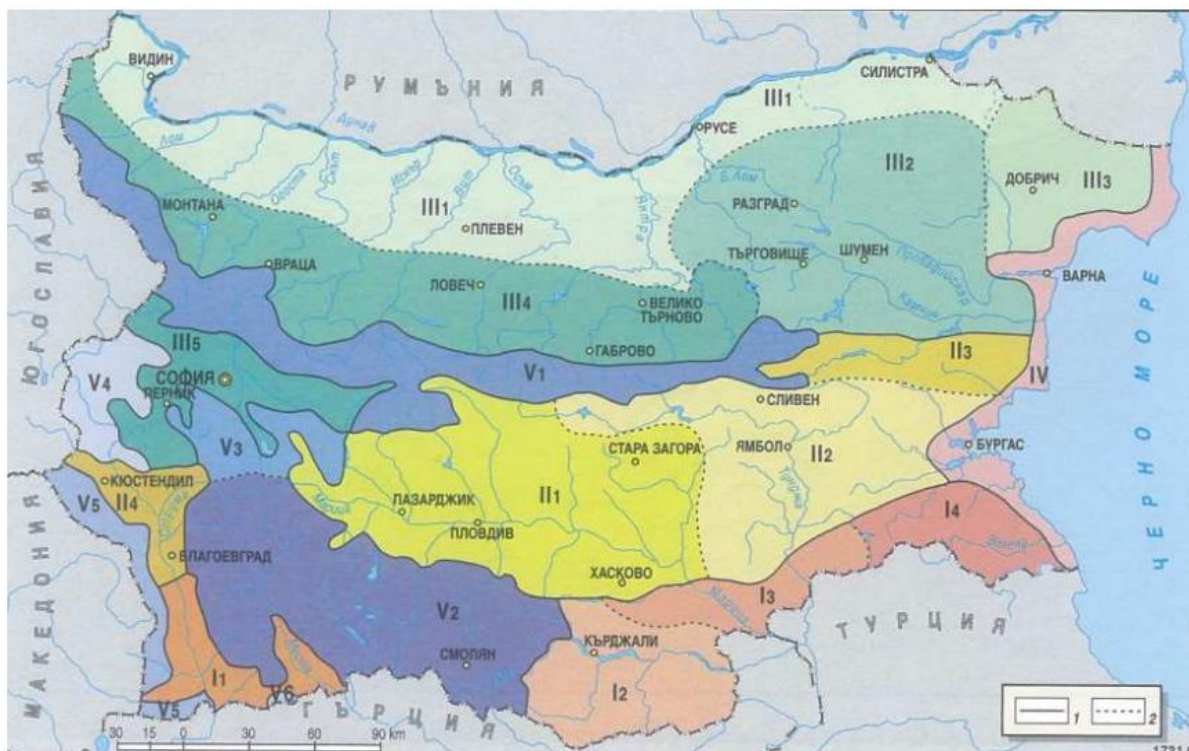
- **Старопланински подрайон.** Включва средния и високопланинския пояс на главната верига на Стара планина и на Същинска и Сърнена Средна гора. Неговата фауна е доминирана от видове със севернопалеарктичен произход. Ледникови реликти тук са планинската жаба (*Rana temporaria*), живораждащият гушер (*Lacerta vivipara*), усойницата (*Vipera berus*), ръждивата горска полевка *Clethrionomys glareolus* и подземната полевка *Pitymys subterraneus*.

Най-общо климатът в района може да се определи като преходноконтинентален, макар че се проявяват елементи както на умереноконтинентален, така и на преходносредиземноморски климат. Средиземноморското влияние в Тунджанската низина, Благоевградската, Кюстендилската и Дупнишката котловина е предпоставка за навлизането на средиземноморски видове в тези части.

Температурите са по-високи, но твърде променливи, а валежите имат летен максимум.

Биотата на Среднобългарския район в източната и западната му част показва висока степен на сходство, въпреки наличието на географска изолация (планини) между тях. Преобладават северните форми, но вече има и голям брой средиземноморски и преходносредиземноморски видове.

Показателно за биотичната близост между двете части е намирането в тях на едни и същи средиземноморски (кукуч, плюскач, подземна детелина, красива детелина, кървава къпина, монпелийски нолиогон) и азиатски (грудков здравец, паче гнездо, кокеш, ехинофора) видове растения. Освен това, еднакви са и доминиращите видове в горските растителни съобщества: цер, благун, космат дъб, келяв габър, драка и др. Само в Среднобългарския район, но и в двете му части се среща българският ендемит - ямболски мразовец. Въпреки сходството на биотата в целия район, наличието на специфични, характерни само за отделните иодрайони флористични и фаунистични особености определят биотичната им обособеност.

Биогеографски райони и подрайони на България (по Груев, 1988)

- I-Южнобългарски район:** I₁-Струмско-Местенски подрайон; I₂-Източнородопски подрайон; I₃-Долномаришко-Долнотунджански подрайон; I₄-Странджански подрайон;
- II-Среднобългарски район:** II₁-Подрайон на Горнотракийската низина; II₂-Подрайон на Тунджанската хълмиста низина; II₃-Източ-ностаропланински подрайон; II₄-Горнострумски подрайон;
- III-Севернобългарски район:** III₁-Дунавски подрайон; III₂-Лудогорски подрайон; III₃-Добруджански подрайон; III₄-Предбалкански подрайон; III₅-Софийско-Радомирски подрайон;
- IV-Черноморски район;**
- V-Планински район:** V₁-Старопланински подрайон; V₂-Рило-Родопски подрайон; V₃-Витошко-Ихтимански подрайон; V₄-Крайщенско-Конявски подрайон; V₅-Западнобългарски граничен планински подрайон; V₆-Подрайон на Славянка.

Фиг.7. Биогеографски райони и подрайони на България

5.4.2. РАСТИТЕЛЕН СВЯТ. ХАРАКТЕРИСТИКА НА СЪСТОЯНИЕТО

Горските територии са 40832 ха или 50,5% от територията на общината при средна за страната 34%, а в Европейския съюз 31.1 %. На жител се падат 34726 м² горски територии. Във флористично отношение територията попада в Тракийската горскорастителна област, която обхваща планински хълмисти и по-ниски земи - южно от Стара планина. Горскодървесната растителност е съставена от листопадни широколистни гори - чисти и смесени гори от благун, цер, космат дъб и келяв габър. Върху заливните тераси и крайбрежните земи на реките и потоците се срещат смесени насаждения от ясен, бряст,

обикновен габър, цер, клен и заедно с тях върба, топола и др. Върху хълмистия релеф и върху силно разчленените хълмисти склонове с канелени горски почви се срещат смесени гори. От храстите са разпространени смрадлика, драка, глог, дрян и др. В полския район естествената горска растителност е изместена от културна (селскостопанска). Наред с разнообразната горска и културна растителност на територията на общината се срещат както в планинския, така и в полския район много билки, които имат приложение във фармацевтичната промишленост. В района повсеместно са разпространени шипка, глог, коприва, глухарче, змийско мляко, трънка, маточина, живовляк, лайка, бял равнец, мента, мащерка, риган, жълт кантарион, липа, орех. Дървесните видове имат огромно значение за пречистване на въздуха, за запазване на водните ресурси и почвата, във връзка с което на територията на общината е необходимо извършването на залесителни мероприятия.

Особено място в растителната покривка на България имат фитоценозите на южноевксинските видове, локализиращи в Странджа и Източна Стара планина. Горите от *Fagus orientalis* и *Quercus polycarpa* представляват сложен комплекс от южноевксински и средноевропейски видове: *Rhododendron ponticum*, *Laurocerasus officinalis*, *Daphne pontica*, *Vaccinium arctostaphylos*, *Trachystemon orientalis*, *Calluna vulgaris*, *Festuca drymeja*, *Acer platanoides*, *A. campestre*, *Carpinus betulus*, *Tilia tomentosa*, *Quercus cerris*, *Crataegus monogyna*, *Poa nemoralis* и др. Горите на *Quercus cerris*, *Q. frainetto* и *Q. pubescens* в хълмисто-равнинните територии на страната са с ареали в югоизточната част на неморалната зона и се отличават с участието на видове с южна природа. Ксеротермните дъбови гори, в състава на които влизат или формират самостоятелни фитоценози *Fraxinus ornus*, *Carpinus orientalis* и др., имат ясно изразени средиземноморски черти. В състава им участват *Cotinus coggygria*, *Paliurus spina-christi*, *Juniperus oxycedrus*, *J. excelsa*, *Colutea arborescens*, *Coronilla emerus*, *Clematis flammula*, *Anemone pavonina*, *Ranunculus rumelicus*, *Cyclamen hederifolium* и др. Някои от храстовите видове формират фитоценози, които имат доста широко разпространение. На места са развити фитоценози на *Genista rumelica*, *G. lydia* и други южни видове, или на локални ендемити като *Astracantha aitensis*, *A. thracica* и др. Особен интерес представляват и реликтните ценози на степни видове като тези на *Amygdalus nana*, *Artemisia lerchiana*, *Stipa lessingiana*, *Paeonia tenuifolia*, *Caragana frutex* и др. Разпространението на понто-панонски континентални лъсови и пясъчни степи е ограничено, но съществено за биоразнообразието в България. Специфично е и участието в растителността на страната на ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета (*Astragalus angustifolius* и др.) и субконтинентални храстови съобщества. Сложна е също така структурата на тревната растителност в равнините с участието на много полухрастови видове, особено на варовити и ерозирани терени. Площта на мезофитната (ливадната) тревна растителност с доминанти *Festuca pratensis*, *Cynosurus cristatus*, *Lolium perenne*, *Poa sylvicola* и др. все повече намалява. След унищожаването на горите по-често се развиват ксеромезофитни и ксеротермни ценози на *Chrysopogon gryllus*, *Bothriochloa ischaemum* (*Dichanthium ischaemum*), *Poa bulbosa*, *Stipa* spp., *Festuca valesiaca*, *Artemisia alba*, *Satureja montana*, *Agropyron brandzae* и др. В повечето случаи растителната покривка е комплекс от храстови и тревни ценози.

По отношение на флората, Горнотракийският подрайон е интересен с изобилието на палеоендемити и неоендемити като родопска мърсндра, румелийска мншовка, тракийски лопен, тракийски равнец и др.

Подрайонът на Тунджанската хълмиста низина е известен с най-големите по площ лонгозни гори във вътрешността на страната, разположени по поречието на р. Тунджа. Тук са регистрирани не само средиземноморски, но южноевксински (полски ясен, златно секирче, битински синчец и др.) и азиатски (скрипка, ресничест гарвански лук, прав звездан, паче гнездо и др.) видове, а блестящото и златистото лале са ендемитите на подрайона.

Най-характерната особеност за подрайона на Източна Стара планина са формациите от източен бук, а айтоската ли вади на и черноколева тлъстига са ендемитите тук.

Подрайонът на Източна Стара планина обхваща ниските (до 700 m н. в.) източни части на Стара планина (Върбишка, Сидовска, Карнобатска, Камчийска, Айтоска и Еминска планина) до Черноморския район. Преобладават гори от мизийски бук, габър и горун и от цер и благуи. Срещат се и вторични формации от келяв габър. Най-характерното в растителността, което дава биогеографски облик на подрайона и подчертава влиянието на Черно море, са формациите от източен бук. Тук обаче липсва типичният за Странджа вечнозелен подлес от колхидски тип. Ендемити на подрайона са видовете *Роа aitosensis* (айтоска ливадина) и *Sedum tschernokolevii* (черноколева тлъстига), а единствено в него у нас се срещат редките видове *Aethionema arabicum* (арабска етионема; Югозападна Азия; реликт) и *Rubus thyrsoiflorus* (пирамидалносъцветна къпина; Северозападна и Средна Европа).

Във флористично отношение територията е повлияна от влиянието на Черноморския басейн и има преходно-средиземноморски характер. В миналото и билата склоновете на тази част на Източна Стара планина са били заети от естествена горска растителност, за което свидетелстват остатъците от групи дървета и малки горички, изсечена за стопански нужди. Минималните валежи, геоложката покривка и липсата на растителност са допринесли за силно ерозиране на почвата. Горско-дървесната растителност е съставена от листопадни широколистни гори- чисти и смесени и гори от благуи, цер, космат дъб и келяв габър. Зимният дъб и обикновеният габър се срещат в сенчестите и свежи месторастения, а единични групи или петна от летен дъб са останали главно в заливните гори край по-големите реки.

Върху заливни тераси и крайбрежни земи на реките и потоците се срещат смесени насаждения от ясен, бряст, обикновен габър, цер, клен и заедно с тях – върба, топола и др.

Върху хълмист релеф – до 500 м н.в. се срещат горски формации от чисти и смесени насаждения от благуи, цер, примесени на сенчести места от липа, обикновен габър, клен, бряст, ясен и др. По припечните стръмни и южни склонове са разположени космат дъб, келяв габър, мъждрян. От храстите се срещат смрадлика, драка, глог, дрян и др.

Върху стръмни и силно разчленени хълмисти склонове между 500 и 700 м н.в. върху канелени горски почви – излужени и оподзолени, се срещат смесени гори, в които участват благуи, цер, зимен дъб, бук, обикновен габър. Срещат се и смесени формации от липи и габър, ясен, зимен дъб, благуи. По южните склонове с плитки почви се срещат – космат дъб, келяв габър, мъждрян и др. От храстите са разпространени смрадлика, шипка, дрян, леска и др. В полския район естествената горска растителност е изместена от културна (селскостопанска). Наред с разнообразната горска и културна растителност на територията на Общината се срещат, както в планинския, така и в полския район много и разнообразни билки, които имат приложение във фармацевтичното производство и медицината за билколечение. В района повсеместно са разпространени шипка, глог, коприва, глухарче, змийско мляко, трънка, маточина, живовляк, лайка, бял равнец, мента, мащерка, риган, иглика, жълт кантарион, липа, орех и др. За гъбарството значение имат манатарката и пачи крак.

5.4.3. ЖИВОТИНСКИ СВЯТ. ХАРАКТЕРИСТИКА НА СЪСТОЯНИЕТО

Спецификата на климата и растителността в отделните подрайони се отразява и върху особеностите на фауната и животинския свят. Макар че основните елементи на фауната в района са евросибирските, европейските и холопалеарктични видове, допълнени в различна степен според характера на подрайона със средиземноморски и преходносредиземноморски, то участието на предноазиатските и степните форми във фауната на Горнотракийската низина и на карпатските, степните и югозападноазиатските

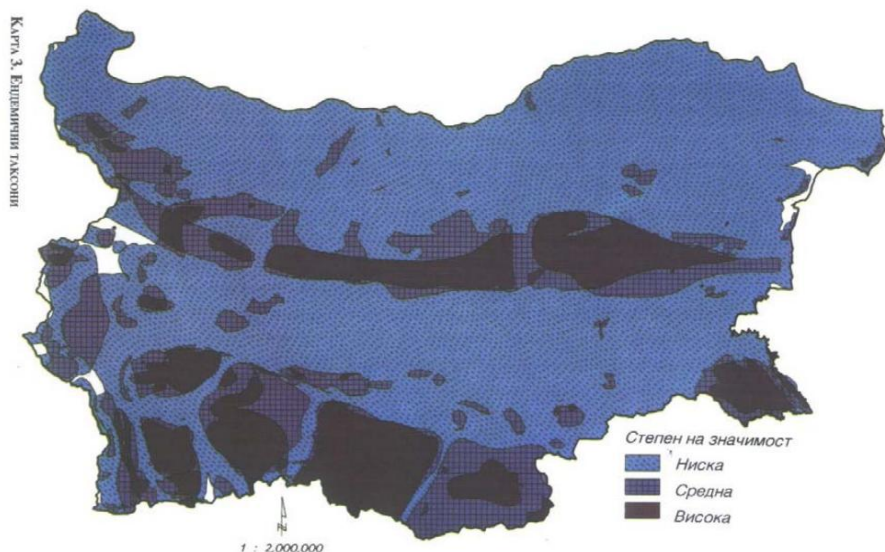
в Източна Стара планина дооформят облика на всеки подрайон.

Фауната на Тунджанската низина се отличава с разнообразие на хидрофилни птици, особено по поречието на р. Тунджа. Тук гнездят 6 вида чапли, малък и голям воден бик, черен щъркел, а от мифиращите птици може да се наблюдават кървоглав и розов пеликан, жерав, ням лебед и др. Този подрайон е известен и с единственото естествено находище на колхидския фазан у нас.

Най-характерната особеност за фауната на Източна Стара планина е силно изразеното смесване на северни и южни форми. За този подрайон е установен само 1 ендемичен вид - сухоземният охлюв *Pupilla triplikata*.

Въз основа степента на значимост на района по отношение на ендемизма на растителните и животинските видове Община Сунгурларе има средна до висока степен на значимост.

Фиг.8 Степен на значимост на растителните и животинските видове в Р България

Степенята на значимост на отделните райони по отношение на ендемизма е определена въз основа на научните данни за броя на растителните и животински ендемични видове. Забележка: белите полята изразяват липсата на данни за съответните райони.

В общината широко разпространение получава, както гръбначната, така и безгръбначната фауна.

Таблица 42. Херпетофауна - природозащитният статус на установените или вероятни видове

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
ТИП ХОРДОВИ (CHORDATA)			
КЛАС ЗЕМНОВОДНИ (AMPHIBIA)			
Бумки (<i>Bombina</i>)	Червенокоремна бумка	<i>Bombina bombina</i>	Незастрашен
Бумкови (<i>Bombinatoridae</i>)	Жълтокоремна бумка	<i>Bombina variegata</i>	Незастрашен
Саламандрови (<i>Salamandridae</i>)	Южен гребенест тритон	<i>Triturus karelinii</i>	Незастрашен
Крастави жаби (<i>Bufo</i>)	Зелена крастава жаба	<i>Bufo viridis</i>	Незастрашен
Дървесници (<i>Hylidae</i>)	Дървесница	<i>Hyla arborea</i>	Незастрашен
Водни жаби (<i>Ranidae</i>)	Горска жаба	<i>Rana dalmatina</i>	Незастрашен
Чесновници (<i>Pelobatidae</i>)	Сирийска чесновница	<i>Pelobates syriacus</i>	Незастрашен
КЛАС ВЛЕЧУГИ (REPTILIA)			

РАЗРЕД КОСТЕНУРКИ (TESTUDINES)			
Смокообразни (Colubridae)	Пъстър смок	<i>Elaphe sauromates</i>	Застрашен
Блатни костенурки (Emydidae)	Обикновена блатна костенурка	<i>Emys orbicularis</i>	Почти застрашен
Сухоземни костенурки (Testudinidae)	Шипобедрената костенурка	<i>Testudo graeca</i>	Застрашен
Сухоземни костенурки (Testudinidae)	Шипоопашатата костенурка	<i>Testudo hermanni</i>	Застрашен
РАЗРЕД ЛЮСПЕСТИ (SQUAMATA)			
Сцинкови (Scincidae)	Късикрак гушер	<i>Ablepharus kitaibelii</i>	Незастрашен
Смокообразни (Colubridae)	Смок стрелец	<i>Coluber caspius</i>	
Смокообразни (Colubridae)	Медянка	<i>Coronella austriaca</i>	
Смокообразни (Colubridae)	Смок мишкар	<i>Elaphe longissima</i>	Незастрашен
Гушероци (Lacertidae)	Зелен гушер	<i>Lacerta viridis</i>	Незастрашен
Смокообразни (Colubridae)	Сива видна змия	<i>Natrix tessellata</i>	Незастрашен
Гушероци (Lacertidae)	Стенен гушер	<i>Podarcis muralis</i>	Незастрашен
Отровници (Viperidae)	Пепелянки	<i>Vipera ammodytes</i>	Незастрашен
Гушероци (Lacertidae)	Кримски гушер	<i>Podarcis taurica</i>	Незастрашен
Гушероци (Lacertidae)	Ивичест гушер	<i>Lacerta trilineata</i>	Незастрашен
Гушероци (Lacertidae)	Горски гушер	<i>Lacerta praticola</i>	Почти застрашен
КЛАС КОСТНИ РИБИ (ACTINOPTERYGII) И ЛЪЧЕПЕРКИ (ACTINOPTERYGII)			
РАЗРЕД ШАРАНОПОДОБНИ (CYPRINIFORMES)			
Шаранови (Cyprinidae)	Черна мряна	<i>Barbus meridionalis</i>	Незастрашен
Шаранови (Cyprinidae)	Лъчеперка	<i>Barbus plebejus</i>	Незастрашен
(Cobitidae)	Лъчеперка	<i>Cobitis taenia</i>	Незастрашен
Шаранови (Cyprinidae)	Лъчеперка	<i>Rhodeus amarus</i>	Незастрашен
Шаранови (Cyprinidae)	Лешанка	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Незастрашен
Пъстървови (Salmonidae)	Речна пъстърва	<i>Salmo trutta fario</i>	
Шаранови (Cyprinidae)	Речен кефал	<i>Leuciscus cephalus</i>	
Шаранови (Cyprinidae)	Блескавец	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Незастрашен
Шаранови (Cyprinidae)	Обикновена кротушка	<i>Gobio gobio</i>	Незастрашен
Попчета (Gobiidae)	Речно попче	<i>Neogobius fluviatilis</i>	Незастрашен
Шаранови (Cyprinidae)	Морунаж	<i>Vimba vimba tenella</i>	Незастрашен
Щукови (Esocidae)	Щука	<i>Esox lucius</i>	Незастрашен
ТИП ЧЛЕНЕСТОНОГИ (ARTHROPODA)			
КЛАС НАСЕКОМИ (INSECTA)			
Сечковци (Cerambycidae)	Големият сечко	<i>Cerambyx cerdo</i>	Уязвим
	Ручейно пъстриче	<i>Coenagrion ornatum</i>	
Erebidae	Тигров молец на Джърси	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	
Рогачови (Lucanidae)	Бръмбар рогач	<i>Lucanus cervus</i>	
Сечковци (Cerambycidae)	Буков сечко	<i>Morimus asper funereus</i>	Уязвим
Acrididae	Об. паракалоптенус	<i>Paracaloptenus</i>	

		<i>caloptenoides</i>	
Сечковци (<i>Cerambycidae</i>)	Алпийска розалия	<i>Rosalia alpina</i>	Уязвим
Сечковци (<i>Cerambycidae</i>)	Буков сечко	<i>Morimus funereus</i>	Уязвим
Катантопиди (<i>Catantopidae</i>)	Обикновен паракалоптенус	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	
Сечковци (<i>Cerambycidae</i>)	Алпийска розалия	<i>Rosalia alpina</i>	Уязвим
Многоцветници (<i>Nymphalidae</i>)	Голяма ирисова пеперуда	<i>Apatura iris</i>	
<i>Nymphalidae</i>	Апатура	<i>Apatura metis</i>	
<i>Nymphalidae</i>	Брентис	<i>Brenthis hecate</i>	
<i>Carabidae</i>	Гъсеничар	<i>Calosoma sycophanta</i>	
<i>Carabidae</i>	Голям виолетов бегач	<i>Carabus scabrosus</i>	
<i>Carabidae</i>	бръмбар бегач	<i>Duvalius kotelenis</i>	
<i>Nymphalidae</i>	Пеперуда	<i>Erebia medusa</i>	
Мравки (<i>Formicidae</i>)	Червена горска мравка	<i>Formica rufa</i>	Почти защитен
<i>Lycaenidae</i>	Пеперуда	<i>Glaucopteryx alexis</i>	
Пеперуди (<i>Lepidoptera</i>)	Голема тополова пеперуда	<i>Limenitis populi</i>	
<i>Lycaenidae</i>	Пеперуда	<i>Maculinea arion</i>	
<i>Nymphalidae</i>	Пеперуда	<i>Melitaea aurelia</i>	
<i>Nymphalidae</i>	Пеперуда	<i>Melitaea trivia</i>	
<i>Nymphalidae</i>	Пеперуда	<i>Neptis rivularis</i>	
Пеперуди (<i>Lepidoptera</i>)	Зеброви пеперуда	<i>Neptis sappho</i>	
<i>Papilionidae</i>	Червен аполон	<i>Parnassius apollo</i>	
<i>Papilionidae</i>	Аполонова пеперуда	<i>Parnassius mnemosyne</i>	
		<i>Polyommatus aroanienis</i>	
<i>Hesperiidae</i>	Пеперуда	<i>Pyrgus cinarae</i>	
<i>Tettigoniidae</i>	Скакалец	<i>Saga pedo</i>	Уязвим
<i>Lycaenidae</i>	Пеперуда	<i>Scolitantides orion</i>	
	Пеперуда	<i>Thymelicus acteon</i>	
<i>Carabidae</i>		<i>Calosoma inquisitor</i>	
Бегачи (<i>Carabidae</i>)	Бегачи	<i>Carabus gigas</i>	
<i>Carabidae</i>		<i>Carabus intricatus</i>	Почти защитен
Листороги бръмбари (<i>Scarabaeidae</i>)	Бръмбар носорог	<i>Oryctes nasicornis</i>	
<i>Saturniidae</i>		<i>Perisomaena caecigena</i>	
<i>Nymphalidae</i>		<i>Melitaea britomartis</i>	
Синевки (<i>Lycaenidae</i>)	Лицена	<i>Lycaena dispar</i>	Почти защитен
КЛАС ВИСШИ РАКООБРАЗНИ			
<i>Astacidae</i>	Поточен рак	<i>Austropotamobius torrentium</i>	Недостатъчно данни
ТИП МЕКОТЕЛИ (MOLLUSCA)			
КЛАС МИДИ (BIVALVIA)			

<i>Unionidae</i>	Бисерна мида	<i>Unio crassus</i>	Застрашен
<i>Melanopsidae</i>		<i>Fagotia esperi</i>	Незаstraшен
<i>Unionidae</i>		<i>Pseudanodonta complanata</i>	Уязвим
<i>Valloniidae</i>		<i>Vallonia enniensis</i>	
<i>Valloniidae</i>		<i>Viviparus acerosus</i>	Незаstraшен
КЛАС КОРЕМОНОГИ (GASTROPODA)			
<i>Vertiginidae</i>		<i>Vertigo angustior</i>	
<i>Vertiginidae</i>		<i>Vertigo moulinsiana</i>	
<i>Helicidae</i>		<i>Helix lucorum</i>	
<i>Helicidae</i>	Градски охльов	<i>Helix pomatia</i>	Незаstraшен
<i>Planorbidae</i>		<i>Segmentina nitida</i>	
ТИП ЧЛЕНОСТОНОГИ (ARTHROPODA)			
КЛАС МНОГОНОЖКИ (MYRIAPODA)			
<i>Lithobiidae</i>		<i>Lithobius beroni</i>	
		<i>Scutigera palmonii</i>	
		<i>Trachelipus bulgaricus bureschi</i>	
		<i>Typhloiulus kotelensis</i>	

Представените в таблицата данни сочат присъствието или вероятното присъствие на общо 98 вида от 44 семейства.

Поради големия брой птиците са представени в таксономичен ред само установените или вероятни видове без техния природозащитен статус. С малки изключения всички те са включени в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие, а част от видовете, включени в Приложения № I и II от Директива 79/409ЕИО.

Таблица 43. Класове птици, разпространени на територията на Община Сунгурларе

КЛАС ПТИЦИ (AVES)			
РАЗРЕД	СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Късопръст ястреб	<i>Accipiter brevipes</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Малък ястреб	<i>Accipiter nisus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Черен лешояд	<i>Aegypius monachus</i>
Синявицоподобни (<i>Coraciiformes</i>)	Земеродни рибарчета (<i>Alcedinidae</i>)	Земеродно рибарче	<i>Alcedo atthis</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Шилоопашата патица	<i>Anas acuta</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Клопач	<i>Anas clypeata</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Зимно бърне	<i>Anas crecca</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Фиш	<i>Anas penelope</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Зеленоглава патица	<i>Anas platyrhynchos</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Сивата патица	<i>Anas strepera</i>

Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Голяма белочела гъска	<i>Anser albifrons</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Сивата гъска	<i>Anser anser</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Стърчиопашкови (<i>Motacillidae</i>)	Полска бърбрия	<i>Anthus campestris</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Скален орел	<i>Aquila chrysaetos</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Голям креслив орел	<i>Aquila clanga</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Кръстат (царски) орел	<i>Aquila heliaca</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Малък креслив орел	<i>Aquila pomarina</i>
Пеликаноподобни (<i>Pelecaniformes</i>)	Чаплови (<i>Ardeidae</i>)	Сива чапла	<i>Ardea cinerea</i>
Пеликаноподобни (<i>Pelecaniformes</i>)	Чаплови (<i>Ardeidae</i>)	Червена чапла	<i>Ardea purpurea</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Кафявоглава потапница	<i>Aythya ferina</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Качулата потапница	<i>Aythya fuligula</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	белоока потапница	<i>Aythya nyroca</i>
Кокошоподобни (<i>Galliformes</i>)	Фазанови (<i>Phasianidae</i>)	Лещарка	<i>Bonasa bonasia</i>
Совоподобни (<i>Strigiformes</i>)	Совови (<i>Strigidae</i>)	Бухал	<i>Bubo bubo</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Звънаркат	<i>Bucephala clangula</i>
Ястребови (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Обикновен мишелов	<i>Buteo buteo</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Белоопашат мишелов	<i>Buteo rufinus</i>
Козодоеподобни (<i>Caprimulgiformes</i>)	Козодоеви (<i>Caprimulgidae</i>)	Европейски козодой	<i>Caprimulgus europaeus</i>
Дъждосвирецоподобни (<i>Charadriiformes</i>)	Дъждосвирцови (<i>Charadriidae</i>)	Речен дъждосвирец	<i>Charadrius dubius</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Щъркелови (<i>Ciconiidae</i>)	Бял щъркел	<i>Ciconia ciconia</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Щъркелови (<i>Ciconiidae</i>)	Черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Орел змияр	<i>Circaetus gallicus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Тръстиков блатар	<i>Circus aeruginosus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Полски блатар	<i>Circus cyaneus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Степен блатар	<i>Circus macrourus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Ливаден блатар	<i>Circus pygargus</i>
Синявицоподобни (<i>Coraciiformes</i>)	Синявицови (<i>Coraciidae</i>)	Синявица	<i>Coracias garrulus</i>
Жеравopodobни (<i>Gruiformes</i>)	Дърдавцови (<i>Rallidae</i>)	Ливаден дърдавец	<i>Crex crex</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>
Гъскоподобни	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Ням лебед	<i>Cygnus olor</i>

<i>(Anseriformes)</i>			
Кълвачоподобни <i>(Piciiformes)</i>	Кълвачови (<i>Picidae</i>)	Среден пъстър кълвач	<i>Dendrocopos medius</i>
Кълвачоподобни <i>(Piciiformes)</i>	Кълвачови (<i>Picidae</i>)	Сирийски пъстър кълвач	<i>Dendrocopos syriacus</i>
Кълвачоподобни <i>(Piciiformes)</i>	Кълвачови (<i>Picidae</i>)	Черен кълвач	<i>Dryocopus martius</i>
Пеликаноподобни <i>(Pelecaniformes)</i>	Чаплови (<i>Ardeidae</i>)	Голяма бяла чапла	<i>Egretta alba</i>
Пеликаноподобни <i>(Pelecaniformes)</i>	Чаплови (<i>Ardeidae</i>)	Малка бяла чапла	<i>Egretta garzetta</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Чинкови (<i>Fringillidae</i>)	Градинска овесарка	<i>Emberiza hortulana</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Соколови (<i>Falconidae</i>)	Ловен сокол	<i>Falco cherrug</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Соколови (<i>Falconidae</i>)	Белошипа ветрушка	<i>Falco naumanni</i>
Соколоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Соколови (<i>Falconidae</i>)	Сокол скитник	<i>Falco peregrinus</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Соколови (<i>Falconidae</i>)	Сокол орко	<i>Falco subbuteo</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Соколови (<i>Falconidae</i>)	Черношипа ветрушка	<i>Falco tinnunculus</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Соколови (<i>Falconidae</i>)	Червенонога ветрушка	<i>Falco vespertinus</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Мухоловкови (<i>Muscicapidae</i>)	Червеногуша мухоловка	<i>Ficedula parva</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Мухоловкови (<i>Muscicapidae</i>)	Полубеловрата мухоловка	<i>Ficedula semitorquata</i>
Жеравopodobни <i>(Gruiformes)</i>	Дърдавцови (<i>Rallidae</i>)	Лиска	<i>Fulica atra</i>
Жеравopodobни <i>(Gruiformes)</i>	Дърдавцови (<i>Rallidae</i>)	Зеленоножка	<i>Gallinula chloropus</i>
Жеравopodobни <i>(Gruiformes)</i>	Жеравоти (<i>Gruidae</i>)	Сив жерав	<i>Grus grus</i>
Соколоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Белоглав лешояд	<i>Gyps fulvus</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Морски орел	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Малък орел	<i>Hieraetus pennatus</i>
Пеликаноподобни <i>(Pelecaniformes)</i>	Чаплови (<i>Ardeidae</i>)	Малък воден бик	<i>Ixobrychus minutus</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Сврачкови (<i>Laniidae</i>)	Червеногърба сврачка	<i>Lanius collurio</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Сврачкови (<i>Laniidae</i>)	Черночела сврачка	<i>Lanius minor</i>
Дъждосвирицоподобни <i>(Charadriiformes)</i>	Чайкови (<i>Laridae</i>)	Жълтокрака чайка	<i>Larus cachinnans</i>
Щъркелоподобни <i>(Ciconiiformes)</i>	Чайкови (<i>Laridae</i>)	Речна чайка	<i>Larus ridibundus</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Чучулигови (<i>Alaudidae</i>)	Горска чучулига	<i>Lullula arborea</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Чучулигови (<i>Alaudidae</i>)	Дебелоклюна чучулига	<i>Melanocorypha calandra</i>
Гъскоподобни <i>(Anseriformes)</i>	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Малък нирец	<i>Mergellus albellus</i>
Гъскоподобни <i>(Anseriformes)</i>	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Голям нирец	<i>Mergus merganser</i>

Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Среден нирец	<i>Mergus serrator</i>
Синявицоподобни (<i>Coraciiformes</i>)	Пчелоядови (<i>Meropidae</i>)	Обикновен пчелояд	<i>Merops apiaster</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Черна каня	<i>Milvus migrans</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Египетски лешояд	<i>Neophron percnopterus</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Червеноклюна потапница	<i>Netta rufina</i>
Пеликаноподобни (<i>Pelecaniformes</i>)	Чаплови (<i>Ardeidae</i>)	Нощна чапла	<i>Nycticorax nycticorax</i>
<i>Accipitriformes</i>	Орли рибари (<i>Pandionidae</i>)	Орел рибар	<i>Pandion haliaetus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Пеликанови (<i>Pelecanidae</i>)	Къдроглав пеликан	<i>Pelecanus crispus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Пеликанови (<i>Pelecanidae</i>)	Розов пеликан	<i>Pelecanus onocrotalus</i>
Ястребови (<i>Accipiteriformes</i>)	Ястребови (<i>Accipitridae</i>)	Осояд	<i>Pernis apivorus</i>
<i>Suliformes</i>	Корморанови (<i>Phalacrocoracidae</i>)	Голям корморан	<i>Phalacrocorax carbo</i>
<i>Suliformes</i>	Корморанови (<i>Phalacrocoracidae</i>)	Малък корморан	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>
Кълвачоподобни (<i>Piciformes</i>)	Кълвачови (<i>Picidae</i>)	Сив кълвач	<i>Picus canus</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Ибисови (<i>Threskiornithidae</i>)	Лопатарка	<i>Platalea leucorodia</i>
Гмурецоподобни (<i>Podicipediformes</i>)	Гмурецови (<i>Podicipedidae</i>)	Голям гмурец	<i>Podiceps</i>
Гмурецоподобни (<i>Podicipediformes</i>)	Гмурецови (<i>Podicipedidae</i>)	Черногуш гмурец	<i>Podiceps nigricollis</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Лястовици (<i>Hirundinidae</i>)	Брегова лястовица	<i>Riparia riparia</i>
Дъждосвирецоподобни (<i>Charadriiformes</i>)	Бекасови (<i>Scolopacidae</i>)	Горски бекас	<i>Scolopax rusticola</i>
Дъждосвирецоподобни (<i>Charadriiformes</i>)	<i>Sternidae</i>	Речна рибарка	<i>Sterna hirundo</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Коприварчета (<i>Sylviidae</i>)	Ястребогушо коприварче	<i>Sylvia nisoria</i>
Гмурецоподобни (<i>Podicipediformes</i>)	Гмурецови (<i>Podicipedidae</i>)	Малък гмурец	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
Гъскоподобни (<i>Anseriformes</i>)	Патицови (<i>Anatidae</i>)	Бял ангъч	<i>Tadorna tadorna</i>
Щъркелоподобни (<i>Ciconiiformes</i>)	Дъждосвирецовци (<i>Charadriidae</i>)	Обикновена калугерица	<i>Vanellus vanellus</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Чучулигови (<i>Alaudidae</i>)	Полска чучулига	<i>Alauda arvensis</i>
Совоподобни (<i>Strigiformes</i>)	Совови (<i>Strigidae</i>)	Домашна кукумявка	<i>Athene noctua</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Чинкови (<i>Fringillidae</i>)	Обикновено конопарче	<i>Carduelis cannabina</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Чинкови (<i>Fringillidae</i>)	Зеленика	<i>Chloris chloris</i>
Врабчоподобни (<i>Passeriformes</i>)	Вранови (<i>Corvidae</i>)	Чавка	<i>Corvus monedula</i>
Кокошоподобни (<i>Galliformes</i>)	Фазанови (<i>Phasianidae</i>)	Европейски пьдпъдък	<i>Coturnix coturnix</i>
Врабчоподобни	Чинкови (<i>Fringillidae</i>)	Зеленогуша овесарка	<i>Emberiza cirulus</i>

<i>(Passeriformes)</i>			
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Чинкови (<i>Fringillidae</i>)	Черноглава овесарка	<i>Emberiza melanocephala</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Мухоловкови <i>(Muscicapidae)</i>	Червеногръдка	<i>Erithacus rubecula</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Чинкови (<i>Fringillidae</i>)	Обикновена чинка	<i>Fringilla coelebs</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Чучулигови (<i>Alaudidae</i>)	Качулата чучулига	<i>Galerida cristata</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Лястовици <i>(Hirundinidae)</i>	Селската лястовица	<i>Hirundo rustica</i>
Кълвачоподобни <i>(Piciformes)</i>	Кълвачови (<i>Picidae</i>)	Въртошийка	<i>Jynx torquilla</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Мухоловкови <i>(Muscicapidae)</i>	Южен славей	<i>Luscinia megarhynchos</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Овесаркови <i>(Emberizidae)</i>	Сива овесарка	<i>Emberiza calandra</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Мухоловкови <i>(Muscicapidae)</i>	Пъстър скален дрозд	<i>Monticola saxatilis</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Мухоловкови <i>(Muscicapidae)</i>	Испанско каменарче	<i>Oenanthe hispanica</i>
Совоподобни <i>(Strigiformes)</i>	Совови (<i>Strigidae</i>)	Чухал	<i>Otus scops</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Синигерови (<i>Paridae</i>)	Син синигер	<i>Cyanistes caeruleus</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Синигерови (<i>Paridae</i>)	Жалобен синигер	<i>Poecile lugubris</i>
Кълвачоподобни <i>(Piciformes)</i>	Кълвачови (<i>Picidae</i>)	Зелен кълвач	<i>Picus viridis</i>
Гълъбоподобни <i>(Columbiformes)</i>	Гълъбови (<i>Columbidae</i>)	Гургулица	<i>Streptopelia turtur</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Дроздови (<i>Turdidae</i>)	Кос	<i>Turdus merula</i>
Врабчоподобни <i>(Passeriformes)</i>	Дроздови (<i>Turdidae</i>)	Поен дрозд	<i>Turdus philomelos</i>

Представените в таблицата данни сочат присъствието или вероятното присъствие на общо 116 вида от 35 семейства.

Анализът на данните, представени в таблицата показва, че районът през различните сезони на годината дава убежище и хранителна база на общо 116 вида от 35 семейства, включени в 18 разряда. Видовото разнообразие обхваща голям процент от българската орнитофауна. Представени са всички разреди птици в страната ни без един. За това допринасят разнообразната среда и богатството от биотопи.

Таблица 44. Класове едри и дребни бозайници разпространени на територията на Община Сунгурларе

СЕМЕЙСТВО	ВИД	INDEX LATINUS	ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС
КЛАС БОЗАЙНИЦИ (MAMMALIA)			
РАЗРЕД ГРИЗАЧИ (RODENTIA)			
Хомякови (<i>Cricetidae</i>)	Черногръдият хомяк	<i>Mesocricetus newtoni</i>	Уязвим
Катерицови (<i>Sciuridae</i>)	Лалугерът	<i>Spermophilus citellus</i>	Уязвим
Сънливцови (<i>Gliridae</i>)	Обикновен сънливец	<i>Glis glis</i>	Незаstraшен
Сънливцови (<i>Gliridae</i>)	Горски сънливец	<i>Dryomys nitedula</i>	Незаstraшен
Мишкови (<i>Muridae</i>)	Оризична мишка	<i>Micromys minutus</i>	Незаstraшен
Сънливцови (<i>Gliridae</i>)	Лешников сънливец	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Незаstraшен

РАЗРЕД ХИЩНИЦИ (CARNIVORA)			
Порови (<i>Mustelidae</i>)	Видра	<i>Lutra lutra</i>	Почти застрашен
Кучеви (<i>Canidae</i>)	Вълк	<i>Canis lupus</i>	Уязвим
Порови (<i>Mustelidae</i>)	Пъстър пор	<i>Vormela peregusna</i>	Уязвим
Мечки (<i>Ursidae</i>)	Кафява мечка	<i>Ursus arctos</i>	Застрашен
Котки (<i>Felidae</i>)	Европейска дива котка	<i>Felis silvestris silvestris</i>	Незастрашен
Порови (<i>Mustelidae</i>)	Евразийска златка	<i>Martes martes</i>	Незастрашен
Кучеви (<i>Canidae</i>)	Златист чакал	<i>Canis aureus</i>	Незастрашен
Порови (<i>Mustelidae</i>)	Язовец	<i>Meles meles</i>	Незастрашен
Порови (<i>Mustelidae</i>)	Невестулка	<i>Mustela nivalis</i>	Незастрашен
РАЗРЕД ЗЕМЕРОВКОПОДОБНИ (SORICOMORPHA)			
Земеровкови (<i>Soricidae</i>)	Белокоремна белозъбка	<i>Crocidura leucodon</i>	Незастрашен
Земеровкови (<i>Soricidae</i>)	Малка белозъбка	<i>Crocidura suaveolens</i>	Незастрашен
Земеровкови (<i>Soricidae</i>)	Малка водна земеровка	<i>Neomys anomalus</i>	Незастрашен
Земеровкови (<i>Soricidae</i>)	Етруска земеровка	<i>Suncus etruscus</i>	Незастрашен
РАЗРЕД ПРИЛЕПИ (CHIROPTERA)			
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Широкоух прилеп	<i>Barbastella barbastellus</i>	Уязвим
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Дългопръст нощник	<i>Myotis capaccinii</i>	Уязвим
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Трицветен нощник	<i>Myotis emarginatus</i>	Незастрашен
Подковоносови (<i>Rhinolophidae</i>)	Южен подковонос	<i>Rhinolophus euryale</i>	Почти застрашен
Подковоносови (<i>Rhinolophidae</i>)	Голям подковонос	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Незастрашен
Подковоносови (<i>Rhinolophidae</i>)	Малък подковонос	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Дългокрил прилеп	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Остроух нощник	<i>Myotis blythii</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Голям нощник	<i>Myotis myotis</i>	Незастрашен
Подковоносови (<i>Rhinolophidae</i>)	Средиземноморски подковонос	<i>Rhinolophus blasii</i>	Незастрашен
Подковоносови (<i>Rhinolophidae</i>)	Подковонос на Мехели	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Уязвим
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Полунощен прилеп	<i>Eptesicus serotinus</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Златист нощник	<i>Myotis aurescens</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Воден нощник	<i>Myotis daubentonii</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Малък вечерник	<i>Nyctalus leisleri</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Ръждив вечерник	<i>Nyctalus noctula</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Кафяво прилепче	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Незастрашен
Гладконоси прилепи (<i>Vespertilionidae</i>)	Сив дългоух прилеп	<i>Plecotus austriacus</i>	Незастрашен

Анализът на данните, представени в таблицата показва, че районът дава убежище и хранителна база на 37 установени или вероятни вида бозайници от 11 семейства, включени в 4 разряда. В изложението природозащитния статус е представен чрез Закона за биологичното разнообразие и международните конвенции, по които Република България е страна:

- **Бонска конвенция** – Конвенция за съхраняване на мигриращите видове диви животни.
 - Приложение I – видове, застрашени от изчезване в целия или по-голяма част от техния ареал;
 - Приложение II – видове с неблагоприятен статус.
- **Бернска конвенция** – Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания:
 - Приложение II – строго защитени видове
 - Приложение III – видове, за които са необходими мерки от всяка една договаряща се страна.
- **Директива за птиците 79/409/ЕЕС:**
 - Приложение I – видове, предмет на специални консервационни мерки, отнасящи се до техните местообитания, за да се осигури тяхното оцеляване и размножаване в района на разпространението им.
 - Приложение II – видове, които могат да бъдат предмет на лов.
- **Red list IUCN** - Световно застрашени видове животни в категориите Critically endangered, Endangered и Vulnerable.
- **SPEC – Species of European Conservation Concern.**
 - Категория 1 – видове в Европа със световно консервационно значение
 - Категория 2 – видове, чиято световна популация е съсредоточена в -Европа и имат неблагоприятен консервационен статус
 - Категория 3 - видове, чиято световна популация не е съсредоточена в Европа и имат неблагоприятен консервационен статус.
 - Категория 4 - видове, чиято световна популация е съсредоточена в Европа и имат благоприятен консервационен статус.
- **CITES - Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора.**
- **Закон за биологичното разнообразие:**
 - Приложение II – видове, за чиито местообитания могат да се обявяват защитени територии.
 - Приложение III – защитени видове, за които се прилагат регламентирани мерки за тяхното опазване и защита.
 - Приложение IV – видове, поставени под режим на опазване и регулирано ползване.

5.4.4. ЕЛЕМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА.

5.4.4.1. ЗАЩИТЕНИ ПРИРОДНИ ТЕРИТОРИИ

В териториалния обхват на Община Сунгурларе попадат следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии – ЗЗТ /ДВ, бр.133/1998 г. изм. и доп. ДВ, бр. 66/2013 г./:

❖ **Природна забележителност „КОРИЯТА“ - ВЕКОВНА ДЪБОВА ГОРА**

- **Местоположение:** в землището на с. Везенково, Община Сунгурларе, обявена със Заповед No.542 от 23.05.1984 г., на Комитета за опазване на природната среда, бр. 48/1984 на Държавен вестник;

Площ: 39.0 хектара

Цели на обявяване:

Опазване на останки от вековна дъбова гора

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви действия, като нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клоните и други, които биха довели до повреждане на дърветата

2. Забранява се късането или изкореняването на растенията
3. Забранява се паша на домашни животни
4. Забранява се влизането, преминаването и паркирането на моторни превозни средства
5. Забранява се безпокоенето на диви животни и вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата
6. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим
7. Забранява се извеждането на сечи, освен отгледни и санитарни
8. Забранява се всякакво строителство

❖ Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА УРУМОВО ЛАЛЕ“ - МЕСТНОСТ Лалкото

Местоположение: в землището на с. Терзийско, Община Сунгурларе, обявена със Заповед №521 от 20.05.1985 г., на Комитета за опазване на природната среда, бр. 45/1985 на Държавен вестник

Площ: 37.9 хектара

Цели на обявяване:

1. Запазване находищата на Урумово лале
2. Опазване на находище на урумово лале

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата
2. Забранява се късането или изкореняването на растенията
3. Забранява се влизането, лагеруването, преминаването и паркирането на моторни превозни средства
4. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим
5. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни
6. Забранява се паша на домашни животни и коситба
7. Забранява се всякакво строителство

❖ Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА ЧЕРНИ БОРОВИНКИ“

Местоположение: в землището на с. Садово, Община Сунгурларе, обявена със Заповед №4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник

Площ: 1.8 хектара

Цели на обявяване:

1. Запазване находището от черни боровинки

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения

2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им
4. Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета

❖ **Защитена местност „ОРЛИЦИТЕ”**

Местоположение: в землището на с. Камчия, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № РД 1214 от 10.12.2002 г., на Министерство околната среда и водите, бр. 7/2003 на Държавен вестник

Площ: 315.6 хектара

Цели на обявяване:

1. Опазване на естествените местообитания на защитени и редки растителни и животински видове и техните съобщества.
2. Опазване на характерен ландшафт и скални образувания

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждане на сечи, освен санитарни и отгледни
2. Забранява се бране на диви цветя, събиране на билки и увреждане на вековни дървета
3. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове
4. Забранява се улавяне и безпокоене на птиците, разрушаване на гнездата им, събиране на техните яйца и малки
5. Забранява се паша на домашни животни
6. Забранява се изграждане на биотехнически съоръжения, разработване на дивечови ниви и просеки
7. Забранява се нарушаване на целостта на скалните образувания
8. Забранява се строителство, разкриване на кариери и всякакви други дейности, които водят до промяна и унищожаване на ландшафта

❖ **Природна забележителност „ПРОБИТИЯ КАМЪК”**

Местоположение: в землището на с. Берово, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник

Площ: 0.5 хектара

Цели на обявяване:

1. Гъбообразни скални образувания от варовик

Режим на дейности:

1. Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време
3. Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения

5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и извеждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

❖ **Природна забележителност „ЧИФЛИКОВА НИВА“**

Местоположение: в землището на с. Пчелин, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник

Площ: 8.0 хектара

Цели на обявяване:

1. Забележителни геоложки обекти

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им
4. Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета

5.4.4.2. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Част от територията на Община Сунгурларе попада в границите на следните защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, по смисъла на ЗБР:

➤ **Защитени зони по директивата за местообитанията**

- **BG0000393 „Екокоридор Камчия-Емине“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-393-611-2007; Площ: 28054.79 хектара - с. Завет, с. Съединение
- **BG0002029 „Котленска планина“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-117-611-2007; Площ: 69058.92 хектара - с. Дъбовица, с. Садово
- **BG0000139 „Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-139-122-2007; Площ: 6106.2 хектара - с. Дъбовица, с. Скала, с. Чубра
- **BG0000136 „Река Горна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-136-122-2007; Площ: 2275.1 хектара - с. Бероново, с. Везенково, с. Велислав, с. Дъбовица, с. Манолч
- **BG0000137 „Река Долна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 802 от

04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник 2-2-137-802-2007; Площ: 2460.7 хектара - с. Ведрово, с. Завет, с. Камчия, с. Подвис, с. Съединение

- **BG0000196 „Река Мочурица“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-196-122-2007; Площ: 8702.83 хектара - гр. Сунгурларе, с. Вълчин, с. Горово, с. Славянци, с. Чубра
- **BG0000149 „Ришки Проход“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-149-122-2007; Площ: 11851.3 хектара - с. Камчия, с. Подвис, с. Съединение

➤ **Защитени зони по директивата за птиците**

- **BG0000117 „Котленска планина“** за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-910 от 11.12.2008 г., бр. 15/2009 на Държавен вестник 2-1-2029-910-2008; Площ: 99299.77 хектара - с. Бероново, с. Везенково, с. Дъбовица, с. Садово

Характеристики на защитените зони с местообитанията и видовете – предмет на опазване, са представени в Доклад за оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони, който е приложение към настоящия доклад и неразделна част от него.

5.5. ЛАНДШАФТ

Дейностите по отношение опазване, планиране и управление на ландшафта са ключови при устройване на всяка територия. Според Европейската Конвенция за Ландшафта, той има важна роля в културната, екологичната и социалната сфера, и представлява благоприятстващ икономическата дейност ресурс, чиято защита, управление и планиране могат да допринесат за устойчиво развитие на обществото, за повишаване качеството на живот. Определен е като „територия, специфичният облик и елементите, на която са възникнали в резултат от действията и взаимодействията между природните и/или човешки фактори”.

Съгласно приетите в страната определения „ландшафтът е териториална система, съставена от взаимодействащи си природни и антропогенни компоненти и комплекси” и представлява система, която съдържа и възпроизвежда ресурси, съхранява геофонда и представлява източник на естетическо въздействие.

Устойчивостта на ландшафтите е категория, която отразява постоянството или неизменчивостта на ландшафта във времето. Тя се разглежда като устойчивост спрямо величината на въздействието, влияещо върху структурата на ландшафта, както и като способността на му към продължително еднопосочно развитие при опазване на естествените му или придобити свойства за определен прогностичен период.

Ландшафтът в района е силно повлиян от антропогенните фактори - изградени пътища, ж.п. линии, електропроводи, промишлени предприятия, складови комплекси, интензивно селско стопанство.

Включва разнообразни елементи – урбогенни фрагменти, жилищни квартали, производствени и складови зони, агрогенни фрагменти (лозя, ниви, пасища, трайни насаждения), дендрогенни фрагменти (гори и озеленени площи), природно изявиени територии.

Таблица 45. Баланс на територията

Наименование на териториалния елемент	Площна съществуващи	Площ на проектни
---------------------------------------	---------------------	------------------

	елементи		елементи	
	в ха	в %	в ха	в %
Територии с общо предназначение				
1. Жилищни функции	1582	1,96	1625,8	2,01
2. Общественообслужващи функции	0,08	0,0001	0,08	0,0001
3. Производствени дейности	207,4	0,31	194	0,24
4. Складови дейности	0,3	0,001	-	-
5. Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	5	0,01	17,85	0,02
6. Озеленяване, паркове и градини	23,3	0,03	25,8	0,03
7. Спорт и атракции	3,6	0,004	3,6	0,004
8. Комунално обслужване и стопанство	3,9	0,004	1,4	0,001
9. Земеделски територии, в т.ч.:	34989,8	43,24	34946,9	43,19
9.1 обработваеми земи - ниви	21994,1	27,18	21980	27,16
9.2 обработваеми земи - трайни насаждения	3766,5	4,66	3750,6	4,64
9.3 необработваеми земи	9229,2	11,41	9216,3	11,39
10 Горски територии, в т.ч.:	40832	50,46	40832	50,46
10.1 гори	40438	49,98	40438	49,98
10.2 защитни гори	-	-	-	-
10.3 рекреационни гори	-	-	-	-
10.4 горски земи	394	0,48	394	0,48
11. Водни площи	1672	2,07	1672	2,07
12. Транспорт и комуникации	1593,3	1,97	1593,3	1,97
13. Техническа инфраструктура	0,3	0,0001	0,3	0,0001
14. Смесена производствено-обслужваща територия	-	-	-	-
ОБЩА ПЛОЩ	80913	100,00	80913	100,00
Защитени и нарушени територии				
А) За природозащита - защитени територии и защитени зони				
Б) За опазване на културното наследство			-	-
В) С особена териториалноустройствена защита	-	-	-	-
Г) За възстановяване и рекултивация	-	-	2,5	0,001
Д) С активни и потенциални свлачища и срутища	-	-	-	-
Е) Други нарушени територии	-	-	-	-
Ж) ОБЩА ПЛОЩ (с отчитане на прекриването)				

5.6. ОТПАДЪЦИ

На територията на община Сунгурларе, основно в населените места, се генерират следните видове отпадъци:

- Смесени битови отпадъци – от жизнената дейност на населението;
- Производствени отпадъци – от дейността на производствените предприятия;
- Строителни отпадъци – от извършваните строително-ремонтни дейности;
- Опасни отпадъци.

Основните източници на отпадъци от територията на община Сунгурларе са домакинствата, производствените предприятия, строителството, животинските ферми, търговските обекти и др.

Задълженията на кмета на общината, са ясно регламентирани в Чл. 19 и 20, Раздел III /Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация/ от Закона за управление на отпадъците /Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г., в сила от 13.07.2012 г./. Този закон регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В Община Сунгурларе се изпълняват в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета и общинската администрация, съгласно законовите разпоредби за управление на отпадъците. Община Сунгурларе има изготвена Наредба за управление на отпадъците от 2014 г., която е актуализирана през 2017 г. .

Общината има приета Програма за управление на отпадъците 2015-2020г., разработена в съответствие с чл. 52 на Закона за управление на отпадъците, 2012г. и е в съответствие с „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № АД-211/31.03.2015г. на Министъра на околната среда и водите. Тя въвежда и изискване общината да разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията си за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.

• **Битови отпадъци**

„Битови отпадъци“ са „отпадъци от домакинствата“ и „подобни на отпадъците от домакинствата“, отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

Процесите, свързани с формиране, събиране, извозване, третиране и друго обезвреждане на отпадъците, са в пряка зависимост от развитието и организацията на стопанската дейност, демографските особености на района и от природните условия, в които се осъществява човешкия живот. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората. Количеството и съставът им зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

Основните източници на твърдите битови отпадъци (ТБО) в общината са: домакинствата;, промишлените предприятия, търговски и обслужващи обекти.

Общинското депо за неопасни отпадъци, находящо се в поземлени имоти 197 003 и 197004 по картата на възстановената общинска собственост на землище с. Балабанчево е със спрян експлоатация въз основа на Заповед на Директора на РИОСВ-Бургас от 2015г. Предвидено е и е изготвен проект за закриване и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци, както и последващо озеленяване на рекултивирани терени. До момента процедурите по закриване на депото не са приключили.

Всички населени места от общината са обхванати от организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

Обект на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване са:

- смесени битови отпадъци,
- едрогабаритни отпадъци;
- изхвърлени около контейнерите строителни отпадъци образувани при извършване на ремонтни дейности от домакинствата;
- пепел и сгурия - генерирани сезонно (през отоплителния период);
- биоразградими зелени отпадъци.

Съдовете за твърди битови отпадъци, разположени на територията във всички населени места са собственост на община Сунгурларе.

С приетата от Общински съвет Сунгурларе. Наредба за управление на отпадъците се урежда:

- Екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Сунгурларе с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда.
- Правата и задълженията на физическите и юридическите лица, включително по отношение на стопанисваните и управляваните от тях търговски обекти, производствени и стопански сгради, болници, училища, административни сгради, и други обекти за лично и/или обществено ползване, разположени на територията на Община Сунгурларе. и взаимоотношенията между тях при управление на отпадъците.
- Ред и условията за изхвърлянето, събирането включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на твърдите битови (БО) и строителни отпадъци (СО), излишни земни маси (ЗМ), биоотпадъците, опасни битови отпадъци (ОБО), производствените отпадъци (ПО) и масово разпространените (МРО) отпадъци и поддържането на чистотата на територията на Община Сунгурларе., съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставянето на съответните услуги съгласно Закона за местните данъци и такси.
- Изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО.
- Задълженията, отговорностите и взаимоотношенията между Община Сунгурларе от една страна и от друга – специализираните общински и/или частни лица, които по договорни отношения извършват организирано сметопочистване, сметоизвозване, оползотворяване на отпадъци от опаковки и поддържане на чистотата на местата за обществено ползване в Общината.
- Контрола и санкциите за нарушаване на разпоредбите

На територията на общината е забранено:

- Изхвърлянето на отпадъци от търговските обекти, заведенията за обществено хранене, предприятия и организации в съдовете за твърди битови отпадъци на жилищните сгради.
- Извозване на твърди битови отпадъци /ТБО/ от граждани до бившето депо за отпадъци.
- Свободното придвижване на селскостопански животни по улиците и тротоарите, освен по маршрути, определени от Общината.

Дейности по събиране, съхранение, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на битови отпадъци могат да извършват лица, притежаващи съответното разрешение по чл.35 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.

Към настоящия момент в Община Сунгурларе няма изградени инсталации за биологично третиране.

• **Строителни отпадъци (СО)**

С Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 277/05.12.2012 г. се регламентира предотвратяване и ограничаване на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци.

Целта е:

- Да се предотврати и минимизира образуването на строителни отпадъци (СО);
- Да се насърчи рециклирането и оползотворяването на СО;

- Да се увеличи употребата на рециклирани строителни материали;
- Да се намали количеството на депонираните СО.

Строителните отпадъци са получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест и други опасни отпадъци, и др. съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 на Приложение 1 от Наредба № 2 за класификация на отпадъците.

Минералните отпадъци се образуват в резултат на строителство или събаряне на сгради и съоръжения, които основно се състоят от минерални материали като тухли, бетон, строителни разтвори, естествен камък, пясък, керамични строителни материали, бетонови блокчета и/или газобетонови блокчета и др.

„Строително-монтажни” са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват, а „Премахване” е дейността по отстраняване на строежите чрез селективно отделяне на оползотворимите отпадъци в процеса на премахването.

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на СО се извършват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Кметът на общината отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудително премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението.

Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на общината подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение на събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност се отделят регулярно. Прилага се процедура, при която строителните фирми да се обръщат към община за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на надеждна система и съоръжения за депониране и рециклиране на строителни отпадъци в община Сунгурларе.

Строителни отпадъци се образуват най-вече от малки обекти с локално значение, от реконструкции и ремонти на стопански и жилищни сгради. Отпадъците се извозват от собствениците им, без да се води отчетност. Този отпадък понастоящем е основна съставка на нерегламентирани сметища или попада в съдове за битови отпадъци. Част от генерираните СО попадат в общия поток със смесените битови отпадъци, които се извозват до рег, депо за битови отпадъци.

За експлоатацията на регионалните депа са издадени съответните комплексни разрешителни (КР), по реда на Глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.

В издадените КР на Регионалните депа за отпадъци в страната е разрешено приемането за депониране на битови, производствени и строителни отпадъци. Допълнително в КР е разрешено на операторите на депата да приемат следните отпадъци (основно строителни) за извършване на дейности по тяхното оползотворяване: 27 - 17 01 Бетон; - 17 01 02 Тухли; - 17 01 03 Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия; 17 01 07 Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06; - 17 05 04 Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03; - 17 05 06 Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05; - 20 02 02 Почва и камъни.

Оползотворяването на подходящи фракции от посочените отпадъците включват основно дейности, свързани с подравняване и запръстяване на отделните пластове натрупани отпадъци (дневните работни участъци) в клетките за неопасни отпадъци при експлоатацията на съответното регионално депо. В повечето случаи, при постъпване на ОСР на депата, същите се използват за уплътняване и запръстяване на отпадъчното тяло, формирано от битовите отпадъци. Част от ОСР, постъпващи от строителни фирми и инвеститори могат да се използват от операторите като материали за укрепване на вътрешните обслужващи пътища на територията на депата. С използването на инертни ОСР като бетон, тухли, керемиди, плочки, керамични изделия, почва и камъни за запръстяване на натрупаните в депото битови отпадъци се допринася за ограничаване на: емисиите от миризми и прах от депото; - разнасяните от вятъра отпадъци; - запалванията на отпадъците в депото.

Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контрола върху тях са регламентирани със Закона за управление на отпадъците, Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, съответно е общинска наредба за управление на отпадъците. В бъдеще общината ще може да получава надеждни данни в случаите, когато извършва процедурите за одобрение на плановете за управление на строителните отпадъци и инвестиционните проекти, както и при проверката на документите с които възложителите на строителството доказват изпълнението на целите за рециклиране на строителни отпадъци.

Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на надеждна система и съоръжения за третиране и рециклиране на строителни отпадъци в община Сунгурларе.

- **Производствени и опасни отпадъци**

Опасни отпадъци са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 към ЗУО. Този вид отпадъци се образуват най-вече в промишлените предприятия, но също така и в някои заведения от здравната сфера, а частично и в битовия сектор. Към тях спадат отработени масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, медицински отпадъци, бои и лакове, детергенти, пестициди и др.

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС № 53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г./ и в наредбите за масово разпространените отпадъци.

Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Класификация на отпадъците по Наредба № 2/23.07.2014 г., се водят на отчет в РИОСВ-Бургас.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор.

Потокът опасни отпадъци се контролира от действащата нормативна уредба. Необходими са мерки за информиране на населението за опасностите за околната среда и повишаване на обществената заинтересованост за по широко участие в организирани мероприятия за предаване на опасни отпадъци от домакинствата. Разделното събиране на опасните битови отпадъци все още не е системно, а кампанийно. Поради това голяма част от тях все още се изхвърлят в контейнерите съвместно с неопасните битови и се извозват с тях за последващо третиране.

Основните генератори на производствен отпадък в община Сунгурларе са предприятията, сред които има едно предприятие с нисък рисков потенциал - пречиствателна станция за питейни води „Камчия“, с. Прилеп, община Сунгурларе.

Съгласно ЗУО всички производствени обекти, които генерират/ третира отпадъци подлежат на лицензионен режим и периодично се контролират от РИОСВ.

При производствените предприятия на територията на общината се забелязва увеличение на броя на отпадъците, които се предават за рециклиране и оползотворяване - метални отпадъци, отработени масла, хартиени, пластмасови и стъклени опаковки. Предприятията имат изградени схеми за събиране на производствените отпадъци и предаване на същите за преработка на лицензирани фирми. Значително е подобрена отчетността на дейностите с отпадъците в тях (водят се отчетни книги и транспортни карти за предадените опасни отпадъци за последващо третиране, изготвят се годишни отчети, които се представят в ИАОС).

• Специфични потоци отпадъци

- Отпадъци от опаковки

С разделното събиране на отпадъци и с цел рециклиране, и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците. Освен това през последните години с приемането на европейското законодателство все повече се засилват законодателния и обществения натиск за въвеждане на системи за разделно събиране с нормативно регламентирани количества отпадъци, които трябва да бъдат рециклирани и оползотворени.

За част от тези отпадъци националното законодателство изисква прилагането на принципът „замърсителят плаща“, при който разходите се поемат от производителите на продукта, от който се образуват отпадъците, но за останалата част липсват нормативно установени механизми на финансиране. За редица отпадъци съществуват забрани за

депониране, което налага тяхното отделяне от общия отпадъчен поток и намиране на алтернатива за оползотворяването или обезвреждането им.

Отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми

Управлението на отпадъците от батерии и акумулатори има две главни цели:

- Екологична - защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда;
- Икономическа - оползотворяване материалите, заложи в конструкцията на отпадъците от батерии и акумулатори.

„Негодна за употреба батерия или акумулатор” е батерия или акумулатор, която не може да бъде използвана повторно и е предназначена за преработване или обезвреждане.

За ефективно функциониране на системата за събиране на отпадъците от негодни батерии и акумулатори е необходимо предприемане на следните действия:

- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с тяхното неконтролирано обезвреждане. Необходимо е хората да бъдат запознати със значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране;
 - прилагането на задължително обратно приемане в местата за продажба;
 - осигуряване и поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори, като се спазва нормативните изисквания;
 - предаване на отпадъците от батерии и акумулатори на фирма, притежаваща разрешително, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците.

- Отработени масла

Задълженията на общината в това отношение се определят от Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти, приета с ПМС №352/27.12.2012 г., ДВ бр. 2/ 08.01.2013 г.

Съгласно чл. 39 ал. 1 от Наредбата, кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Възможно в рамките на периода на прилагане на настоящата програма, организацията по оползотворяване да не прояви интерес тъй като количеството масла за чието оползотворяване е отговорна нараства незначително и е твърде вероятно целите заложи в Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти да бъдат постигнати чрез събиране на отработени масла от източници различни от бита или общини с по-голяма гъстота на населението.

Независимо дали ще се сключи договор с организация по оползотворяване, следва да бъдат предприети следните мерки за осигуряване прилагането на законодателството за управление на отработени масла:

- идентифициране на обектите, в които се извършва смяна на отработени масла и обектите, в които се изкупуват отработени масла;
- определяне на разрешените места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това
- въвеждане на санкции и упражняване на контрол над изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в повърхностните води и в канализационните системи.

- **Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване**

Задълженията на общината се определят от Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, приета с ПМС №355/28.12.2012 г.

Съгласно чл. 25, ал. 1 от Наредбата, Кметът на общината оказва съдействие на организациите по оползотворяване, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и предаване на ИУЕЕО.

Изпълнение на задълженията за участие в системите за разделно събиране се осъществява, като се сключат договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално или други лица, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Община Сунгурларе няма сключен договор с дружество за събиране, транспортиране и временно съхранение на излезли от употреба електрическо и електронно оборудване.

• **Болнични отпадъци/Отпадъци от хуманното здравеопазване**

В Община Сунгурларе не се събират данни за болничните отпадъци поради незначително малкото им количество. В община Сунгурларе няма болнични заведения. На територията на Общината работи филиал към Центъра за спешна медицинска помощ Бургас.

Медицинските отпадъци имат някои по специфични характеристики и изискват специално третиране. Болничният отпадък може да носи зарази, поради което следва да бъде отделен от другите смесени отпадъци за се избегне заплахата за общественото здраве. В този отпадък се включват превръзки, остатъци от лекарства и опаковки, лабораторни проби, използвани инструменти и системи хирургически отпадъци и др.

Отговорността за управлението на болничните отпадъци е на медицинските заведения, в които се образуват. Към гломента не функционира система за получаване на данни за болничните отпадъци в общината.

• **Биоразградими отпадъци**

Приблизително две трети от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от „органични“ или естествени материали. Тези материали след време се разграждат (“биоразградими”) по естествен път. Биоразградимите отпадъци се генерират при селскостопанската дейност в растениевъдството, животновъдството и от дейността на дохмакинствата. Имат предимно органичен състав и е необходимо да се третират в зависимост от условията на генерирането им по подходящ начин. Често срещани практики в общината е третирането на биоразградимите отпадъци да се осъществява по следните начини:

- използване на кухненски и градински остатъци за храна на животни ;
- закопаване на хранителни и растителни отпадъци в почвата (задния двор или градината без последващо използване);
- натрупване на смесени купчини е оборска тор, растителни и хранителни отпадъци в полето (купчините не се обръщат, но след около три години са годни (вече компостирани) за използване като подобрител на почвата);
- натрупване на смесени купчини с оборска тор (купчините не се обръщат след това, но след две-три компостираната оборска тор се използва като подобрител на почвата);
 - изгаряне на градински отпадъци и листа.

Количеството на биоразградимите отпадъци, генерирани в населените места, както и приложимостта на възможности за тяхното намаляване, зависят от големината и функционалния тип на населеното място. Съгласно Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020), населените места от община Сунгурларе, попадат в категориите

„Райони „Тип В" - т.е. под 3 000 жители. Тези райони се оценяват с висок потенциал за въвеждане на разделно събиране на биоразградими отпадъци.

Предвид специфичния характер на отпадъците, образувани на територията на общината и значителното участие на селскостопанските отпадъци, образувани от домакинствата в определени периоди следва да се предприемат действия в две посоки:

- за въвеждане на фамилно компостиране с последващо използване на компоста в личните стопанства;
- изграждане на общински инсталации за компостиране/анаеробно разграждане в РСУО.

Обхващането на все по-голям брой семейства в системи за домашно компостиране е възможно чрез постоянно информиране на населението за възможностите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци и предоставяне на контейнери за компостиране на семействата, които желаят да компостират биоразградимите си отпадъци. За отчитане на ефекта от тази мярка е необходимо предоставянето на компостери на отделните домакинства да бъде обвързано е изискване за своевременно представяне на информация от общините за постигнатите нива на намаление на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране. Компостирането на растителните отпадъци в мястото на образуването им е в синхрон с приетите принципи за управление на отпадъците. В този случай растителните остатъци не са отпадък, а изход на суровина за получаване на компост -средство за подобряване качеството и плодородието на почвата. При реализацията на целите ще се кандидатства за финансово подпомагане от страна на ПУДООС и ОПОС.

Един от подходящите методи на биологично третиране, подходящи за условията на общината е анаеробното разграждане, при което се отделя биогаз за производство на енергия и компостирането (домашно и/или полево), при което произведения компост има възможност да се използва за рекултивация на нарушени терени, в земеделието, при озеленителни и възстановителни дейности при строителни проекти и др.

В съответствие с Националния стратегически план общината следва да предвиди конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци с оглед намаляване количествата за депониране. Екологичните и икономически ползи от различните методи на обработване зависят съществено от местните условия, като гъстота на населението, инфраструктура и климат, както и от наличието на пазари за свързаните с този процес продукти (енергия и компост). Изискванията към съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградимите отпадъци са регламентирани в Глава трета, раздел I от Наредба 8 от 24 август 2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Изискванията към площадките, на които могат да се разполагат съоръжения за биологично третиране на биоразградими отпадъци са посочени в Наредба 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

Източници на растителни отпадъци са и имотите със земеделско ползване извън регулация и дворните пространства на жилищните имоти. Задължение на всеки производител на земеделска продукция е да организира оползотворяването на растителните отпадъци. До настоящия момент не са изградени съоръжения и инсталации за биологично третиране на растителните отпадъци на територията на общината. Съществува практика за биоразграждане на място в почвата, където попадат растителните отпадъци вследствие на обработка на земеделската земя. Често се прилага и изгаряне на изсъхнали растителни отпадъци от земеделието, срещу което се води борба - дейността противоречи на добрите земеделски практики, при които се използват различни методи за оползотворяване на органичните отпадъци.

Този отпадък понастоящем е основна съставка, замърсяваща териториите в покрайнините на населените места или попада в съдовете за битови отпадъци. В процеса на компостиране растителните отпадъци се явяват суровина. При прилагането му се ограничава постоянното изнасяне на органични вещества от почвата и едновременно се постига ограничаване употребата на органични торове за сметка на много добрите хранителни съставки в компоста.

Целесъобразно е за периода обхванат от настоящата програма да се планира на територията на общината да бъде изградена и една площадка за открито компостиране чрез разстилане на биоразградимите отпадъци на редове (по метода windrow). Това ще позволи да се предотврати депонирането на значителни количества биоразградими отпадъци при сравнително малки инвестиционни и експлоатационни разходи. Предлаганият метод на третиране на биоразградимите отпадъци използва се основава процеса бно-деградация, който в естествени условия протича бавно, на повърхността на земята, при температурата на околната среда и предимно анаеробно. Естественото разлагане на органиката се ускорява като преработваният субстрат се събира на редове (т.нар. windrow), което позволява да се съхрани част от топлината отделяна от дейността на микроорганизмите, при което температурата нараства. Този ускорен процес именно е компостирането.

Поради големия дял на биоразградимите отпадъци, подходящи за компостиране от общото количество на битовите отпадъци прилагането на ефективна система за разделното им събиране ще доведе до съществено намаляване на разходите за транспортиране и обезвреждането на смесените битови отпадъци на регионалното депо. За събирането на отпадъците от малките населени места на общината не се предвижда въвеждането на система за събиране и извозване до съоръжението за компостиране, Биоразградимите отпадъци могат да бъдат доставяни от домакинствата, срещу което ще получават готов компост. Очаква се, че безплатното предоставяне на компост е добър стимул за населението от селата за да отделят биоразградимите отпадъци от общия отпадъчен поток и по такъв начин да допринесат за намаляване на разходите за извозването на битовите отпадъци до регионалното депо.

Освен за безвъзмездно ползване от жителите, които доставят биоразградими отпадъци за компостиране, за готовия компост ще се търси пазарна реализация в селското и горското стопанство и озеленяването или ще се ползва за наторяване и подобряване на почвата в общински паркове и градини, спортни площадки, нарушени терени и др.

Съгласно Националната програма за прилагане на Директива 99/31/ЕС.

- 100% биоразградими са хранителните, хартиените, картонените, дървесните и градинските отпадъци;
- 20% от текстилните отпадъци;
- 25% от отпадъците от кожи.

В съответствие със Закона за управление на отпадъците чл. 31 ал. 1 т. 2 - целта е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Целта на национално ниво за ограничаване количествата на депонирани биоразградими отпадъци е до 2020г, 35% е допустимия минимален стандарт на ББО и Допустими минимални стандарти на ББО за жител на година /базова стойност 268 кг/ж/г./ - 109.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците изисква да се осигури съвместното постигане на следните регионални цели за разделното събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014 г,

- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014 г.
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014 г.

- **Утайки от ПСОВ**

Предвижда се да се изградят ПСОВ и канализационни мрежи чрез финансиране по оперативна програма „Околна среда” и „Програма за развитие на селските райони”. Очакваното количество утайки крие риск за околната среда и за здравето на хората, в случай че не бъдат намерени и приложени съответните решения за тяхното стабилизиране, съхранение и/или оползотворяване. Законът за водите предвижда в канализационните мрежи и пречиствателните станции за отпадъчни води в населените места да бъдат включвани отпадъчни води съобразено с технологията за третиране на утайките предвид по-нататъшното им оползотворяване или крайно обезвреждане.

По отношение на съществуващата йерархия на възможностите, когато става въпрос за устойчиво развитие в дългосрочен план, рециклирането и материалното оползотворяване на отпадъците са за предпочитане пред изгарянето или обезвреждането им чрез депониране. В случая с утайките от отпадъчни води вариантите следва да се разглеждат, в зависимост от различните нива на замърсителите, патогенните организми и въздействието им върху хората и околната среда.

Съществуващите в момента възможни варианти за оползотворяване или окончателно обезвреждане на утайки от отпадъчни води могат да бъдат обобщени по следния начин: материално ползотворяване върху земеделска земя; рециклиранен на фосфора; енергийно оползотворяване в термични процеси; обезврежда не на земно депониране. При директното оползотворяване на утайки в земеделието е възможно възникването на някои неудобства (емисии на миризми, възможни рискове за околната среда или нещо друго). От друга страна не бива да се забравя, че тази употреба зависи от земеделските стопани, които не са длъжни да приемат утайки, а и техните изисквания към качеството се променят според сезона. Очаква се нарастващите нужди от съвременно третиране на утайките, което да гарантира премахването на патогенните организми и контрола върху замърсителите, да доведат до използването на утайките върху земеделска земя само след тяхното предварително третиране, например компостиране и производство на висококачествен компост. Всички основни методи за третиране трябва да бъдат подробно разгледани по отношение на това дали са подходящи за предоставянето на устойчиво решение за управлението на утайките в конкретния случай.

- **Управление на отпадъците на територията на Община Сунгурларе**

При неспазване на нормативните уредби и изисквания при събирането, извозването и третирането на генерираните смесени битови, производствени, опасни и строителни отпадъци, съществува риск за замърсяване на компонентите на околната среда и влошаване на екологичното състояние на територията на община Сунгурларе. Най-голям риск за околната среда и здравословното състояние на населението от общината представляват нерегламентираните сметища, които се формират покрай населените места, пътищата и реките.

При депонирането на отпадъци на нерегламентирани сметища съществува риск от замърсяване на въздуха около сметищата, поява на неприятни миризми, развъждане на насекоми и гризачи. Освен това полученият инфилтрат от нерегламентираните сметища се оттича или попива в земята, като се предизвиква замърсяване на повърхностните и подземните води, които на територията на общината са единствен източник за задоволяването на питейно-битовите нужди на населението от района.

Подобряване на управлението на дейността с генерираните отпадъци на територията на община Сунгурларе може да се постигне при спазване стриктно на нормативните разпоредби и изисквания при събирането, извозването и третирането на всички видове отпадъци, генерирани от населението и промишлените предприятия в общината. За постигане на тази основна цел е необходимо:

- създаване на вътрешен ред при събирането, извозването и третирането на всички видове отпадъци на територията на общината;
- повишаване екологичната култура на населението от общината, като за целта се издават брошури, листовки и др. нагледни материали, показващи вредата от неспазване на нормативните документи от дейността с генерираните отпадъци;
- засилване на контрола на общинската администрация за събирането и третирането на отпадъците;

Законът за управление на отпадъците въвежда задължения в областта на разделното събиране на отпадъци и поетапно постигане на цели по рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. Община Сунгурларе е изпълнила заложените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали – като хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата.

Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Камено, Бургас, Айтос, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен Средец и Сунгурларе, в с. Братово, Община Камено функционира от 2009 г.

От 2012 г. в общината е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Таблица 46. Количество разделно събрани отпадъци от опаковки за 2014г. и 2015г. /тона/

Вид	Количество разделно събрани битови отпадъци		Отпадъци, директно предадени за рециклиране от предприятията	
	2014г.	2015г.	2014г.	2015г.
Година				
Хартия			19.900	2.780
Пластмаса		0.251	6.180	6.081
Стъкло		32.000	40.000	30.000
Метали		9.522		0.50
Дърво			3.000	
Общо	0.036	0.207	0.048	0.299

Източник: Община Сунгурларе, 2017 г.

Община Сунгурларе участва в РСУО-Бургас, като през 2016 г. е осъществен проект за "Изграждане на регионална система за управление на отпадъци в регион Бургас"

Проектът включва изграждане на първа клетка от Регионалното депо за отпадъци "Братово - Запад", довеждаща и площадкова инфраструктура, съоръжения за третиране, рециклиране и открито компостиране на отпадъци, доставка на машини и оборудване, както и изграждане на две претоварни станции за отпадъци в общините Несебър и Карнобат.

В изпълнение на проекта е изградена и въведена в експлоатация необходимата инфраструктура за екологосъобразното обезвреждане на цялото количество битови отпадъци вкл:

- **Клетка 1** е разположена на обща площ от 6 ха, с капацитет 400 000 тона и с обем 450 000 куб. м., период на експлоатация 5 г. - 2015-2019 г.

Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България на територията на Клетка 1 ще се депонират само така наречените "крайни отпадъци", т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или рециклирали.

- **Сепарираща инсталация** с капацитет 80 000-100 000 т/год. смесени битови отпадъци.

Инсталацията за сепариране е предназначена за третиране на неопасни битови отпадъци, с цел осъществяване на предварително третиране на отпадъците до достигане на критериите за последващото им екологосъобразно третиране чрез рециклиране или оползотворяване. Битовият отпадък, който може да бъде сортиран с инсталацията е минимум 216,18 тона дневно и максимум 306,5 тона дневно в зависимост от режима на работа.

В резултат от експлоатацията ѝ ще бъдат постигнати поставените индикативни цели за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, заложи в Националната програма за управление дейностите по отпадъците:

- Намаляване на теглото на постъпилите на територията на регионално депо неопасни отпадъци, предназначени за депониране;
- Максимално увеличаване на теглото на постъпилите отпадъци, годни за последващо рециклиране или оползотворяване.

- **Компостираща инсталация** с капацитет 13 000 т/год. разделно събрани зелени и градински отпадъци.

На площадката за компостиращата инсталация са разположени Компостиране - фаза 1 и Склад за съхранение на готовия компост. Оформени са площадки за компостиране - фаза 2; приемна зона за зелени отпадъци, подлежащи на компостиране; рафиниране и сортиране на готовия компост. Предложеният метод на компостиране е в две последователни фази: разлагане или ферментация и фаза зреене. В края на втората фаза е налице стабилизирани готов компост, който може да се използва като почвен подобрител за повишаване плодородието на почвата.

- **Стопански двор**

На територията на стопанският двор се разполагат необходимите сгради и съоръжения, осигуряващи нормалната експлоатация на Регионалното депо "Братово - Запад".

- **Площадка за третиране на строителни отпадъци.**

Годишното количество строителни отпадъци, които трябва да постъпят на площадката за обработка са 60 000 т/год. На площадката е инсталирана инсталация - трошачка с капацитет от 50 т/час, като натрошените материали ще се разделят по фракции, което ще даде възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството.

- **Площадка за третиране на едрогабаритни отпадъци.**

На площадката е разположена дробилка за едрогабаритни отпадъци, която ще може да приема и обработва 20 000 т/годишно отпадъци и с капацитет 15 т/час.

- **Локална пречиствателна станция за отпадъчни води**

Технологията на Локалната пречиствателна станция за отпадъчни води за депото е базирана на модулна инсталация, в която са комбинирани процеси на механично пречистване и физико-химично пречистване.

- **Екопарк за временно съхранение на опасни отпадъци и рециклируеми отпадъци от населението.**

Екопаркът е разположен на площ от 1150 м². На него се намират контейнери, за разделно събрани отпадъци и са обособени следните участъци: площадка с контейнери за хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси, дърво и др. отпадъци от домакинства; площадка за събиране на гуми; пункт за излезли от употреба домакински електроуреди; център за опасни отпадъци от населението.

Община Сунгурларе участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците Бургас, което включва 9 общини. По програма ИСПА битовите отпадъци и част от производствените отпадъци от 2016 г. се извозват за третиране на регионално депо за

неопасни отпадъци “Братово-запад”. С реализиране на депото се постига драстично намаляване на количествата отпадъци.

Таблица 47. Количество депонирани отпадъци в Община Сунгурларе в за периода 2013-2016 г.

Година	2013	2014	2015	2016
Количества депонирани отпадъци /т./	1854	1402	1769	499

Източник: Община Сунгурларе, 2017 г.

Претоварна станция Карнобат е разположена на площадка от 7.9 дка, на около 4 км от гр. Карнобат. Претоварната станция е компонент от регионалната система за управление на отпадъците. Тя обслужва общините Карнобат и Сунгурларе с възможност да поеме и отпадъците от общините Айтос и Руен. Има претоварващ и транспортен капацитет от 10 000 тона отпадъци годишно. Станцията разполага със съоръжение за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци с капацитет от 10 до 18 хил. т/годишно (10т/час).

На територията на площадката са изградени покрита претоварна станция с бункер, компактор - преса и устройство за зареждане и товарене на транспортните контейнери, площадка за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, екопарк на площ от 1 272 м², административно - битова сграда с КПП и лаборатория, гараж с автомивка и ремонтна работилница, дизелова колонка с резервоар, площадкова и довеждаща инфраструктура.

Налице е потенциал за увеличаване капацитета на станциите с бъдещо изграждане на инсталации за сепариране и компостиране.

За експлоатацията на трите обекта е доставено необходимото мобилно оборудване.

Отпадъците от системата РЦОО на Община Сунгурларе се извозват до площадката на Феникс Пластик ЕООД в гр. Търговище, където се извършва сепарирането им.

През 2015г.са генерирани общо 1620,20 т смесени битови отпадъци , код 200301 на територията на общината.

Община Сунгурларе, която е притежател на битовите отпадъци, в т.ч. смесени битови отпадъци, е сключила Договор с фирма „БТ-Инженеринг”ЕООД за изследвания за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в общината.

Съгласно годишния отчет за депониране на отпадъци за 2014г., характеристиката на депонираните отпадъци на вече бившето депо за отпадъци е:

С код: 20 03 01 за 2015г. общо 1620,2тона, а през 2014г. 1402,4 тона.

Смесеният битов отпадък от община Сунгурларе не претърпява процес на излужване, тъй като по количество не надвишава 5000 тона/годишно от един източник (една площадка).

Рециклирането е дейност за възстановяване или възобновяване на суровинни свойства. Голяма част от отпадъците представлява ценна суровина и може да бъде върната обратно в производствения процес или пък да и се намери друго приложение.

На ниво община Сунгурларе няма изградени мощности за рециклиране или оползотворяване на отпадъка от хартия, пластмаси, метал и стъкло.

В община Сунгурларе е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и негодни за употреба батерии и акумулатори.

В Община Сунгурларе е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Сключен е договор № 105, РСО-ОБ-048 от 30.06.2014 г. за организиране на система за РСОО на територията на община Сунгурларе с „Екоколект” АД. Обхванати населени места са: гр. Сунгурларе – 9 точки, с. Манолич – 2 точки, с. Черница – 1 точка, с. Съединение – 3 точки, с. Славянци – 2 точки, с. Подвис – 2 точки, с. Грозден – 2 точки, с. Лозарево – 2 точки и с. Прилеп – 2 точки. Във всяка точка има поставени по два броя

жълти контейнери тип „Ракла” с обем 1100 л за събиране на хартиени и картонени, пластмасови и метални опаковки и един брой зелен контейнер тип „Иглу” с обем 1500 л за събиране на стъклени опаковки. До м. октомври 2014 г. подизпълнител на „Екоколект” АД беше „Евро Импекс – Бургас” ЕООД, оператор на площадка със сепарираща инсталация, находяща се в общ. Поморие, гр. Каблешково, Промислена зона, УПИ IV-1123, кв. 90.

След 20.10.2014 г. „Екоколект” АД е изпратила уведомление за прекратяване на договора за третиране на отпадъци от опаковки, сключен с „Евро Импекс – Бургас” ЕООД, поради невъзможност за изпълнение на поетите задължения по него от страна на „Евро Импекс – Бургас” ЕООД. „Екоколект” АД е подписала анекс към Договор от 20.12.2012 г., сключен между „Екоколект” АД и „Екоинвест Асетс” АД, за извършване на предварително третиране на отпадъците от опаковки, собственост на „Екоколект” АД, събрани от системата за разделно събиране. Местонахождението на площадката, на която ще се извършват дейностите по предварително третиране (сепариране и балиране) на събраните отпадъци от системите за РСОО е в село Езерово, общ. Белослав, обл. Варна, местност „Чакмак баир”, ПИ № 23005.

Сключен е договор за сътрудничество № 123 от 02.09.2013 г. с "Трансинс Технорециклираща компания" АД за сътрудничество в областта на разделното събиране на ИУЕЕО на територията на община Сунгурларе със срок от 3 години. Събират се на кампании два пъти годишна. Сключено е допълнително споразумение № 1 към договор № 123/02.09.2013 г. с "Трансинс Технорециклираща компания" АД от 23.09.2013 г., с което се определя кратността на събиране на ИУЕЕО – май и септември. Сключен е договор № 125 за организиране на система за разделно събиране на ИУЕЕО с "Електрооползотворяване" ЕАД на 04.09.2014 г. за срок от три години. Срокът на договора ще се счита продължен за неопределено време, ако никоя от страните не заяви писмено желание за прекратяването му. Събират се два пъти годишно.

Сключен е договор за сътрудничество № 127 от 09.09.2013 г. с „Ауторек” ЕАД, гр. Бургас за управление на отпадъци от МПС и организиране на събиране, транспортиране и съхраняване на ИУМПС, намиращи се върху общинска собственост на територията на община Сунгурларе за срок от 3 г., който може да бъде продължен за неопределен срок.

На интернет страницата на община Сунгурларе е посочена площадка – автосервиз в гр. Сунгурларе, където жителите на общината могат да предават отработени моторни масла.

Сключен е договор за сътрудничество № 122 от 02.09.2013 г. с „Трансинс авторециклиращ консорциум” АД, гр. Варна за събиране, съхраняване и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на ИУГ за срок от 3 г. с възможност за продължаване на действието му за същия срок. Сключено е допълнително споразумение № 1 към договор № 122/02.09.2013г. с „Трансинс авторециклиращ консорциум” АД на 23.09.2013 г., с което се определя място за разделно събиране на ИУГ на територията на гр. Сунгурларе.

Лицата и фирмите с разрешение за дейности с отпадъци на територията на общината(Регистър на МОСВ) са :

- **ВИНЕКС СЛАВЯНЦИ 95**

- Площадка № 1 - гр. Сунгурларе, ул. "Акации" № 5, УПИ № III, планоснимачен № 939
- Код **15 01 01** - Хартиени и картонени опаковки; **R12** - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11

- **ВИНЕКС-СЛАВЯНЦИ**

- Площадка № 1 - гр. Сунгурларе, ул. "Георги Димитров" № 33, планоснимачен № 537
- Код **15 01 01** - Хартиени и картонени опаковки; **R12** - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11

- Код **15 01 02** - Пластмасови опаковки; **R12** - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11
- Площадка № 2 - с. Лозарево
 - Код **15 01 01** - Хартини и картонени опаковки; **R12** - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11
 - Код **15 01 02** - Пластмасови опаковки; **R12** - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11

Предвижданията на ОУПО, свързани с този компонент на околната среда са:

- изграждане на съоръжения за компостиране на растителни и животински отпадъци
- изграждане на площадки за третиране на биоразградими и строителни отпадъци и съоръжения и инсталации, предвидени в Общинската програма за управление на отпадъците

5.7. ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на общината няма производствени единици, които са класифицирани като предприятия с висок рисков потенциал с издадени разрешителни по чл. 104, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, в което са определени условия, свързани с експлоатацията на съоръженията.

На територията на община Сунгуларе е разположено предприятие с нисък рисков потенциал - пречиствателна станция за питейни води „Камчия“, с. Прилеп, община Сунгуларе с оператор „ВИК – Бургас“ ЕАД. Местоположение на площадката и географски координати: С.Ш. 42 53 23,5; И.Д. 26 56 16,7. Във връзка с това ОУП се съобразява с осигуряване на необходимите хигиенно-защитни зони

Съгласно Областен план за защита при бедствия 2012 г. за Област Бургас авто и жп - цистерни превозващи потенциално опасни вещества при преминаване през територията на общината – при транспортно произшествие в или в опасна близост до гр. Сунгуларе ще застрашат здравето и живота на населението. Потенциално опасни язовири са: „Черница“, „Климаш“, „Церковски“ „Скала-1 и -2.

5.8. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВРЕДНИТЕ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Шумът и вибрациите по своето хигиенно значение са на едно от първите места сред неблагоприятно действащите фактори в работната и околна среда. Границите стойности на нивата на шум за различните територии и урбанизирани зони в зависимост от предназначението им за дневен, вечерен и нощен период, са регламентирани в Наредба №6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите по показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (ДВ 58/2006 г.). Представени са в следната Таблица 48:

Таблица 48. Показателите за шум в околната среда

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шум (dBA)		
	ден	вечер	нощ
Жилищни територии и зони	55	50	45
Централни градски части	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на железопътен и трамваен трафик	65	60	55

Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
Производствено-складови територии и зони	70	70	70
Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
Зони за научно-изследователска и учебна дейност	45	40	35
Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Община Сунгурларе на този етап не разполага с данни за фактор шум на територията си. Основен източник на шум в общината е преминаващите транспортни средства. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него.

На второ място са локалните източници на шум и шум от битов характер – строителни и ремонтни дейности, товаро-разтоварни работи, събиране на сметта, игри на деца (училища, детски градини, детски площадки), разговори, викове, и др.

Следващият по значение фактор, който влияе върху акустичната среда на града, е шумът, излъчван от заведенията за обществено хранене, различните сервиси и авторемонтните работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради.

Шумът от производствените дейности е на трето място.

На територията на общината няма изградени и експлоатирани ядрени съоръжения.

В общината няма източниците на йонизиращи лъчения.

Мерките, предвидени в ОУПО благоприятстват за намаляване на шума в околната среда и вредното въздействие върху населението и компонентите на околната среда.

5.9. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

В общината са регистрирани следните недвижими културни ценности, от които 186 с регистрационни карти и 80 деклариран с писма на НИПК – археологически, 14 – архитектурни, 4 художествени и 3 – исторически. От тях 14 са с национално значение, 6 с местно, а останалите не са категоризирани. НКЦ са разположени в землищата на гр. Сунгурларе и селата БАлабанчево /присъединено към землищата на гр. Сунгурларе/, Бероново, Босилково, Ведрово, Везенково, Велислав, Вълчим, Горово, Грозден, Дъбовица, Есен, Завет, Камчия, Климаш, Костен, Лозарево, Лозица, Манолич, Подвис, Прилеп, Пчелин, Садово, Скала, Славянци, Съединение, Терзийско, Черница и Чубра.

Таблица 49. Обектите на културното наследство в Община Сунгурларе

№	Обект (локализация)	Вид	Категория	Населено място
1	Могилен некропол, 1.5 км северозападно в м. "Малката кория"	археологически		с. Балабаново /Балабанчево/
2	Стражева кула "Изгорялата кула"/Кулята/ в м. "Червената пръст", 4 км югоизточно	археологически		с. Бероново
3	Трисводов каменен мост над р.Луда Камчия	архитектурно-строителен		с. Бероново
4	Селище от античната и късноантичната епоха /II-VI век/ и късното средновековие XVI-XVIII век, при югоизточните покрайнини на селото в м. "Юртлука"	археологически		с. Бероново
5	Древен водопровод "Клюнка", 2.5 км северозападно, м. "Икизлери"	археологически		с. Бероново
6	Древен водопровод, вероятно от римската епоха, 300 м. източно от покрайнините, започва от м. "Куарджа" и завършва в	археологически		с. Бероново

	района до микроязовира в м."Юртлука"			
7	Пътепоказателен камък "Продупчения камък", вероятно от античната епоха, 320 м. от източните покрайнини	археологически		с. Берово
8	Селище от късното средновековие XV-XVIII век, 500 м. от югоизточните покрайнини, м."Куарджа"	археологически		с. Берово
9	Селище от късното средновековие XV-XVIII век, 1.5 км. Северозападно от селото, м."Чанаджика" /Звънарника/	археологически		с. Берово
10	Старо църкнище "Манастирчето", вероятно от късното средновековие, 2 км. северозападно от селото в едноименна местност на левия бряг на р. Лудо Камчия	археологически		с. Берово
11	Старо църквите Манастирчето, 3 км. оюзападно от селото в м."Яйлата"	археологически		с. Берово
12	Селищна могила "Могилата" от енеолитната епоха. 2.3 км северозападно от селото, 250 м. северно от къмпинг Берово	археологически		с. Берово
13	Надгробна могила, 3 км юг-ююзападно от селото върху билото на гребена Кюмурджик	археологически		с. Берово
14	Надгробна могила, 1.6 км запад-ююзападно от селото. м."Старите лозя" /Коджа бозалък/	археологически		с. Берово
15	Селище от късната желязна епоха /латен/ и римската и късноримска епоха II-IV век, 300 м. от източните покрайнини, вляво от шосето за с. Раклица	археологически		с. Босилково
16	Древни водопроводи, 2 броя вероятно от периода II-IV век, до източните покрайнини на селото от двете страни на потока Чифлишки дол	археологически		с. Босилково
17	Селище от късното средновековие XVI-XVIII, при северните покрайнини на селото в м."Берикца"	археологически		с. Босилково
18	Старо църквище и графитни изображения, вероятно от късното средновековие, 1.6 км. запад-северозападно в източния край на м."Кованлъка", североизточно от чешмата Ак бунар	археологически		с. Босилково
19	Селище от късната желязна епоха VI-I век пр.н.е и римската епоха II-III век, 2 км изток- североизток в м."Юртлука"	археологически		с. Ведрово
20	Селище от римската и късноримската епоха II-IV век и българското средновековие XI-XII век, 2.5 км. изток-североизток в района на височината „Бялата могила“	археологически		с. Ведрово
21	Селище от римския период и късноантичната епоха V-VI век, 3.4 км северно от селото. м."Никелево“ и м."Армутлука"	археологически		с. Ведрово
22	Антична /късноантична/ иостройка-останки, 4.5 км. северно от селото при северозападния край на м."Армутлука"	археологически		с. Ведрово
23	Късноримско и ранно византийско селище IV- VI век, 4 км. северно от селото в района	археологически		с. Ведрово

	на водоизточника Ак бунар /Белия кладенец/			
24	Древен път вероятно от късната античност V- VI век. 4.6 км. северно от селото, 3 км. от креп оста Хасар	археологически	местно	с. Ведрово
25	Късноантична и средновековна крепост "Голямото кале"/Горното кале"Кадърфалийското кале"Кудрет кале*"Самородно кале", на връха на хребета Карадаа/Черната планина/; 9 км.север-северозападно от селото 2-Късноантична и средновековна крепост "Голямото кале"/"Горното кале""Везенковото кале" "Кидърфалийското кале "Кудрет кале", на 7 км.север- северозападно в района на връх "Калето" на хребета „Карадаа“, във Върбишката планина Съставни елементи на груповия археологически паметник на културата; -вътрешно укрепление -междинно укрепление -външно укрепление	археологически археологически археологически археологически	местно, местно, местно, местно	с. Везенково
26	Късноантична и средновековна крепост /"Долното кале, "Малкото кале"/: м."Чавръка", 7 км. север- северозападно	археологически		с. Везенково
27	Древна пътна връзка между северна и южна България по долината на р.Елешница и през хребета Карадаа /Черната планина/	археологически		с. Везенково
28	Средновековно селище в м."Марсала", 3 км.север- северозападно	археологически		с. Везенково
29	Селище от римската и късноримска епоха II- IV век, късната античност, българското средновековие и османския период XVII-XVIII век, 200 м. от източните покрайнини на селото, в дясно от пътя за с. Велислав, м."Кюбунар"	археологически		с. Везенково
30	Античен водопровод 1.5 км. Източно от селото вдясно от шосето за с.Велислав, долния край достига до т.нар. "Гюр чешма	археологически		с. Везенково
31	Древен водопровод, /вероятно античен/, 2.3 км източно от селото в м."Юкляр юстю"	археологически		с. Везенково
32	Селище от късното средновековие XVI-XVIII век, 100 м. от югоизточните покрайнини на селото, върху незалипна тераса на ления бряг на р.Луда Камчия	археологически		с. Везенково
33	Могилев мекроиол-останки, 1.5 км източноот селото. м."Юклярица"	археологически		с. Везенково
34	Надгробни могила, 200 м южно от покрайнините му	археологически		с. Велислав
35	Партизански лагер на отряд "Смърт на фашизма" в района на землището на селото	исторически		с. Велислав
36	Могилен некропол при североизточните покрайнини,от двете страни на шосето за гр.Шумен	археологически		с. Вълчин
37	Могилен некропол, 3 км североизточно .отдясно на шосето за гр.Шумен върху билото на височината "Алан баир"	археологически		с. Вълчин

38	Могилен некропол, 1.8 км източно от двете страни на пътя за с.Невестино	археологически		с. Вълчин
39	Надгробна могила "Дядо Михалева могила*", 1.6 км северозападно, вляво от шосето за гр.Шумен, при върха на височината "Длан баир",м."Пирамидата"	археологически		с. Вълчин
40	Надгробна могила "Кольовска могила"/'Чалкаин*/, 1 км. западно. в подножието на на "Алан баир"	археологически		с. Вълчин
41	Късноактична и средновековна крепост 'Калето" древно селище, 3 км североизточно върху билото на "Алан баир", над десния бряг на р. Джанарлийска	археологически		с. Вълчин
42	Древно селище от няколко епохи, 1.5 км източно, вляво от пътя за с.Невестино, м. Демир чешма"	археологически		с. Вълчин
43	Стражева кула при източните покрайнини на селото .в стопанския двор. близо до шосето за гр.Шумен	археологически		с. Вълчин
44	Античен водопровод, 3 км изток-североизток десен бряг на р.Джаварлийска, т.н. "Димитрова чешма"	археологически		с. Вълчин
45	Древна пътна връзка, 3 км източно при р. Джаварлийска, м. "Чатарлъка / Двойника/	археологически		с. Вълчин
46	Къща на Еньо Димов Узунов	архитектурно-строителен		с. Вълчин
47	Къща на Георги Иванов	архитектурно- строителен		с. Вълчин
48	Надгробна могила. 1 км източно	археологически	национално	с. Вълчин
49	Надгробна могила, 1 км източно	археологически	национално	с. Вълчин
50	Селище от римската и късноримска епоха II- IV век, 200 м. източно от сградите на жп гарата от двете страни на шосето за с. Завет и жп линията Варна-Карнобат	археологически		с. Гара Завет
51	Ранновизантийска крепост "Калето", 1200 м югоизточно от жп гарата и 300 м, юг-югозападат параклиса "Св.Св.Кирил и Методий' в м."Келеме Гюзу"	археологически		с. Гара Завет
52	Селищна могила, 1.5 км, западно от селото, на левия бряг на р.Мочурица /Азмак/ в равнина	археологически		с. Горово
53	Могилен некропол, 1.6км. западно от селото, на левия бряг на р.Мочурица /Азмак/ върху леко наклонена към юг равнина	археологически		с. Горово
54	Надгробна могила 'Чокойска могила", 1 км североизточно, отляво на пътя за с. Лозарсво, м."Куркавак'	археологически		с. Горово
55	Надгробна могила в м."Пейкова чешма“, 3.6 км югозападно от селото	археологически		с. Грозден
56	Надгробна могила в м."Пейкова чешма" /Чешмите/, вдясно от пътя Кагърджи йол; 3,5 км.от селото	археологически		с. Грозден
57	Древен път "Катърджи йол“ /Калдъръм йол", "Памек йол"/ югозападно от Грозден, през м. "Пейкова чешма"/ Чешмите"/ през билото на Терзийски баир 700 м. западно от	археологически		с. Грозден

	котата в Кръста/472м/			
58	Могилен некропол в м. "Назарата", 3 км юг-югозападно от селото	археологически		с. Грозден
59	Древна пътна връзка "Римският път"; от района на с.Огнен- м."Пейкова чешма", 3.5 км. от селото	археологически		с. Грозден
60	Къща на Пенка Стоянова Килиманова	архитектурно-строителен		с. Грозден
61	Къща наследници Недьо Иванов Недев	архитектурно-строителен		с. Грозден
62	Родна къща на Драгни Недев	исторически		с. Грозден
63	Селищна могила в северната част на селото в дворните парцели на Кольо Калънов и Валко Стоянов	археологически		с. Дъбовица
64	Късноантично и средновековно селище "Бутове", 3.5 км северозападно в м. "Бутово"	археологически		с. Дъбовица
65	Култова постройка "Църквището", 2.5 км северозападно, м. "Лютака", върху тераса на рид	археологически		с. Дъбовица
66	Древен път, 3 км западно	археологически		с. Дъбовица
67	Древен мост, 3 км югозападно, на р. Луда Камчия, м. "Черкезкото село"	археологически		с. Дъбовица
68	Надгробна могила, 2 км. северозападно. вляво от пътя за с.Медвен, северно от м. "Куза"	археологически		с. Дъбовица
69	Антично и средновековно селище. 200 м. югозападните покрайнини, между Селска река и неин десен приток м."Юртлука"	археологически		с. Есен
70	Еднокамерна сгаицонарна винарница /"Шаранташ"/, 2 км западно в м."Каяджика" /Скалистата/	археологически		с. Есен
71	Могилен некропол, 2 км. западно, м."Каяджика" /"Скалистата"/	археологически		с. Есен
72	Надгробна могила; 200 м. От североизточните покрайнини, върху южен склон. м."Биволана"	археологически		с. Есен
73	Селище от римската и късноримската епоха II-IV век, 2.5 км юг-югозапад, Старите лозя	археологически		с. Завет
74	Селище от римската епоха II-III век, 2 км. североизточно от селото върху незаливната тераса на р.Луда Камчия	археологически		с. Завет
75	Селище от късното средновековие XVI-XVIII век. 550 м. източно от селото, източно от селската могила "Гърбела"	археологически		с. Завет
76	Селищна могила от епохата на енеолита, римската епоха и средновековието, 400 м от източните покрайнини, м."Гърбела"	археологически		с. Завет
77	Селищна могила "Могилата"- "Люляковската могила" от енеолита, 2 км североизточно от двете страни на ж.п. линията Варна-Карнобат	археологически		с. Завет
78	Надгробна могила "Малката могила", 2.4 км североизточно от селото, вляво от ж.п.	археологически		с. Завет

	линия Карнобат-Варна			
79	Надгробна могила "Могилата на Бодура" и останки от плосък античен некропол. 2 км. юг-югозападно, м. "Старите лозя"	археологически		с. Завет
80	Защитна преграда от българското средновековие: 6 км. север- северозападно в Ришкия проход, южно от сп. Горски дом /при левия бряг на Немой дере/, простира се от в. "Яйлата" - "Калето връз кучките" - хребета "Карабурун" - Старобългарска каменно- землена защитна преграда, 6 км. север северозапад от селото, в Ришкия проход	археологически	национално	с. Камчия
81	Късноантично и средновековна крепост "Калето" в едноименна местност 14 км. западно от селото; на 1 км. южно от изоставеното село Смочево /Салихлер/	археологически		с. Камчия
82	Късноантична и средновековна крепост "Хисар дьовреси"; върху възвишение по южните склонове на Върбишката планина, между р. Каламар дере и р. Памукчи дере; на 9 км. северозападно от селото	археологически		с. Камчия
83	Късноантична защитна преграда "Япаджик"; по възвишение на южните склонове на Върбишката планината 8 км запад-северозападно от селото	археологически		с. Камчия
84	Средновековна защитна преграда, при поречието на Каламардере; на 7.5 км. запад-северозападно от селото	археологически		с. Камчия
85	Късноантична защитна преградата билото на Балкана/Върбишката планина/при м. "Карамфил тепе"; на 16 км. северозападно от селото и на 7 км. северно от изоставеното с. Смочево	археологически		с. Камчия
86	Късноантична защитна преграда; при седловината на билото на Върбишката планина в м. "Дубралията": между височините "Голям Дебелец" и "Токакчията"/Кокошкаря/ на 14 км. северозападно от селото	археологически		с. Камчия
87	Късноантична защитна преграда; при седловината Бююк конак в Ришкия проход; на 9 км. северно от селото	археологически		с. Камчия
88	Късноантична и средновековна защитна преграда, при седловината между хребетите Стаювци и Божуровец на 12 км. северно от селото	археологически		с. Камчия
89	Късноантична и средновековна крепост "Калето връз кучките"; на 200 м. южни от Горския дом при Ришкия проход /по поречието на Немой дере; на 8 км северно от селото	археологически		с. Камчия
90	Древен пъти Ришкия проход успоредно на съвременната магистрала, северно от селото	археологически		с. Камчия
91	Древен път; трасето минава през Дубралията - преградата "Япаджик" - района на изоставеното село Рупча - брода на р. Камчия при м. "Дермен мешеси"/ "Дъбова воденица" и "Тапията"; 8 км	археологически		с. Камчия

	западно от селото			
92	Късноантична защитна преграда, 9.5 км север-северозападно върху източните склонове на височината Малък Дебелец, западно от Ришкия проход на 600м. от него	археологически		с. Камчия
93	Къща на Трифон Желязков Павлов	архитектурно-строителен		с. Климаш
94	Къща на Гроздьо Жеков Янев	архитектурно-строителен		с. Климаш
95	Паметник на Софроний Врачански, 2 км югоизточно	исторически	местно	с. Костен
96	Църква "Архангел Михаил"	художествен		с. Костен
97	Двете могили в лозята	археологически	национално	с. Костен
98	Три могили по пътя Костен-Раклица	археологически	национално	с. Костен
99	Църква „Св. Димитър"	художествен		с. Лозарево
100	Антично градище "Голос", 1 км. северно	Архитектуано-строителен от Античността и Средновековието	национално	с. Лозарево
101	Надгробна могила /Гарванова могила/, 1.2 км североизточно, вляво от пътя за гара Климаш/ на 300 м. източно от голямата крепост "Градището"/	археологически		с. Лозарево
102	Древен път; 1 км.север- североизточно, северно от голямата крепост "Градището", отдясно на шосето за гр.Шумен, полите на височината "Старата могила"	археологически		с. Лозарево
103	Късноантично и средновековно селище /Черквището/; 500 м. от западните покрайнини, вдясно от шосето за С-Черница.при левия бряг на потока "Кюнка", в едноименната местност	археологически		с. Лозарево
104	Древен водопровод; трасето му преминава водоизточника "Ак бунар" /Бял кладенец/, в м. Средната пътека" - десния бряг на Ана дере /"Майчина река"/- м. "Черквището"	археологически		с. Лозарево
105	Зидове от сграда в м.Градището	археологически	национално	с. Лозарево
106	Селищна могила, 500 м. от южните покрайнини, вляво от шосето за гр. Карнобат, между р. Лозичанска и нейн ляв приток	археологически		с. Лозица
107	Древна керамична пещ, 18 км югоизточно, вляво от шосето за гр. Карнобат, край десния бряг на Сован дере /Лукова река/	археологически		с. Лозица
108	Антично селище, 2 км.север-североизточно, на десния бряг на Азмак /Мочурица/, в равнината при м."Чаирите" и м. Дикмята"	археологически		с. Лозица
109	Древен водопровод: трасето му преминава водоизточника при мнкрязовира на р. Лозинчанска - ляв бряг на посочената река, западна част на, по посока на антмчното селище в м."Чаирите"	археологически		с. Лозица
110	Селище от българското средновековие, 5 км. юг-югоизточно, върху тераса на възвишенията "Лозичански баири" в м."Кюнка"	археологически		с. Лозица

111	Стара църква, 1.5 км юг-югозападно, вляво от шосето за гр.Карнобат, в ниската част на м."Назарата"	археологически		с. Лозица
112	Кале на юг по дерето	археологически		с. Лозица
113	Късноантична и средновековна крепост "Калето" на десния бряг на р.Луда Камчия, върху едноименната височина -северна тънка на хребета "Есенски баири"; на 1,5 км.южно от селото, Късноантична и средновековна българска крепост "Калето", 1,5 км.южно от селото върху едноименновъзвишение, над десния бряг на р. Луда Камчия	археологически	национално	с. Манолч
114	Античен и средновековен път; трасето му минава по билото на Гериша-землището на с. Манолч/ при левия бряг на р. Луда Камчия" - от юг и изток на "Калето" -землището на с.Черница	археологически		с. Манолч
115	Крепост „Калето“, 2 км. северно	Архитектурно-строителек от Античността и Средновековието	Местно	с. Подвис
116	Късноантична и средновековна крепост /"Златан кайрак"/ в едноименна местност на десния бряг на р. Луда Камчия; по северните склонове на Подвиските възвишения /клон от Стидовскага планина/; на 3 км. северозападно от селото	археологически		с. Подвис
117	Късноантична и средновековна крепост /"Облеченото кале"/; заема района на източния връх на Подвиските възвишения; на 2 км. североизточно от селото	археологически		с. Подвис
118	Селищна могила "Черковичето"; на левия бряг на Стумбелска река в едноименна местност; на 3 км югозападно от селото	археологически		с. Подвис
119	Древен път, трасето минава от брода на р. Луда Камчия при м."Дермен мешеси" и м."Тамията"-м,"Кузбаалар-„Облеченото кале" - северозападните покрайнини на селото - м.Коль Хасан"-десния бряг на потока "Душмана"	археологически		с. Подвис
120	Антично селище в м.'Върбовец", на 700 м. югоизточно от селото /Горния водоем/	Археологически		с. Подвис
121	Антична постройка в м."Кел Хасан", 100 м. западно от покрайнините на селото	археологически		с. Подвис
122	Селище от османския период в м."Кел Хасан", на десния бряг на р.Душмана, 50 м западно от покрайнините на селото	археологически		с. Подвис
123	Надгробна могила на десния бряг на Стумбелска река; 2 км. западно от селото	археологически		с. Подвис
124	Надгробна могила; вдясно от пътя за Подвисе - Есен в необработваема плот; на 1800 м. западно от селото	археологически		с. Подвис
125	Късноантична преграда в м."Дермен мешеси" и м."Тапията",на десния бряг на язовир Камчия; на 2600 м. североизточно от селото	археологически		с. Подвис

126	Къща на Желязко Ганчев	архитектурно-строителен		с. Подвис
127	Къща на Иван Ганев	архитектурно-строителен		с. Подвис
128	Църква "Свети Теодор Стратилат"	художествен		с. Подвис
129	Селищна могила /Марина могила/; 3 км.юг-югоизточно, десен бряг на Печенския дол, вляво от шосето за м.'Кошаритс'/на 300 м.от него/, в м.Табрето"	археологически		с. Прилеп
130	Селище от тракийския и късноантичен период, 2 км. юг- югозападно на левия бряг на на потока Садината до водоизточника	археологически		с. Прилеп
131	Надгробна могила /Шошоолуната могила/, 2 км. Югозападно на левия бряг на потока Садината; северозападно от чешмата "Кобачка"/"Раева чешма"/	археологически		с. Прилеп
132	Надгробна могила "Чучоро", 350 м. от източните покрайнини.вляво от шосето за с. Съединение в м."Сърта"	археологически		с. Прилеп
133	Селище от османския период "Бежането"; 4,5 км южно. на десен бряг на р. Вълкана, в едноименна местност,на северните скатове на Карнобашката планина	археологически		с. Прилеп
134	Къща на Чаньо Иванов Шишев	архитектурно-строителен		с. Прилеп
135	Къща на Андрей Андреев Ангелов	архитектурно-строителен		с. Прилеп
136	Надгробна могила, м."Дойковец", отдясно на пътя Прилеп-Карнобат; на 3 км. югозападно от селото	археологически		с. Прилеп
137	Надгробна могила в м.Таш пунар" /""Каменен кладенец"/; на 100 м. западно от покрайнините	археологически		с. Прилеп
138	Късноантична и средновековна крепост /Калето/; върху един от хълмовете на Прилепените възвишения- клон на Стадовската планина; на 2.5 км. северозападно от селото 2.5 км северно	археологически		с. Прилеп
139	Шикева могила	археологически	нлционално	с. Прилеп
140	Могила до село	археологически	национално	с. Прилеп
141	Мирина могила	археологически	национално	с. Прилеп
142	Дойнова могила	археологически	национално	с. Прилеп
143	Лобно място на Владислав Драмов, м. Куза“, 3 км. северно	исторически	местно	с. Пчелин
144	Надгробна могила. м. Ковачка, отляво на шосето с. Садово - с. Медвен; на 3 км.запад-югозападно от селото	археологически		с. Садово
145	Могилен некропол "Трите могили" в едноименната местност, по Тюрк блаир отдясно на пътя с. Садово-с.Ябланово; на 6 км северозападно от селото	археологически		с. Садово
146	Могилен некропол в югоизточния край на м. "Краставо пладнице“, 6.5 км северозападно от селото	археологически		с. Садово
147	Надгробна могила на билото на Новачка баир /южен клон на Котленската планина/;	археологически		с. Садово

	на 6 км. западно от селото			
148	Надгробна могила при североизточните склонове на височината Ач баир; на 4 км. югозападни от селото	археологически		с. Садово
149	Надгробна могила; на билото на височината Юкляр бурум /между реките Сулу дере и Садовска река/, 3 км северно от селото	археологически		с. Садово
150	Надгробна могила; вдясно от стария път Садово-Бероново; 3 км. югоизточно от селото	археологически		с. Садово
151	Антично и средновековно селище /Новачка/ в едноименната местност; на 3 км.запад-югозападно от селото	археологически		с. Садово
152	Късноантична и средновековна крепост "Карасу калеси" /Черноводна крепост/; на едноименен хребет между реките Голямо Карасу, Малко Карасу и Седали алчак; 7 км, северно от селото	археологически		с. Садово
153	Късноантична и средновековна крепост /Калето/, на височина Кале бурун, над левия бряг на /Ана дере/ Садовската река; на 0,5 км. североизточно от селото	археологически		с. Садово
154	Късноантична крепост; върху южната част на височината Казълджик; 10 км. северно от селото	археологически		с. Садово
155	Късноантична защитна преграда "Еркесия" между височините Малък въшкав кайрак /Битли баир/ и Дюдюкчията /Свиреца/ върху билото на рида, 10.5 км север-северозападно от селото	археологически		с. Садово
156	Късноантична защитна преграда; на билото Узун алан /Дълга поляна/ във Върбишкия проход, 12 км. север- североизточно от селото	археологически		с. Садово
157	Древен път през Върбишкия проход; трасето минава през м."Писанеца" - Янък куле - Узун алан западно от кота 1,003-Голям Чаплак; 4 км. източно от селото	археологически		с. Садово
158	Древен път; през м."Харманите"; 4 км. северно от селото	археологически		с. Садово
159	Древен път /Тяур йол/; трасето минава през м."Соватите", м."Еркесията", м."Узун гьол" - южно от м." южно от м. "Царевец" - с."Медвен; 10 км северозападно от селото	археологически		с. Садово
160	Древен път, минава по трасето на м."Узун гьол", "Тюрк баир" - долината на р. Луда Камчия; 2.5 км. западно от селото	археологически		с. Садово
161	Водохранилище /щерна/; западния склон на хребета Голям Чаплак; 11 км. север-североизточно от селото	археологически		с. Садово
162	Култова постройка "Манастирището" в равнинната местност "Арипрели", 5 км източно от селото	археологически		с. Садово
163	Стражева кула в м."Чатал каин", 11 км. север- североизточно от селото	археологически		с. Садово
164	Късноантична каменно-землена защитна преграда Янаджик /Демиркапия/, 10 км. северно от Садово в м."Узун алан" /Дълга поляна/ и Демиркапия на 600 м.	Археологически Групов Археологически археологически	местно местно местно местно	с. Садово

	северозападно от т.н. Кота 1.008 при Върбишкия проход вляво от шосето Берово-Върбица Комплекс: -каменна защитна стена, преграждаща прохода -система от два рова и два вала, съоръжения пред злщнтната стена	археологически археологически	местно	
165	Късноантична и средновековна крепост /"Каябашкото кале" "Калето"/; под северния бряг на Скаленския язовир; 1.5 км северозападно от селото	археологически		с. Скала
166	Късноантична и средновековна крепост /Градището/, на хълм между потоците Чешменски и Осенски дол; 0.6 км. юг-югозападно от селото	археологически		с. Скала
167	Защитен пункт; по западния склон на височината Средна могила/ в Сидовската планина/; на 3 км.запад-северозападно от селото	археологически		с. Скала
168	Наблюдателен пункт /обсервационен/: на върха на височината Средна могила; 3 км. запад-северозападно от селото.	археологически		с. Скала
169	Антична и средновековна пътна връзка /Периторски път/, трасето минава край северния и западния зид на "Каябашкото кале" м."Чуклата"-долината на р.Азмак, на 1 км северозападно от селото	археологически		с. Скала
170	Селище от късноримската и ранновизантийската епоха /IV-VI век/ и късното средновековие, до южните покрайнини на селото, м "Юртлука"	археологически		с. Скала
171	Късноантична и средновековна крепост "Хасар", 500 м. от северните покрайнини, върху планинско стъпало, при левия бряг на р.Моравска	археологически		с. Съединение
172	Късноантична и средновековна крепост "Хасар". 4 кмзапад- северозападно, над десния бряг на р Луда Камчия, върху едноименно скалисто възвишение	археологически		с. Съединение
173	Късноантично селище; 4 км.запад-северозападно в м."Богданово"/"Артмулука"/	археологически		с. Съединение
174	Древен път; 3.8 км.запад-северозападно, м."Фатма бюют/Фатма потъна"	археологически		с. Съединение
175	Селище от османския период: 800 м. запад на покрайнини, върху източния склон на височината, на десния бряг р.Моравска	археологически		с. Съединение
176	Култова постройка "Клисе ери "/място на църква/; 500 м. от западните покрайнини, на десния бряг на р.Моравска. в едноименната местност	археологически		с. Съединение
177	Крепост от ранновизактийския период /Vв.-VIв./-"Кидика": 2 км. северно от върху висок едноименен връх във Върбишкия балкан	археологически		с. Съединение
178	Крепост от ранновизантийската епоха /Vв.-VIв./ и българското средновековие /XI - XII/ Малкото кале; 3 км. североизточно от селото/3 км. запад-северозарадно от с.Люляково, Бургаска област/, на върха на	археологически		с. Съединение

	сръмен рид;			
179	Селище от ранновизантийск та епоха /V.-VI./ и българското средновековие /XI - XII/:до северозападните покрайнини на селото, на двата бряга на р.Моравска	археологически		с. Съединение
180	Късноантична и средновековна крепост/"Кара куле" "Кара кале"/ върху възвишение: 200 м. северно от покрайнините на селото	археологически		с. Славянци
181	Късноантична и средновековна крепост /"Хисаря"Калето"/, върху възвишение; 2 км. северозападно от селото	археологически		с. Славянци
182	Надгробна могила при м."Могилите", до източните покрайнини на селото	археологически		с. Славянци
183	Надгробна могила в м."Дермен бюлю", на десния бряг на р Мочурица; на 2.5 км, южно от селото	археологически		с. Славянци
184	Надгробна могила в двора на Никола Кабранов, в югозападната част на селото	археологически		с. Славянци
185	Антично и средновековно селище,м."Юк Тарла"; 2.6 км. изток-югоизточно от селото	археологически		с. Славянци
186	Стар подземен проход в северната част на селото/ на север продължава към "Кара куле"/	археологически		с. Славянци
187	Древен път,трасето на комуникацията пресича билото на Стидово, минава през рова м."Хисаря" и по десния бряг на Мандръльк дере/ Мадремско дере, дебушира и полето на Тракия	археологически		с. Славянци
188	Къща на Андон Янков Стефанов	архитектурно-строителен		с. Славянци
189	Църква "Свети Димитър"	художествен		с. Славянци
190	Надгробна могила, 3 км. юг- югоизточно на левия бряг на р.Азмак /'Мочурица"/,вдясно от шосето за гр.Карнобат в м. "Помуклука"	археологически		гр. Сунгурларе
191	Надгробна могила /Малката могила/ до северозападните покрайнини на града	археологически		гр. Сунгурларе
192	Надгробна могила /Голямата могила/ до северозападните покрайнини на града	археологически		гр. Сунгурларе
193	Надгробна могила в м. "Новите лозя", 0.6 км западно	археологически		гр. Сунгурларе
194	Антично светилище /"Ичмята"/; на 0,6 км. западно от покрайнините; в едноименната местност	археологически		гр. Сунгурларе
195	Антично и късносредновековно селище "Юртището"/Кара пунар кабаба'/ в м."Новите лозя", 0.8 км западно от града	археологически		гр. Сунгурларе
196	Къща наследници Тодорка и Марийка Стефанови Кехайова /Брадова къща-музей/	архитектурно-строителег		гр. Сунгурларе
197	Надгробна могила, м."Поливанова кашла", 3 км. запад-югозападно от селото	археологически		с. Терзийско
198	Късноантичка и средновековна крепост /"Голямото кале", "Горното кале"/ по южните склонове на Терзийски баир, 4 км югозападни от селото	археологически		с. Терзийско

199	Късносредновековно селище в м."Юрта" /"Камините"/, 3.5 км. западно от селото	археологически		с. Терзийско
200	Могилен некропол, 2 км югоизточно вдясно от шосето за гр.Карнобат, в м."Под корията"	археологически		с. Терзийско
201	Къща на Гани Георгиев Караганев	архитектурно-строителен		с. Терзийско
202	Могилен некропол, 1 км. северно, вляво от шосето за с.Есен	археологически		с. Черница
203	Надгробна могила, 500 м северно от селото	археологически	национално	с. Черница
204	Надгробна могила/ "Хиндировата могила", вдясно от т.н. Аврамов път, 2.8 км. Северозападно	археологически		с. Чубра
205	Надгробна могила в м.Танчовото дърво", на десния бряг на р.Мочурица, край шосето Чубра-с.Пъдарево на 0.5 км. югозападно от селото	археологически		с. Чубра
206	Антично селище; на левия бряг на р.Мочурица и м."Миткова маралък"; 100 м. западно от покрайнините на селото	археологически		с. Чубра
207	Антично и средновековно селище при подножието на възвишението Кичува баир/ крайна южна издънка на Сидовската планина;/ вдясно от пътя за с.Анрамов /Сливенски окръг;/ 3,5 км. запад-северозападно от селото	археологически		с. Чубра
208	Пътна станция в м."Саръхана", 2.5 км югозападно от селото	археологически		с. Чубра
209	Древен път с калдъръмена настилка в м."Иланджика", 2 км. южно от селото	археологически		с. Чубра

Източник: Община Сунгурларе, 2017 г.

Известните археологически обекти (106 на брой) са представени във вид на регистрационни карти с кратка анотация, която съдържа данни за местоположението, локализацията, особеностите, вида и хронологията, история на проучването, юридически статут и автор.

Информацията от НАИМ/БАН за посочените обекти е следната:

- **Землище с.Балабанчево**

1. Локализиран са мазилки и керамични съдове със статут Археологическа културна ценност с национално значение съгласно чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;
2. Група могили, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
3. Група могили обявени ад паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

- **Землище с.Бероново**

4. Единична могила, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
5. Единична могила, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

- **Землище с.Везенково**

6. Локализиран камени стени - крепост от късна античност и крепост от

- византийско владичество. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
7. Единична могила, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 8. Единична могила, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
- **Землище с.Велислав**
 9. Единична могила, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 - **Землище с. Вълчин**
 10. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, метални водопроводни тръби и тухли на площ от 4 дка - селище от късна античност, селище от първа българска държава и селище от късно средновековие. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;
 11. Находки на керамични съдове - селище от бронзова епоха. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;
 12. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А
 13. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 14. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 15. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 16. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 17. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 18. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 19. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 20. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 21. Равномерно разпръснати находки • каменен архитектурен детайл, керамични съдове и тухли, част от селище от късна римска епоха и селище от късна античност. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим В;
 22. Крепост от късна античност и първо българско царство, локализирани находки от керамични съдове, каменни стени и ров. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А
 23. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 - **Землище с.Грозден**
 24. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 25. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение

- с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
26. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 27. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 28. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 29. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 30. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 31. Могилен некропол. обявен за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 32. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
 33. Равномерно разпръснати керамични съдове, част от селище от късна античност, втора българска държава и възраждане. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим В;
 34. Селище от късна античност - археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим В
- **Землище с.Есен**
 35. Група могили от късна желязна епоха, открити керамични съдове. Обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А
 36. Група могили от късна желязна епоха. Обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А
 37. Група могили от късна желязна епоха, открити керамични съдове. Обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А
 38. Група могили от късна желязна епоха, открити керамични съдове. Обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А
 39. Каменна площадка, част от скално светилище от късна желязна епоха. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
 40. Каменен кръг и каменна площадка, част от скално светилище от късна желязна епоха. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
 41. Каменна площадка, част от скално светилище от късна желязна епоха. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
 42. Каменен архитектурен детайл, каменна площадка и керамични съдове, част от скално светилище от късна желязна епоха. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
 - **Землище с.Каменско**
 43. Каменни стени, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното

наследство. Режим А;

• **Землище с. Камчия**

44. Каменни стени, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

45. Единична могила, обявена паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

46. Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична и средновековна крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А

• **Землище с.Климаш**

47. Равномерно разпръснати керамични съдове и тухли, част от късно антична единична постройка. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б.

48. Равномерно разпръснати керамични съдове, селище от възраждане. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б.

49. Единична могила, обявена паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с. Костен**

50. Едноцентрична концентрация на керамични съдове и тухли от късна античност. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б.

51. Каменни стени от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

52. Група могили, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с.Лозарево**

53. Многоцентрична концентрация от каменни водопроводи, каменни настилки, каменни стени, каменни спънала, каменен архитектурен детайл, керамична лампа, керамични водопроводни тръби, керамични съдове, метално оръдие на труда, метално оръжие, монета, стъклени находки, тухли. Вид и хронология:

- Селище от Райна желязна епоха;
- Крепости от Късна римска епоха;
- Крепости от Късна Античност;
- Крепости От Първа българска държава;
- Крепости от Втора българска държава;
- Плоськ некропол от Византийско владичество;
- Църква от Късна Античност;

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

54. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове. Вид и хронология:

- Селище от Късна римска епоха;
- Селище от Късна Античност;
- Селище от Първа българска държава;
- Селище от В'и-ора българска държава;

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

55. Единична могила, обявена паметник на културата с национално значение с

РМС 1711/10.1962 г. Режим А

• **Землище с.Манолич**

56. Каменни стени, част от късно антична крепост и крепост от Второ българско царство. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

• **Землище с.Подвие**

57. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, късове замазка и късове мазилка, част от селище от Енеолит. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режн.м Б;

58. Равномерно разпръснати находки на керамични съдове, част от селище от Възраждане. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

59. Каменни стени, ров и керамични съдове, част от селище, датирано от Втора българска държава. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

60. Керамични съдове и тухли, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

61. Каменни стени на селища и постройки от Късна античност. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим В;

62. Единична могила от Римска епоха, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

63. Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост и средновековна крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

64. Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А

• **Землище с. Прилеп**

65. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, кремъчна конкреция, късове замазка и късове мазилка, част от селищна могила с датировка Енеолит. Обявен паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

66. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

67. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

68. Равномерно разпръснати находки от каменни стени, керамични съдове, метално оръжие и монета. Вид и хронология:

- Крепост от Късна античност:

- Крепост от Първа българска държава. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

69. Равномерно разпръснати находки от каменни стени, керамични съдове, тухли. Вид и хронология:

- Селище от Късна античност:

- Селище от Втора българска държава;

- Селище от Възраждане:

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

70. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове и късове замазка.

Вид и хронология:

- Селище от Енеолит;
- Селище от Античност;
- Селище от Късно средновековие;

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

71. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

72. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

73. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с.Садово**

74. Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост със статут „археологическа културна ценност с национално значение“ съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

75. Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

• **Землище с. Скала**

76. Равномерно разпръснати находки от каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

77. Керамични съдове, част от късно антично селище и селище от Възраждане. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

78. Керамични съдове, част от късно антично селище. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

79. Равномерно разпръснати находки от каменни стени, каменен архитектурен детайл, хоросанови мазилки, керамична тежест, керамични съдове, монета и тухли, част от късно антична крепост. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

• **Землище с.Славянци**

80. Равномерно разпръснати находки от селище от Късна желязна епоха. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

81. Единична могила обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

82. Находки от каменни стени, каменен архитектурен детайл, хоросанови мазилки, керамични съдове и тухли, част от крепост от Второ българско царство. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

83. Каменни стени, керамични съдове и тухли, част от селище от Византийско владичество и Втора българска държава. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство.

Режим В;

84. Каменни стени, керамични съдове, монета и тухли. Вид и хронология:
- Крепост от Късна античност;
 - Крепост от Първа българска държава
 - Крепост от Втора българска държава.

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;

• **Землище гр. Сунгурларе**

85. Група могили, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А\
86. Група могили, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
87. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
88. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, монети и тухли. Вид и хронология:
- Селище от Късна римска епоха;
 - Селище от Късна античност;
 - Селище от Втора българска държава;

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

89. Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, монета и тухли. Вид и хронология:
- Селище от Праистория;
 - Селище от Късна античност;
 - Селище от Първа българска държава;
 - Селище от Възраждане;

Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б;

90. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с. Съединение**

91. Каменни стени, част от късно антична крепост и крепост от Второ българско царство. Статут: Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
92. Единична могила, обявена за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
93. Група могили, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
94. Група могили, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с. Терзийско**

95. Средновековен единичен гроб и единична могила, обявени за паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
96. Каменни стени, част от антична църква. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А;
97. Единична могила, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
98. Група могили, паметник на културата с национално значение съгласно

- РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
99. Група могили, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
100. Каменни стени и керамични съдове. Вид и хронология:
- Крепост от Късна античност;
 - Крепост от Първа българска държава;
 - Крепост от Втора българска държава;

Статут: Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим А

101. Единична могила, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
102. Група могили, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;
103. Група могили, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с.Черница**

104. Керамични съдове, част от късно антично селище. Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ал. 3 от Закона за културното наследство. Режим Б
105. Единична могила, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

• **Землище с.Чубра**

106. Единична могила, паметник на културата с национално значение съгласно РМС 1711/10.1962 г. Режим А;

Таблица 50. Археологически паметници, които притежават статут на недвижими културни ценности с национално значение, регистрирани в АИС „Археологическа карта на България“

№	Обект	Регистрационна карта	Статут	Режим	Местоположение
1	Мазилки и керамични съдове	10000382	Археологическа културна ценност с национално значение съгласно чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Балабанчево
2	Група могили	10000941	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Балабанчево
3	Група могили	10000942	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Балабанчево
4	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Бероново
5	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Бероново
6	Каменни стени - крепост от късна античност и крепост от византийско владичество		Археологическа културна ценност с национално значение съгласно чл. 146, ал. 3 от ЗКН	Режим А	с.Везенково
7	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Везенково
8	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС	Режим А	с.Везенково

			1711/10.1962 г.		
9	Единична могила	10000386	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Велислав
10	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, метални водопроводни тръби и тухли на площ от 4 дка - селище от късна античност, селище от първа българска държава и селище от късно средновековие	5810150	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Вълчин
11	Находки на керамични съдове - селище от бронзова епоха	5810151	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Вълчин
12	Могилен некропол	5810152	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
13	Могилен некропол	5810153	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
14	Могилен некропол	5810154	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
15	Могилен некропол	5810155	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
16	Могилен некропол	5810156	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
17	Могилен некропол	5810157	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
18	Могилен некропол	5810158	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
19	Могилен некропол	5810159	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
20	Могилен некропол	5810160	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
21	Равномерно разпръснати находки - каменен архитектурен детайл, керамични съдове и тухли, част от селище от късна римска епоха и селище от късна античност	5810161	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Вълчин
22	Крепост от късна античност и първо българско царство, локализираните находки от керамични съдове,		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Вълчин

	каменни стени и ров				
23	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Вълчин
24	Могилен некропол	5800130	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
25	Могилен некропол	5800131	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
26	Могилен некропол	5800132	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
27	Могилен некропол	5800133	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
28	Могилен некропол	5800134	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
29	Могилен некропол	5800135	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
30	Могилен некропол	5800136	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
31	Могилен некропол	5800137	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
32	Единична могила	5800138	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Грозден
33	Равномерно разпръснати керамични съдове, част от селище от късна античност, втора българска държава и възраждане	5800139	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Грозден
34	Селище от късна античност	5800140	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Грозден
35	Група могили от късна желязна епоха	10000383	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Есен
36	Група могили от късна желязна епоха	10000393	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Есен
37	Група могили от късна желязна епоха, открити керамични съдове	10000392	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Есен
38	Група могили от късна желязна епоха, открити керамични съдове	10000391	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Есен
39	Каменна площадка, част от скално светилище от късна	10000390	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Есен

	желязна епоха				
40	Каменен кръг и каменна площадка, част от скално светилище от късна желязна епоха	10000389	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Есен
41	Каменна площадка, част от скално светилище от късна желязна епоха	10000388	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Есен
42	Каменен архитектурен детайл, каменна площадка и керамични съдове, част от скално светилище от късна желязна епоха	10000387	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Есен
43	Каменни стени, част от късно антична крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Каменско
44	Каменни стени, част от късно антична крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Камчия
45	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Камчия
46	Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична и средновековна крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Камчия
47	Равномерно разпръснати керамични съдове и тухли, част от късно антична единична постройка	5810130	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Климаш
48	Равномерно разпръснати керамични съдове, селище от възраждане	5810131	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Климаш
49	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Климаш
50	Едноцентрична концентрация на керамични съдове и тухли от късна античност	5810129	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Костен
51	Каменни стени от късно антична крепост	5810134	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Костен
52	Група могили	5810135	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Костен
53	Многоцентрична концентрация от каменни водопроводи, каменни настилки,	5810144	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Лозарево

	каменни стени, каменни спънала, каменен архитектурен детайл, керамична лампа, керамични водопроводни тръби, керамични съдове, метално оръдие на труда, метално оръжие, монета, стъклени находки, тухли				
54	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове	5810145	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Лозарево
55	Единична могила	5810146	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Лозарево
56	Каменни стени, част от късно антична крепост и крепост от Второ българско царство		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Манолитч
57	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, късове замазка и късове мазилка, част от селище от Енеолит	5810044	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Подвис
58	Равномерно разпръснати находки на керамични съдове, част от селище от Възраждане	5810045	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Подвис
59	Каменни стени, ров и керамични съдове, част от селище, датирано от Втора българска държава	5810046	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Подвис
60	Керамични съдове и тухли, част от късно антична крепост	5810047	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Подвис
61	Каменни стени на селища и постройки от Късна античност	10003126	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Подвис
62	Единична могила от Римска епоха	10003127	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Подвис
63	Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост и средновековна крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Подвис
64	Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	
65	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове,	5810136	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Прилеп

	кремъчна конкреция, късове замазка и късове мазилка, част от селищна могила с датировка Енеолит				
66	Единична могила	5810137	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Прилеп
67	Единична могила	5810138	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Прилеп
68	Равномерно разпръснати находки от каменни стени, керамични съдове, метално оръжие и монета	5810139	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Прилеп
69	Равномерно разпръснати находки от каменни стени, керамични съдове, тухли	5810140	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Прилеп
70	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове и късове замазка	5810141	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Прилеп
71	Единична могила	5810142	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Прилеп
72	Единична могила	5810143	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Прилеп
73	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Прилеп
74	Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Садово
75	Каменни стени и керамични съдове, част от късно антична крепост		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Садово
76	Равномерно разпръснати находки от каменни стени и керамични съдове, част от късноантична крепост	5800171	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Скала
77	Керамични съдове, част от късно антично селище и селище от Възраждане	5800172	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Скала
78	Керамични съдове, част от късно антично селище	5800173	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Скала
79	Равномерно разпръснати находки от каменни стени,	5800174	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Скала

	каменен архитектурен детайл, хоросанови мазилки, керамична тежест, керамични съдове, монета и тухли, част от късноантична крепост				
80	Равномерно разпръснати находки от селище от Късна желязна епоха	10000381	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Славянци
81	Единична могила	5800121	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с.Славянци
82	Находки от каменни стени, каменен архитектурен детайл, хоросанови мазилки, керамични съдове и тухли, част от крепост от Второ българско царство	5800122	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Славянци
83	Каменни стени, керамични съдове и тухли, част от селище от Византийско владичество и Втора българска държава	5800123	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с.Славянци
84	Каменни стени, керамични съдове, монета и тухли	5800124	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с.Славянци
85	Група могили	5800125	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	гр. Сунгурларе
86	Група могили	5800126	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	гр. Сунгурларе
87	Единична могила	5800127	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	гр. Сунгурларе
88	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, монети и тухли	5800128	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	гр. Сунгурларе
89	Равномерно разпръснати находки от керамични съдове, монета и тухли	5800129	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	гр. Сунгурларе
90	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	гр. Сунгурларе
91	Каменни стени, част от късноантична крепост и крепост от Второ българско царство		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Съединение
92	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Съединение

93	Група могили		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Съединение
94	Група могили		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Съединение
95	Средновековен единичен гроб и единична могила	10000380	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
96	Каменни стени, част от антична църква	10000666	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Терзийско
97	Единична могила	5800168	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
98	Група могили	5800169	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
99	Група могили	5800170	Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
100	Каменни стени и керамични съдове		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим А	с. Терзийско
101	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
102	Група могили		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
103	Група могили		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Терзийско
104	Керамични съдове, част от късноантично селище		Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146. ат. 3 от ЗКН	Режим Б	с. Черница
105	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Черница
106	Единична могила		Паметник на културата с национално значение с РМС 1711/10.1962 г.	Режим А	с. Чубра

Източник: НАИМ/БАН, 2017 г.

Реално съществуващите археологическите обекти в община Сунгурларе са много повече. Това е така, защото на територията на общината са провеждани само ограничени археологически проучвания за издирване на археологически обекти(НАИМ/БАН).

Като цяло трудност представлява полагането на системни грижи на обектите на културното наследство, особено за археологическите недвижими ценности, които са преобладаващи.

Предвид огромния потенциал на функционалната система КИН в Община Сунгурларе и културната стойност на обектите следва да се проучат възможностите за социализация на културното наследство посредством:

- Консервация и експониране;
- Нови археологически проучвания;
- Разработване на туристически маршрути;
- Други мерки.

Режимите за ползване на териториите на археологически обекти са определени според чл. 35 от Наредба № 7 на МРРБ от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони:

- Режим „А“ - забраняват се всички видове дейност строителни, добивни, благоустройствени, селскостопански, мелиоративни и други, които нарушават целостта на земния пласт в границите на археологическия обект.
- Режим „Б“ - относно археологически обекти, попадащи в обработваеми земеделски площи; забраняват се всички видове изкопни работи, както и дълбочинната обработка на почвата (риголване). засаждане на трайни култури с дълбока коренова система, заблацияване и др.. които могат да унищожат или засегнат археологическата субстанция в границите на обекта.

Съгласно Националния регистър на военните паметници и картотека, поддържани от Министерство на отбраната на територията на Община Сунгурларе са декларирани като исторически паметници на културата, които притежават статут на НКЦ и военни паметници 24 възпоменателни знаци, издигнати по повод участието на България във войните.

Таблица 51. Военни паметници в Община Сунгурларе

Културни институции	Местоположение
Паметник с паметна плоча посветен на загиналите в Отечествената война	с. Ведрово, център
Бюст паметник на д-р Константин Везенков	с. Везенково, в парка
Паметник посветен на Българското опълчение.	с. Везенково, малкия парк
Паметник с паметна плоча на лобното място на д-р Везенков	с. Везенково, разклона
Паметна плоча с постамент, посветена на загиналите в Първата и Втората световни войни	с. Велислав, в парка на селото до параклиса
Паметник посветен на загинали през Балканската, Първата и Втората световни войни, Септемврийското възстание	с. Вълчин, в парка в центъра
Монумент, посветен на загиналите в Балканската война 1912 – 1913 г. и Първата световна война 1915 – 1918 г.	с. Грозден, в парка в центъра
Паметник посветен на загиналите във Втората световна война 1944 – 1945 г	с. Есен, в бившия парк
Паметник посветен е на загиналите в Балканската война.	с. Завет, кв. 21, имот 254
Мраморна паметна плоча посветена на загиналите във войните през 1912 – 1945 г.	с. Климаш, на стената на читалището
Мраморна паметна плоча с размери 100 см /70 см. посветена на загиналите в Първата световна война 1914 – 1918 г.	с. Костен, в двора на кметството
Паметник на загинал служител на МВР при изпълнение на служебния си дълг	с. Костен, в двора на кметството
Мраморна паметна плоча посветена на участник в Руско-Турската война	с. Лозарево, Ул. „Първи май“ № 22
Мраморна паметна плоча посветена е на загиналите в Отечествената война	с. Лозарево, На стената на читалище „Светлина“
Паметник „Чешма вододелна“ посветен на загиналите в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна войни, както и на жертвите на политическо насилие	с. Подвис, в центъра върху чешмата
Паметник посветен е на загиналите в Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втора световни войни	с. Прилеп на площада
Паметник посветен е на загиналите през Отечествената война.	с. Садово, в двора на кметството, квартал 36, парцел – I
Паметник с вграден барелеф от бронз посветен е на загиналите от войните през 1912 г., 1913 г., 1915 г., 1918 г.	с. Садово, в двора на читалището, квартал 25, парцел – I, имот № 6 о
Паметник, посветен на загиналите в Балканската и Междусъюзническата войни	с. Славянци, в парка, в центъра
Паметник посветен на Гани Пенков – герой от Втората световна война	с. Славянци, на площада, в центъра
Паметник на ракетчиците	с. Славянци, в парка, в центъра

Паметник посветен на загиналите в Отечественната война	гр. Сунгурларе, В парка на кв. 79, парцел – I
Мраморна паметна плоча посветена на загиналите в Отечественната война	с. Терзийско, кметството
Паметник посветен на загиналите във войните	с. Черница, в двора на читалището
Мраморна паметна плоча в памет на Атанас Ганев Божилов, загинал в Отечественната война в боевете край Драва – Собољч – Унгария.	с. Чубра, кметството

Природните фактори, които представляват риск за увреждане на НКН и на експозиционната им среда са предимно свързани с геоложките рискове. За територията на общината е характерна сеизмичност от VIII и VII степен. Възможни са земетресения с регионално въздействие и ниска степен на предсказуемост. В близост са разположени три епицентъра на земетресения с магнитуд 6-7, които се намират на северозапад, югоизток и на юг от общината. При евентуална изява на сеизмичността такива земетресения могат да предизвикат по-сериозни въздействия, свързани с повреди и разрушения върху обектите, които представляват недвижими културни ценности.

Друг геоложки риска е рискът от наводнения от река Камчия и възможните неблагоприятни последици за недвижимите културни ценности.

Наличната база на НКЦ не е застрашена толкова от екстензивно развиващи се процеси на урбанизация, колкото от други съпътстващи процеси като демографска и икономическа криза и липса на основни документи, произтичащи от прилагане на специализираните закони или стратегически документи. Ето защо, задължително е тяхното създаване и прилагане, след което ще се започнат археологически и архитектурни обследвания и проучвания. В зависимост от резултатите на тези проучвания, следва да се предприемат мерки за консервация и експониране на обектите и археологическите и архитектурни обекти, и тяхното социализиране като значим елемент на културния туризъм в общата структура на зоната.

Към обособените и отдалечените зони и отделни значими обекти на археологическото наследство с последващи устройствени мерки е необходимо да се осигури подходящ достъп (обслужващи пътища, екопътеки), а при доказана необходимост и посетителски центрове. Във вътрешността на общината и свързаните с тях укрепления и могилни некрополи необходимата съпътстваща туристическа инфраструктура следва да се развива и в самите населени места. В рамките на цялата територия на общината следва да се проектира и реализира цялостна информационна система за проучените и експонирани недвижими паметници с основен туристически и информационен център в гр. Сунгурларе. Регионалните културни проблеми са свързани с недостатъчното експониране и адаптиране на недвижимите културни ценности, както и фактът, че до голяма част от недвижимите културни ценности не е осигурен достъп.

Анализираните източници на информация не дават конкретни сведения и оценки за физическото състояние на недвижимото културно наследство в територията. Археологическите и архитектурно-историческите НКЦ могат да се разглеждат в няколко основни групи:

- археологически находки, идентифицирани обекти и археологически недвижими културни ценности в извън селищна среда. Тези обекти, поради тяхното местоположение в отдалечени и трудно достъпни местности без директен достъп (дори и по черен път), са относително запазени в рамките на тяхната естествена природна среда, често пъти в близост или в съчетание със защитени местности (по ЗЗТ) или природни забележителности. Най-често са видими или частично видими на терен.
- археологически находки, обекти и археологически паметници на културата на територията на съвременните населени места.

- археологически находки, обекти и археологически паметници на културата в извънселищна среда в процес на активна урбанизация. Тези територии се определят като проблемни зони. В тях археологическите обекти в най-голяма степен са застрашени от неправомерно заличаване и разрушаване.

Голяма част от архитектурно-строителните НКЦ, разположени в съвременните села в общината, са със статут „декларирани” и „обявени”, има и много обекти с качества на НКЦ, за които не са провеждани процедури по деклариране. Някои от тях, особено в селата, към днешна дата са изчезнали. Предимно това са жилищни сгради от типологията. Определено този тип НКЦ са застрашени от изчезване на територията на Община Сунгурларе.

Относително съхранени в селата са жилищните сгради и църквите, НКЦ с висока художествена стойност, голяма част с категория „национално значение”, строени от средата на 19в до началото на 20-ти век.

При обобщената оценка (диагноза) на състоянието НКЦ могат да се изведат следните изводи:

- неравномерна степен на проученост на археологическите обекти в различните части на територията;
- ниска степен на проученост и документиране на археологическите и архитектурно-строителните обекти в територията на общината;
- ниска степен на социализация или липса на социализация на по-голяма част от обектите на недвижимото културно наследство;
- липса на актуализиран статут и териториално и обектно насочени норми и режими за опазване на недвижимите културни ценности;
- липса на достатъчно конкретни намерения в приетите вече документи на местната власт, по отношение социализацията на обектите на наследството;
- липса на план за опазване и управление на НКЦ;
- лошо физическо състояние на обектите, част от които са застрашени от обезличаване и разрушаване;
- затруднена или липса на физическа достъпност до голяма част от тях
- ниска или липса на популяризация на обектите сред населението и туристите
- липса на единна информационна система за НКЦ;
- липса на информираност на обитателите /собствениците на НКЦ за изискванията за опазването им,
- липса на управленски механизми за финансиране на дейности за експониране и експлоатация и адаптация на обектите

В тази връзка за обектите, които представляват недвижими културни ценности е необходимо:

- Проучване, консервационно-реставрационни работи и експониране на обектите
- Социализация на недвижимите културни ценности
- Съхраняване на урбанистичната автентичност на културната среда;
- Развитие на юридическата защита и висока степен на физическа съхраненост на НКЦ;
- Опазване на НКЦ, чрез изява на териториална цялост на историческите пластове и цялост на тяхната стратификация.
- Изява на НКЦ като ресурс-стимулатор за общото териториално развитие и за развитието на отделните функционални подсистеми.
- Изява на ролята на културния туризъм за териториалното развитие.
- Синтез на културни и природни ценности в единно работеща система; повишаване на традиционната роля на природните територии; интегриране на културен и екотуризъм.

- Развитие на потенциала на НКЦ: локален, регионален и национален; включване на територията в националните и регионалните културни коридори и маршрути.
- Развитие на инструментариум за териториално управление, чрез параметрите на специфичните правила и нормативи за териториите за културно-историческа защита, съгл. чл. 10, ал. 2 от ЗУТ.

Подкрепа на тези действия от адекватна система за управление на КИН като единна система, базирана върху принципите на интегрираната консервация и осигурена със специфични планове за опазване.

По отношение развитието на културата, ОУПО е инструмент за решаване на основните проблеми като включването на културното наследство в единна мрежа и осигуряване на ресурси за финансиране на консервационни и реставрационни дейности. В прогнозното развитие се залага спазване на устройствени режими по реда на ЗУТ и устойчиво развитие и управление на обектите.

Прогнозното развитие съгласно ОУПО включва:

- проучване, консервационно-реставрационни работи и експониране на обектите
- социализация на недвижимите културни ценности
- ремонт и рехабилитация на сгради общинска собственост
- изграждане на исторически комплекс в с. Костен
- създаване на база за археологически разкопки и исторически находки
- изграждане на паметник мемориал на хан Крум в местност Немой дере
- изграждане на православен манастир в с. Садово

Всички тези мерки благоприятстват предвижданията на ОУПО да спомогнат за опазване на културното наследство и намаляване вредното въздействие върху населението и компонентите на околната среда.

5.10. ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

Населението на Община Сунгурларе по данни на НСИ от преброяването на населението през 2011 г. възлиза на 12 559 души. За периода между последните две преброявания – от 2001 до 2011 г. населението на общината е намаляло с 2 850 души или с 18,5%.

Най-многолюден е административният център - град Сунгурларе. Следващи в това отношение са селата Манолич, Съединение и Костен. В някои от селата в общината се наблюдава много малък брой на населението. Най-драстични са показателите в с.Лозица, което е с 10 жители и село Скала с 16 жители. От 2007 година до 2013г. населените места в Общината от 31 са станали 28, като през 2002 г. е закрито с. Огнен, а през 2013 г. – с. Каменско и с. Балабанчево.

По отношение на половата структура на населението за последните 16 години се запазва тенденцията за превес в полза на жените, които към 2016 г. са с 1.92 % повече от мъжете. Към 2016 г. съотношението мъже-жени в общината е 49:51.

Очертава се тенденция на постоянно намаляване на процентът на населението в подтрудоспособна възраст и постоянно увеличаване на населението в надтрудоспособна възраст. За сравнение през 2002 г. населението в подтрудоспособна възраст е 17,7%, а през 2016 г. е 16,60%, т.е. се отчита общо намаляване с 1,1 %. От друга страна населението в надтрудоспособна възраст през 2002 г. е 31,79 %, а през 2016 г. вече е 26,68 %, т.е. се отчита общо намаляване 5,11 %. При процента на населението в трудоспособна възраст се отчита нарастване в периода от 2002 до 2016 г., когато е отчетена най-високата стойност за периода 2016г. е 56,72 %, но се наблюдава постоянна тенденция към намаляване на населението.

Естественят прираст на населението през целия период от 2002-2016 г се запазва отрицателен. Положителен естествен прираст е отчетен през някои години в няколко

население места: с. Вълчин, с. Горово, с. Грозден, с. Камчия, с. Климаш, с. Костен, с. Лозица, с. Манолич, с. Пчелин, гр. Сунгурларе, с. Съединение, и с. Чубра.

Раждаемостта е малко над средната за страната и областта – около 0,5-1%. Смъртността е значително по-висока от тази за областта и страната – 20 души на 1000. Естественят прираст на 100 души е близо три пъти по-голям от средния за област Бургас и почти два пъти по висок от средния за страната. Детската смъртност е два пъти по висока от тази за страната и област Бургас.

Таблица 52. Естествен прираст и детска смъртност в Община Сунгурларе, Област Бургас и Р България към 2014 г.

Общини	Живородени -		Умрели - обща		Естествен		Детска	
	общо	на 1000 ч.н.	общо	на 1000 ч.н.	общо	на 1000 ч.н.	общо	на 1000 деца
Р България	6758	9,4	1089	15,1	-413	-5,7	517	7,6
Област Бургас	4211	10,2	5540	13,4	-132	-3,2	34	8,1
Община	130	10,8	240	20,0	-110	-9,2	2	15,4

В структурата на болестността по причини (класове болести с най-голям относителен дял) за 2014 г. в Област Бургас на първо място са болести на органите на кръвообръщението - 23,2%, следвани от болести на дихателната система - 18,9%, болести на пикочо-половата система 7,6%, болести на окото и придатъците му - 6,5%, болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан - 5,9%, болести на ендокр. жлези - 5,6%, травми и отравяния - 5,2%, болести на храносмилателната системама - 5,1%, болести на нервната система - 4,7%, д.руги 17,3%.

На територията на Общината работи филиал към Центъра за спешна медицинска помощ Бургас. Населението се обслужва от общо 8 амбулатории за първична медицинска помощ, ри от които са в гр. Сунгурларе, както и по една в с.Манолич; с.Лозарево, с. Прилеп, с. Подвис и с. Съединение. Пациентските листи на общопрактикуващите лекари са съобразени със заложените в Националната здравна стратегия за периода 2008-2013 г. горни граници за обхват – 1500 души, обслужвани от един лекар.

На територията на гр. Сунгурларе работи една амбулатория за специализирана медицинска помощ /вътрешни болести/.

Стоматолог има единствено в град Сунгурларе.

Към системата на здравеопазването е и системата за отглеждане на деца до 3 годишна възраст, обхващаща и детските ясли. В общината има една детска ясла, която се намира в общинския център град Сунгурларе.

В общината функционира три обекта на социалната инфраструктура - „Дневен център за стари хора” в гр. Сунгурларе, „Дом за мъже и жени с деменция” в с. Славянци и „Дом за стари хора” в с. Лозарево. Както и 20 броя клуб на пенсионера.

Съществуващите обекти на здравеопазването и социалните услуги задоволяват адекватно потребностите на местното население.

В общината няма болнично заведение.

Остава сериозна проблема с навременно осигуряване на здравна помощ в отдалечените села и тези без лекарски практики.

Снабдяването на населените места с питейна вода се осъществява от местни водоизточници каптажи, дренажи, тръбни и шахтови кладенци и от водоснабдителна система “Камчия” по направление Айтос - НХК - гр. Бургас.

От деривация “Камчия” се подава питейна вода за гр. Сунгурларе и селата Славянци, Чубра, Лозарево, Черница, Подвие и Прилеп.

Значителна част от остарялата водопреносна мрежа се нуждае от реконструкция. Изградените водопроводи са главно от етернитови, стоманени и поцинковани тръби.

Проблем по отношение на водоснабдяването е остарялата водопроводна мрежа за питейна вода, която често аварира. Едни от най-належащите проблеми е включването на нови водоеми към водоснабдителната мрежа.

Проблем при водоснабдяването е отдавна е изтеклият експлоатационен период на водопроводите. Експлоатационната възраст обуславя:

- големи загуби; намалена проводимост: чести аварии;
- влошено качество на питейните води;

Текущ е проект „Интегриран проект за устойчиво развитие на Община Сунгурларе” по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г., в който е предвидена реконструкция на 2.621 км водопроводна мрежа в с. Подвис.

В Община Сунгурларе са стартирали строителните дейности по проект на Министерството на регионалното развитие и благоустройството - Довеждат водопровод за водоснабдяване на с. Черница, гр. Сунгурларе, с. Славянин, с. Чубра, с. Мокрен, с. Пъдарево и Полеви полигон “Ново село”.

Водоснабдяването на голяма част от населените места в Община Сунгурларе е осигурено от водоснабдителна система "Камчия". Пречиствателната станция та питейни води се намира в близост до с.Камчия.

Съществуващата водопроводна мрежа в населените места е амортизирана. В отделни участъци е и «вършена подмяна с полиетиленови тръби.

Довеждащите външни водопроводи преминават през обособени частни имоти.

Понастоящем изградени и въведени в експлоатация са реконструкции на водопроводните мрежи на с. Подвие - I етап и с. Съединение.

Извършена е реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на с. Манолич с изграждане на канализационна мрежа.

През 2016 г. са съгласувани технически проекти за частична реконструкция на вътрешните водопроводни мрежи за селата Лозарево, Чубра и пълна реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа за село Грозден. Към момента същите не са реализирани.

Канализационни мрежи има само в няколко населени места и то частично изградени, включително в общинския център. Изграждането на канализация ще спомогне за постигане на целите заложи в Рамковата директива по водите ,ПУРБ на ИБР и Директива 91/271/ЕЕС

На територията на Община Сунгурларе съществува хидромелиоративна система за поливни цели, предназначена за поливните площи, разположени около селищата Сунгурларе, Славянци и Чубра. В много от населените места за напояване се използва питейна вода.

Извършени са прединвестиционни проучвания за обект:“Частично изграждане на канализационна мрежа и реконструкция на съществуваща водопроводна мрежа на гр.Сунгурларе”

Към настоящия етап няма предадена канализация в населените места на Общината за експлоатация и поддържане.

Загубите на вода в последните години се увеличават, впредвид изтеклия амортизационен срок на тръбите.

Таблица 53. Подавани водни количества към отделните населени места за последните 15 години

Населени мста	Подадени водни количества към населените места м3															
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
с.Бероново	14000	24400	40000	28400	25000	45000	34200	28400	28800	43200	29800	44300	25700	17450	28250	26700
с.Босилково	15500	11420	19900	8800	8800	13700	19600	22700	24000	15000	11600	16800	14300	15000	17800	17700
с.Везенково	66700	42200	17800	15000	31800	55000	37000	47000	42000	20600	38600	28200	25500	28600	29200	29400
с.Ведрово	18250	11320	44000	47600	29600	48600	24600	69500	41000	43000	43000	25400	25400	20600	20600	19800
с.Велислав	9560	13880	13630	8180	8600	20800	9700	10000	14800	10150	15220	18500	15500	14900	14800	14800
с.Вълчин	18500	29100	36100	28100	16000	18200	23000	16000	20500	46000	38600	37300	31000	26900	29900	38900
с.Горово	5400	400	1700	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	100	0	0	0	0
с.Грозден	51430	64200	56400	50300	59500	52000	49000	56000	64000	71000	49000	50000	46100	52100	62200	56900
с.Дъбовица	5600	11200	9200	5700	5950	8300	10800	8600	11700	9000	6750	9300	9900	6800	6000	7800
с.Завет	14600	15400	14800	10700	9000	11750	10400	9200	10500	8500	8650	15300	16300	13000	7200	7200
с.Климаш	16700	19800	16000	11700	14100	14500	19000	16000	15500	14300	20700	15200	14300	15000	12000	12900
с.Лозица	2150	3950	4300	4120	2920	1100	1900	1250	1200	1550	840	1060	610	630	640	690
с.Манолич	57500	57800	57900	62600	68600	69400	102500	75500	76000	69000	82000	65000	99000	58800	63000	59500
с.Лозарево	201700	256301	189960	149690	174550	148210	189355	158280	215000	172000	171500	165000	137700	196700	215700	128000
с.Огнен	10000	5160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
с.Подвис	134500	175253	179708	151892	158284	154176	180192	204765	196673	184879	197688	212716	195300	193700	139500	107000
с.Прилеп	158300	109200	105400	73494	84814	117833	119403	140071	101940	106968	107112	93785	91700	77600	73350	67750
с.Костен	10400	23400	9300	9600	10500	10900	25450	14700	14000	12500	29000	30800	15600	15100	11000	11000

с.Садово	10500	18300	24400	38000	40800	46900	32700	19700	20000	20000	14400	22900	19800	19510	26890	23200
с.Славянци	70150	63700	100700	36200	45000	50750	57000	49100	37500	43000	37000	32000	32100	69400	72900	60000
гр.Сунгурларе	400900	293500	284200	213300	216300	243700	266000	247000	240000	231000	236000	282000	297600	298600	291800	258000
с.Съединение	61300	49300	42700	28286	39000	46669	77250	53580	78000	74650	69000	75040	67040	57700	85100	120840
с.Терзийско	10100	11800	17000	7600	7500	10800	8000	7400	13000	9000	8400	10200	9000	5301	10400	6400
с.Черница	80500	62200	68700	44900	36100	43000	41000	43000	56000	85000	68000	59400	46700	41300	37400	32100
с.Чубра	52880	31000	19200	20800	24400	37000	26400	23950	21300	18000	19200	16900	18300	22600	21500	26900
с.Есен	11600	9600	16100	8150	12100	13900	8100	7650	8700	7100	10000	14000	6400	4000	6600	6100
с.Камчия	6310	6000	6400	5500	5300	5800	6600	7100	5700	5300	5130	4550	3900	3600	4200	5200
язовирно селище	400	300	500	0	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
с.Пчелин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1660	1460	1850	1650	1750	1850
ВСИЧКО:	1515430		1395998	1069812	1135818	1289288	1380350	1337646	1359013	1321897	1320050	1347211	1266600	1276541	1289680	1146630

Източник: Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас, 2017 г.

Съгласно наличната информация в Басейнова дирекция в Община Сунгурларе попадат зони за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т.1 от ЗВ от повърхностни води и санитарно-охранителни зони /СОЗ/, определени по реда на Наредба 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Таблица 53.1. Учредени санитарно-охранителни зони около водоизточници на територията на Община Сунгурларе

№	Заповед №	Водоползване	Водоизточник	Тип	Водно тяло	Населено място	Пояс I дка	Пояс II дка	Пояс III дка
1	6/ 12.02.2014	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	Каптиран извор	защитен	BG2G00000Pg028	с. Пчелин	0,03	245.3	
2	16/ 12.05.2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	Каптиран извор „Беш бунар“	защитен	BG2G00000K2034	с. Каменско	1	1813,03	
3	18/ 02.06.2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	ШК ПС „Манолич“	защитен	BG2G000000Q007	с. Манолич	11.04	19.64	64.57
4	52/ 10.10.2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	ШК за водоснабдяване на с. Берово	защитен	BG2G000000Q007	с. Берово	0.13	41,31	75.13
5	53/ 12.10.2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	ШК за водоснабдяване на с. Дъбовица	защитен	BG2G000000Q007	с. Дъбовица	0.42	12.09	6.71
6	62/ 14.11. 2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	ШК за водоснабдяване на с. Везенково	защитен	BG2G000000Q007	с. Везенково	0.69	16.28	77.79
7	76/ 22.11.2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	Каптиран извор „Беш бунар“	защитен	BG2G00000K2033	с. Камчия	0.38	2505,07	
			Каптиран извор „Ериклик“				0,9	233,98	
			Каптиран извор „Кавака“				0,9	306,293	
8	86/ 02.12.2011	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	Сондажен кладенец „Б-127“	защитен	BG2G00000Pg028	с. Есен	0.31	55.51	172.6
9.	300/03.09.2015	"ВиК" ЕАД - гр. Бургас	Неоген-Кватернер водоносен хоризонт	защитен	BG3G00000NQ005	с. Чубра	3,418	284,8	833,9

Охранителните режими на защитените водни обекти в санитарно-охранителните зони са както следва:

- В пояс I-ви на санитарно-охранителната зона се забраняват:
 - Всички дейности, с изключение на дейностите, свързани с добива на подземна вода, поддръжката на водоземното съоръжение и експлоатацията на санитарно-охранителната зона.
 - Средногодишния добив на използваната вода да бъде по-голям от утвърдените локални експлоатационни ресурси.
 - Достъп на лица, с изключение на тези, свързани с експлоатацията на водоземното съоръжение и на охранителната зона, както и на представителите на контролните органи
- В пояс II-ри на санитарно-охранителната зона се забраняват:
 - Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води.
 - Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества, в т. ч. на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво.
 - Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества между земната повърхност и водното ниво.
 - Преработка и съхранение на радиоактивни вещества и отпадъци.
 - Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали

- вещества под водното ниво.
- Торене при съдържание на нитрати в подземните води над 35 mg/l.
- Използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства.
- Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества.
- Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект.
- В пояс II-ри на санитарно-охранителната зона се ограничават:
 - Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерногеоложки проучвателни съоръжения, в това число и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.
 - Напояване с подземни води от същия подземен воден обект.
- В пояс III-ти на санитарно-охранителната зона се забраняват:
 - Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води.
 - Преработка и съхранение на радиоактивни вещества и отпадъци.
- В пояс III-ти на санитарно-охранителната зона се ограничават:
 - Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект.
- В пояс III-ти на санитарно-охранителната зона се ограничават при доказана необходимост:
 - Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерногеоложки проучвателни съоръжения, в това число и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.
 - Добив на подземни богатства

Санитарно-охранителните зони /СОЗ/ са отразени коректно на схемата на Общия устройствен план на Община Сунгурларе.

Санитарно-охранителни зони /СОЗ/ за питейно-битово водоснабдяване, които са в процедура по учредяване са:

- СОЗ около КИ “Аладжа чешма” на ПС “Славянци” за ПБВ на с.Славянци, община Сунгурларе, област Бургас;
- СОЗ около КИ “Ак бунар” на ПС “Лозарево-стара” за ПБВ на с.Лозарево, община Сунгурларе, област Бургас;
- СОЗ около КИ “Демир чешма” и “Синора” за ПБВ на с.Вълчин, община Сунгурларе, област Бургас;
- СОЗ около КИ “Бялата вода” за ПБВ на с.Костен, община Сунгурларе, област Бургас;
- СОЗ около 3 броя КИ “Двете лули”, “Дълбок дол” и “Махала бунар” за ПБВ на с.Терзийско, община Сунгурларе, област Бургас;

В ОУП на Община Сунгурларе са заложили следните мерки за решаване проблемите на системите за водоснабдяване:

- изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе
- изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци
- доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолитч и Грозден

- изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе в подземлен имот №059001 и подземлен имот №059002 местност „Яраджата“
- изграждане на ПСОВ в с. Съединение - подземлен имот № 000637 местност „Гробища“ в землището на с. Съединение
- изграждане на ПСОВ в с. Грозден - подземлен имот №000193 местност „Вълчова бахча“
- изграждане на ПСОВ в с. Велислав - подземлен имот № 000353 землище Велислав

Капацитетът на ПСОВ гр.Сунгурларе ще е за 3389 е.ж. (еквивалент жители). Имотът, в който ще се разположи ПСОВ се намира на югоизток от град Сунгурларе, на около 200 метра от строителната граница на град Сунгурларе. Пречиствателната станция ще е за механично и биологично третиране на отпадъчни води. Биологичният реактор ще се използва за пълно биологично пречистване на отпадъчните води, при което ще се използва активна утайка с ниско натоварване. В биологичния реактор ще се извършват следните биохимични процеси: пълно биологично пречистване на отпадъчните води чрез използване на утайка; отстраняване на азот – процес на нитрификация и денитрификация; отстраняване на фосфор – биологично частично премахване на фосфор; седиментация – сепариране на пречистените отпадъчни води от утайката.

При правилна инсталация и поддръжка на системата на ПСОВ се очакват следните параметри, като ефект на пречистване:

Концентрации на изход	Ед.мярка	
БПК5	мг/л	25.00
ХПК	мг/л	125.00
НВ	мг/л	35.00
Робщ	мг/л	2.00
рН		от 6-9

Капацитетът на ПСОВ с.Съединение ще е за 1500 е.ж. (еквивалент жители). Имотът, в който ще се разположи ПСОВ се намира на юг от селото, на около 500 метра от строителната граница на село Съединение. ПСОВ с.Съединение има разработени два варианта на технология и техническо оформяне на съоръженията: първи вариант - входна помпена станция с фина решетка и пясъкозадържател. Блокосъоръжение, обединяващо биобасейн с продължителна аерация с повърхностни аератори и вторичен радиален утаител. Обеззаразяване чрез хлориране с натриев хипохлорид. Получената стабилизирана активна утайка се акумулира в силос и обезводнява на изсушителни полета; втори вариант - входна помпена станция за сурови води с ръчна решетка на входа. Процес “Продължителна аерация” в биобасейн с пневмо-механична аерация. Вертикален вторичен утаител. Обеззаразяване чрез хлориране с натриев хипохлорид. Получената стабилизирана активна утайка се акумулира в силос и обезводнява изсушителните полета.

Очакван ефект на пречистване:

БПК5	91,1%
ХПК	77,8%
НВ	87,6%
N - общ азот	71,0%
P - общ фосфор	76,3%

Капацитетът на ПСОВ с.Велислав ще е за 145 е.ж. (еквивалент жители). Имотът, в който ще се разположи ПСОВ се намира на юг от селото, на около 150 метра от строителната граница на село Велислав.

Очакван ефект на пречистване:

БПК5	15 мг/л
Неразтворени вещества	25 мг/л
Общ азот	15 мг/л
Общ фосфор	2 мг/л

Капацитетът на ПСОВ с.Грозден ще е за 800 е.ж. (еквивалент жители). Имотът, в който ще се разположи ПСОВ се намира на изток от селото, на около 1 километър от строителната граница на село Грозден.

Очакван ефект на пречистване:

БПК5	15 мг/л
НВ	30 мг/л
ХПК	90 мг/л
Азот /N-NH4/	5 мг/л
Фосфор	5 мг/л
Показател	Концентрация
Биохимична потребност от кислород (БПК5) при 20 °С без нитрификация	25 мг/л O ₂
Химично потребен кислород (ХПК)	125 мг/л O ₂
Общо съдържание на неразтворени вещества	60 мг/л

Размерите на санитарно-хигиенните зони се определят в зависимост от количеството и начина на пречистване на отпадните води с отчитане на конкретните условия.

Предвидени инвестиционни намерения не попадат в териториалния обхват на СОЗ и съответно не се очаква влицие върху качеството и дебита на водата от водоизточниците. В общият устройствен план са отразени инвестиционните намерения, които са териториално дефинирани. Последващите инвестиционни инициативи следва да се съгласуват с РЗИ Бургас.

5.11. СЪСТОЯНИЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ

Материалните активи на територията на общината включват инфраструктурата на образованието, здравеопазването, социалните дейности, културата, масовият спорт, туристическата инфраструктура, специализираната инфраструктура по опазване на околната среда.

По данни на НСИ към 2011 г. на територията на общината има 7292 жилищни сгради. За периода между последните две преброявания се отчита намаляване на общия брой на жилищните сгради, което основно се дължи на намаляване на жилищните сгради за

временно обитаване. Увеличил броят на жилищните необитавани сгради с 66%, а е намалял броят на жилищните обитавани сгради с 21%.

Таблица 54. Жилищни сгради по вид на сградата и начин на ползване в Община Сунгурларе за 2011 г.

Година	2011
Общо	7292
Жилищни обитавани	4809
Жилищни необитавани	2460
Временно обитавани	20
Колективни Домакинства	3

Източник: НСИ, Преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 г., Справочник Област Бургас

Инфраструктурата на образованието в Община Сунгурларе включва седем детски градини, едно СУ в гр.Сунгурларе и 5 ОУ в селата Лозарево, Грозден, Съединение. Манолич и Прилеп.

Таблица 55. Образователни обекти, равнища, собственост

Наименование	Вид	Населено място	Финансиране
ЦДГ Зорница	целодневна детска градина	с. Грозден	Общинска
ЦДГ Щастливо детство	целодневна детска градина	с. Лозарево	Общинска
ЦДГ	целодневна детска градина	с. Манолич	Общинска
ЦДГ Вела Благоева	целодневна детска градина	с. Прилеп*	Общинска
ЦДГ Ален мак	целодневна детска градина	с. Славянци	Общинска
ОДЗ Слънце	целодневна детска градина	гр. Сунгурларе	Общинска
ЦДГ с.Съединение	целодневна детска градина	с. Съединение	Общинска
ЦДГ Славейче	целодневна детска градина	с. Чубра	Общинска
ОУ „Св.св.Кирил и Методий“	основно	с. Грозден	Общинско
ОУ „Христо Ботев“	основно	с. Лозарево	Общинско
ОУ „Св.св.Кирил и Методий“	основно	с. Манолич	Общинско
ОУ „Васил Левски“	основно	с. Прилеп	Общинско
ОУ „Отец Паисий“	основно	с. Съединение	Общинско
СУ „Христо Ботев“	средно	гр. Сунгурларе	Общинско
Център за подкрепа на личностно развитие – Общински детски комплекс	Център за подкрепа на личностно развитие	гр. Сунгурларе	Общинско

Източник: Регистър на Министерство на образованието, 2017 г. /*ЦДГ Вела Благоева в с. Прилеп е закрыта от 09. 2016 г. със Заповед№494/19.07.16г/

По данни на Община Сунгурларе на територията на общината има 8 средства за подслон с капацитет 88 легла. Липсват обаче данни за реализирани нощувки и съответно приходи от дейността.

Таблица 56. Туристическа инфраструктура в община Сунгурларе

Наименование на обекта	Категоризация	Брой стаи	Брой легла	Местоположение
Къща за гости “Шърково гнездо”				гр. Сунгурларе
Арт Къща за гости НоАрт		6	12	с. Берово
Къща за гости Андоновата къща	2-3 звезди	4	15	Везенково
Къща за гости Миловата къща		6	16	с. Берово
Къща за гости Великовия хан		5	13	с. Берово
Къщата за гости "Дика Палас"	3 звезди	4	8	с. Берово

Къща за гости "Рая"		4	12	с. Берово
Къщата за гости „Диамант“			12	с. Берово

Източник: Община Сунгурларе, 2017 г.

Общият брой на предприятията в общината е 309 броя. В преработващата промишленост броят на предприятията е 21, в строителството - 6, в селско, ловно, горско и рибно стопанство предприятията са 80. В сферата на търговията, ремонтните дейности на автомобили и лични вещи за домакинството функционират 19, в хотелиерството и ресторантьорството - 23.

По отношение на специализираната инфраструктура за опазване на околната среда е необходимо изграждане на пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ), тъй като в момента такива липсват.

Към момента отпадъчните води от домакинствата и обществения сектор в повечето случаи са зауствени в септични ями, което създава предпоставки за замърсяване на почвата, повърхностните и подземни води. Като цяло се нарушава и екологично равновесие на територията на Общината в резултат на непречистените води.

Извършени са прединвестиционни проучвания за обект ППСОВ на гр.Сунгурларе.

В с. Манолич е изградена модулна пречиствателна станция за отпадъчни води с капацитет (Зср.дн=259,20т3/с1. На този етап на територията на община Сунгурларе няма други изградени ПСОВ, предадени за експлоатация и поддръжка.

Предвижданията на плана в сферата на образованието, здравеопазването, социалните дейности, културата, масовият спорт, производствена инфраструктура, туристическата инфраструктура, специализираната инфраструктура по опазване на околната среда включват:

➤ **Прогнозното развитие на социалната база включва:**

- ремонт и рехабилитация на сгради общинска собственост
- изграждане на спортни комплекси, съоръжения и детски площадки

➤ **Прогноза за развитие на образованието**

- ремонт и рехабилитация на сгради общинска собственост

➤ **Прогноза за развитие на здравеопазването и социалните дейности**

- Разкриване на допълнителни 7 дентални практики
- разкриване на нови Центрове за обществена подкрепа /ЦОП/ в община Сунгурларе с капацитет 30 места
- разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/ за деца с капацитет 10 места.

➤ **Прогноза за развитие на културата**

- ремонт и рехабилитация на сгради общинска собственост
- изграждане на исторически комплекс в с. Костен
- създаване на база за археологически разкопки и исторически находки
- изграждане на паметник мемориал на хан Крум в местност Немой дере
- изграждане на православен манастир в с. Садово

Прогнозата за икономическото развитие включва:

- **Развитие на селското и горското стопанство**
 - залесяване на гори, изгорели от пожар
- **Развитие на промишлеността**

- изграждане на предприятие за разфасоване на пчелен мед
- **Развитие на туризма**
- изграждане на горски пътища за достъп на туристи до зони за отдих и разходка и достъп до трудно достъпни горски терени
- изграждане на исторически комплекс в с. Костен
- създаване на база за археологически разкопки и исторически находки
- изграждане на паметник мемориал на хан Крум в местност Немой дере
- изграждане на православен манастир в с. Садово

6. РАЗВИТИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО Я ЗАМЪРСЯВАТ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Текущото състояние на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат без реализиране на ОУПО е разгледано в т. 5 и може да бъде систематизирано и обобщено по следния начин за съответните компоненти на околната среда и фактори, които ѝ въздействат:

➤ **Атмосферен въздух**

Атмосферният въздух е с много добро качество. Няма констатирани сериозни замърсявания на въздуха. Като най-голями замърсители се явяват емисиите от моторните превозни средства и емисиите от битовия сектор. Основната причина за замърсяването от битовия сектор се явява използването за отопление твърдо и течено гориво. Стойностите на генерираните емисии на останалите замърсители са с незначителни стойности.

➤ **Повърхностни и подземни води**

Ще продължи антропогенно натоварване и влошаване качествата на водите. Ще се запазят и силно неблагоприятните тенденции за:

- недостатъчно използване на капацитета на питейните водоизточници и липсата на пречиствателни станции
- завишаване загубите на питейна вода, в резултат на амортизацията на водопроводната мрежа
- ниска изграденост на канализационна мрежа и продължаващата ѝ амортизация
- невъзможност за постигане на целите и изпълнение на част от мерките за защита на водите, регламентирани в ПУРБ

➤ **Почви и земни недра**

Ще се запазят проблемите по отношение на почвите във връзка със съществуващия риск от разрушителни геоложки процеси и явления в земната среда, ежедневна ветрова ерозия и последващи ендеогенни естествени процеси: първични ефекти и вторични ефекти – свлачища, срутища, пропадане, втечняване и водни прориви.

➤ **Биологичното разнообразие и неговите елементи, елементи на националната екологична мрежа**

Ще се затрудни реализацията на мерките за защитените природни обекти. Ще се влоши състоянието на флората и фауната в следствие на запазващата се тенденция за Палене на стърнищата и нелегалното изхвърляне на оборски тор в територията на Природния парк. Ще се влоши допълнително и състоянието на рибната фауна, в следствие подлагането и на негативното антропогенно влияние от индустриалните и битови отпадъчни води. В някои части на отделните притоци рибната фауна е напълно унищожена. Възможно е изчезване на биологични видове, ендемити и лечебни растения.

➤ **Ландшафт**

Основният тип ландшафт остава непроменен, с малка вероятност за увеличаване на пустеещи земи и нарушени терени.

➤ **Отпадъци**

Налице са нарушени терени и малки нерегламентирани сметища. Увеличаването им води до замърсявания на земите, водите и почвите, засилване на ерозията, намаляване на естетическата стойност и привлекателността на района и намаляване на потенциала за развитие на туризъм в района.

Стремежът при реализирането на ОУП е баланс между различните аспекти на развитието - териториален, икономически, социален и екологичен. Прилагането на общия устройствен план цели постигането на динамично, устойчиво и балансирано развитие на отделните райони на Община Сунгурларе за планиране и намаляване на регионалните различия, ще доведе до подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитието на екологичната инфраструктура.

Без прилагането на общия устройствен план количествата на отпадъците на територията на Общината би довело до неравномерното им натрупване /нерегламентирани сметища"/, което значително увеличава трудността при управлението им. Това ограничава максимално обществото от възможността за разделното им събиране и оползотворяването им и лишава населението от важен ресурс.

Замърсяванията с отпадъци, от своя страна са предпоставка за промяна в състава и свойствата на почвите, увеличаване на ерозията, замърсява повърхностните и подпочвените води, въздуха /миризми, прах. различни видове въглеводороди/; въздейства отрицателно върху растителните и животински видове в региона, увеличава заболяемостта на населението.

➤ **Рискови енергийни източници**

Ще се запази тенденцията за въздействия от шум и вибрации в територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик, който е основния фактор, който влияе върху акустичната среда на града.

➤ **Културно-историческо наследство**

Възможно е увреждане на културни и исторически ценности от природни фактори и от неконтролна антропогенна дейност.

➤ **Човешко здраве**

Налице ще е повишаване на здравния риск за населението поради утежнена акустична обстановка, недоизградената канализационна система и влошени качества на питейната вода.

Без реализиране на ОУП, вкл. и при „нулева алтернатива”, ще се задълбочават негативните прояви и въздействия върху компонентите на околната среда и ще бъдат засегнато здравето на населението.

7. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ТЕРИТОРИИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Атмосферното замърсяване влияе негативно върху човешкото здраве, най-често нарушавайки функциите на респираторната, сърдечно-съдовата и имунната системи, което рефлектира в повишена заболяемост и намалена продължителност на живот.

На територията на общината не се очертават зони със завишени концентрации на вредни вещества в приземния атмосферен слой.

Съществен проблем за общественото водоснабдяване е лошото състояние на разпределителните мрежи, които дефектират, генерират големи загуби на вода и водят до влошаване на качеството на водата.

Характерни са следните проблеми: недостатъчно използване на капацитета на питейните водоизточници и липсата на пречиствателни станции; завишаване загубите на питейна вода, в резултат на амортизацията на водопроводната мрежа; ниска изграденост на канализационна мрежа, въздействащи негативно върху прилежащите земеделски и жилищни територии.

Антропогенно натоварване на реките води до невъзможност за постигане на целите и изпълнение на част от мерките за защита на водите, регламентирани в ПУРБ.

ОУПО определя рамки, в които могат да бъдат адекватно реализираните изведените от общината и експлоатационното дружество ВИК Бургас приоритети за развитие на водния сектор. В т.ч. влизат и ефективно прилагане на Директива 91/271/ЕИО относно пречистването на отпадъчните води от населените места, недопускане вторично замърсяване на питейната вода с мигриращи съединения, примеси и остатъчни количества от прилагани в обработката химични продукти и дезинфектанти, както и осигуряване безопасността на питейните и рекреационни води по отношение контаминация с микропаразити и масово размножаване и цъфтеж на токсични цианобактерии.

➤ **Бедствия и аварии:**

Възможните бедствия на територията на общината са свързани с риск от проявление на:

• **Снежни бури и обледявания**

Под снежна буря се разбира отвяването, пренасянето и натрупването на голямо количество сух сняг, с което се затруднява движението по пътищата и магистралите. Това явление възниква обикновено при силен снеговалеж с отрицателни температури на въздуха и скорост на вятъра над 5-6 м/сек.

Градоносните облаци се проявяват през месеците юли - август, а през месеците януари - март са възможни снежни бури и обледявания по електропреносната мрежа. В резултат на обилни снеговалежи и снегонавявания при зимни условия е възможно въвеждането на временни ограничения или затваряне на пътни участъци от Републиканската пътна мрежа.

При по-сложна обстановка, причинена от комплексни метеорологични фактори през зимните месеци, може да се стигне до ограничена или пълна непроходимост на общинската пътна мрежа и участъци от планинските и полупланинските райони.

Обледяванията като природни явления възникват при температура на въздуха между 0 градуса и минус 2 до минус 4 градуса по Целзий. Скоростта на вятъра варира от 0 и 3 до 5 м/сек, а относителната влажност на въздуха - между 95 и 100 %. Тези метеорологични условия са характерни за територията в периода от м. ноември до м. март, и главно през месеците декември и януари. Свързани са с обледявания на електропреносните мрежи, които създават предпоставки за възникване на аварийни ситуации. Обледяванията по въздушните електро преносни мрежи са характерни за общините от планинските и полупланинските.

• **Пожари**

На територията на ДГС " Сунгурларе " възникват локални пожари, като последици от паленето на стърнищата след жътва.

Най-често се нанасят повреди на разпръснатите сред земеделските територии насаждения и култури, или в по-големите масиви граничещи със земеделски земи.

В последно време се е увеличил и броя на хората, търсещи препитание в гората - гъбари, билкари, горски работници, туристи и други. Това увеличава риска от възникване на пожари.

През десетилетието са възниквали средно по два пожара годишно. От тези пожари са засегнати общо 7951 декара горски територии. Някои от пожарите са били без материални щети, но в други случаи са били със значителни щети (отд. 64 и 65).

Противопожарната охрана се осигурява предимно от горските надзиратели и другите служители на горското стопанство. Съществена помощ оказва и местното население.

Нови противопожарни депа не е предвиждано да се изграждат, тъй като горското стопанство е имало изградени такива в селата Манолич и Садово и в гр. Сунгурларе.

Противопожарни хидранти за черпене на вода има в повечето населени места, които са известни на противопожарните служби.

Като площадки за кацане на авиационна техника, е било предвидено да се използват подходящи голи площи край язовир „Свято блато” в землището на с. Скала и селскостопанското летище край гр. Сунгурларе.

За предотвратяване появата на горски пожари, за ранното им откриване, ограничаване на разпространението им и създаване на условия за успешното им гасене, се предвижда изграждане и поддръжка на противопожарни съоръжения както следва:

- **Барьерни прегради**

Барьерните прегради са естествени прегради на огъня или съоръжения (реки, долове, канали, пътища, просеки на електропроводи, газопроводи, ловни и дивечови просеки), чиято ширина отговаря на изискванията за лесокултурна преграда, в съответния клас на пожарна опасност. Такива естествени прегради могат да бъдат използвани и вместо минерализовани ивици (ширина 1.5-2 м), но само в случаи когато са комбинирани с лесокултурна преграда (като минерализована ивица не могат да се използват самостоятелно, ако не са поне с ширината на лесокултурната преграда).

На територията на участъка барьерни прегради представляват автомобилните пътища между населените места в рамките на горскостопанския участък, река Луда Камчия, Медвенска река, Садовска река и Азмака, язовир „Камчия”, микроязовирите, просеките на електропроводите и напоителните канали.

- **Лесокултурни прегради**

Лесокултурните прегради могат да бъдат специално планирани за целта съоръжения или съществуващи съоръжения за други цели (електропроводи, пътища, ловни просеки), чиято ширина и местоположение изпълнява поставените цели по противопожарно устройство.

Когато лесокултурните прегради са съществуващи съоръжения за други цели, съгласно Наредба № 8, поддръжката и почистването им от запалими отпадъци е за сметка на техните собственици. Тези съоръжения са означени на картите за противопожарно устройство, но в плана не са предвидени средства за разширението или поддръжката им, не са разгледани и във ведомостите за съоръженията с противопожарно значение.

Съществуващите лесокултурни прегради - просеки и горски пътища, които отговарят на изискването за лесокултурна преграда са 267.8 км.

Прилагането на ОУП на Община Сунгурларе ще доведе до подобряване на екологичната обстановка посредством прилагането на следните мерки:

- мероприятия за ландшафтно възстановяване и рекултивация на средата
- развитие на водоснабдителната и канализационната система

- развитие на системата за пречистване на отпадъчните води
- развитие на системата за сметосъбиране и управление на отпадъците
- развитие на системата за управление на риска от бедствия и аварии

8. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ОУП, И НАЧИН, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ОУП

На Конференцията на Обединените Нации за околна среда и развитие (UNCED) в Рио де Жанейро през 1992 г. са формулирани няколко фундаментални и дългосрочни решения, ангажиращи международната общност със следните ключови принципи на екологичната политика. ОУП на Община Сунгурларе е съобразен със следните принципи в областта на опазване на околната среда на европейско ниво:

• *Устойчиво развитие*

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което “посреща потребностите на настоящото поколение без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди”. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

• *Опазване на природните ресурси*

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие. Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им. Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

• *Принцип на превенцията и предпазливостта*

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта, представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали

- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда, в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

- ***Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики***

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики на национално, регионално и местно ниво.

- ***Субсидираност на политиките***

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно ниво. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

- ***Замърсителят плаща за причинените вреди***

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме всички екологични разходи, доколкото това е възможно, за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

- ***Прилагане на чисти технологии***

Необходимо е да се насърчава въвеждането на “чисти технологии” и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат “най-добри налични техники” в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и “добри земеделски практики” в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

- ***Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда***

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на екологосъобразни технологии, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

- ***Потребителят плаща***

Всеки, който употребява природни ресурси следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

- **Споделена отговорност**

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

- **Достъп до информация за околната среда**

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

- **Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда**

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

- **Документи на национално ниво**

Основен документ на национално ниво, с който е съобразен ОУП на Община Сунгурларе е Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. и планът за действие към нея, разработени в отговор на съвременните предизвикателства пред света: устойчиво развитие по начин, който „задоволява нуждите на сегашното поколение, без да прави компромис с възможностите на бъдещите поколения да посрещнат своите нужди“. В противен случай са твърде възможни не само екологични последици, но и икономически, социални, здравни и демографски. В този дух е насочен и фокусът на двата нови законодателни пакета – „Климат-енергетика“ и „Устойчиво потребление и производство“ на Европейската комисия, насочени към развитие на нови производствени системи и модели и възстановяване и опазване на ресурсите.

Пакетът „Климат-енергетика“ цели да насърчи прекъсването на зависимостта между икономическия растеж и увеличаването на производството и потреблението на изкопаеми горива, водещи до увеличаването на парниковите газове и изменението на климата. Алтернативата на икономическия растеж е зелен растеж чрез развитието на нисковъглеродна и енергийно ефективна икономика, максималното използване на екоинновации и екотехнологии. Пакетът „Устойчиво потребление и производство“ е насочен към прекъсването на зависимостта между икономическия растеж и въздействието върху околната среда, свързано с използването на природните ресурси и генерирането на отпадъци. Двата пакета предоставят допълнителни възможности и инструменти за постигане на ключовите приоритети на Европейския съюз за устойчиво развитие – изменение на климата и чиста енергия, устойчив транспорт, устойчиво потребление и производство, по-добро управление на природните ресурси, борба с бедността в световен мащаб.

Успешно изпълнение на дейности, свързани с опазването на околната среда се отчитат както по оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ г., така и по секторните оперативни програми.

Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. отчита, че процесите и предизвикателствата, свързани с околната среда рефлектират във всички сектори на икономиката и сфери на живота и обратно, и това изисква нови по-интегрирани и комплексни подходи за тяхното решаване.

Стратегията очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в

контекста на устойчивото развитие. Акцентът се поставя върху развитието на нови производствени и потребителски системи и модели и въвеждането на добри практики.

Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. е съобразена с основните стратегически документи на Европейския съюз и ООН, имащи отношение към устойчивата околна среда - Лисабонската стратегия за развитие на Европейския съюз, Стратегията за устойчиво развитие на Европейския съюз, Стратегията за околна среда и тематичните стратегии към нея на Европейския съюз”, Целите на хилядолетието за развитие и др.

Стратегията се основава на следните основни принципи: устойчиво развитие, опазване на природните ресурси, принцип на превенцията и предпазливостта, интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики, субсидираност на политиките, замърсителят плаща за причинените вреди, прилагане на чисти технологии, използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда, потребителят плаща, споделена отговорност, достъп до информация за околната среда, участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Стратегията очертава основните предизвикателства за постигането на устойчива околна среда в страната – намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата, както и адаптирането на страната към тях, достатъчно по количество и по-добро качество на водите, ограничаване на загубата на биоразнообразие, осигуряване на по-здравословна околна среда, по-устойчиво производство и потребление, промяна на нагласите, отношението и поведението на обществото към околната среда и устойчивото развитие, по-качествен мониторинг и информация за околната среда.

За посрещането на тези предизвикателства са формулирани 6 национални цели.

Първата цел визира: „Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия“. В съответствие с тази цел ОУПО залага:

- изграждане на алтернативни енергийни източници за производство на електроенергия
- ремонт и реконструкция на улично, парково, фасадно и вътрешно осветление

С реализацията ще се стимулира развитието на нисковъглеродна и енергийно ефективна икономика, което ще допринесе за намаляване на натиска върху околната среда, по-добро адаптиране към промените в климата и изпълнение на ангажиментите на страната по линия на Европейския съюз и ООН в тази област. С подобряване на енергийната ефективност и минимизиране на загубите, в резултат използване на амортизиране техника и инфраструктура ще се намали въздействието върху околната среда.

Втората национална екологична цел е насочена към „Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода“. В пълно съответствие с формулираната цел са заложените в ОУПО мерки за:

- изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе
- изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци
- доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолич и Грозден
- изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе

Третата национална екологична цел е: „По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот“. В съответствие с нея в ОУПО са заложени:

- изграждане на съоръжения за компостиране на растителни и животински отпадъци

- премахване на нерегламентирани сметища на територията на Община Сунгурларе

С реализацията ще се постигне по-добро качество на околна среда и минимизиране на риска за здравето на хората, което ще способства за изпълнение на ангажиментите по линия на Европейския съюз и ООН, свързани с компонентите и факторите на околната среда.

Четвъртата национална екологична цел е насочена към „Насърчаване на устойчивото потребление и производство“. В съответствие с целта са заложените в ОУПО мерки за:

- изграждане на предприятие за разфасоване на пчелен мед

Изпълнението им е фактор за прекъсване зависимостта между икономическия растеж и въздействието върху околната среда, намаляване на екологичния отпечатък от антропогенната дейност, и изпълнение на ангажиментите на страната по линия на Европейския съюз и ООН, свързани с устойчивото потребление и производство. Реализацията ще благоприятства за намаляване на заплахите за околната среда по икономически ефективен начин – подкрепа за устойчиво управление на земите, опазване на биоразнообразието и традиционното земеделие, което от своя страна ще спомогне за съхраняване на привлекателността на селските райони и ще създаде условия за устойчив поминък на населението. В синхрон с четвъртата национална екологична цел са мерките за развитие на туризма и валоризиране на културното наследство. Според Националната стратегия за околна среда, устойчивото развитие на туризма трябва да предложи дългосрочен източник на доходи, но преди всичко трябва да гарантира опазването и подобряването на околната среда, ландшафта и културното наследство.

Петата национална екологична цел визира „Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие“. За постигане на тази цел ще допринесат предвидените в плана мерки за:

- залесяване на гори, изгорели от пожар

Развитие на горскостопански дейности – поддържане на екологичните функции и целостта на гората.

С изпълнението ще се намалят заплахите за околната среда и ще се стимулира опазване на биологичното разнообразие в дългосрочен план, повишаване на екологичните, икономическите и социалните функции на природата, изпълнение на ангажиментите по линия на Европейския съюз и международните договори в областта на опазване на природата.

Шестата национална екологична цел е „формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда“, в синхрон с която са и заложените мерки в ОУП на Община Сунгурларе за:

- изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда
- добро управление в полза на местната общност и бизнеса
- създаване на база за археологически разкопки и исторически находки

В резултат ще се постигне по-ефективен мониторинг и по-качествени информационни услуги, свързани с околната среда, както за местното население, така и за управленските структури - фактор за изпълнение на ангажиментите по линия на Европейския съюз и ООН, свързани с осигуряване на достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда, повишаване културата на обществото по въпросите на околната среда и устойчивото развитие, и с мониторинга на околната среда.

Интегрирането на националните екологични цели е съобразено с характерните особености и проблеми на Община Сунгурларе.

В аналитичната част на ОУПО са направени изводи и са идентифицирани проблемите по отношение опазването на околната среда, пространствено обусловени и аргументирани с достоверни данни. Анализът на инфраструктурната безопасност разглежда проблемите на различните видове техническа инфраструктура, като поставя фокус върху нуждата от изграждане и рехабилитация на амортизирани или липсващи елементи. Обърнато е специално внимание на факторите, които оказват негативно влияние върху състоянието на околната среда, като: производствени дейности, наводнения и щети, причинени от природни бедствия.

Таблица 57. Съответствие на приоритетите и мерките в ОУПО Сунгурларе с националните екологични цели

Национална цел	Приоритети и мерки в ОУП
Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия	<ul style="list-style-type: none"> • изграждане на алтернативни енергийни източници за производство на електроенергия • ремонт и реконструкция на улично, парково, фасадно и вътрешно осветление
Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода	<ul style="list-style-type: none"> • изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе • изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци • доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолич и Грозден • изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе
По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот	<ul style="list-style-type: none"> • изграждане на съоръжения за компостиране на растителни и животински отпадъци • премахване на нерегламентирани сметища на територията на Община Сунгурларе
Насърчаване на устойчивото потребление и производство	<ul style="list-style-type: none"> • изграждане на предприятие за разфасоване на пчелен мед
Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие	<ul style="list-style-type: none"> • залесяване на гори, изгорели от пожар
Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи	<ul style="list-style-type: none"> • изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда • добро управление в полза на местната общност и бизнеса • създаване на база за археологически разкопки и

за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда	исторически находки
---	---------------------

Ето защо целите за опазване на околната среда на национално и международно равнище са взети предвид при изработване на ОУП на Община Сунгурларе, като е постигнато съответствие с екологичната политика на национално и международно ниво.

9. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА

➤ Атмосферен въздух

Общо предвижданията на плана по отношение устройството и локацията на производствените дейности, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, зоните за туристическа и рекреативна дейност, за търговско и друг вид обществено обслужване не водят до влошаване качествата на атмосферния въздух. Територията притежава не малък естествен потенциал и условия за самопочистване и самовъзстановяване.

ОУПО предвижда териториите за озеленяване да запазят своята площ от 40,1 ха, като всички населени места покриват необходимия норматив за озеленена и гробищна площ на жител с изключение на с. Чубра и с. Дъбовиц, за които площта на териториите за озеленяване попада в строителните граници на населените места и съответно няма как да бъде изчислена.

Към териториите за озеленяване спадат общоградските паркове, кварталните градини и скверове, транспортното озеленяване, защитни зелени пояси около водните обекти, озеленяване на сервитутните ивици на линейните съоръжения на техническата инфраструктура и др.

Горските територии заемат площ от 58324 ха или около 51,66% от територията на общината. Предвид стопанското, рекреационното, екологичното и естетическо значение на горите, Общият устройствен план предвижда запазване на горските територии и ограничаване на възможностите за промяна на предназначението им като се даде режим на устройство - забрана за промяна на предназначението. По отношение на горските територии ОУПО предвижда опазване и многофункционално стопанисване и ползване на ресурси от общинските горски територии.

Предвид стопанското, рекреационното, екологичното и естетическо значение на горите, тяхното опазване е изключително важно и ще окаже положително въздействие върху подобряване качеството на компонента „атмосферен въздух“.

➤ Повърхностни и подземни води

Приоритетите в областта на опазването на повърхностните и подземни води са представени по-горе. ОУПО е съобразен с тях, като общината е предприела дългосрочни и ефективни мерки за поетапно решаване на изяснените вече проблеми и постигане на поставените цели.

Усилията на общината са насочени в няколко основни направления осигуряване на качествено и непрекъснато водоснабдяване и канализация на потребителите, съгласно европейските стандарти, на социално поносима цена, осигурявайки положителни икономически резултати; предоставяне на висококачествени услуги, които създават благоприятна жизнена среда за развитие на човека и на всички човешки дейности, удовлетворяване нуждите от питейна вода, отвеждане и пречистване на отпадъчните води, в съответствие с европейските стандарти за опазване на околната среда и принципите на устойчиво развитие; балансирано съчетание между интересите на потребителите, едноличния собственик и вътрешните интереси на дружеството, с акцент върху нови инвестиции за рехабилитация и модернизация на системите; следване на европейската, държавната и регионалната политика във водния сектор, като се отчитат интересите на заинтересованите страни; въвеждане на качествено нова политика за управление на човешките ресурси.

В тази връзка е реализирането на проекти за изграждане, реконструкция и модернизация на водоснабдителна и канализационна мрежа, които предвиждат:

- изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе
- доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолитч и Грозден
- изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе

Предвидените промени ще имат положително въздействие върху околната среда. Очаква се да се осигури нормално водоснабдяване с питейна вода на всички зони в общината. Пълното им канализиране ще ликвидира риска от инфилтрации и замърсяване на подземни води.

В резултат на реализацията на ОУПО и предвидените устройствени мерки, които ще бъдат предприети в рамките на действието му, ще се съдейства за постигане целите за повърхностните и подземни водни тела в района.

При разработването на ОУП са взети в предвид мерките за постигане и запазване на добро състояние на водите, определени в ПУРБ 2016-2021 г., които следва да се имат в предвид при реализацията на Общия устройствен план, отразени в следните програми:

- Мерки, които осигуряват прилагане на принципа за по пълно възстановяване на разходите за водни услуги, вкл. и за ресурса и опазване на околната среда.
- Мерки за опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване, вкл. мерките за опазване на качеството им, с оглед намаляване на степента на пречистване за получаване на води с питейни качества.
- Мерки за регулиране на водовземанията на пресни повърхностни води и на подземни води
- Мерки за регулиране на емисиите чрез определяне на забрани за въвеждане на замърсители от точкови източници на замърсяване
- Мерки за определяне на забрани за въвеждане на замърсители от дифузни източници на замърсяване и мерки за предотвратяване или регулиране на замърсяването
- Мерки за предотвратяване замърсяването на водите с приоритетни вещества
- Мерки за предотвратяване или намаляване въздействието на аварийни замърсявания

- Мерки за защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване
- Мерки, свързани с преодоляването на климатичните промени

Заложените дейности и мерки в ОУП са съобразени с целите и мерките заложи в ПУРБ, както и със забраните, ограниченията и регламентите на чл.143, 146, 149, ал.2 и ал.3 от Закона за водите.

➤ **Почви, земни недра, минерално разнообразие**

С ОУП се осигуряват условия за по-добра жилищна среда. Развитие се предвижда промяна в площта на терените за обитаване (жилищни квартали) – от 1559,5 ха в момента на 1625,1 ха, т.е. относителният им дял спрямо общата територия почти се запазва – от 1,38% на 1,44%. Всички новоурбанизиращи се терени са вече до известна степен приобщени към урбанизираната територия като прилежащи и обект на антропогенно въздействие.

Комплексът от други действия, чието предприемане се осигурява с ОУПО, ще доведат до подобряване състоянието на земите землището на общината. Такива са подобрената организация и структура на дейностите отпадъците, управлението, ползването и пречистването на водите, зелената система.

На територията на община Сунгурларе има едно находище за строителни материали - "Сазлъка", открито с Решение №544 от 4 юли 2016г. за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства – строителни материали – пясъци и чакъли, което се намира в масиви 225,230,385,561 и 815 в землището на село Съединение.

Определена е концесионна площ с размер 95,4 дка, която съвпада с площта на утвърдените запаси в находище "Сазлъка".

Не се предвиждат нови земи за добив на полезни изкопаеми, увреждащи почвите или предизвикващи промени в минералното разнообразие.

С развитието на зелената система ще се намалят макар и малките по степен в момента площи с ветрова ерозия. С възстановяването на каналната мрежа се очаква и възстановяване на поливния характер на земите и възраждане на зеленчукопроизводството в югозападната част от землището, което ще подобри структурата за сектор растениевъдство и въобще на земеползването и ще осигури макар и минимална нова заетост.

➤ **Биологичното разнообразие, защитени природни територии и зони**

ОУПО не предлага градоустройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие. Площта, включена в общинския горски фонд, се запазва. Териториите за озеленяване също се запазват.

Елементите на зелената система имат важно общоградско значение, свързано със социално-икономическото развитие и носят основни функции на отдиха, еколого-хигиенни и други специфични функции. Те са публична общинска собственост и са особено важни за архитектурно художествения силует на урбанизираната среда.

По изискване на Световната здравна организация за парковите площи ще се осигури 15 минутен пешеходен изохрон на достъпност, което е важен качествен показател за екологичната и рекреационната ефективност на зелените площи върху стандарта на жизнената среда.

Към озеленени площи в допълващата зелена система спадат организирани зелени структури, с тясно специализирани функции като озеленени площи на жилищни, вилни, обществени, производствени, курортни и спортни сгради и комплекси, както и озеленените площи с друго специфично предназначение - гробищни паркове, защитни насаждения – мелиоративни влажни зони, санитарно-защитно озеленяване, зелени пояси около промишлените зони и др.

ОУП създава регулационната основа за възстановяване на горите. Това увеличава възможностите за възстановяване и подобряване на тяхната биокоридорна функция. Цялостното развитие на зелената система ще благоприятства развитието на популациите на местната автохтонна флора и фауна.

Планът не предвижда негативно засягане на защитените територии и зони.

➤ **Ландшафт**

Новото устройствено планиране не въвежда изразени промени в съществуващия ландшафт. Положително върху характеристиките на ландшафта ще повлияят развитието на зелената система в селищна и извънселищна среда. Ще се тушират отрицателните промени, възникнали след пътно строителство с развитието на зелените пояси около тези транспортни артерии.

➤ **Отпадъци**

Неразделна част от подобряването на екологичната обстановка е ефективното управление на отпадъците, включващо подобряване на инфраструктурата и дейностите свързани с отпадъците. В тази връзка е необходимо се въведе разделно събиране на отпадъците и компостиране на отпадъците по домовете и в общината (от поддържане на зелените площи, храстите и дърветата в парковете и градините). Всички тези препоръки трябва да залегнат в Общинската програма за управление на отпадъците. Интегрираната система за управление на отпадъците ще допринесе за постигане на поставените екологични и пространствени цели на Плана, като запазване на най-важния ресурс – земята от замърсяване.

Очаква се прилагането на интегрирания подход за управление на отпадъци да спомогне за развитието на фактора „Отпадъци”, което ще намали влиянието му върху компонентите на околната среда и ще намали риска за човешкото здраве.

Въздействието от реализирането на ОУП ще бъде пряко, положително и дълготрайно, поради създаване на условия за екологосъобразни производства, вкл. екологосъобразно третиране на отпадъците.

При спазване на изискванията на законодателството по отношение управлението на отпадъците не се очаква отрицателно въздействие на този фактор върху компонентите на околната среда.

➤ **Опасни вещества. Рискови енергийни източници**

ОУПО не създава предпоставки за въздействия от опасни вещества и не изменя в отрицателна посока съществуващото положение. Новата градоустройствена схема ще има принос в намаляване шумовото замърсяване в града от стопански обекти и транспорта, както и от вибрации. Няма да настъпят изменения по отношение въздействията от йонизиращи и не йонизиращи лъчения.

➤ **Културно - историческо наследство.**

Избраният вариант на устройство не предполага негативни въздействия върху обекти на културно-историческото наследство.

➤ **Човешко здраве. Въздействия върху зони или обекти със специфичен хигиено-охранителен статус в обхвата на плана.**

От представения баланс на територията и схематичен материал е видно подобряването на всички устройствени показатели в ОУП в сравнение с досегашните, което отговаря на поставените цел и подцели, което пряко ще рефлектира и в областта на условията и показателите, характеризиращи общественото здраве. Ясно са очертани тенденция към значително подобряване на условията в различните сфери в общината: обитаване, обществено обслужване, производство, отдих и рекреация.

➤ **Обща оценка на въздействията.**

От представеното до момента в детайли съществуващо положение, свързано с компонентите и факторите, влияещи върху качеството на околната среда в Община Сунгурларе, както и с очертаните перспективи в устройството на територията, произтичащи от проекта за ОУП са налице следните въздействия върху отделните компоненти на околната среда /Таблица 58/.

Таблица 58. Видове очаквани въздействия върху отделните компоненти на околната среда в следствие прилагането на ОУПО

Компонент/ Фактор	непряко	пряко	краткотрайно	среднотрайно	дълготрайно	временно	постоянно	кумулятивно	положително	отрицателно	степен
Атмосферен въздух	да	не	не	не	да	не	да	не	да	не	малка
Повърхностни води	да	не	не	не	да	не	да	да	да	да	средна
Подземни води	да	не	не	не	да	не	да	да	да	да	средна
Земни недра	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	-
Почви	да	да	не	не	да	не	да	не	не	да	малка
Биоразнообразие	да	не	не	не	да	не	да	не	да	не	малка
ЗТ и ЗЗ	да	не	не	не	да	не	да	не	да	не	малка
Ландшафт	да	не	не	не	да	не	да	не	да	да	средна
Отпадъци	да	не	не	не	да	не	да	не	да	да	средна
Физични фактори	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	-
КИН	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	-
Здраве	да	не	не	не	да	не	да	не	да	не	средна

Налага се обща оценка, че в своята цялост, Общия устройствен план на Община Сунгурларе ще окаже трайно във времето и основно положително въздействие върху компонентите на околната среда и ще минимизира в рамките на възможното негативното действие на някои от факторите.

10. МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ОУП ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ

На база на резултатите от извършените анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на осъществяването на предвижданията на ОУП на Община Сунгурларе са предложени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от прилагането на ОУП върху околната среда и за предотвратяване или редуциране на предполагаемите негативни здравни въздействия. Мерките ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като мерки за отразяване в окончателния вариант на плана и мерки за изпълнение при прилагане на плана.

При предлагането на мерките са съобразени и получените резултати от провежданите консултации и общественото обсъждане по време на изготвяне на ОУП и на ЕО.

Заложените мерки са разделени в 4 основни групи съгласно, както следва:

	Мерки за предотвратяване на негативните въздействия
	Мерки за ограничаване на степента на негативните въздействия
	Мерки за ограничаване на вероятността от настъпването на негативните въздействия
	Мерки за компенсиране във възможно най-голяма степен на неблагоприятните въздействия

За всеки от компонентите/ факторите на околната среда са представени мерки, които съобразно четирите групи мерки са означени с конкретния цвят идентифициращ групата от мерки.

Таблица 59. Групи от мерки по компоненти на ОС

Компонент / Фактор	Вид	МЕРКИ	ЕФЕКТИ	ФАЗА
Атмосферен въздух и климат		Разработване и внедряване на интервенции, свързани с повишаване на енергийната ефективност	Създаване на условия за подобряване на качеството на атмосферния въздух Спазване на екологичните стандарти за качество на атмосферния въздух	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Осигуряване на достатъчно свободни пространства при реализация на ново застрояване, с цел осигуряване на проветряване, разсейване на вредни потоци замърсен атмосферен въздух		
		Съобразяване на всички проектни решения с развитието на зелена система		
		Фискални мерки: Въвеждане на такси и по-високи данъци за отделените въглеродни емисии		
		Технически мерки: Съобразяване с екологичните стандарти при изграждане на нови		

		елементи на техническата инфраструктура и транспортно-комуникационната система		
		Пространствени мерки: Спазване на заложените устройствени параметри в отделните устройствени зони и изграждане на буферни зони за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух		
		Допълнителни проучвания и оценки на качеството на атмосферния въздух в хода на реализацията на ОУПО за мониторинг на замърсяванията по отделните показатели и замърсителите, при които има вероятност да бъдат отчетени превишения в пределно допустимите стойности		
		Своевременно предупреждаване на застрашените райони при снегонавяване		
		Разработване на варианти за временна организация на движението при влошени метеорологични условия		
		Опесъчаване на залежените участъци		
		Разработване на планове за временна организация на движението и обходни маршрути при снегонавявания		
		Реализация на „засенчващи проекти“, като напр. зелена инфраструктура, която да компенсира новопланираното строителство в предвидените резервни територии		
Повърхностни и подземни води		Фискални мерки: Осигуряване прилагане на принципа за по-пълно възстановяване на разходите за водни услуги, вкл. и за ресурса и опазване на околната среда.	Постигане целите за повърхностни и подземни води., предотвратяване на замърсяването им. Осигуряване на необходимото количество питейна вода с подходящи качества	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване, вкл. мерки за опазване на качеството им, с оглед намаляване на степента на пречистване за получаване на води с питейни качества.		
		Технически мерки: Съобразяване с екологичните стандарти при изграждане на нови елементи на водоснабдителната и канализационната мрежа и пречиствателни съоръжения		
		Допълнителни проучвания и оценки на качеството на повърхностните и подземните води в хода на реализацията на ОУПО за мониторинг на замърсяванията по отделните показатели и замърсителите, при които има вероятност да бъдат отчетени превишения в пределно допустимите стойности		
		Регулиране на водоземанията на пресни повърхностни води и на подземни води		
		Регулиране на емисиите чрез определяне на забрани за въвеждане на замърсители от точкови източници на замърсяване		
		Определяне на забрани за въвеждане на замърсители от дифузни източници на		

		замърсяване и регулиране на замърсяването		
		Реализация на „засенчващи проекти“, като напр. зелена инфраструктура в сферата на водоснабдяването и съоръжения за пречистване на повърхностните и подземните води		
		Предотвратяване замърсяването на водите с приоритетни вещества		
		Предотвратяване или намаляване въздействието на аварийни замърсявания		
		Подобряването на състоянието на водите в границите на защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането на доброто състояние на качеството на водите е важен фактор за тяхното опазване		
		Мерки, свързани с преодоляването на климатичните промени		
		Поетапно ликвидиране на точкови и дифузни източници на замърсяване на водите		
		Изпълнение на предвидените в ПУРБ мерки за постигане целите за водните тела в района - в компетентността на общината		
Почви		Стриктно съобразяване на процедурите за промяна на предназначението на земеделските земи и горски територии както с вида категорията на земите, така и с предвижданията на окончателния ОУПО	Опазване на почвите и намаляване небоснованите загуби на земя от поземления и горски фонд	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Недопускане формирането на нови нерегламентирани сметища на територията на общината		
		Възстановяване и изграждане на пояси и площи с едро-размерна растителност с цел овладяване на ерозионните процеси в общинската територия		
		Пространствени мерки: Спазване на заложените устройствени параметри в отделните устройствени зони		
		Създаване на „зелени коридори“, осигуряващи естествена миграция на животински видове и изпълняващи климаторегулиращи, хидрологични, противо-ерозионни и др.п. функции		
		Изграждане на устойчиви дренажни системи в съответствие с местоположението на новоизграждащи се обекти, с цел поддържане на площадки и пътни участъци в сухо състояние		
		Провеждане на допълнителните геоложки и хидрогеоложки проучвания в зони с риск от настъпване на геоложки риск, свързан с разгледаните подробно в плана геоложки процеси и явления, които има вероятност да породят такъв, като свлачища и срутвания.		
Биологично разнообразие		Създаване на „зелени коридори“, осигуряващи естествена миграция на животински видове и	Опазване и възстановяване на	При прилагане

		изпълняващи климаторегулиращи, хидрологични, противо-ерозионни и др.п. функции	местообитанията, структурата и динамиката на популациите на видовете в района. Опазване на елементите на националната екологична мрежа и развитие на регионалната.	на ОУПО и последващи ПУП
		Недопускане урбанизация в местата с концентрация на биологично разнообразие		
		Недопускане при одобряване на ПУП-ПЗ в петте защитени зони пряко отрицателно въздействие върху местообитания и популации на видовете, предмет на опазване, както и недопускане на тяхното фрагментиране или нарушения на бикоридорните връзки.		
		Недопускане възпрепятстване на миграционните коридори или увреждащи крайречната флора и фауна действия и решения при изграждането на нови елементи от напоителната система и водовземни съоръжения от повърхностните водни.		
		Недопускане утвърждаването на ПУП-ПЗ или дейности в близост до елементите на националната екологична мрежа, водещи до настаняване на инвазивни видове или предизвикващи рудерализация на площи от защитената местност или защитените зони.		
		Опазване и възстановяване на естествените и антропогенни ландшафти, в т.ч. специфични изисквания по отношение опазването на характерни техни елементи, като крайнините на горите, полезащитните пояси, пасищата и ливадите, естественото озеленяване по протеженията на водните течения, крайпътното озеленяване и др.;		
		Устройствено зонироване при съблюдаване на принципа за „прекъсната урбанизация” и осигуряване на непрекъснатост на природната среда		
		Изграждане на устойчиви дренажни системи в съответствие с местоположението на новоизграждащи се обекти, с цел поддържане на площадки и пътни участъци в сухо състояние, което предотвратява загиването на кореновата система на засадените растения		
		Дейности в реките да се предвиждат в извън размножителния период на животинските видове и да бъдат ограничени в периода на присъствие на зимуващи водолюбивии видове птици		
Ландшафт		Разработване на ландшафтно-устройствени проекти за възстановяване и рекултивация на нарушени ландшафти	Възстановяване на ландшафта и постигане на съвременните изисквания за качеството на средата;	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Устройствено зонироване при съблюдаване на принципа за „прекъсната урбанизация” и осигуряване на непрекъснатост на природната среда		
		Пространствени мерки: Спазване на заложените устройствени параметри в отделните		

		устройствени зони		
		Недопускане формирането на нови нерегламентирани сметища на територията на общината		
		Адекватно оформление на сервитутните ивици и площите около новите комуникационно-транспортни артерии за тяхното ландшафтно вписване.		
Културно-историческо наследство		Предвиждане популяризиране и бърза реализация на елементите на ОУПО, предвиждащи социализиране на паметниците на културата и включването им в специализирани туристически маршрути	Опазване на обектите на КИН Валоризация на културното наследство	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Допълнителни проучвания и оценки на състоянието на недвижимите културни ценности в хода на реализацията на ОУПО и набелязване на приоритетни интервенции с оглед на тяхното опазване и съхраняване на тяхната стойност		
		При случай на откриване на обекти с характер на находка, прекратяване на дейността незабавно и уведомяване общината и РИМ за експертиза.		
Отпадъци		Уточняване на площадки за строителни отпадъци и предвиждане тяхната преработка до усвояеми фракции	Усъвършенстване и оптимизиране на управлението на отпадъците. Намаляване на отрицателните въздействия от тях и постигане на по-голям % вторично усвояване	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Доразвиване на системата за компостиране на органичните фракции и последващото използване за общински нужди и от населението.		
		Провеждане на оперативен контрол от страна на общинската администрация на строителните дейности и на процеса на извозване и обезвреждане на строителните отпадъци и въвеждане на строги санкции и задължения за отстраняване на вредите при допускане на нарушения		
Рискови енергийни източници		Провеждане на допълнителни проучвания и оценки на източници на електромагнитни лъчения (електропроводи, трансформатори, ТВ и радиопредаватели, радари, базови станции за мобилна комуникация и др.) в хода на реализацията на ОУПО за мониторинг на замърсяванията по отделните показатели и замърсителите, при които има вероятност да бъдат отчетени превишения в пределно допустимите стойности	Предотвратяване на риска от въздействие на нейонизиращите лъчения.	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП
		Локализиране на източниците на производствен шум по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на промишленото съсредоточие, респ. производствената зона, без да въздейства на жилищните територии		
		Изграждане на изолационно озеленяване в обхвата на зоните и терените за производствено-складови дейности, генериращи		

		шум, в частите им, прилежащи на жилищните територии в населените места		
		Запазване на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни (в т.ч. ветро- и снегозащитни) функции и изискване с подробните устройствени планове в зависимост от конкретните условия да се предвижда шумозащитно озеленяване или изграждането на изкуствени шумозащитни екрани в профилите на пътищата и улиците или при невъзможност - в границите на прилежащите урегулирани поземлени имоти		
Здравно-хигиенни условия		Мониторинг на качеството на питейната вода. Наблюдение и контрол на данните за съдържанието на вредни емисии на околната среда и на здравните показатели	Подобряване на здравно-хигиенните условия на средата. Намаляване на здравния риск за населението	При прилагане на ОУПО и последващи ПУП и инвестиционни инициативи
		Съответствие на всички ПУП-ПЗ и технически проекти с действащото законодателство и изискванията на Националната програма за действие по околна среда и здраве		

11. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ, МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКАТА И ТРУДНОСТИ. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

В тази част ще бъде направено описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи, в т.ч. от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве, които са довели до избора на приетата за ОУП на община Сунгурларе алтернатива.

Оценката на алтернативите е на база извършената до тук оценка на обхвата, степента на въздействията и възможностите за прилагане на мерки за предотвратяване, ограничаване или компенсиране на въздействията. Избран е вариант с по-малко отрицателни или нулеви въздействия и с повече, доколкото е възможно, положителни, заложено в ОУПО.

При „нулевата алтернатива” биха се запазили съществуващите граници на урбанизираната територия и промишлените зони без разширение, забрана за промяна на предназначението, използване на наличната ВиК мрежа, с възможности само за реконструиране. Ще липсват всякакви възможности за съвременно устройствено планиране и устойчиво развитие. Без ОУП ще се забави икономическото развитие на общината и района и ще се влоши качеството на живот на населението.

Липсата на нов ОУП ще влоши състоянието на околната среда и всички нейни компоненти. Реализирането му ще доведе до подобряване на качеството на средата без да води след себе си необратими промени в околната среда и значителни негативни въздействия.

Оценката на алтернативите показва, че приемането на «нулева алтернатива» не е добро решение нито от икономическа нито от екологична гледна точка. Досегашното развитие на територията налага приемането на нов ОУП като удачен компромис между необходимостта от нарастващо антропогенизиране от една страна и съхраняването и обогатяването на природните дадености от друга.

Пространственото развитие, заложено в ОУПО, предвижда развитие на територията, съобразено с проблемите и потенциалите на територията и потребностите на населението. Предвижданията на ОУПО гарантират дългосрочно устойчиво устройствено развитие на териториите и постигане на оптимална пространствена структура.

Препоръчваме реализирането на предложения вариант на ОУПО за балансирано с направените препоръки.

Екологичната оценка е изготвена в съответствие с разпоредбите на Глава Шеста на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Постигнато е интегриране на екологичната оценка с процеса на планиране, разработване и одобряване на плана по Закона за устройство на територията. Обхваща, както процеса на техническо предвиждане, така и консултиране с компетентните и отговорни органи по опазване на околната среда, други ведомства, заинтересовани страни и обществеността. Приложени са следните **методически принципи**:

- Принцип на териториалност, съгласно който територията е интегрираща категория, степента на усвояване на която определя характера на съществуването и развитието ѝ, включително и на съседни или отдалечени, но интегрирани в определено отношение територии;
- Принцип на системност, според който всяко явление се разглежда като част от единна система, независимо от водещата или подчинената му роля;
- Принцип на приемственост, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на внимание във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация;
- Принцип на относителна оптималност, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението;
- Принцип на приоритетност, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите;
- Принцип на предпазването, при който, ако за дадено въздействие няма достатъчно информация, то се приема най-лошият възможен сценарий.

Използвани са следните методически подходи:

- При проучване на съществуващото състояние на компонентите на околната среда се прилагат основно аналитичните подходи;
- Системно-структурния подход при оценка на състоянието на околната среда;
- Прогнозата за компонентите и факторите на околната среда се базира на сценариите за развитие;
- SWOT анализ, който е в основата на избора на мерки за предотвратяване или възстановяване на допуснати нарушения и изменения на околната среда.

Приложени следните методи на работа:

- Събиране на необходимата информация и данни за съществуващото състояние-литературни справки, проучване на документи, изследвания, измервания, нормативни документи, посещения на терена от експертите.
- Систематизиране и анализ на събраната информация и на основните проблеми на района чрез прилагане на количествени и качествени методи за анализ и оценка на състоянието на средата и на възможните последствия от приложението на плана на Община Сунгурларе;
- Съответствие на целите на ОУП с други програми и планове в района;
- Описание на целите за опазване на околната среда и препоръки към проектантския екип;

- Обсъждане на алтернативи и препоръки при избор на алтернатива за ОУП;
- Оценка на очакваното въздействие на предвидените мероприятия върху компонентите на околната среда;
- Предлагане на мерки за предотвратяване и ограничаване на вредните въздействия на ОС и вероятност от поява на кумулативни въздействия;
- Предлагане на мерки за мониторинг на въздействията по време на реализирането на ОУП;
- Изводи, препоръки и заключение.

ИЗПОЛЗВАНИ СА СЛЕДНИТЕ ИНФОРМАЦИОННИ ИЗТОЧНИЦИ:

➤ *Директиви, регламенти, решения и препоръки на Европейския съюз.*

- Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда
- Директива 2000/60/ЕС 2005 Рамковата директива за водите;
- Директива 96/61/ЕС относно интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването;
- Протокол за Стратегическа екологична оценка към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст (в сила от юли, 2010 г.);
- Директива 98/83/ЕС относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека;
- Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници ;
- Директива 91/271/ЕЕС относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места;
- Директива 80/68/ЕЕС за защита на подземните води от замърсяване с опасни вещества;
- Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа ;
- Регламент 601/2012/ЕС на Комисията от 21 юни 2012 година относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;
- ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА № 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ;
- ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно опазването на дивите птици;
- Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО);
- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 година относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 година относно излезлите от употреба превозни средства;
- Директива 2002/49/ЕС за оценка и управление на шума в околната среда;

- **Международни конвенции, по които Република България е страна**
 - Конвенция за биологичното разнообразие/Протокол от Картахена за биосигурност - пълен текст на Конвенцията - пълен текст на протокола от Картахена;
 - Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES);
 - Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни - Рамсарска конвенция за влажните зони;
 - Европейска конвенция за ландшафта;
 - Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство.

- **Българско законодателство:**
 - Закон за опазване на околната среда;
 - Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
 - Закон за устройство на територията и подзаконовата нормативна уредба към него;
 - Закон за водите;
 - Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води;
 - Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите;
 - Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
 - Наредба № 2 от 8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване;
 - Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
 - Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води;
 - Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти;
 - Наредба № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места;
 - Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;
 - Наредба № 12 от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване;
 - Наредба № 13 от 29.01.2004 г. за условията и реда за осъществяване на техническата експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях;
 - Наредба за ползването на повърхностните води;

– Заповед № РД-930/25.10.2010 г. за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници;

- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за почвите;
- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ, бр. 43 от 29.04.2008 г.);
- Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г.);

– Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;

– Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите ;

– Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите

- Закон за биологичното разнообразие.

– Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;

- Закон за лечебните растения;
- Закон за генетично модифицирани организми;
- Закон за защитените територии;
- Закон за лова и опазване на дивеча;
- Закон за рибарството и аквакултурите;
- Закон за управление на отпадъците;

– Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;

– Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки.

– Наредба № 3 за класификация на отпадъците;

– Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;

– Наредба № 8 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;

– Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства.

– Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори;

– Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти

– Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване

– Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали;

- Закон за защита от шума в околната среда;

– Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка

на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;

➤ **Национални стратегии и програми**

- Национална програма за развитие „България 2020“
- Националната програма за реформи на Р България
- Националната концепция за пространствено развитие /2013-2025 г./
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.;
- Трети национален план за действие по изменение на климата 2013 - 2020 г.;
- План за управление на речните басейни /ПУРБ/ 2016-2021 г. в Черноморски район – утвърден от министъра на околната среда и водите
- План за управление на речните басейни /ПУРБ/ 2016-2021 г. в Източнобеломорски район – утвърден от министъра на околната среда и водите
- План за управление на риска от наводнения /ПУРН/
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г.
- Национална стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата на Р България
- Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г. и Национален план за действие
- Национална приоритетна рамка за развитие /НПРД/ за Натура 2000;
- Стратегически план за биологично разнообразие 2011-2020 г.
- Стратегия на европейския съюз за биологичното разнообразие до 2020 г. и Глобална стратегия за опазване на растенията 2020 г.
- Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.;
- Националният план за действие за енергията от възобновяеми енергийни източници;
- Трети национален план за действие за енергийна ефективност;
- Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г. одобрен с Решение № 439 от 1 юни 2012 г. на Министерски съвет;
- План за управление на речните басейни
- Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.
- Оперативни програми, съфинансирани от фондовете на ЕС

➤ **Методики**

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г.;
- Ръководство на Европейската комисия за прилагането на Директива 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ресурсно ръководство за подпомагане прилагането на Протокола за стратегическа екологична оценка, 2011 – ИКЕ-ООН;
- Практическо ръководство за обучение по Директивите за СЕО и ОВОС. Основни елементи, 2013 – JASPERS.
- Указанията и методиките на ЕК за стратегическа екологична оценка;

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, София, 2002 г. (МАТО/BG/9/1);
- Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие;
- Класификатор на почвите в България;
- Класификация на ландшафтите;
- Методически указания за практическо прилагане на изискванията на нормативната уредба по околна среда за намерения за изграждане на вятърни генератори, водноелектрически централи и фотоволтаични системи;
- Указания във връзка с изменения в нормативната уредба по отношение на процедурите по екологична оценка (ЕО) за планове и програми и по оценка на въздействието на околната среда за планове и програми;
- Указания във връзка с последни изменения на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС), Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО) и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на защитените зони (Наредбата за ОС), обн. ДВ, бр. 94/30.11.2011 г.

12. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОУП

След приемането и одобряването на ОУП на Община Сунгурларе, прилагането му следва да се извършва съгласно Правилата и нормативите за прилагане на плана.

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ОУПО се препоръчват следните конкретни мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при неговата реализация.

Таблица 60. Мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда при прилагането на ОУП на Община Сунгурларе и индикатори за мониторинг и контрол

Мерки за наблюдение и контрол	Индикатори	Период на отчитане	Отговорен за предоставяне на информацията по
Контрол на замърсителите на атмосферния въздух в Община Сунгурларе	Брой отклонение от нормите	ежегодно	ИАОС
Контрол по отношение на локализацията на нови производствени зони	Вид зони, местоположение	ежегодно	Община Сунгурларе
Проследяване на въздействието върху водите	Установена промяна/ влошаване в състоянието на водите	ежегодно	БДИБР/ БДЧР
Подмяна и доизграждане на водопроводната мрежа	Изградена и реконструирана водопроводна	ежегодно	Община Сунгурларе ВиК

Наблюдение и контрол на нерегламентирано депониране на отпадъци и съответни мерки за тяхното премахване	Площ, заета с нерегламентирано депонирани отпадъци	ежегодн о	Община Сунгурларе
Спазване на нормите за шум за отделните територии в рамките на Общината	Установени превишавания на нормите за шум	ежегодн о	Община Сунгурларе РЗИ Бургас
Опазване на културно историческото наследство	Брой засегнати и нарушени културни ценности	ежегодн о	Община Сунгурларе
Контрол при издаване на разрешителни за строеж по реда на ЗУТ за предприятия/съоръжения, класифицирани с висок или нисък рисков потенциал, или за предприятия/съоръжения, при които е възможен ефект на домино, или за обекти, разположени в близост до такива предприятия, с цел гарантиране на безопасни разстояния от тези предприятия/съоръжения до жилищни райони, обекти с обществено предназначение, зони за отдих и рекреация, съседни предприятия и обекти, райони и строежи, които могат да бъдат източник на или да увеличат риска или последствията от голяма авария и да предизвикат ефект на домино.	Брой издадени разрешителни за строеж	ежегодн о	Община Сунгурларе/ Съответните компетентни органи в зависимост от типа на обекта

Предложените мерки следва да са част от общата система за наблюдение и контрол на плана. При неспазването им следва да се прилагат законоустановените санкции за нарушителите.

Общият устройствен план на община Сунгурларе е разработен в съответствие с изискванията на Закона за устройство на територията и действащата в страната нормативна база и отговаря на приоритети, заложи в цитираните национални стратегически документи. Заложените показатели осигуряват устойчиво развитие на общината.

13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Въз основа на извършените изследвания и анализи, и направените прогнози, се налага следното заключение:

В своята цялостност, реализацията на Общия устройствен план на Община Сунгурларе ще окаже трайно във времето, основно положително въздействие върху компонентите на околната среда и здравето на населението. Планът създава условия за постепенно подобряване на състоянието на средата и на качеството на живот и осигурява условия за устойчив характер на развитието на територията на общината при изпълнени предложените мерките за минимизиране на отрицателните въздействия върху компоненти на околната среда.

В заключение, авторският колектив, разработил Доклада за Екологична Оценка предлага на Експертния Екологичен Съвет към РИОСВ-Бургас да приеме следното решение:

СЪГЛАСУВА

предварителния проект на Общ устройствен план на Община Сунгурларе и разрешава преминаване към разработването на Окончателния проект, като при съставянето му се вземат в предвид и се отразят направените в Екологичната оценка и Оценката за въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони анализи за състоянието на околната среда, синтеза на съществуващите и очаквани проблеми и мерките, предложени за преодоляването им.

14. СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ.

Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на ОУП и извършване на Екологична оценка по реда на чл.19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. /Приложение 2/

В тази част са описани всички получени в хода на процедурата по екологична оценка становища, както и начина им на отразяване в ЕО и мотивите за това.

Приложения:

- **Нетехническо резюме на Доклада за ЕО**
- Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на ОУП и извършване на Екологична оценка по реда на чл.19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, вкл. доказателствен материал – снимки, регистрационни списъци, писма с кореспонденция до институциите и други
- **КАРТЕН И ГРАФИЧЕН МАТЕРИАЛ:**
- Картен материал на защитени зони и територии

Приложение 2. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на ОУП и извършване на Екологична оценка по реда на чл.19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Заинтересовани страни	Документ	Етап	Препоръки	Становище /приема - ДА/ не приема – НЕ/
РИОСВ	Писмо с изх. № ПД-2341(1)/ 21.11.2017 г. г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
Басейнова дирекция „Източно-беломорски район“	Писмо с изх. № ПУ-02-10/ 26.01.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
Басейнова дирекция "Черноморски район"	Писмо с изх. № 08-00-19/2/ 02.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	В доклада за ЕО да се представи информация за връзката на плана с действащите План за управление на речните басейни (ПУРБ 2016-2021 г.) за Черноморски район, съгласно РДВ 2000/60/ЕС и План за управление на риска от наводнения (ПУРН 2016-2021 г.), съгласно Директива 2007/60/ЕС. Община Сунгурларе не попада в определен район със значителен	ДА

			<p>потенциален риск от наводнения в обхвата на БДЧР, но са предвидени основни мерки за намаляване на риска от наводнения на ниво район за басейново управление с отговорен за изпълнение Кмета на общината.</p> <p>Описанието и анализът на компонентите на околната среда в част „Води“ да се изготви съобразно информацията за водите и водните тела в Плана за управление на речните басейни в Черноморския район.</p> <p>Докладът за ЕО следва да обхваща всички възможни въздействия върху количеството и качеството на повърхностните и подземните води.</p> <p>Необходимо е да бъдат оценени вероятните отрицателни въздействия върху водите, произтичащи от реализацията на всички планирани дейности върху повърхностни и подземни водни тела, от гледна точка на постигане на целите на околната среда.</p> <p>Необходимо е да се включи информация за всички зони за защита на водите, определени по чл. 119а от Закона за водите, вкл.и за зоните по т.1, 3, 4 и 5, попадащи на територията на общината и да бъдат оценени вероятните отрицателни въздействия върху тези зони.</p> <p>При изготвяне на ДЕО да се имат предвид заложените в ПУРБ цели за опазване на водните тела, върху които</p>	
--	--	--	---	--

			<p>попада територията на плана, както и програмите от мерки за предотвратяване и намаляване на значителни вредни въздействия върху повърхностните и подземни води. В доклада да се разпишат конкретни мерки за недопускане или намаляване на отрицателните въздействия върху повърхностните и подземните водни тела, от гледна точка на постигане на целите на околната среда и мерките за постигане на добро състояние заложи в ПУРБ 2016-2021 г.</p> <p>Да се представи информация за приложимите мерки от Програмите от мерки на ПУРБ и ПУРН и техните ЕО, съотносими към прилагането на ОУП на Община Сунгурларе.</p> <p>При планиране на предназначението и начина на устройство на структурните части на териториите, обхванати от плана, да се имат предвид забраните и ограниченията, регламентирани в Закона за водите. При изготвянето на ЕО да се обърне внимание на водните обекти (реки, язовири, дерета, долове, оврази, падини и др.) За осигуряване спазването на произтичащите забрани и ограничения съгласно Закона за водите, както и за издаване на разрешителни, е необходимо водните обекти да са отбелязани в КВС и в кадастралните карти с данни за границите и собствеността.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Да се предвидят дейности, осигуряващи бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии</p> <p>Проектирането и строителството на нови обекти и съоръжения да бъдат съобразени със предвидените забрани и ограничения, регламентирани в Закона за водите, включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> - съгласно чл. 7, ал. 1 от Закона за водите, основен принцип при отношенията, свързани със собствеността върху водните обекти е упражняването на собственост без да се допуска нарушаване на целостта и единството на хидроложкия цикъл и на природната водна система. • изискванията на чл. 118а и чл. 118в от Закона за водите съгласно които с цел опазване на подземните води от замърсяване се забраняват дейности, които могат да доведат до пряко и непряко отвеждане на замърсители в подземни води; • в съответствие с разпоредбите на чл. 198о от Закона за водите, съгласно които предоставянето на ВиК услуги на потребители се извършва единствено от „ВиК - оператор“ по реда на Закона за водите и Закона за устройство на територията • Присъединяване на имоти към водопроводната и канализационната мрежа на населеното място, се 	
--	--	--	--	--

			<p>осъществява след сключен писмен договор с „ВиК - оператор.</p> <ul style="list-style-type: none"> • изискванията на чл. 125 от Закона за водите, че включването на нови количества отпадъчни води, следва да се съобрази с капацитета и ефективността на съществуващата канализационна система; • изискванията на чл. 143, ал. 1 от Закона за водите, съгласно които за защита от вредното въздействие на водите не се допускат дейности с които се нарушава естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици и използването им като депа за земни и скални маси; • изискванията на чл. 134 от Закона за водите, съгласно който се забранява строителството на стопански и жилищни постройки, както и изхвърляне, складиране, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата и др. <p>Да бъдат съобразени съответните забрани и ограничения за извършване на дейности, които могат да доведат до пряко и непряко отвеждане на опасни и вредни вещества в подземните води, регламентирани в Наредба № 3/2000 г. за СОЗ и Заповедите за учредяване на СОЗ</p>	
--	--	--	--	--

			около водоизточници на територията на общината	
НСИ	Писмо с изх. № 07-06-3/01.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	Не може да изрази становище	-
МВР- Бургас РДПБЗН -	Писмо с изх. № 793 р. 386, екз. 2/ 30.01.2018 .	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
РЗИ- Бургас	Писмо с изх. № 39-00-14/06.02.2018г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	Към съдържанието на доклада следва да се включи следната допълнителна документация и информация: - Графичен материал за ОУП, придружен с част „ВиК“ на хартиен и електронен носител. - Съществуващо състояние и проектно решение (на графичен материал) на техническата инфраструктура, касаеща водоснабдяване и канализация на всички населени места в Община Сунгурларе. - Прогнозни срокове и технически решения за осигуряване на централно водоснабдяване на с. Горово и с. Скала. - Оценка на качеството на водата за питейно-битови цели. - Данни за евентуално наличие на	ДА

			<p>водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и санитарно-охранителните зони около тях в района на нови инвестиционни намерения и възможно влияние върху качеството и дебита на водата от водоизточниците.</p> <p>- В картният материал да се определят видовете устройствени зони и режими за устройство на територията (съществуващи и новопредвидени).</p> <p>- Да се приложи информация за мерките въз основа, на които да се извърши наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве.</p>	
ОД „Земеделие“ Бургас	Писмо с изх. №200/ 31.01.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
Министерство на туризма	Писмо с изх. № Т-08-00-51/ 07.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
Напоителни ситеми ЕАД- клон Бургас	Писмо с изх. № 78/13.02.2018 г,	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на	-	ДА

		Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни		
Регионално управление на образованието - Бургас	Писмо с изх. № РД-20-197/ 30.01.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	Не може да изрази становище	-
Изпълнителна агенция по горите	Писмо с рег. индекс ИАГ-3617/ 16.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	<p>Докладът за екологична оценка на ОУПО Сунгурларе трябва да се съобрази с данните от инвентаризацията на горските територии. Изготвянето на ОУП следва да бъде съобразено с целите на управлението на горските територии на ловното стопанство, залегнали в режимана действие на действащите горскостопански плановена ТП „ДГС Карнобат и на горските територии, собственост на Община Сунгурларе.</p> <p>Докладът за ЕО и ОУПО следва да се изработят в съответствие с националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013-2020 г. и Областния план за развитие на горските територии, ако той бъде изработен, преди изработването и утвърждаването на общия устройствен план.</p> <p>ОУПО следва да се съобрази с функционалното разпределение на</p>	ДА

			<p>горските територии съгласно чл. 5, ал. 1 от Закона за горите, според който горските територии се делят на следните три категории: защитни, специални и стопански.</p> <p>При определяне на функционалните зони да се вземат предвид обособените бази за интензивно стопанисване на дивеча; да се запазят обособените горски територии за курортни гори и горски паркове с възможност те да се разширяват около населените места; да се съобразят с: поземлените имоти в горски територии, на които е променено предназначението, имотите, за които има започнати административни производства за промяна на предназначението им, както и поземлените имоти, за които са издавани становища за промяна на предназначението и ще бъдат обект на инвестиционно намерение.</p> <p>Разработването на ОУПО да бъде съобразено с изискванията на чл. 73, ал.2 от Закона за горите, който регламентира зоните, за които е забранено промяна на предназначението. Да се предвидят зони за защита на инфраструктурни обекти – първокласен път I-7 „Върбишки проход“, II-73 „Ришки проход“ /Шумен-Карнобат/, жп линия „София-Варна“, яз. Камчия. Да се съобрази със защитените зони по Натура 2000.</p> <p>Изработването на картите към ОУПО в</p>	
--	--	--	--	--

			<p>частта, обхващаща горските територии да се отразят границите по данни от последните инвентаризации на ТП „ДГС Карнобат“ и ТП „ДГС Сунгурларе“, както и да съответства на терминологията, съдържанието и номенклатурата за изработване на горскостопански карти, залегнали в Наредба №20 от 18.11.2016 г., за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти. /обн., ДВ, бр. 95 от 2016 г./</p> <p>В частта баланс на териториите на изработените карти, площта на горските територии да е в съответствие с форма 1 на баланса на горските територии /1 ГФ/, която дава разпределение на горските територии по видове гори и по видове насаждения съгласно Наредба №18 от 7.10.2015 г.</p>	
Министерство на културата, НИКН	Писмо с изх. № 0800-2380/ 19.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	В ДЕО да се впишат мерките за опазване и популяризиране на недвижимото културно наследство съгласно разпоредбите на ЗКН.	ДА
Агенция „Пътна инфраструктура“, Областно пътно управление Бургас	Писмо с изх. № 08-00-67/ 22.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на	-	ДА

		консултации със заинтересованите страни		
Водоснабдяване и канализация ЕАД, гр. Бургас	Писмо с изх. № К-614-1/ 26.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
„Електроразпределение ЮГ“ ЕАД	Писмо с изх. № 2133/22.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	-	ДА
Министерство на земеделието, храните и горите – Югоизточно държавно предприятие – Сливен; ТП „Държавно горско стопанство Карнобат“	Писмо с изх. № АСД– 01- 38/3	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	Предоставени са допълнителни изходни данни за изработване на доклада за ЕО	ДА
Регионална дирекция по горите - Бургас	Писмо с изх. № 04-05-109/ 09.02.2018 г.	Съгласуване на задание за обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схема за провеждане на консултации със заинтересованите страни	Предоставени са допълнителни изходни данни за изработване на доклада за ЕО	ДА